UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatvs De// Beneficiis// Amplissimvs,// Et Doctissimvs

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

Tertia Pars, De obligationibus, & oneribus Beneficij, continet 4. cap.

urn:nbn:de:hbz:466:1-98538

Visual Library

TERTIA PARS, DE OBLIGATIONIBVS ET ONERIBVS, CONTINET QVATVOR CAPITA.

CAP. I.

De obligatione recitandi.

SVMMARIA.

QVodlibet beneficium obligat saltem ad recitandum horas, cum detur propter officium, n. 1.

NOn recitantes etiam ante sex menses peccant mortaliter, & post sex menses ab obtento beneficio fructus suos non faciũt pro rata omissionis officij & temporis, n. 2.

Literam constitutionis Concilij Lateranen. vlt. qui referunt, n. 3. quam male mutant aliqui, n. 4.

Dicta constitutio innouatur, & declaratur per constitutionem Pij V. 138. quæ hic ponitur, n. 6.

Istam constitutionem Pij V. qui adducunt, & explicant, n. 6.

Beneficiati non recitantes, non tenentur ad restitutionem fructuum ex iure naturali, & diuino, sed ex iure positiuo n. 7. & ita de iure antiquo non tenebant eos restituere, n. 8. contra aliquos relatos, n. 10.

Verbum statuimus, est iuris noui inductiuum. n. 9.

Regula, quod datum ob causam, causa non secuta repeti potest, explicatur, n. 11. 12. & 13.

Obligatio recitandi, quam habent beneficiati, sicut illa, quam habent in sacris constituti, non est iustitiæ, sed religionis ex præcepto Ecclesiæ, n. 14. & 126. contra aliquos relatos num. 15.

Beneficiatus omittens aliquod seruitium, seu munus iniunctum, non tenetur ad restitutionem, sed illud supplere, si potest, nec qui non residet in benef. residentiam requirente, n. 16.

Beneficiatus non recitans intra sex primos menses facit indistincte fructus suos, quicquid aliqui dicant. n. 17. vsque ad 23.

Beneficiatus omittens officium primo semestri, non tenetur ad restitutionem etiamsi per aliquod tempus horas persoluerit, & postea omittat. contra Summam Coronam, n. 24. & 25.

Beneficiatus, qui bona fide, & absque mortali omisit recitare, etiam post sex menses, non tenetur ad restitut. num. 26.

Etiam pro missione vnius, aut duorum dierum, aut vnius horæ est obligatio restituendi pro rata. n. 27.

Non recitantes tenentur restituere in integrum omnes fructus, etiamsi beneficium sit curatum, vel habens alia onera contra aliquos, n. 28. vsque ad 34.

Restitutionem distributionum quotidianarum, seu grossæ Canonicatuum, quas Canonici alias choro interessentes amittunt ob non recitationem horarum, acquiritur fabricæ, vel pauperibus, & non aliis Canonicis, seu mensæ capitul. licet alias soleant aliis accrescere, n. 35. & 36. & idem in redditibus pensionis amissis, ob non recitationem officij parui, n. 37.

Quodlibet beneficium, etiam tenue, obligat ad horas contra aliquos, n. 38 39. & 40.

Beneficium nullos omnino habent redditus, non obligat ad horas, n. 41. non solum, quod nunquam habuit redditus, quod reuera beneficium dici non potest, nam beneficium non debet esse sine redditibus, n. 42. & 43. sed etiam, quod ab initio eos habuit, n. 44.

Et si beneficium habeat redditus, si tamen illud habens neque per se neque per alium percepit, nec per eum stat, in posterum est percepturus, non tenetur recitare, num. 45.

An qui habet solum tit. beneficij, reseruatis alteri omnibus fructibus teneatur recitare, n. 46. cum seq. vsque ad 59. vbi ponuntur variæ sententiæ, & resoluitur distinguendo.

An noui Canonici teneantur recitare primo anno in quo non lucrantur ex statuto, vel consuetudine Ecclesiæ, n. 60. cum sequentibus vsque ad 77. resoluitur teneri, si saltem lucrantur horas, seu distributiones quotidianas, aut si fructus reseruantur post mortem, aut si per ipsos stat, si vero nihil lucrantur, etiam de facto non teneri.

An ratione beneficij teneatur quis recitare etiam ante possessionem quæsitam, n. 78. ponuntur sententiæ doctorum vsque ad n. 83.

Certum est non teneri recitare, qui adhuc ius in beneficio non habet, licet habeat ius ad illud, n. 83.

Certum etiam est teneri recitare beneficiatum, si habet possessionem beneficij, aut per eum stat. numer. 85. quod videtur etiam habere locum in habente possessionem beneficij, maxime cum fructibus, licet non pacificam, sed cum litigio contra aliquos, num. 86. cum sequen.

Videtur etiam id habere locum in habente possessionem beneficij sine iusto titulo, n. 90. quamuis prouisus, cuius collatio non valet, non tenebitur recitare ante possessionem, etiamsi per eum steterit, n. 91.

Habens collationem beneficij acceptatam tenetur recitare licet nondum acceperit possessionem, nec per eum steterit. n. 92. quando prouisio est certa, quamuis contraria sententia non videatur improbabilis, n. 93. cuius fundamento respondetur, n. 94. nec Nauar. tenet

contrarium, & Man. Rodr. est sibi contrarius numero 95.

Contraria opinio procederet in Canonico, qui nihil potest quærere de fructibus ante possessionem, n. 96.

Nescienti recitare non est licitum accipere beneficium sibi collatum, nec illud prætendere secundum Naua. & alios. num. 97. sed hæc sententia videtur nimis rigida, nu. 98.

Expectantes beneficia ratione expectatiuæ, vel resignationis, quæ in eorum fauorem fit, aut præsentationis, electionis, seu nominationis de eis factæ, mandatiue de prouidendo, sicut, & qui volunt sacris initiari, debent sibi parare breuiarium, discereque modum recitandi, num. 99.

An etiam teneatur recitare habens prouisionem, & titulum benef. in cuius possessione est alius, contra quem litigat, aut neuter, n. 100. sententia negatiua, 101. aff. nu. 102. quæ placet, quando esset certa, aut quasi certa victoria illius n. 103. alias secus, n. 104.

An qui habet beneficium in commendam teneatur recitare, nu. 105. & 106. resoluitur teneri, si est ad vtilitatem commendarij, secus vero si est ad vtilitatem Ecclesiæ.

An coadiutor propter coadiutoriam teneatur recitare, nu. 107. & 108. & 109. ponuntur sententiæ doctorum, & resoluitur non teneri.

An habens plura beneficia teneatur pluries dicere officium n. 110. cum sequentibus resoluitur negatiue.

Habentes cum beneficio seu ordine sacro pensionem non tenentur recitare officium paruum B. Mariæ, sed satisfaciunt recitando officium maius, n. 117.

Pensionarius clericus, si efficiatur miles Ordinis militaris cum indulto retinendi pensionem, non tenetur ad horas B. Mariæ, sed sufficit, quod recitet orationes à Religione præscriptas, n. 118.

Pensionarius, qui non habet sacrum ordinem, seu beneficium, potest omisso officio paruo recitare officium maius, nu. 119.

Qui habet plura beneficia iniuste sine legitima dispensatione, non tenetur pluries recitare. n. 120.

An habens plura beneficia omittens officium peccet tot peccata, quot habet beneficia, an vero vnum solum, n. 121. cum sequentibus, resoluitur, nõ peccare nisi vnum solum, etiamsi cum beneficiis haberet ordinẽ sacrum, & idem est in frangente ieiunium, vel non audiente missam, quando concurrit duplex vigilia, vel festum.

An omittens vno die omnes septem horas committat vnũ tantum peccatum, an tot peccata quot sunt horæ, numer. 131. cum sequentibus resoluitur vnum tantũ peccatum committere, etiamsi pluries id proposuerit, nisi facta sit interruptio per pœnitentiam, seu actum contrarium.

Si quis omittit recitare officium vnius mensis, vel anni, tot sunt peccata, quot diebus omisit, licet secus sit in actu voluntatis, quo id proposuit in genere, numer. 139. & 140.

Supposito, quod omittere vno die horas, etiam omnes, est vnum tantum peccatum, an sit in confessione explicandum, quot horas omisit, num. 141. cum sequentibus, resoluitur esse explicandum, & declaratur quando circumstantiæ notabiliter aggrauantes sint confitendæ.

An beneficiarius dicens officium per aliud breuiarium à Romano, vel dicens de sancto, cum erat de feria, satisfaciat ita, vt non peccet, saltem mortaliter, nec teneatur ad restitutionem, numer. 145. cum sequentibus, resoluitur contra aliquos, non solum qui crebro, sed etiã qui vno autaltero die id faceret, non satisfacere, sed peccare mort aliter, & teneri ad restitutionem fructuum.

An posterius peccatum, quod alias esset veniale, ratione præcedentiũ fiat mortale, & quando, & an vouens, seu iurans quotidie recitare, aliquid paruum, vel dare elemosinam paruam, nunquam peccet mortaliter, etiamsi per multos dies id omittat, numer. 167. cum sequentibus.

Qui recitaret de vno sancto, cum esset recitandum de alio, si est parua differentia inter vnum, & alterum officium sufficiet repetere particularia illius officij, numer. 175.

Qui recitauit de sancto, cum esset recitandum de feria, vel è contra, quia forte calendarium, quod vidit, erat erratum, aut sequendo sententiam peritorum, quæ postea apparet falsa, probabile est, quod satisfacit, numer. 176.

An priuilegium Innocentij IIII. *concessum, fratribus Minoribus, quod ratione itineris, seu alterius iustæ causæ existentes extra suos Conuentus, possint recitare non iuxta ordinem Breuiarij Romani, sit reuocatum per Bullam Breuiarij Pij V. n. 177. cum sequen. resoluitur esse reuocatum.*

Priuilegium concessum per Martium V. patribus S. Hieronymi, quod infirmi, & senes satisfaciant obligationi, recitando aliquos Psalmos, & aliud Minorum, & alia similia, non videntur reuocata, quia non sunt contra dictam Bullam, n. 180.

An beneficiatus recitans sine debita attentione teneatur ad restitutionem fructuum, n. 181. cum sequen. resoluitur eum non satisfacere, sed teneri ante lapsum diei repetere contra aliquos, & sic teneri ad restitutionem fructuum contra illos & alios.

An qui dicit officium cum debita attentione, sine intentione tamen, & animo satisfaciendi, satisfaciat, an teneatur iterum recitare, numer. 189. cum sequentibus, ponuntur sententiæ Doctorum, & resoluitur satisfacere, & respondetur rationibus aliarum sententiarum.

Certum est, eciam in opinione aliorum, non esse necessariam actualem intentionem satisfaciendi, sed sufficere virtualem, n. 209. & quando illa sit ibi, & num. 210. & 211.

An beneficiatus non potens recitare per se, qui tamen potest cum socio, teneatur sic recitare, n. 212. cum seq. ponuntur opiniones Doctorum, & concordantur.

An qui propter infirmitatem non potest totas horas recitare, potest tamen partem, teneatur illam recitare, num. 216. cum seq. ponuntur sententiæ Doctorum, & resolutio.

Laudes, quamuis, sint vna hora cum matutino, tamen possunt ab illo diuidi, & recitari per modum horæ distinct. n. 224. dicendo in principio, Pater noster, & Aue Maria. n. 225.

Alia de Materia Horarum Canonicarum, apud quos sint videnda, n. 227.

CVm beneficium datur propter officium, vt supra dictum † est. 1. *par. c. 2. num.* 59. quodlibet beneficium Ecclesiasticum obligat, saltem ad recitandum Horas Canonicas, *cap. fin. 92. distin. & facit tex. in cap 3. & in ca. diuersis fallaciis, de clericis coniugatis, Doct. in c. 1. de celebratione Miss. Nauar. de oratione, c. 7. n. 3. Durãdus de ritib. Ecclesiæ Catholicæ, li. 3. c. 22. nu. 7. & 8. Card. Bellarm. 3. tom. vltima controuersia 3. controuersiæ, li. 1. ca.* 19. & est communis sententia, vt per Valentiam, *3. tom. sup. 2. 2. disputatione 6. quæ. 2. pun. 10. circa secundum, 2. concl.* Açor in institutioni-

bus mora-

bus moralibus *l.*10.*c.*3.& P.Ledesmam *in sum.*2.*par. tract.* 9.*c.*4.6.*concluſ.*

2 Alioquin non recitantes, etiam ante ſex † menſes, peccant mortaliter, & poſt ſex menſes ab obtento beneficio fructus ſuos non faciunt pro rata omiſſionis officij, & temporis, ſed eos reſtituere tenentur fabricis, vel pauperibus, ex conſtitutione Concilij Lateranen. vltimi. ſub. Leone X. *ſeſſ.* 9. *§. ſtatuimus*, cuius literam referunt Nauar. *de oratione d.*

3 *cap* 7.*num.*31.& præcipue,† *cap.*21.*n.*61.*Gigas de penſio.q.*30.Bernard.Diaz de Luco,*in pract.crimin.c inon.* 54.*alias* 49. Grego.Lopez, *in l.*34.*tit.*6.*pag.* 1. *verb. en la Igleſia.* Sandoual,in tract. de officio Eccleſiaſtico,*canon.* 5.*par.cap.*5.M. Ant.Cuchus in inſtitutionibus maioribus, *l.*5.*tit.*7. *n.* 39. Fuſcus de viſitatione, *l.*2.*cap.*20.*n.*21 Durandus, *d.lib.*3.*c.*25.*num.*7.Summa Corona,1.*par.cap.*1.*n.*92. Acor,*d.l.*10.*c.*14.*q.ſecunda & tertia & alij.*

4 Quam diuinandò male mutant Sotus de † iuſtitia & iure,*l.*10. *q.*5 *art.* 6.& Menochius de arbitrar. *l.*2.*caſu* 429. *n.*10.*qui tamen in additione* 6.*n.*2 *recipit iam lectionem communem.*

5 Quæ conſtitutio innouatur, † & declaratur per conſtitutionem Pij V.158.quæ ſic ait. *Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam, ex proximo Lateranen.Concilio.*

6 Quam conſtitutionem adducit, † & explicat Nauar.*d.c.*7.*à nu.*31.& in Manual confeſſ.*cap.*25.*nu.*122. *& ſequen.* Fuſcus ſupra *n.*22. Azeuedo *in l.*27.*tit.*3.*l.* 1.*recopil.numer. nono.* A. Rochus Veronen. de viſitatione, *verbo diuinum officium.* Durandus *dicto capit.* 25.*numer. ſeptimo & Summa Corona,vbi ſupra,numero* 93.

7 Ex qua conſtitutione Concilij Lateranen. † ac Pij V. infertur, 1.beneficiatos non recitantes officium diuinum, non teneri ad reſtitutionem fructuum, ex iure naturali,& diuino,ſed ex iure poſitiuo *dict.Concilij*, & conſtitutionis Pij V. in pœnam peccati impediente acquiſitionem illorum, quicquid dicat Gabriel Vazquez, *tit.* 2.*tom.*2 *diſput.*168.*a numer.*33. *contra expreſſa verba dict. conſtitutionum.* Si enim ex iure naturali ad id tenerentur, etiam primis ſex menſibus omittentes officium tenerentur illos reſtituere.

8 Et ita de iure antiquo, † ante d.conſtitutionem Concilij Lateranen. verior erat ſententia, beneficiatos non recitantes, non teneri reſtituere fructus interim perceptos,quam tenet Innoc.Io. And. Butrius. Cardin. & Panorm.*num.* 8.*in cap.* 1.*de celebratione Miſſar.& ſequuntur Fel.in c.poſtulaſti,n.*7.*de reſcrip,Iaſ.in l.ſocimarios, n.*6.*C. de teſtam.militis*, Coſmas Guinier.in prag. ſanctione, *tit.qualiter horæ canon.ſunt dicēdæ,verb.teneantur*,ſumma Roſella, *verb. clericus*,4.*n.*23.Silueſt.eodem verb.*clericus*, 4. *n.* 16. *quæſt.*23.qui alios citat, & dicit, ita tenere pene omnes,Armilla *verb.beneficium,num.*68.*& verb.clericus, num.*27. Nauar. dicens communem de oratione *d.c.* 7.*n.*31.*& c.*10.*n.*56.*& c.* 21. *num.* 58. *&* 90. Didacus Perez ad Villad. de irregular. *cap. num.* 22. Cuchus *d.tit.*7.*num.*39. P. Grego. *de benef.cap.*6.*num* 12. & Acor.*d.l.*10.*cap.*14. *quæſt.* 1. quam etiam dicit communem Couar.*l.*3.*variar.c.*13.*n.*10.

9 Pro qua etiam facit, †quod verbum, ſtatuimus de quo *in d.conſtitutio eſt* iuris noui inductiuum, *gloſſ.in cap. vt litigantium, de officio ordi.in ſexto, & in Clementina fin.de reſcrip. verb.ſtatuimus*, Felin. *in capit.* 2. *de iudic. numer. decima & Nauarr. de ſpoliis §.*8. *numer.* 3.

Quamuis cōtrariam ſententiam tenuerit Calder. † *in d.c.*1.quam ſequuntur Domi.*in d cap. fin. de reſcrip.in ſexto. & in c.ſi Canonici. §. ſciturs per tex.* ibi, qui tamen parum facit, vt per Felin.*ſup.de offi.ordi.in ſexto*, Decius *in cap.cum omnes de conſtit.*2.*lectura,nu.* 16.dicens, veriorem videri in puncto iuris,ſaltem in foro conſcientiæ. *Ripa in leg.ſi.C. le reuocan.donat.q.* 66.Angelus in ſum.*ver.horæ can.§* 11. Tiraq.in tract. ceſſante cauſa,1.*p.nu.* 46.Gamb.de officio legati.*l.*6. *num* 328. Simancas de Catholicis inſtitutionibus *c.*9. 208. Baeça de decima tutori præſt.*c.*11.*nu.* 6. A.Rochus ſupra. Durandus,*d.c.*25.*n.*7.& P. Ledeſ. *d.tract.* 9.*c.*4.*circa* 21.*concluſionem,pag.*1088.in parte reſpondente recitationi horarum,Sotus *d.l.*10.*q.*5.*ar.*6.Valentia *d.diſp.*6.*q.*2. *pun.*10.*circa* 8 *verſ.reſpon.per diſt.* & Gabr. Vazquez, *d.tom.diſput.* 160 *n.* 32. *& ſeq.& diſput.*168.*n.*34.& in beneficiis ſine cura,P. Nauar.de reſtitutio *l.*2. *c.*2.*n.* 216.& Arragon. 2.2.*q.* 83. *art.*13. & videtur tenere Lud. Carbo.de reſtitutione, *q.*61. 11.*&* 14.*dicto.*

Quorum præcipua ratio eſt, † quæ ſumitur *ex c.* 11 *fin.de reſcrip.in* 6.quod beneficium datur propter officium, vbicumq; autē aliquid datur ob cauſam, cauſa non ſecuta repeti poteſt,vt in titulo de cōdictione ob cauſam. Cui tamen reſpon. quod licet † benefi- 12 cium detur propter officium, non tamen datur ſub conditione officij,ſed ſub modo,& onere,vnde modo,& onere non ſeruato,adhuc fructus erant beneficiati,ratione titu li, uem habet in beneficio, vt inquit Silueſter, ſupra, & illa regula, quod datum ob cauſam, † cauſa non ſecuta repeti poteſt,nō videtur 13 procedere in eo, quod dāt ob cauſam perpetuam, & ſucceſſiuam, id eſt cū onere perpetuo, & ſucceſſiuo, vt in propoſito; maxime, quod obligatio recitandi, quam habent beneficiati, ſicut illa, quam habent in ſacris conſtituti, non eſt iuſtitiæ, ſed religionis, ex præcepto, & inſtituto Eccleſiæ, vt † videtur tene- 14 re Nau.*d.cap.*2.*n.*205. & Arragon. *d.art.*13.*verſ.alterum.* Et Enriquez,& Açor infra citandi,*n.*125. vbi etiam dicemus,& idem Açor *d.lib.* 10.*cap.* 1.*&* 4. *vltima quæſt.& cap.*13.*quæ.*9.*& d capit.* 14 *quæſt.*1. quamuis eſſe iuſtitiæ male teneāt,Io.de Lignano, de horis can.*in rep.Clemen.dignum,†de celebratione Miſſarum,* 15 *q.*3.Alb.de Ferra. cod.tract. *nu.*8.Coſ.ſupra,Silueſt. *verb.hora,n.*3.Nauar.*d.c.* 7. de oratione *n.*3 Sotus *d. art.*6 & Durandus *d.c* 2*.n.*8 *in fin.&c.*23.*n.*3.

Et facit,nam beneficiatus, ſeu capellanus,† qui o- 16 mittit aliquod ſeruitium, ſeu munus iniunctum, vt Miſſam,vel cantare Euangelium,ſeu Epiſtolam,non tenetur ad aliquam reſtitutionem, ſed illud ſupplere,ſi poteſt, quicquid dicat Ludo. Carbo d. q.61.14. dicto,quamuis iſta videatur obligatio iuſtitiæ,& officij.Item non reſidens in ſuo beneficio reſidentiam requirente,non tenetur ad reſtitutionem fructuum, niſi alias priuetur,Abb.in d.c. 1. n.8.& Felin.in cap. d.4.de præſcrip.n.33.verſ. 6.

Vnde ſubinfertur beneficiatum † non recitantem 17 intra ſex primos menſes facere fructus ſuos etiamſi ſciat recitare,& non velit,ſed ſolum peccare mortaliter,Nauar.*ſupra,& conſi.* 19. *de celebratio. Miſſar.* Graffiis *in deciſ. aureis caſuum conſcientiæ,leg.* 2. *cap.* 50.*numer.* 13. *& cap.*51.*numer.* 3. Açor. *dict. cap.* 14. *quæſt.*2.3.*&* 4. & Cardin. Toletus *in ſum.leg.*2.*c.*12. *verſ.primum ſit.*

Quamuis Durandus *d.c.*25.*n.*7.†cum Nauar. con- 18 tra Sotum ſentiens in d. Concilio Lateranen. retinendam vocem,*poſt ſex menſes*, quæ etiam legitur in d. conſtitutione Pij V. in qua Concilij verba fideli-

ter scribuntur, à Nauar. tamen dissentit, dum existimat beneficiarium, qui non recitat horas intra sex menses, non teneri ad restitutionem, nam argumentum, inquit Durandus, à contrario sensu, post sex menses tenetur, ergo ante sex menses non tenetur. *argumen. l. cum prætor. ff. de iudic. c. cum Apostolica, de his quæ fiunt à Prælat. cum vulgatis*, non semper efficax est, vbi præsertim sequeretur absonus, & absurdus intellectus, à quo etiã Nauarr. dissentit, Menoch. *d. additione, casus* 429. *num.* 3. Sed certe, quicquid ipsi
19 Durandus, & Menoch dicant, negari non † potest Concilium Lateranen. & Pium V. in d. constitutione clare, & euidenter sentire, quod beneficiarius intra menses officium non dicens, non tenetur ad restitutionem fructuum, solum. n. obligant beneficiarium non recitantem ad restitutionem, si post sex menses ab obtento beneficio officium non dixerit, & sic conditionaliter, sub ista conditione, non alias. Et
20 Pius V. in sua constitutione, † id euidentius ostendit in versi. item ille, vbi ait, quod qui primis sex mensibus officium non dixerit, graue peccatum intelligatur admisisse, & non dicit, quod fructus suos non faciat, seu quod illos debeat restituere sicut de non dicente officium, post sex menses dictum erat.

Vnde etiam conuincitur sententia Cerolæ *in praxi Episcopali, 1. p. verb. beneficium,* † § 4. *dub.* 1. tenentis, quod si infra sex menses nescit recitare officium,
21 excusatur, & facit fructus suos, ex indulgentia Concilij Lateranen. & constitutionis Pij V. si vero scit, & nolit recitare peccat mortaliter, & non facit fructus suos, quia illius temporis spatium fuit indultũ, vt possit edoceri: quem sequitur Lælius Zechus,
22 † de republic. Ecclesiastica, *tract. de beneficiatis, numer. 7. versic. tenetur demum beneficiatus*, dicens, turiorem esse istam opinionem, licet & contrarium, quoad fructus, in hoc 2. casu sustineri posset, cum ius id tempus indulgeat, conuincitur inquam ista sen-
23 tentia Zerolæ ex dictis, maxime ex † *d. versi. item ille*, nec hic agitur de indulgentia, sed Concilium Lateranen. & Pius V. solum voluerunt obligare ad restitutionem beneficiarium, qui post sex menses officium non dixerit.

24 Subinfertur etiam beneficiarium † omittentem officium primo semestri non teneri ad restitutionẽ fructuum, sed illos suos facere, non solum, si statim post collationem beneficij incipiat officium dimittere, sed etiam, si per aliquod tempus susceptum beneficium horas persoluerit, & postea incipiat illas
25 omittere; quamuis in † hoc secundo casu contrariũ teneat Summa Corona, *d. 1. par. c. 1. n. 92. versi. 3. nota.* dicens, tunc non suffragari ei hoc tempus sex mensium, sed pro qualibet die, qua officium dimiserit ratam beneficij amittere, quæ sane sententia videtur contra d. constitutionem, & sine fundamento, & secundum eam esset melioris conditionis plus delinquens, quam minus delinquens, quod est absurdum.

26 Subinfertur etiam beneficiatum, † qui bona fide, & absque mortali peccato omisit recitare, etiam post sex menses, non teneri fructus restituere, vt per Açor *d. c. 14. q. 7.*

Secundo principaliter infertur contra Sotum, *d.*
27 *art. 6.* Menoch. *d. casu.* 429. Bar. Medi † *in sum. l. 1. c. 14. §. 11.* Ludo. Lopez *instruct. conscien. 1. tom. c. 245. & 2. tom. c. 105.* & Vegam *in sum. 1. par. cap. 36. casu 1. & 2. & cap. 118. casu 18.* etiam pro omissione vnius, aut duorum dierum, aut vnius horæ esse obligationem restituendi pro rata, vt clare dicitur in d. constitutionibus, & recte aduertunt Nauarr. *de oratione, c. 21. n.* 60. & 62. Angles *in floribus Theolog. q. de restitutione. q. de rest. facienda, propter negligentiam Eccles. art. 1.* Nauar. *n. 207.* & Arrag. *sup. Man.* Rodrig. *in explicatione Bullæ compositionis casu 1. dub. 1. & in sum. 1. tom. c. 145. n. 1.* Graffiis *d. l. 2 cap. 51. n. 9.* Summa Corona *d. cap. 1. n. 93. not. 2.* Viuald. *in append. Candelabri aurei, c. 1. n. 32.* Açor *d. c. 14. q. 7.* & P. Ledesma, *supra.*

Tertio infertur, † non recitantes teneri restitue- 28
re in integrum omnes fructus interim perceptos, etiamsi beneficium sit curatum, vel habens alia onera, vt Missar. &c. Quamuis contra teneant Sotus Bar. Med. & Arragon. *sup.* Lud. Lopez, *d. cap. 245. & 105.* Man. Rodrig. *d. cap. 145. num. 4.* Enriquez † *in sum. l.* 29
13. c. 13. §. 2. Vega *d. casu 1. & 2.* Tolet. *d. l. 2. c. 12. secundo dicto.* Zechus *de benefici. & pensione cap. 3. circa finem* & P. Ledesma *sup. d. pag. 1088. & seq.* & inclinant Io. Baptista Corradus, *in responsi. casuum conscientiæ. q. 240. in additione,* & Lud. Carbo. *d. q. 61. 13. dict.* dicentes, non tenere restituere, nisi partem correspondentem obligationi recitandi horas. Quorum sententia, quam alij moderni Theologi † Hispani 30
sequuntur, nunquam mihi placuit, nam est clare contra d. constitutionem Concilij Lateranen. quæ loquitur etiam de beneficio cum Cura, & clarius contra d. Constitutionem Pij V. qui innouando, & declarando d. Constitutionem Concilij statuit, vt qui horas omnes Canonicas, vno, vel pluribus diebus intermiserit, amittat omnes beneficij fructus, qui illi, vel illis diebus responderent, si quotidie diuiderentur, qui vero matutinum, tantum dimidiam, qui cæteras omnes horas, aliam dimidiam, qui horarum singulas, sextam partem fructuum eiusdem diei amittat.

Vnde cessant, explicationes † seu euasiones Bar. 31
Medin. Arrag. Lud. Lopez, & Manuel. Rodrigu z, sup. dicentium, quod d. constitutio Pij V. loquitur de beneficiis non habentibus aliam obligationem quam recitandi, vel quod est intelligenda de ista parte fructuum, quæ in beneficio correspondet obligationi recitandi; Prima enim explicatio conuincitur ex verbis expressis d. constitutionum, quæ loquuntur etiam de beneficio cum Cura. Secunda etiam conuincitur ex verbis expressis earundem constitutionum, maxime Pij V. quæ agit de restitutione omnium fructuum beneficij.

Nec etiam quicquam valet alia responsio † Me- 32
dinæ *sup.* & Lud. Lopez. *d. c. 245.* quam ponit etiam Corradus *sup.* quod d. constitutio Pij V. in ea parte est pœnalis obligans, quando iudex id mandauerit. nam quamuis sit pœnalis, tamen cum impediat acquisitionem fructuum, ex quo dicit illos non facere suos, obligat ante iudicis sententiam, iuxta communem omnium sententiam, de qua *infra 11. p. c. vlt. n. 9.* & aduertunt in proposito, Nauar. *sup. nu. 207.* & Summa Corona *d. n. 93. not. 7.* & etiamsi non impediret acquisitionem fructuum, obligaret in conscientia ad eorum restitutionem, secundum Gabr. Vazquez *d. disputat. 168. n. 30.*

Et hanc nostram † sententiam tenet Nauarr. *sup.* 33
n. 217. qui ait, quod suppositis d. constitutionibus, vix tandem audet admittere d. sententiam Bar. Medinæ, cum apertissime decernant, & statuant, & in curatis beneficiis ob horarum dimissionem fructuũ perceptorum restitutionem faciendam, eosque suos non facere, sed iniuste possidere, & quod etsi rigidum, in curatis saltem videatur, attamen salutare, & iustum videtur. Tenent etiam Valentia, *vbi proxime,*
† dum ait in pœnam esse statutum iure canon. ex d. 34
consti-

constitutionibus, quod restituantur pro rata temporis, & omissi officij omnes fructus, post illud semestre, & optime Açor *d. l.* 10. *c.* 14. *q.* 5. & Gab. Vazquez, *d. disput.* 160. *n.* 33. & 34. vbi ait: *Ecclesiam decreuisse restitui omnes fructus, etiamsi debeatur ob alia ministeria, quando prætermissa sunt horarum recitatio, & bene restituere omnes fructus beneficiarium, qui vere omisit officium recitandi.* & melius *d. disput.* 168. *n.* 34. & 35. vbi inquit: *quod id, quod ait Sotus legem illam Concilij Lateranen. non priuare omnib. fructibus, seu ratione aliorum ministeriorum spiritualium, aliquam partem retineri posse, sine fundamento est, cum plane lex illa omnib. fructib. simp. priuet, & hunc sensum eam plane explicarit Pius V.*

Quarto infertur contra Nauar. *de oratione,* † *c.* 7. 35
n. 34. & 35. & *in man. c.* 25. *n.* 123. & *consil.* 20. *n.* 2. & 3. *de celebratio Missar.* & Nau. *d. l.* 2. *c.* 2. *n.* 222. Arrag. *d. q.* 83 *art.* 13. *versic. solet à quibusdam.* Cosmam Philiarcum, *de offic. sacerdot.* 1. *p. ibi c.* 12. Ludo. Lopez. *d. cap.* 425. & 105. Graffiis *d. l.* 2. *c.* 51. *n.* 12. Man. Rodriguez *d. cap.* 145. *nu.* 3. Vegam, *d.* 1. *par. c* 128. *casu.* 18. Ludo. Carbo. *d. q. c* 12. *dicto,* Card. Toletum, *d. l.* 2. *c.* 12. *tert. dicto,* & Açor *d. cap.* 14. *quæst.* 11. restitutionem distributionum quotidianarũ, seu grossæ Canonicatuum, quas Canonici, alias choro interessentes amittunt, ob non recitationem horarum, iuxta d. constitutiones fieri oportere fabricæ, vel pauperibus, & non aliis Canonicis, seu mensæ capitulari: † quamuis 36
distributiones, seu grossa amissa per aliquẽ Canonicũ soleant aliis accrescere, vel remanere in mẽsa, vt dicetur infra *c. seq.* 24. dubio, *à nu.* 443. secus tamen in amissis, ob non recitationem horarũ ab illis, qui alias lucrifacerent iuxta ea, quæ dicemus *d. cap. seq.* 27. *dubio, à num.* 514. cum enim amittantur ex d. constitutionibus statuentibus restitutionem faciendam esse fabricæ; vel pauperibus, illis erunt restituendæ, & consequenter in eis habebit locum Bulla compositionis, quamuis non habeat locum in distributionibus alias male perceptis, quæ debentur, & accrescunt aliis clericis interessentibus horis, seu mensæ capitulari, vt per Man. Rodrig. *in explicatione Bullæ compositionis, casu* 1. *dub.* 2. *num.* 16. Lud. Lopez *instr. consc.* 2. *tom.* 2. *par. cap.* 10. & Vegam *in sum.* 1. *p. c.* 43. *casu* 14. & Enriquez *in sum. l.* 7. *c.* 36. *§.* 3. & similiter redditus pensionis amissi, non ob recitationem officij parui † B. Mariæ, sunt restituendi fabricæ, vel pauperibus, & non beneficiario, & in eis habebit locum compositio, quamuis alias amissi sint restituendi beneficiario, seu titulari, vt dictum est sup. 1. *p. c.* 5. *n.* 133.

His sic constitutis, † & permissis oportet aliqua 37
dubia difficilia in hac materia examinare, & primo dubitatur, an quodlibet beneficium, etiam per exiguum, & tenue obliget ad horas Canonicas, in quo Sotus *d. lib.* 10. *q.* 5. *art.* 3 tenet non obligare ad horas
beneficium valde tenue, quod saltem non adiuuat 38
bonæ parti sustentationis clerici, seu non præbet mediocrem sustentationis partem, quia istud pro nihilo reputatur, sequitur Arragon. *d. qu.* 83. *art.* 12. dicens, quod Sotum communiter sequuntur recentiores Theolog. Man. Rodrig. *d.* 1. *to. sum. c.* 140. *n.* 3. Vega 1. *part. cap.* 128. *casu* 13. P. Ledesma. *d.* 2. *par. trac.* 9. *ca.* 4. 6. *conclus.* 4. *difficul.* Soti opinionem non videri extra rationem inquit Sandoual. *de officio Ecclesiastico* 5. *par. c.* 5. & nouissime sequitur. Lessius *de iust. & iure, li.* 2. *c.* 54. *dub.* 31.

In contrarium tamen est vetus & † communis, & 39
vera sententia, nempe beneficium quantumuis tenue obligare ad horas Canonicas, tenet gl. *in c. clericus vict.* 91. *dist.* quam ibi sequuntur Doct. & *in c.* 1. *de celebrat.* Missarum, Cardin. *in Clement.* 1. *eod. tit. num.* 6. Io. de Lignano, *q.* 3. & Abb. de Fer. *num.* 10. *de horis Canonicis,* D. Anton. *in sum.* 3. *par. tit.* 13. *capit.* 4. *§.* 1. Rosella *verb. horæ Canonicæ, num.* 1. Tabiena *verb. hora §.* 2. Siluest. *eodem verb. num. tertio* Armilla *verb. horæ canonicæ, num.* 1. Cosmas *in pragmatica dicto tit. qualiter horæ Canonicæ sunt dicendæ, verbo teneantur,* Nauar. dicens communem, & recte probans de oratione, *cap.* 7. *n.* 27. & *c.* 21. *n.* 11. & *in man. c.* 25. *n.* 102. & *cons.* 3. *nu.* 1. *ne clerici, vel monachi.* Mart. Ledes. dicens, esse sententiam communem, 2. 4. *quæst.* 15. *artic.* 4. *dub.* 5. Sandoual *d. c.* 5. Couar. *d. l.* 3. *variarum. c.* 13. *n.* 8. *versi.* 12. Io. Medina. *de oratione, q.* 7. Cuchus *d. l.* 5. *titul.* 7. *num.* 9. Durandus *d. l.* 3. *c.* 22. *n.* 10. Cosmas Philiar. *d.* 1. *part.* 1. *l. cap.* 4. & 9. dicens etiam communẽ, & recte probans Graffiis *d. lib.* 2. *cap.* 30. *n.* 18. Fr. Ludo. Peia *in responsio. casuum conscientiæ, casu* 54. Summa Corona *d.* 1. *par. c.* 1. *n.* 92. Io. Baptista Corradus *in responsis casuum d. qu.* 240. dicens communem, & vniuersalem opinionem, Valentia. *d.* 3. *tom. disputat.* 6. *q.* 2. *pun.* 10. *circa septimum,* Cerola *in d. praxi Episcopali,* 1. *par. verb. beneficium, §.* 4. & *verb. horæ Canonicæ, §.* 2. Toletus *d. l.* 2. *cap.* 14. 5. *causa,* & Victorellus in annotationibus ad eum *d. l.* 2. *c.* 12. dicens etiam communem, & Açor, dicens etiam communem, *d. l.* 10. *c.* 3. *quæst.* 3 cui magis accedit Ludo. Lopez 1. *tom. instruc. conscientiæ, c.* 244. & 2. *tom. c.* 105.

Quæ sententia probatur ex eo, † nam ob quodli- 40
bet beneficium, quantũuis simplex, & exiguum, deputatur quis ad laudandum & rogandum Deum, eique inseruiendum pro populo, seu Ecclesia ab ea recipiens aliquem prouentum, licet sibi sustentando imparem, & sibi imputet, qui tale beneficium acceptauit, & nullus canon eum excusat, & facit d. constitutio Pij V. *versi. declarantes,* ibi, *& qualiacumque alia beneficia.*

Si tamen beneficium nullos omnino redditus ha- 41
beret, non obligaret ad horas, † quia cessat tunc ratio obligationis, cum nullum stipendium ab Ecclesia recipiat, & ita sentit Nauar. *sup.* & alij licet contra teneat Cerol. *d. §.* 4. *d.* 6. quem sequitur Zech. *de repub. Eccles. d. tra. de beneficiatis, nu.* 7. *versi. tenetur demum benefic.*

Quod non solum procedit in beneficio, † quod 42
nunquam habuit redditus, quod reuera beneficium dici non potest, sed est beneficium fictum, & de vẽto, & sic non potest permutari, seu resignari. Sarnen. *in reg. de annali, q.* 47. Nauar. *consi.* 8. *n.* 14. & 18. *de iure patron.*

Nam beneficium non debet esse sine redditibus. 43
Ferretus † *consi.* 312. *numer.* 1. cum sit ius percipiendi fructus, vt in diffinitione beneficij, de qua *sup.* 1. *part. cap.* 2.

Sed etiam in beneficio, † quod in initio, & tem- 44
pore fundationis habuit redditus, sed temporum calamitate perierunt, nam quamuis istud sit beneficiũ in potentia, & habitu, & sic possit permutari, & resignari, *vbi sup.* & Flam. Paris. sic intelligendus, *de resignat. benefi. l.* 2 *q.* 8. tamen non est beneficium actu, vt per Valentiam, *dict. tom. disput.* 6. *q.* 16. *pun.* 3. *versic. postremo circa eund.* qui ait, quod qui habet beneficium, sine fructibus non censetur absolute, & proprie habere beneficium, saltem actu, & militat ratio dicta & conducunt tradita per Gonçal. *glos.* 55. *à numer.* 26.

Immo & beneficium habeat redditus, † & si ta- 45

men illud habens, neque per se, neque per alium percipit vllos fructus, saltim distributiones, nec per eum stat, quominus illos percipiat, nec in posterum percepturus est, seu sperat percipere pro eo tempore, ratione forte belli, vel alia causa non tenetur ratione illius beneficij recitare, cessat namque in eo ratio obligationis, tenetur enim beneficiatus ad officium diuinum, quia stipendium habet Ecclesiasticũ, ita Caiet. *in sum. verb. hora Canonicæ, §.* 1. Armilla *eodem num.* 1. Nauar. *d. cap.* 7. *num.* 28. *&* *d. cap.* 25. *num.* 103. Angeles, *supra* Philiar. *d. lib.* 1. *c.* 3. *in prin.* Fr. Ludo. Lop. *d. cap.* 24. *&* 105. Graffis, *d. capit.* 50. *num.* 16. Durandus *d. cap.* 22. *nume.* 10. *ad fin.* Flam. Paris. *de resignat. lib.* 1. *q.* 9. *numer.* 3. Fr. Man. Rodrig. *d. cap.* 140. *num.* 4. *&* 144. *in fine.* Vega *d. cap.* 128. *casu* 12. *&* 13. Valen. *d. pun.* 10. *circa septimum.* Toletus *d. c.* 14. *sexta causa*, Açor. *lib.* 10. *cap.* 4. 6. *quæst.* Eman. Sa, *verb. horæ Canonicæ, nu.* 1. & P. Ledesma *d. tract.* 9. *cap.* 4. 13. *concluſ.*

46 Vnde secundo dubitatur, † an qui habet solum tit. beneficij, reseruatis alteri omnibus fructibus loco pensionis, teneatur horas recitare, in quo sunt variæ sententiæ.

47 Prima sententia est Io. Medinæ, † *de oratione, q.* 7. dicentis teneri, ex quo habet titulum, & beneficium cum illo onere acceptauit, & consensit tali fructuum reseruationi, alias neuter eorum teneretur ad horas, nam pensionarius ad eas non tenetur, sequitur Nauar. *de oratione, cap.* 7. *numero* 30. *&* *cap.* 20. *numer.* 15. vbi Nauarr. id dicit procedere non solum in eo, qui potest aliquos fructus percipere seruiendo per se beneficio, sed etiam in eo qui recepit beneficiũ consentiendo, vt Papa reseruet non tantum fructus, sed etiam seruitium, omnemque administrationem, ex d. ratione Medinæ, quæ videtur inquit, generalior, & firmior, sequitur etiam Graffi. *d. cap.* 50. *num.* 17. & Zerola *verb. beneficium, §.* 4. *dub.* 4. vbi generaliter etiam ait, quod qui habet possessionem, sed non percipit fructus beneficij, tenetur recitare, & hæc sententia magis placet Açor. *libro decimo, capit. quarto, quinta quæstione*, quamuis vtraque opinio. nempe etiam Soti sequens sibi videatur probabilitatem habere.

48 Secunda sententia est Soti, † *d. lib.* 10. *q.* 5. *art.* 3. qui docet habentem titulum beneficij, sine fructibus, ex concessione Pontificis eosdem fructus alteri reseruantis, non teneri ad horas, ex quo ille non potest fructus percipere, nec est illi imputandum, qui tale beneficium acceptauit, nam quod authoritate Pontificis fit, alteri imputari non debet, maxime, quod eo ipso, quod Papa beneficium suis fructibus priuat, videtur possessorem ab obligatione recitandi absoluere, sequitur Arrag. *d. quæstion.* 83. *artic.* 12. & Fr. Lud. Neia *sup.* Cuchus *d. lib.* 5. *tit.* 7. *numer.* 14. & P. Ledesma *dict. tract.* 9. *cap.* 46. *concl.* 3. *difficulta.* 5. *&* 10. Et hanc sententiam tenet etiam Gamb. *de offi. legati lib.* 6. *nu.* 332. qui ait, quod habens titulum beneficij simplicis non requirentis ordinem sacrum non tenetur ad horas Canonicas, si alius percipiat fructus.

49 Tertia sententia est † Nauar. *in man. c.* 25. *n.* 104. & Sandoual, *d.* 5 *p. c.* 5. Cord. *in sum. q.* 186. *pun.* 2. *& in q. l.* 1. *q.* 21. *p.* 3 Philiarchi *d. l.* 1. *c.* 3. *ad fin.* Fr. Lud. Lop. *d. c.* 244. *&* *d. c.* 105. F. Em. Rod. *d. c.* 140. *n.* 4. Vegæ. 1. *p. c.* 128. *casu* 12. Corrad. *d. qu.* 240. *in additione Toleti, d. c.* 14. *ad fi.* & videtur Cuchi, *dicto numer.* 14. qui dicunt primam sententiam procedere, quando solum sunt reseruati fructus; tunc enim qui habet titulum, posset seruiendo per se beneficio aliquos fructus percipere ratione seruitij pro quo tenetur satisfacere is, cui sunt reseruati omnes fructus, qui intelliguntur deductis oneribus. Secundam vero sententiam procedere in eo, qui consensit, quod resignanti reseruarentur omnes fructus, ac seruitium, & tota administratio beneficij, nam is nihil potest percipere ex beneficio, neque seruire, & tunc addit. Cordo F. Lud. & Vega, † *ibi*, resignantem teneri ad 50
horas, ex quo habet totum onus, & fructus beneficij, & alter solum habet titulum, cum spe habendi beneficium cum fructib. quasi per viam regressus, quod etiam ait Philiarc. *sup.* quia interim pensionarius, cui incumbit omne seruitium, & omnis administratio, est reipsa beneficiatus, qui etiam consequitur, tenetur ad officium.

Quarta sententia est Nauar. qui in hac re † vide 51
tur varius *de oratione cap.* 21. *numero* 12. quod sententia Soti procedat in eo, qui succedit in beneficio, cuius omnes fructus, & administratio reseruata fuit ex prædecessoris sui consensu, sententia vero Io. Medinæ procedit in eo, qui consensit tali fructuum reseruationi, nam cum eius consensu facta sit reseruatio per eum videtur stetisse, quominus fructus percipiat, & cum Papa de ipsius consensu reseruet, non potest dici velle illum absoluere ab onere recitandi.

Hæc sunt quæ Dd. † dicunt in hoc difficili du- 52
bio quod non est inutile, nam quamuis modo huiusmodi reseruationes fructuum non soleant concedi, aliquando forte concedentur, vt solebant, & modo etiam conceduntur in fauorem Cardinalium, vt videmus, & testatur Flam. Parisius de resignatione *benefic. libro sexto quæstione prima numero* 36. *&* 46.

Mihi videtur in primis † distinguendum esse in- 53
ter beneficia habentia residentiam, seu seruitium, & inter non habentia, vt præstimonia; & loquendo de beneficiis habentibus residentiam, seu seruitium, dico primo, quod † si tantum sunt reseruati 54
fructus, habens titulum tenetur ad horas, siue ex eius consensu sint reseruati, siue ex consensu prædecessoris, ex ratione tertiæ sententiæ, facit declaratio S. Congrega. Concilij infra adducta 11. *parte capite* 5. *num* 6.

Si vero sunt reseruati fructus † cum seruitio, ac 55
tota administratione, habens titulum, etiamsi ex eius consensu sit facta reseruatio, non tenetur ad horas, sed is, in cuius fauorem facta est huiusmodi reseruatio, vt recte dicunt Cordoua, Fr. Lud. Vega, & Philiar. *sup.* & Flam. Paris. sic intelligendus, *l.* 1. *q.* 9. *n.* 5. nam talis æquiparatur titulari, Sarnen. † *de reg. de* 56
annali, q. 60. Flam. Paris. *l.* 3. *q.* 5. *n.* 34. *& l.* 6. *q.* 1. *n.* 43. & in re & effectu est beneficiatus, sicut antea, & nihil videtur in resignatarium transtulisse, nisi nudum titulum sine effectu, qui regressui, accessui, vel coadiutoriæ æquipollet, Sarnen. *in reg. de publican. qu.* 2. 2. *casu* Flaminius Parisius *d. quæstione* 9. *numero* 5. *& d. q.* 1. *numero* 45. *&* *lib.* 11. *quæstione* 5. *numero* 29. & Philiar. *sup.*

Quamuis verum sit dari possessionem, & vacatio- 57
nem respectu d. tituli, Cres. *dec.* † 10. *de renunt.* Cæsar de Grassis *dec.* 33. Rota *dec.* 597. *p.* 1. *diuerso.* & fuit dictum in causa Abulen. Canonicatus, de anno 1573. vt *in decis* 427. *parte* 1. *diuerso.* & in Hispalen. beneficij Sancti Iacobi, 22. *Iunij* 1579 coram sanctissimo, & in Tarusina Canonicatus, 23. Iunij 1600. coram D. Corduba.

Loquen-

58 Loquendo vero † de beneficiis non habentibus residentiam, seu seruitium, vt præstimoniis, dico, quod habens titulum tenetur ad horas, si ex eius consensu fructus sunt reseruati, ex ratione adducta in prima, & quarta sententia; si autem sunt reseruati ex prædecessoris consensu, nunc habens titulum, qui successit in tali beneficio, non tenetur ad horas, quia per ipsum non stat, nec stetit quominus fructus percipiat, nec etiam tenebitur ad officium ma-
59 ius is, in cuius † fauorem talis reseruatio facta est, quia solum est pensionarius, seu loco pensionarij, Sarnen. *supr.* & Flam. Paris. *d. q. 1. n. 43 & 44* Mand. *reg. 34. q. 30.*

60 Tertio dubitatur, an noui Canonici, † seu præbendati teneantur recitare primo anno, in quo ex statuto, vel consideratione Ecclesiæ non lucrantur.

61 In quo, vt certa † ab incertis separemus, dico, quod si saltem lucrantur horas, seu distributiones quotidianas, vt in nostra Ecclesia, tenentur recitare, licet non lucrentur grossam, vt patet ex supradictis, & tenet Nauarrus *dict. cap. 7. de oratione numero 30.*

Secundo dico, quod licet nihil penitus lucrentur,
62 † si tamen illi fructus reseruantur post mortem, tenentur recitare, quia quod differtur non aufertur vt alias ex sententia S. Congregationis Concilij dicemus infra, *11. p. c. 5. à n. 6.* & ita in proprio tenet Açor *d. l. 10. c. 4. q. 4.* & videtur tenere Palud. *in 4. dist. 15. q. 5. 1. art. 5 concl.*

63 Difficultas est quando nihil penitus † lucrantur, etiamsi inseruiant, nec reseruatur post mortem, sed cedit antiquis, inter quos diuiditur, aut fabricæ, seu alteri pio operi.

64 Et videtur nihilominus teneri recitare, ex † *extrauag. suscepti. de electione*, nu. 22. & in communibus, sub tit. *ne Sede vacante*, ex qua nouis beneficiatis tribuitur medietas fructuum, vbi ex priuilegio, consuetudine vel statuto fructus primi, aut alterius anni defuncto, vel fabricæ, aut Ecclesiis, vel aliis personis applicantur in totum, vnde ratione illius partis fructuum, quam percipiũt, tenebuntur recitare, vbi ista extrauagans fuerit in vsu iuxta dicta, vt per Nau. & Açor supra.

65 Sed difficultas procedit vbi illa † extrauagans non est vsu recepta, aut est subrogata consuetudine, cui
66 standum esse ait Açor. *supr.* & facit, nam illa solum † videtur simpliciter derogare consuetudinibus præteritis, sicut etiam priuilegiis, & statutis à Papa confirmatis, nec damnat consuetudinem ad Couar. *l. 3. variar. c. pite 13. numero 4.* & quod d. Extrauag. non est recepta, sed vsu abrogata tradit Vuamesius *consil. 213.*

67 Et quod immemorabilis sublata non † intelligatur per *d. Extrauag. suscepti*, generaliter derogantem consuetudinibus, ex Gabr. *de clausulis conclu. 3. n. 42.* Ruin. *consil. 13. n. 30. l. 1.* fuit dictum in causa Burgen. quindenniorum 8. Martij 1599. coram D. Lita, & 15. Maij 1600. coram D. meo Corduba, Vltra quod dicta Extrauagans solum videtur loqui in priuilegio, consuetudine, vel statuto applicando aliis fructus primi anni beneficiorum, tanquam fructus illorum beneficiorum, & non in statutis, ex quibus noui Canonici non lucrantur primo anno, sed fructus remanent in mensa, ac si non residerent. In qua
68 difficultate Açor † *sup.* plane ait, prædictos Canonicos debere recitare quando fructus, quos ipsi amittunt, reseruantur aliis Canonicis antiquioribus in quos distribuuntur, siquidem eodem priuilegio recentes Canonici gaudebunt posteaquam antiquiores euaserint.

Quando vero illi fructus in alios, pios vsus impẽ- 69
duntur † refert duas opiniones, primò negantem, quoniam nullos eo anno, fructus acquirunt, nec vnquã eos sunt percepturi, nec per ipsos stat quominus eos percipiant: Secundò affirmantem, quia beneficiarius propterea quod sua sponte beneficium accipit, susciput in se quicquid oneris inest beneficio, & subiicit se legibus, statutis, consuetudinibus, ne Ecclesia in qua est situ beneficium, & ait vtramq; probabilem esse videri: secundam tamen magis probabilem apparere.

Sed quantum ad primum, illa † ratio Açoris non 70
conuincit, nam potest contingere, quod ille nouus Canonicus decedat, aut alias desinat esse Canonicus antequam illo iure, & priuilegio, tanquam † an- 71
tiquus gaudeat. Quantum ad secundum d. ratio Secundæ sententiæ petit principium, an tali beneficio insit onus recitandi, supposito quod pro illo anno non habet fructus. Vnde absolute † verius videbatur 72
iure non teneri recitare nouos Canonicos, ex quo pro illo anno nullos fructus percipiunt, nec percepturi sunt iuxta supradicta.

Et idẽ videtur vbi esset † statutum, seu consuetu- 73
do, quod beneficiati nondum promoti ad sacrũ Presbyteratus, Diaconatus, seu Subdiaconatus ordinẽ nullos fructus percipiant, nam non tenerentur interim recitare, dum non staret per eos quominus, ad dictos ordines promouerentur.

Hodie tamen per S. Concilium Trid. *sess. 24. de reform. † c. 14. & constitutione* 106. Pij V. de quibus A- 74
çor *supra* non meminit, reiiciuntur & abolentur, an quam prauæ, & scandalosæ prædictæ constitutiones, & consuetudines, etiam ab immemorabili tempore obseruatæ, & authoritate Apostolica confirmatæ, vbi fructus omissi per nouos Canonicos cedunt antiquis, & non conuertuntur in pios vsus, aut vbi prædicti fructus vltra semestre in pios vsus reperiuntur cõcessi, dimidia pars tribuitur nouis Canonicis ex d. constitutione Pij V. vnde iam prædicti noui Canonici tenentur recitare, cum fructus percipiant, & lucrentur, non obstante d. consuetud. & statutis, nisi quando intra semestre fructus omnes in pios vsus reperiuntur concessi.

Sed quia aliquot Ecclesiæ † non receperunt d. de- 75
cretum Concilij, & constitutiones Pij V. vt ait Nauarrus supra, adhuc est difficultas, an in illis Ecclesiis, vbi adhuc seruantur d. consuetudines, & statuta, quod noui Canonici nihil penitus percipiant, teneantur recitare, & Nauarr. sup. ait, se credere † quod 76
tunc nouus Canonicus excusaretur à recitando, etiamsi de iure deberentur † illi fructus, quia cum non posset eos sine magna impensa, & lite molestissima contra suam Ecclesiam exigere, satis videtur non posse eos recipere, & sentit F. Man. Rodriguez *in add. ad bullam compositionis, n. 9.* quod mihi placet, & vide circa prædicta quæ dicemus infra *d. 11 p. c. 5. à n. 149.* & particulariter, n. 165. Illud etiam certum videtur, † quod transacto primo anno, in quo poterat 77
nouus Canonicus facere primam residentiam, quam tamen non fecit, tenetur in sequentibus, & in illo, in quo illam facit recitare, quamuis tunc nihil penitus lucretur, nisi peracta prima residẽtia, quia per ipsum stat quominus tunc lucretur, quia illam antea non fecit.

Quartum dubium, † an ratione beneficij teneatur 78

quis recitare, etiam ante possessionem quæsitam. In quo dubio aliqui dicunt non teneri ad recitandum, donec possessionem capiat, vel stet per eum, quia fructuum perceptio à possessione incipit. Palud. *in 4. dist. 15. q. 5 1. artic 5 concl.* Turrecrem. *in § 1. dist. 91. art. 14.* Quam opinionem sequitur Flam. Paris. *de resignat. benefi. li. 1. qu. 9. n. 15.* Dicens veriorem ac crebriorem & in praxi obseruatam opinionem, vt sit
79 obligatus † recitare horas post captam possessionem, quia tunc fructus percipit, & incurrit pœnam restitutionis fructuum, si post sex menses ab obtento Beneficio non recitauerit horas, vt expresse dicitur in d. constitutionibus Concilij Later. & Pij. V. & ita tenet Naua. *cons. 14. de celebrat. Missar.* quod in nouis est 17. sequitur Menoch. *de arbitr. li. 2. casu 429. n.*
80 24. dicens sextam causam † excusantem à recitatione horarum esse, quando Clericus adhuc re ipsa non possidet Beneficium, etiamsi binas obtinuit sententias, vt respondit. Nauar. *d. cons. 14.* non enim dicitur adhuc obtinere Beneficium, pro quo tenetur dicere officium, nec percipit fructus, qui dicuntur loco mercedis operæ, & laboris. eandem opinionem se-
81 quuntur Enriquez † *in sum. libro 13. capite 13. §. 2.* ibi, *die possessionis Beneficij*, F. Man. Rodriguez *in sum. 1. to. c. 145. n. 1.* & cũ eo Vega. *1. p. c. 128. casu. 18. ad fi.* qui aiunt nullum Beneficiatum teneri recitare horas canonicas ratione Beneficij, si non habet iam pacificam possessionem ipsius, vt probat Nauar. *d. cons. 14. de celebrat. Missa. & P. Ledesma 2. p. sum. tract. 9. c. 4. 6. concluf. 9. diffinitione*, & Açor. *lib. 10. c. 4. q. 7.* dicit probabilem esse Flam. Paris. sententiam, quia certe
80 sæpe contingit, † vt quis beneficiũ impetret, & obtineat, & deinde, cum per se, vel per alium possessionem nanciscì contendit, videt se nihil impetrasse, aut, quia Beneficium non valebat, aut quia alius antea impetrauerat, aut multis aliis de causis.

83 Alij autem in hoc dubio tenent contrariam sententiam, dico † primo certum esse non teneri recitare eum, qui adhuc ius in re in Beneficio non habet quia ius canon. solum obligat ad recitandum Bene-
84 ciatos, seu habentes † Beneficium, qualis non est, qui non habet ius in re in Beneficio, etiamsi habeat ius ad illud, vnde præsentatus electus, seu nominatus ad aliquod Beneficiũ nõ tenetur ratione illius recitare, imo nec is, cui collatio facta est ante collationem acceptatam ita Nauarrus. *d. cons. 17.* alias *14. de celebrat. Missar. & d. ca. 7. de oratione num. 29* Philiarcus *d. l. 1. c. 3.* Graff. *d. l. 2. c. 50. n. 16.* Açor *l. 10. c. 4. 4. qu. ad fin. & 12. quæst.*

85 Dico secundo certum etiam esse teneri recitare Beneficiatum, si habet † possessionem Beneficij, aut per eum stat quominus illam habeat, paria enim sũt habere possessionem, & per eum stare quominus habeat. Paludan. & Turrecrem. *supra* & Nau. *d. c. 7. nu. 28.* Cordoua, *in sum. d. q. 186 pun. 3.* Philiar. *d. c. 3.* Vega *d. c. 128. casu 13. vers. 3.* Toletus *d. l. 2. c. 14. circa fin.* Açor *libro 10. capite 4. 6. quæst.* & P. Ledes. *d. tract. 9. c. 4. 13. concl.*

86 Quod videtur etiam † habere locum in habente possessionem Beneficij, maxime cum fructibus, licet non pacificam, sed cum litigio. Açor. *d. c. 4. 9. qu.* quãuis, P. Ledesma *d. c. 4. 6 concl. 10. differentia.* dicat quod si vnus possidet Beneficium, & est lis super proprietate, ita, quod possessor non accipit fructus, quia sunt sequestrati durante lite; & est dubium in
87 negotio, † est multum apparens, quod nullus tenetur recitare, etiam possessor, quia pro hinc non recipit fructus, & est magnum dubium, an illos recipiet, & quamuis Zerola *d. verb. Beneficium. §. 4. d. n. 8.* quem sequitur Zechus. *d. n. 7. vers. tenetur demum beneficiatus.* dicat, quod ille, qui nec habet possessionẽ
88 pacificam, † quia in ea turbatur, nec percipit fructus sed litigat, non tenetur recitare, quia habet sex menses indulti ad non recitandum, & quia dubius est litis euentus, & posset esse, quod beneficium etiam perderet, & nihil percipit, & si vinceret, dicit, quod si non recitaut, quia nesciuit, posset solum accipere fructus interim perceptos, quos euicit, vt illorum sex mensium, quibus gaudebat indulto, reliquos vero, vel fabricæ Eccleſiæ, vel pauperibus tenetur cõferre, sed certe Zerola male, & barbare loquitur quod dicit de indulto, ex supradictis † apparet effe-
89 ctum, & si ratione dubij litis euentus ille esset excusatus à recitando, nõ teneretur, si vinceret, restituere fructus, etiam post semestre perceptos iuxta supradicta, fructus autem sex mensium non teneretur restituere, etiamsi sciret recitare, & non recitasset, & siue teneretur, siue non teneretur recitare, vt ex supradictis etiam apparet.

Videtur etiam secundum dictum habere locum in habente possessionem Beneficij sine iusto titulo † quia non debet esse melioris conditionis stultus,
90 quam sapiens *c. eum qui de præb. in 6.* Açor. *d. q. 9.* & ita videtur tenere Nauar. *de oratione Miscel. 15. alias 60.* & Philiarcus, *d. l. 1. c. 8. 2. concl.* relati infra. *dub. 7. n. 120.* quamuis ipse Nau. *cons. 3. de æt. & qualitat. n. 1.* dicat possidentem Beneficium sine iusto titulo vere non teneri ad dicendas horas, quia vere non habet beneficium, verum est tamen, † quod prouisus,
91 cuius collatio non valet, non tenebitur recitare ante adeptam possessionem, etiamsi per eum steterit quo minus illam adipiscatur, argumento eorum, quæ dicemus infra *11. p. c. 5. n. 173.*

Dico tertio habentem collationem † beneficij
92 acceptatam teneri recitare, etiamsi nondum acceperit possessionem, nec per eum steterit quominus illam capiat, nam per solam collationem acceptatam quæritur ius in beneficio, & fit beneficium eius, cui collatum est, *c. si tibi absenti, & c. pen. & ibi glo. de præb. in 6.* Mando. *reg. 3. Canc. q. 13. nu. 5.* atque adeo is vere dicitur beneficiatus, & habere seu obtinere beneficium Rebuf. *in concord. tit. de collatio. §. volumus ver. obtineat, & in forma mand. ati Apostolici ver. obtinet*, & fructus ei debentur tanquam domino. Ita Nauarr. *d. c. 7. de oratione n. 28. & 29. & in d. cons. 17. de celebrat. Missar.* Philiar. *d. c. 3.* Graff. *d. c. 50. n. 16. & c. 51. n. 3.* †
93 Zerola *dub. 3.* & Zechus *supra*, & citandi infra *n. 102.* quorum opinio videtur probabilior intelligendo; quando prouisio est certa, quamuis contraria non videatur improbabilis. & ita nouissime Lessius, *s. dubitatione 30.* nec obstat fundamentum † contrariæ opinionis, nam licet actualis perceptio fructuum in-
94 cipiat à possessione, tamen ei debentur à die acceptatæ collationis, vt dictum est, & qui habet collationem acceptatam dicitur vere obtinere beneficium, cum per eam quæratur ius in re, vt etiam dictum est, † & Naua. *d. cons. 14. seu 17.* non tenet contrarium, sed quod dictum est. *1. & 3. dicto.* & F. Ma. Rodriguez est sibi contrarius *supra capite 140. numero quarto.*

Et contraria opinio, vt recte inquiunt † Nauarr.
96 *d. capit. 7. num. 29.* & Philiar. & Zerola *vbi proxime*, procederet in Canonico, qui nihil potest quærere de fructibus Can. ante possessionem acceptam.

Vnde infert Nau. *de oratione † cap. 11. n. 20. & 38.*
97 & Miscel. 61. alias. 97. nescienti recitare officium di-

uinum

vinum non esse licitum accipere beneficiũ sibi collatum, nec illud prætendere, cum non possit statim exercere onus recitandi, quod beneficium ipsum habet annexum, facit *l. idem iuris. §. fin. ff. ad l. Aquil.* & sequitur Graff. *d. c.* 51. *n.* 8. & *c.* 54. *n.* 10. & Flam. Paris. *l. 1. quæstion. nona, numero* 17. & Acor. *l.* 10. *capitul.* 13. *q.* 18. dicens id habere locum, nisi bona fide putet se statim post beneficium opportuno quoque tempore recitaturum.

98 Verum hæc sententia † videtur mihi nimis rigida, nec ius videtur cum tanto rigore ad horas obligare, sed satis erit habito beneficio statim addiscere mo-
99 dum recitandi, † expectantes tamen beneficia ratione expectatiuæ, vel resignationis, quæ in eorum fauorem fit, aut præsentationis electionis, seu nominationis de eis factæ, mandatiue de prouidendo, sicut & qui volunt sacris initiari, debent sibi parare Breuiaria discereque modum recitandi, vt habito beneficio, quod sperant, possint statim suo muneri recitandi satisfacere, vt inquit Nauar. *d. c.* 11. *n.* 22. & Fla. Paris. *d. q.* 9. *n.* 18.

100 Maior difficultas est, † an etiam teneatur recitare habens prouisionem, & titulum beneficij, in cuius pos. est alius, contra quem litigat, aut neuter, in qua Palud. *in* 4. *d.* 15. *q.* 5 & Car. V. Sixti Turrecremata *in*
101 *c.* 1. 91. *d.* † Soto *d. l.* 10. *q.* 5. *art.* 3. & F. Lud. Beia. dict. casu 54. docent non teneri, ex quo solum habet titulum litigiosum, idem tenet P. Ledesm. *dict. tit.* 9. *c.* 4. 6. *conclu.* 10. *diff.* dicens, quod quando nullus est in posses. nullus tenetur recitare, quia nullus habet, nec possidet beneficium Ecclesiasticum, & alias ratione vnius beneficij, super quo plures litigãt, tenerentur omnes recitare, si vero vnus est in posses. & eius ius est certum ita, quod illi sunt applicandi fructus, licet eos actualiter non percipiat, ille tenetur recitare.

102 Contrarium tamen tenent † Nauar. *d. c.* 7. *n.* 28. & *in man. c.* 25. *n.* 103. & Cuchus. *li.* 5. *ti.* 7. *n.* 14. Cord. *d. q.* 186. *pun.* 3 Philiar. *d. c.* 3. *vers.* 3. F. Lud. Lopez *d. c.* 244. & 105. *Arragon. d. q.* 83. *art.* 12. 5. *causa.* F. Man. Rodriguez. *d. c.* 146. *n.* 4. & Vega *d. c.* 128. *casu* 13. *vers.* 4. ex eo quod fructus percepti, saltim post litis contestationem, actori debentur, si vincat. *l. & ex diuers. §.* 1. *ff. de rei vindic. & l. certum. C. eod.*

103 Quæ sententia mihi placet quando † esset certa aut quasi certa victoria illius, & tenet Toletus *d. lib.* 2. *c.* 14. *circo fin.* in Rom. editione, vbi ait, quod qui sperat certo recepturum se fructum etiam illius tẽporis præsentis, quia certa est iustitia, vt sit quando ipse est spoliatus, & pars aduersa intrusa, tunc tenetur recitare ex tunc, & P. Lede. sibi non constans *d. c.* 4. 13. *conclu.* vbi ait, quod si quis litigaret super beneficio, & esset circumferendam esse sententiam in sui fauorem, & fructus illi applicandos, teneretur recitare, licet non haberet possessionem, nec reciperet fructus, alias enim, si causa esset dubia, seu diffi-
104 cilis, † vt quia est probabilitas, seu opinionũ conflictus, ex vtraque parte durum esset pro re dubia, & incerta illum non habentem possessionem beneficij interim obligare ad recitandum, & sic hoc casu haberet locum prima sententia, etiamsi crederet, & speraret se futurum in lite superiorem, & fructus percepturum, vt inquit Acor. *dict. libro* 10. *capite* 49. *quæst.*

105 Quinto dubitatur, † an qui habet beneficium in commendam, teneatur horas recitare, in quo dicendum est, teneri. si commenda est ad vtilitatem ipsius commendatarij, quia censetur legitimus, & canonicus titulus, seu habet vim, & effectum tituli, vt dicetur infra *seq. p. c.* 4. & talis commendatarius potest sibi fructus percipere, ita Io. Medina, *de orat. q.* 7. Nauar. *c* 20. *n.* 16. Corduua *in sum. q.* 186. *pun.* 3. Arrag. *q.* 83. *art.* 12. Graffi. *lib.* 2. *c.* 50. *n.* 22. Fr. Man Rodri. 1. *to. c.* 140. *n.* 8. Vega 1. *p. c.* 128. *casu* 13. *vers.* 107. Açor. *lib.* 10. *c.* 3. 6. *quæstione* P. Ledesm. *tract.* 9. *cap.* 4. 6. *conclusione* 6. *diff cul.*

Secus si commenda est ad † vtilitatem Ecclesiæ, 106
per quam non datur licentia disponẽdi de fructibus sicut verus beneficiatus, nam tunc non tenetur commendatarius ratione illius recitare, quia non censetur titulus, nec habet vim, & effectum tituli, sed sit causa custodiæ, *vt in d. c.* 4. dicetur.

Sexto dubitatur, † an coadiutor propter coadiuto- 107
riam teneatur horas recitare, in quo Io. Medina *d. q.* 7. ait coadiutorem ad horas non teneri, nisi quando ipse in defectum principalis onus Ecclesiæ in se suscepit, ad hoc enim datur coadiutor, vt deficiẽte principali eius vices suppleat, & sic principali horas per se dicente, & excusationem ad eas omittendum non habente, non erit coadiutor ratione coadiutoriæ obligatus eas dicere.

Nauar. vero *d. c.* 20. *n.* 18. docet coadiutorem etiam cum futura † successione, & congrua teneri facere 108
omnia, & sola illa ad quæ datus est coadiutor, & ita si datus sit, ad dicendum omnes horas nomine alterius, tenebitur ad omnes illas, siue ad aliquas solas, ad eas dumtaxat, & si solum ad canendum, ad id tantum, & si omnibus diebus, tenebitur illis, & si aliquibus, iis solis, quia causa limitata limitatum producit effectum, sequitur Fr. Man. Rodrig. *d. c.* 140. *numero octauo*, dicens coadiutores teneri recitare horas, si sunt dati ad illas recitandas pro beneficiato, secus si sunt dati ad alia ministeria, idem Veg. *vbi proxime.*

At ego existimo coadiutorem etiam perpetuum 109
& cum congrua † ac futura successione, non teneri ratione coadiutoriæ, cum non sit beneficium, recitare horas priuatim, nec enim datur ad id, sed ad residendum, & exercendum alia munera incumbentia principali, qui horas priuatim recitabit, & ita praxis videtur habere, & tenet Açor, *lib.* 10. *capite* 4. 1. *quæst.*

Septimo dubitatur, † an habens plura beneficia te- 110
neatur pluries dicere officium, in quo respondendum est negatiue, sed vno officio satisfacere, vt habet consuetudo Ecclesiæ, & tenet D. Thom. *quodlibeto*, 1. *artic.* 13. Palud. *in* 4. *dict.* 15. *quæstion.* 5. 1. *art.* 5. *conclu.* Io. de Lignano, *quæst.* 9. & Abb. *de sententiis, ex num.* 30. *ad* 34. *de horis Canonicis*, & Cosmas *in pragmat. sanct. tit. qualiter horæ sunt dicendæ, verb. teneantur*, & ibi Probus Nicol. Ploue *de horis Canon.* 13. *q.* Cuchus *lib.* 5. *tit.* 7. *nu.* 64. Cosmas Philiarch. *d. l. c.* 8. Enriq. *in sum. l.* 5. *c.* 5. §. 6. *in glo. littera* Q. Durandus *de ritibus l.* 3. *c.* 22. *numero* 9. & Açor. *dict. cap.* 4. 10. *q.* Quamuis contrarium videatur tenere Dionysius Carthu. contra pluralitatẽ beneficiorum, *art* 8. & quamuis scrupulose in hoc loquatur Nau. de oratione Miscel. 15. alias 60.

Quæ sententia probatur † non ex ratione Nau. *ibi* 111
quod consuetudo, & dispensatio iusta obtinendi duo videtur quodammodo ex eis facere vnum ad effectum, vt tantum teneatur dicere vnas horas, sed ex ratione D. Thom. quod debitum officij diuini, quod debet Deo, per se ipsum debet exoluere, & quia Laudes Deo debet quasi vnus homo, sufficit quod semel dicat officium.

Pro-

112 Probatur etiam ex ratione Philiar. supra, † quod obligatio sumenda est iuxta intentionem obligantis, intentio autem obligantis ad horas Canonicas non est, vt iuxta numerum causarum, quibus est annexa obligatio illas recitandi, toties recitentur, sed vt vnus homo ad illas obligatus semel recitet, etiamsi pluribus de causis obligetur, quarum quælibet perse sufficiat, vt in ordinato tribus sacris ordinibus & in habente cum sacris ordinibus beneficium, qui solum tenentur semel recitare. Præterea ius obligans beneficiatos ad diuinum officium solum eos obligat ad vnum officium in die dicendum siue vnum habeant, siue plura beneficia, alias enim absurdum esset dicere, quod habentem septem beneficia ad septies in die dicendum obligaret.

113 Et confirmatur, nam cum officium † diuinum sit suis horis distinctum, & per totum diem distributum, & accommodatum, non esset aptum, nec congruum obligare ad illud pluries recitandum in die,

114 & conducit simile de Missa, † nam quamuis in vno die concurrat duplex festum, vt Dominica, & aliud de præcepto, non obligat ius ad audien. duas Missas, sed vnam solam.

115 Nec est simile † de aliis obligationibus nempe celebrandi Missas, & similibus, quæ beneficiis sunt annexæ, quia vt recte inquit Philiar. *supra* istæ obligationes, magis respiciunt ipsa opera & eorum multiplicitatem per ipsos beneficiatos, vel alios adimplẽda, quam vnitatem ministri, & talis est intentio obligantis ad ea. Ex quibus cessant argumenta Nauarri supra dicentis ea vix dissolubilia.

116 Vnde infertur, quod † habentes cum beneficio, seu sacro ordine pensionem non tenentur recitare officium paruum B. Mariæ, sed satisfaciunt recitando officium maius, quia intentio Pij V. in constitutione supra adducta, non fuit istos obligare ad duo officia, sed illos, qui solum obtinent pensionem, vt Clerici, nec alias tenebantur recitare horas canonicas, obligare ad officium paruum B. Mariæ, vt recte docet Philiarch⁹. *d.c.8.3.concl.& c.2.ad fin.* & ita pra-

117 cticatur, † vt tenet Nauarrus. *consil.22.de celebratione Missar.* vbi etiam amplius ait, pensionarium clericum si efficiatur miles ordinis militaris cum indulto retinendi pensionem, non teneri ad horas B.

118 Mariæ, sed sufficere quod orationes † Dominicas, & Angelicas à Religione præscriptas, quæ sunt loco horarum tenet etiam Açor *lib.10.c.4.3.9.* & sequitur F. Man. Rodri. *1.tom.140.n.5.* Vega. *2.p.c.65.casu 1.* P. Ledes. *2.part.tract. 9.capite 4.6.conclusione 2 diffinitione.*

Vnde etiam pensionarius, qui non habet sacrũ or-

119 dinem, † seu beneficium, posset, omisso officio paruo B. Mariæ, recitare officium maius, & pinguius satisfaceret.

120 Item infertur † contra Palud. *supra* Nauarr. *d. Miscell.15.alias 60.ad fi.* & Philiarchum *d.c.8.2 concl.* etiam illum, qui habet plura beneficia iniuste sine legitima dispensatione, non teneri, ad recitan horas plures quotidie, nec peccare non recitando quoti die plures horas, sed solum retinendo illa sine dispensatione legitima, nam, vt diximus, ratio excusandi habentem plura beneficia legitime non est illa, quam tradit Nauarr. & licet D. Thomas, & alij loquantur in habente plura beneficia licite, non ideo volunt habentem illa licite teneri ad pluries recitandum.

121 Quo stante, quod habens † plura beneficia non tenetur, nisi ad vnum officium semel recitandum succedit difficultas, an illud omittens peccet tot peccata, quot habet beneficia, an vero vnum solum.

In qua videbatur, † dicendum tot peccata com- 122
mitti, quot sunt beneficia, nam, cum quodlibet beneficium de per se ad horas obliget, plures huiusmodi concurrunt tituli, & rationes obligationum, & plura specialia præcepta, atque ideo plura peccata; sicut in simili dicitur frangentem ieiunium in vigi-
lia S. Matthæi, † quando incidit cum die quatu.tem 123
porum, vel non audientem Missam in dominica, in qua occurrit aliud festum de præcepto, duo peccata numerica committere Nauarr. *in Man.cap.11.nu.* 4. quem sequuntur F. Lud. Lopez. *instruct.consi.1.tom. capite 29. & 40.& 2.tomo.capite 112* & F. Emanuel Rodriguez *in summ.1.tomo capite vigesimotertio* & alij.

Nihilominus † tamen contrarium est dicendum 124
scilicet nõ peccare nisi vnum peccatum, vt tenet Enriq. *d.§.6.* & Açor. *lib.4.c.2.6.9.* & ratio est, nã quamuis quodlibet beneficium eorum obligaret de per se ad horas, tamen, cum in vna persona iunguntur ratione omnium vna solum resultat obligatio recitandi, non plures.

Quod procedit † etiamsi cum beneficiis habe- 125
ret ordinem sacrum. nam adhuc non committeret, nisi vnum peccatum, vt ibi aiunt Enriquez, & Açor.

Ex quo confirmatur † id, quod supra *num.14.* dixi, 126
obligationem recitandi, quam habent bene seriati, sicut illam quam habent in sacris constitut. non esse Iustitiæ, sed Religionis, si enim esset iustitiæ, habens cum beneficio sacrum ordinem, peccaret duplici peccato, nempe contra iustitiam ratione be-
neficij, & contra Religionem ratione sacri ordinis, vt tenet Tho. Sanchez *de matrim.lib.9.disputat.15.nu.6.* sed male.

Et facit, † quod ait P. Ledesma *in Summa.1.p.de* 127
excommun.cap.5.ad fin. quod in communicatione excommunicati duabus excommunicationibus non peccatur magis, quia non est nisi vnum præceptum, & sub eadem ratione formali non communicandi.

Non obstat † simile contra adductum, quia ve- 128
rius est ibi, non committi, nisi vnum peccatum, vt contra Nau. tenent Enriq. *d.§.6.& lib.12.c.10.§.3 in glos. litera O.* & recentiores, vt per eundem *d.§.6.in gloss. lit.S.* & Gabr. Vazquez *12.disputat.98.nu.8* Açor *d.li.4 c.2.6.9.& li.7.c.2.7.9.& c.31.7.9.* & P. Ledes. dicens probabilius *in sum.de pœnitẽtia, c.19.pag.641.* & *2.par.sum.tract.27.c.2.6.concl.2.diff.* Thom. San-
chez *supra*, nam, cum ista diuersa † præcepta eiusdem 129
speciei circa eandem numero materiam versentur, in idem recidere videntur, & non videtur multiplicanda malitia; nisi vbi per illum actum fit iniuria pluribus, † vt in adulterio coniugati cum coniugata, 130
Tho. Sanchez, ibi, *vnde in confessione non erit opus exprimere, quot beneficia habet omittens beneficium*, nec in terminis dict. similis, quod concurrebat duplex † 131
vigilia, sed festum etiam in opinione tenentium confitendas esse circumstantias, intra eandem speciem notabiliter aggrauantes, istud enim non videtur aggrauare notabiliter, vt recte inquit Gabr. Vazquez, *dict.disputatione 98.ad finem* & Thom. Sanchez *supra*, & comprobatur ex doctrina P. Ledesm. *supr. adducta 127.*

Octauo dubitatur, † an omittens vno die omnes 132
septem-

septem horas Canonicas committat vnum tantum peccatum, an vero tot peccata, quot sunt horæ. Respondetur vnum tantum peccatum committere, quia omnes horæ sunt vna oratio, seu vnum officium cadens sub vno præcepto, licet peccatum tanto sit grauius, quanto plures horæ omittuntur, ita Io. de Lignano. *q.* 7. Nicol. Ploue. 8. *de horis Cano.* Rosella *ver. horæ Cano. n.* 7. Sylvest. *verb. hora. n.* 15. *vers.* 6. *& nu.* 16 Nauar. *d. c.* 7. *de orat. n.* 7. Cuchus. *d. li.* 5. *ti.* 7. *n.* 48. Angl. *in floribus, de orat.* 10. *q.* 5. *difficu.* Philiar. *d. li.* 1. *c.* 12. Graffi. *lib.* 2. *c.* 51. *n.* 14. Enriq. *d.* §. 6. Flam. Paris. *li.* 1. *q.* 9. *n.* 8. F. Lud. Lop. 2. *tom. c.* 105. Man. Rodri. 1. *tom. d. c.* 140. *n.* 16. Vega 1. *p. c.* 128 *casu* 3. Valen. *d.* 3. *tom. disp.* 6. *q.* 2. *pun.* 10. *circa.* 8. *vers. dixi autem.* Zerola *verb. horæ* §. 10. Açor. *lib.* 10. *c.* 7. 4. *q.* Eman. Sa, *verb. horæ, n.* 14. & P. Lede. *d.* 2. *p. tract.* 9. *c.* 4. *concl.* 14 1. *difficul. & Cor.*

133 *d. quæst.* 240. Quamuis contrarium teneat Tabiena, † *verb. hora, q.* 18. & videatur tenere Toletus *d. lib.* 2. *c.* 12. 1. *dicto.* dicit enim non recitantem mortaliter quidem, & multipliciter in singularum horarum omissione peccare. Et quamuis D. Anton. *in sum.* 3. *p. tit.* 13. *c.* 4. §. 5. dicat omittentem omnes horas vnius diei non propterea committere septem peccata mortalia, sed vnum, & tanto grauius, quanto plus de ipso dimittit, quia totum officium vnius diei cadit sub vno præcepto, c. dolentes. de celebratione Missarum, si autem dimisit aliquas horas puta. 1. 9. & Completorium, tria peccata mortalia commisisse, & sic de cę-

134 teris. Sed certe non loquitur consequenter, † & eius sententia, & quod dicit Toletus, solum procedit in eo, qui sciens vnius horæ officium omittit, cum tamen decernat cæteras horas recitare, & deinde adueniente tempore, quo aliam horam deberet dicere, eam quoque scienter omittit, vt per Açor s. Seu quando vno actu vellet omittere solum matutinum,

135 † & postea alio actu distincto vellet omittere, 1. & 9. Tunc enim essent distincta peccata, vt inquit P.

136 Ledes. s. & † ita etiam procedit, quod ait Vega s. *casu* 2. quod qui omisit aliquas horas interpollatim, verbi gratia, omisit primã, & postea recitata 3. omisit 6. & sic de reliquis, toties peccat quoties omisit recitare.

137 Quinimo, & si is, qui omisit omnes horas, † vel partem illarum pluries recordatus fuerit, & proposuerit eas non dicere, non est opus id exprimere in confessione, sed adhuc solum est vnum peccatum, nisi interruptio facta sit per pœnitentiam, seu actum contrarium ex Cano. *in relectione de pœnitentia, p.* 5. & F. Lud. Lop. 1. *tom. c.* 31. & Philiarco 2. *p. l.* 2. *c.* 22. de numero, & quæ tradit Arrag. 22. *q.* 62. *art.* 8. *ad secundum*, & ita in terminis tenet idem F. Ludo. Lop. 2. *tom. d. c.* 105. & P. Ledes. supra.

138 Quicquid dicunt Rosel. Sylvest. Naua. Cuchus, † Angles, Philiar. Graffi. Enriq. Flam. Faris. F. Man. Rodrig. Vega, Valent. Zerola, & Corradus sup. citati, *n.* 131. & etiam Açor *ibid.* consequenter ad ea, quæ tradit *libro.* 4. *capite.* 4. 4. *quæstione.* & Gabr. Vazq. 12. *disputat.* 75. & Suar. 4 *tomo de pœnitentia, disputat.* 22. *sect.* 5.

139 Et similiter ait P. Ledes. supra esse vnum, † & idē peccatum, licet multo grauius, si quis recitare omitteret officium diuinum vnius mensis, vel anni. Sed

140 certe fallitur in hoc Ledesma, nam licet id verum † sit in actu voluntatis, quo id proposuit in genere, & in communi, tamen sequuta postea omissione in actu, tot sunt peccata, quot diebus omisit recitare, sicut qui omittit ieiunare tota Quadrag. seu audire Missam in omnibus festis anni, tot peccata committit, quot sunt dies obligationis: nam pro quolibet die est distincta numero obligatio, seu distinctum præceptum, vt infra *n.* 166.

Sed supposito, quod omittere in vno die horas etiam omnes, est vnum tantum peccatum, † dubitatur, an sit in cõfessione explicandum, quot horas omisit, an vero sufficiat dicere, commisi vnum peccatum mortale in non recitando. Et Doctores supra citati, *n.* 131. cõmuniter tenent, † id esse explicandum, 142 quia peccatum est magis, vel minus graue notabiliter iuxta numerum, & quantitatem horarum omissarum, quod mihi placet, nam licet sit magna controuersia inter Doctores, † an circumstantiæ notabi- 143 liter aggrauantes intra eandem speciem sint necessario confitendæ, de quo post alios Nauar. *in c. de pœnitentia dist.* 5. *à n.* 5. *& in manu. c.* 6. *n.* 7. Philiar. 2. *p. li.* 2. *c.* 22. Candelabrum aureum, *de confessione, n.* 43. Fr. Lud. Lopez *instruct. conse.* 1. *tom. c.* 29. Summa Corona 1. *p. c.* 2. *n.* 4. Fr. Man. Rodrig. *in sum.* 1. *tom. c.* 53. *num.* 3. Toletus *lib.* 3. *c.* 7. P. Ledes. *in sum. de sacram. pœnitentiæ, c.* 18. 4. *concl.* & Suarez *d.* 4 *to. disp.* 22. *sect.* 3. & plures relati per Vegam *in sum.* 1 *p. ca.* 56. *casu* 21. & in Espejo de Curas, *c.* 11. *nu.* 178 in ea fin. sententia, quod 144 notabiliter aggrauantes † ex parte obiecti sunt confitendæ, aggrauãtes vero ex parte subiecti, vt circunstantiæ intensionis, & durationis actus non sint confitendæ, vt per Enriquez *libr.* 5. *cap.* 7. §. 6. Valentiam 4. *tom. disput.* 7. *q.* 11. Quia circunstantia ex parte obiecti de se est perceptibilis, & facilis cognitu, non sic quæ se tenet ex parte subiecti. Tum etiam quia, vt ait Valen. ibi circunstantia, ex parte obiecti non tam est circunstantia actus in particulari, quam determinatum illius obiectum morale, atque adeo quiddam pertinens ad illius substantiam, saltem indiuiduo. Circunstantiæ vero, quæ propriæ sunt circunstantiæ & accidentia actus, etiam in indiuiduo, vt intensio, & duratio, non sunt confitendæ, quia alioqui præceptum confessionis esset durum, & prope intolerabile, quicquid dicat Zumel. 1. 2. *quæst.* 75. *articulo sexto dub.* 1.

Nono dubitatur, † an beneficiarius dicens offi- 145 cium per aliud Breuiarium à Romano, verbi gratia per Breuiarium Cistercien. seu S. Domi. vel dicens de sancto, cum erat dicendum de feria, satisfaciat sue obligationi, ita vt non peccet saltem mortaliter, nec teneatur ad fructuum restitutionem. Et videbatur satisfacere, † ex doctrina Caietani *in sum. verb. horæ* 146 *Canonicæ,* §. 2. Sylvest. *verb. hora, q.* 12. *n.* 15. Armillæ, *verb. horæ Canonicæ, n.* 7. Soti *d. li.* 10. *q.* 5. *art.* 4. B. Medinæ *in sum. li.* 1. *c.* 14. §. 11. Angles *de oratione q.* 10. 10. *difficultate,* Cuchi *d. lib.* 5. *tit.* 7. *n.* 61. F. Lud. Lop. 2. *to. c.* 105. Vegæ *d.* 1. *p. c.* 128. *casu* 17. & Zerolæ, *verb. horæ Canonicæ,* §. 6. qui docent non esse peccatum mortale mutari Breuiarium, nec recitare de sancto, quando esset recitandum de feria, sed solum veniale quando adhibitum, & sine rationabili causa fieret, nam substantia præcepti consistit in hoc, quod Canonicę horæ dicantur, & non in qualitate horarum, quæ solum est seruanda, tamquam iussa, & debita ceremonia, ritus, & modus, seu de qua non est aliud præceptum, quam consuetudo, quæ si vim habet præcepti, non est tam stricte interpretanda, quam sententiam admittit Nauar. *de oratione, c.* 21. *n.* 23. & F. Man. Rodri. *in sum.* 1. *tom.* † *c.* 141. *n.* 3. *&* 4 *c.* 144. *&* 147 *q. reg.* 1. *to. q.* 42. *ar.* 8. *ad fi.* quoad vnum, vel alterum diem tantum, alias dicũt peccare mortaliter, quo niam trãsgreditur præceptum, quo iubemur omnes recitare horas, secundũ formulam Breuiarij, quam sequi præcipimur, quod

etiam tenent Arrag. *d.q.83.ar.12.dub.5* propter Bul-
248 lam Breuiarij Pij V. dicens, quod † quauis non existi-
met esse peccatum mortale, vno, aut altero die offi-
cium diurnum peruertere recitando, scilicet horas
de vno sancto in die, quo Breuiarium præcipit, vt
officium fiat de feria, qui crebro, & frequenter id
faceret procul dubio mortaliter peccaret, & nouis-
sime P. Ledesm. *dict. tract. 9. cap. 4. 15. & 16. concl.* ad-
149 dens tamen peccare mortaliter † eum qui mutat of-
ficium recitando officium notabiliter minus eo,
quod debebat recitare secundum Ordinarium etiam
semel.

150 Mihi autem videtur dicendum, non solum † qui
crebro, & frequenter id faceret, sed etiam qui vno
aut altero die, non satisfacere suæ obligationi, sed
peccare mortaliter, & teneri ad restitutionem fru-
ctuum beneficij, vt patet ex Bulla Pij V. posita *in
princi. sui Breuiarij*, vbi omnia alia Breuiaria, nō an-
tiquiora 200. annis abrogat, & subdit in hæc verba;
151 *Statuentes † Breuiarium ipsum nullo vnquam tempore,
vel totum, vel ex parte mutandum, vel ei aliquid ad-
dendum, vel omnino detrahendum esse, ac quoscumque,
qui horas Canonicas ex more, & ritu ipsius Rom. Eccle-
siæ, iure, vel consuetudine dicere, vel psallere debent, pro-
positis pœnis per Canonicas sanctiones constitutis in eos,
qui diuinum officium quotidie non dixerint, ad dicendū,
& psallendum posthac in perpetuum horas ipsas diur-
nas, & nocturnas, ex huius Rom. Breuia, præscripto, &
ratione omnino teneri, neminemque ex iis, quibus hoc
dicendi, psallendique munus necessario impositum est, nisi
hac sola formula satisfacere posse.*

Ex quibus verbis manifeste patet non recitantem
152 † per hoc Breuiarium, nec secundum ipsius præscri-
ptū, rationem, & formulam, atque secundum ipsius
Reg. & rubricas, non satisfacere suę obligationi, sed
incurrere pœnas constitutas in non recitantes, atque
adeo obligationem restituendi fructus beneficiorū,
& sic, cum in d. Bulla expresse præcipiatur qualitas, &
modus horarum, cessat hodie d. ratio Caietani, & a-
liorum citatorum, quod de qualitate horarum non sit
aliud præceptum, nisi consuetudo &c. quinimo idem
olim præcipiebatur existimo in Breuiariis vniuscu-
153 iusque Ecclesiæ † seu Diœcesis, & hodie etiam in
Breuiariis Religionū, quæ sunt in vsu, & est confor-
me iuri antiquo *c. de his. c. placuit 12. distin. & argum.
154 Clemen. de celebr. Missar.* Alber. de Ferrariis † *de ho-
ris can. nu. 94.* Nic. Plorie de modo dicendi horas in
prin. facit declaratio S. Congreg. Concilij relata per
155 d. seu apostillam ad Consilium Nau. 15. *de celebrat.* †
Missar. quæ censuit habentes Breuiarium ante 200.
annos institutum non satisfacere recitando etiā extra
chorum iuxta formam Breu. noui Pij V. quod in sua
Ecclesia non fuit receptum de consensu Episcopi, &
Capituli, vt etiam tenuisse videtur Nau. *consi. 5. ad 2.
q. 3. & consi. 16. eo. tit.* quamuis *d. consi. 15.* contrarium
videatur tenere. Tertio facit etiam in simili de Mis-
156 sali alia declaratio S. Cong. † super *c. de indice libro-
rum, & catechismo, Breuiario, Missali. sess. 25.* quæ sic
ait. *Celebrantes alio Missali, non hoc reformato, qui a-
lias tenentur ex Bulla Pij V. posita in Missali Romano,
incurrunt in peccatum mortale, si scienter, & absq; iusta
causa id fecerint.* Et hanc nostram sententiam vide-
tur tenere Belarm. *d. 3. tom. vltima controuersia. 3. con-
157 trouersiæ lib. 1. c. 18.* & Graff. *lib. 2. c. 51. n. 10.* † vbi ait, te-
neri ad restitutionem fructuum beneficiatum dicē-
tem officium, non tamen conforme Breuiar. Roma-
no, vel Ecclesiæ matrici, vt in Bulla Breuiarij habe-
tur, quamuis in eo, qui diceret officium de sancto, cū
de feria dicere debuisset. *c. 53. n. 22.* tenet d. sententiā
Felin. s. & Cosmas Philiarchus, *d. l. 1. c. 6. 3. conclu.* ait
modo per Bullam † Pij V. esse etiam præceptum de 158
officio determinato, vnde si fieret de sancto illo die
minime occurrente, quia officiū est breuius, credere,
inquit, esse mortale, quia videtur etiam qui iam con-
temptus, & summa Coro. *1. par. c. 1. n. 100.* ait, non li-
cere immutare officium, nam per d. Bullam Pij V.
præcipitur, † vt obseruetur vniformitas Breuiarij no- 159
ui, tam in seruientib. choro, quam priuatim, & domi
recitantib. itaque, si alio Breuiar. vsi fuerint, ac si non
recitassent censebitur, vnde qui diceret de sancto in
die, quo dicendum esset de feria, vel contra, non satis-
facit, etiamsi ex aliqua inaduertentia id accideret, &
postea aduertit in tempore, quo potest reiterare, &
non reiterat, necsufficit illud pro die sequenti satis-
faciendo reseruare. Hęc Summa Corona, & Corra-
dus *in d. respon. casuum conscientiæ, q. 243. à d. prin.* ait
clericos seculares, vel quoscunque regulares, qui ce-
lebrant secundum Breuiarium Romanum, † teneri 160
obseruare de necessitate, pro vt Pius Quint. ordina-
uit, reformauit, & condidit nouum Breuiarium, tā in
communi, quam in priuato, ita vt, si aliter celebraue-
rint, non satisfaciant, puta, si quādo de feria celebra-
ri sit notatum, & celebrauerint de sancto, mortali-
ter peccare, non satisfaciendo, quamuis inaduer-
tenter contingat, & nisi de vno soluatur, pro-
ut notatum est, si tamen tempus suppetat. hęc Cor-
radus, quamuis in fine d. q. referat sententiam Arrag.
de qua s. & Valentia. *d. 3. tom. disp. q. 2. pun. 10. circa 3.*
ait d. sentētiam Caietani habere † maiorem difficul- 161
tatem in Breuiario Romano propter d. Bullam Pij
V. in qua præcipitur omnib. ad quos breuiariū per-
tinet, dicere officium secundum formulam huius Ro-
mani Breuiarij, constat. n. in formula huius Breuiarij,
contineri, vt in feria dicatur de feria, & in festo de
festo, & quamuis idem Valentia † statim dicat, quod 192
posset ad hoc responderi, illud verbum, *secundū for-
mulam huius Breuiarij*, referendum esse ad formulas
aliorum Breuiariorum, quas potissimū nolebat Pius
V. explodere; ita vt sensus sit, dicendum formulā hu-
ius Breuiarij, non alterius, quod fiet, quamuis in festo
dicatur de feria, si tamen per hoc Breuiarium, itaq;
manere posse probabilem opinionem Caietani, ta-
men ista responsio non est bona, nam verba d. Bullę
ibi, *nisi hac sola formula*, & ibi *ex huius Breuiarij præ-
scripto, & ratione*, clare significant recitandū esse non
solum per istud Breuiarium, sed etiam secundū mo-
dum, regulas, & Rub. ipsius, Et Card. Toletus licet *d.
l. 2. c. 13. verb. qualitas.* in impressione Lugd. dicat cum
Caietano, † quando nullus adest contemptus, posse 163
recitari per aliud Breuiarium, dummodo non esset
Romanū nouum, id est tum lectionum, sine priuile-
gio, & in hoc qualitatem non obligare, cum vero de
sancto, vel de feria officiū est, non posse mutari qua-
litatem absque mortali, si ex aduertentia fiat, tamen
in Romana editione ait, ibi sibi non probari opinio-
nē Silvest. Caietani, & Arm. s. credere. n. qui tenen-
tur recitare officium Romanum, & scienter non re-
citant iuxta prescriptam formam Ecclesiæ Roma-
næ, aut particularis Ecclesiæ mortaliter peccare, et-
iam quando in particulari recitant, & nouissime A-
çor, *d. l. 10.* † *c. 11. q. 1.* docet, quemlibet clericum iure 164
communi Cano. in officio persoluendo, vti debere
formula suæ diœcesis, vel ordinis ex *d. c. de his, & ca.
placuit. 12. dist.* iure tamen nouo Pij V. vti debere for-
mula præscripta in Breuiario iussu eiusdem Ponti-
ficis edito, vt dicitur in constitutione eidem Breuia-
rio

rio præfixa, quamuis in eo, qui exoluit officium de feria cum esset de sancto, vel è contra etiam scienter ac data opera, *c.* 10. *præcedenti, q.* 2. dicat cum Sylvest. Eccl. satisfacere, nec teneri repetere, & tantum peccatum veniale admittere, si scienter id faciat.

165 Et contra opinionem Naua. † & Fr. Man. Rodr. & Arrag. supra recte aduertit, Vega *d. cap.* 128. *casu decimoseptimo.* quod si est peccatum mortale, & non potest quis frequenter mutare officium, sine peccato mortali, nec etiam poterit id facere vno, vel altero die, siquidem quolibet die est præceptum, recitandi distinctum, sicut est præceptum ieiunandi quolibet die Quadragesimæ, & etiam peccat mortaliter, qui desinit ieiunare vno die, aut duobus, sicut qui multis: & è conuerso, ego aduerto, quod si non est peccatum mortale, vno, aut altero
166 die † id facere, nec etiam erit peccatum mortale sæpe id facere, nam pro quolibet die est distinctum præceptum, & officiū cuiuslibet diei est onus illius, ita quod non transit in alium, & sic defectus vnius, & alterius diei non potest continuari, & coniungi cū defectibus aliorum dierum, vt peccatum, quod alias esset veniale, fiat mortale, tunc enim posterius pec-
167 catum, quod alias esset † veniale, ratione præcedentium, ita vt pro vna reputetur saltem mortaliter, vt recte inquit Gabr. Vazq. 12. *disp.* 146. quæ continuatio nullo modo dari potest, cum materia, & obiectum peccatorum præcedentium, & eius obligatio transiit omnino, nec vllo modo remanet, † & alias
168 ex pluribus venialibus non potest fieri vnum mortale, vt apud omnes manifestum est, & tradit Gabr. Vazquez, *ibi* post D. Tho. *d. disput. duodecima qui octogesimaoctaua artic. quarto.* & ibi Caie. & Bar. Medi. & Zumel.

169 Et ideo, qui vouit, † seu iurauit quotidie recitare orationem Dominicam, seu Angelicam, aut aliquid paruum, nunquam peccat mortaliter, sed solum venialiter ratione paruitatis materiæ, etiamsi per multos dies, & per annum id omittat, si id promisit in honorem, vel vt onus singulorum dierum, quia lapsu cuiuslibet diei obligatio illius fruitur & cessat, nec in alium transit, vt tenet Sotus *de iustitia & iure, l.* 7. *quæst.* 2. *art.* 1. Angles *in florib.* Nicol. *q. de voto, art.* 2. 2. *difficultate.* Arrag. 22. *q.* 88. *art.* 1. Gabr. Vazquez *d disp.* 146. *nu.* 6. & Summa Corona. *de voto sub n.* 8. Açor *l.* 11. *c.* 5. 3. *q.* Enriquez *in materia de voto,* & alij, & idem erit in vouente, seu iurante dare quotidie eleemosinam paruam, si id promisit, vt onus † singulorū
170 dierum, ita vt obligatio sit pro illo die, & cum eo finiatur, nam tunc eadem militat ratio, quod non potest fieri continuatio materiæ, & paruarum quantitatum, & obligationum, vt recte tenent Gab. Vazquez, Açor & Enriquez.

171 In hoc solum videtur esse differentia, † quod qui abolute & simpliciter vouet seu iurat, quotidie aliquid recitare, videtur id promittere, vt onus diei, ita vt etiam ipsa temporis determinatio per se cadat sub voto, vt inquit Arrag. *sup.* licet in hoc cōtra sentire videatur, Gab. Vazq. *dub.* 6. qui vero absolute, & simpliciter vouet, seu iurat dare quotidie aliquam eleemosinam, non videtur, id promittere, vt onus diei, ita vt dies præsumatur ad finiendam obligationē, sed potius præsumitur, vt terminus solutionis, ne vltra diem differatur, & hoc est, quod dicit Arrag. §. quod in hoc voto tantum res promissa per se cadit sub voto, tempus secundario, & sic semper manet obligatio ad reddendum promissum, quamuis tempus mutetur.

Et ita recte Sotus *vbi sup.* absolute † facit distinctionem inter illa vota, dicens, quod qui votum emisit quotidie recitandi aliquid paruum, & si id quotidie amittat, numquam mortaliter delinquit, secus qui vouit quotidie obolum erogare pauperib. tunc enim licet vnius, aut duorum dierum omissio non sit mortalis, tamen quod hodie nō tribuit cras tenetur, quare vbi debiti summa excreuerit mortalis fit culpa. Et sequuntur Arrag. Sum. Corona, & Enriq. *supr.* & Pet. Ledesm. 2. *p. sum. tract.* 10. *ca.* 3. *du.* 1. & id quod dicit de vouente Eleemosinam tradit etiam N. Medina *d. q.* 88. *art.* 4. 172

Nec est admittenda sententia † Cani, F. Io. de la Penna, Mantij, Fr. Lud. Lopez *instr.* 1. *to. c.* 42. F. Man. Rod. *in sum.* 2. *tom. c.* 99. *num.* 1. Graff. *li.* 2. *cap.* 23. *n.* 4. & Cunigæ *de voto, q.* 4. *n.* 31. & Valentiæ 3. *tom. disp.* 6. *q.* 6. tenentium contra Sotum in eo quod dicit de vouente recitare quotidie aliquid paruum, quorum sententia solum erit vera quando id vouens præfiniret diem non ad faciendam obligationem, sed † vt terminum solutionis, ne vltra diem differatur, & explicite haberet talem intentionem, vt per Gab. Vazquez, & Açor *sup.* iuxta quod etiam est accipiendus Zumel. §. 173 174

Sed quamuis † qui recitaret de sancto, etiam ex inaduertentia, seu obliuione, quando esset recitandum de feria, vel è contra, nō satisfaciat, sed teneatur iterum recitare iuxta dicta, tamē qui recitaret deuno sancto, cum esset recitandum de alio, si est parua differentia inter vnū & alterū officiū, sufficiet repetere particularia illius officij, vt hymnū, antiphonas, lectiones, Toletus *d. l.* 2. *c.* 13. *versi. tamen notandum est.* 175

Idq; probabile existimo, † quod qui recitauit de sancto, cum esset recitandum de feria, vel è contra, quia forte calendariū, quod vidit, erat erratū, aut sequendo sententiam peritorum, quæ postea apparet falsa, satisfacit, ex quo adhibuit debitam diligētiam, nec tenetur iterum recitare, etiamsi intra eund. diem constaret de errore, sicut qui semel facit restitutionem illius, quod debet, sequendo opinionem probabilem, & doctorum hominum, satisfacit, nec tenetur iterum restituere, licet postea appareret illam opinionem esse falsam, & quod alteri erat facienda restitutio, & non cui facta est. Bannes. 22. *q.* 32. *art.* 7. 2. *dub.* 3. & 4. *conclu.* 176

Sed licet restet † difficultas an priuilegium. Innoc. III I. fratribus Minoribus, quod ratione itineris, seu alteri⁹ iustæ causæ existentes extra suos Conuētus possint recitare cum aliis, vel per se officium diuinum, non iuxta ordinem breuiarij Romani, sit reuocatum per dictam Bullam Pij V. in qua reuocantur omnes permissiones, ac consuetudines, & statuta, nec non priuilegia, licentiæ, & indulta recitandi more, & ritu Breuiariorum suppressorum. 177

In qua † difficultate F. Man. Rodrig. *d.* 1. *tom. ca.* 141. *n.* 2. & cum eo Vega *d. c.* 128. *casu* 25. docent, non esse reuocatum, quia illa reuocatio intelligitur de priuilegiis, ex quibus omittititur formula recitandi Breuiarij Romani semper, non de priuilegio particulari, pro aliquibus diebus ex iusta causa, quæ sententia non videtur improbabilis. P. Ledesm. *d. tract.* 9. *capit. quarto circa* 15 *concl. nu.* 3. sed posse optime sequi. 178

Verum mihi † non placet, verius enim videtur ex d. Pulla Pij V. esse reuocata omnia priuilegia recitandi per aliud Breuiarium à Romano, etiam pro aliquibus diebus, & facit, quod alias in simili circa priuilegia non seruandi interdicta in aliquibus die- 179

bus tantum, ex sententia S. congregationis dicetur *c.seq.anu.*278. quamuis priuilegium concessum per Martinum V. patribus S Hieronymi, quod infirmi,
180 & senes satisfaciant obligationi recitandi, † recitando aliquos psalmos, & priuilegium concessum per Leonem 10. Fratribus Minoribus, quod interim satisfaciant recitando aliquid iuxta disposition suorum Prælatorum, & alia similia non videantur reuocata, vt aiunt F. Man. Rodriguez Vega, & P. Ledesm. *supra*, quia non facit contra d. Bullam.

181 Decimo dubitatur, an beneficiatus † recitans officium sine debita attentione, teneatur ad restitutionem fructuum, in quo imprimis certum est recitantem sine debita attentione ex industria, seu pro-
182 posito, saltem virtuali ob negligentiam † notabilem non satisfacere, sed teneri ante lapsum dici repetere sub peccato mortali. Naua. *de oratione. cap.*13. *num.*18. & *c.*20. *n.*31. Soto *l.*10. *q.*5. *art.*5. N. Medi. *in sum. l.*1. *c.*4. §.11. Angles *in floribus de oratione qu.*5.4. *dissimilitudine.* P. Nau. *de restitutione, lib.*2. *c.*2. *n.*240. Arrag. 22. *q.*83. *ar.*13. *versi. est aliud dubium.* Enriq. *in summa, lib.*5. *c.*15. §.2 Fr. Lopez 2. *tom. c.*103. F. Man. Rodrig. 1. *tom. c.*143. *n.*1. Vega, 1. *par. c.*128. *casu* 20. Valen. 3. *tom. disputat.*6. *q.*2. *punct.*10. *circa* 8. Açor. *li.*10. *c.*12. *q.*6. P. Ledes. *d. tract.*9. *c.*4 20. *concl.* & Gab. Vazquez 12. *to.*2. *disput.*160. *n.*30. & 31.

183 Quamuis † contrarium tenuerit Ioan. Medina *de oratione q.*16. *de* 2. ea ratione quod secundum Caietanum præceptum dicendi horas distinctum est à præcepto dicendi eas cum attentione, nam præceptum eas dicendi absolute prius fuit latum, deinde in ca. dolentes de celebratione Missarum fuit latum præceptum de attentione, vnde qui horas dixi sine debita attentione satisfacit præcepto primo de dicē dis horis, etiamsi non satisfaciat secundo de attentione, & ita non tenebitur eas redicere, & si de defectu deuotionis & attentionis teneatur pœnitere, cū quo tenet Cord. *l.*4. *q.*13. *ad fi.*

184 Sed huic rationi cum Valentia † supra respondetur primo; dato illud esset distinctum præceptum, nihilominus tamen teneretur talis iterum dicere, vt ita diceret attente, & satisfaceret secundo præcepto præscribenti modum, secundo falsum esse, quod ista duo præcepta in re sint distincta, vtroque enim præcepto, vtrumque iniungitur, & dicere attente, sed
185 in secundo præcepto † expressius declaratur modus dicendi attente, in primo autem expresse quidem non modus, sed solus actus ipse dicendi officiū in quo tamen implicite continebatur modus dicendi attente, tanquam modus substantialis orationis, B. Medin. *d.* §.11. Enriq. *d. capit.*15. §.2. F. Lud. Lopez. 1. *tom. c.*246. & 2. *tom. d. c.*103. Suar. 5. *tom. disput.*4. *sect.*2. *n.*26. P. Ledesma supra, & sic est intelligendus Caietanus, & quod non sint duo Ecclesiæ præcepta, sed vnum tantum de recitandis horis attente dicit probabilius, & verius Açor *dict. cap.*12. *q.*5. & tenet Suarez *ibid.*

186 Hoc supposito ad dubium † propositum respondendo dicendum est, talem teneri ad restitutionem fructuum, non secus ad eum, qui horas minime dixit. Et ratio præcipua est, nam cum attētio sit modus substantialis, nec satisfaciat præcepto Ecclesię, vt diximus, non dicitur recitasse, qui sic recitat, atq; adeo in eum habet locum pœna restitutionis impositā cōtra non recitantes, & ita tenent Nauar. *d. c.*20. *nu.*32. P. Nauar. *d. n.*240. & *seq.* Graff. *l.*2. *c.*51. *nu.*7. F. Man. Rodrig. *d. c.*143. *nu.*1. Vega *d. cap.*128. *casu.*20. & non P. Ledes. *d. ca.*4. *circa* 21. *conclusionē pag.*1090. & magis placet Açori. *d. capit.*12. 6. *quæstione* & *capit.*14. 8. *quæstione*, & sentit Suarez *vbi proxime, numero* 27.

Quamuis contrariam sententiam † teneat Cor. 187
cum Io. Med. supra consequenter ad d. suam opinionem, de qua *n.*183. & cum Castro *de lege pœnali l.*2. *c.*5. Enriquez *l.*9. *cap.*25. § 5. & Toletus *d. l.*2. *c.*12. 4. *dicto*, quam etiam dicit probabilem Açor supra ea ratione, quod restitutio fructuum est pœna iure Canonico tantum constituta in beneficiatos, qui diuinum officium omittunt, cui tamen respondetur ex dictis, & aliquo modo tenet F. Ludouicus Lopez *d. cap.* 246. & 103. cum Soto *de art.*5. & 6. qui tamen
† vt recte inquit Nauar. *supr. num.*238. loquitur con- 188
sequenter ad quandam suam quam ibi tenet opinionem supra à nobis refutatam secunda illatione *num.* 27. quod dimittens officium pro vno, aut duobus diebus non tenetur ad restitutionem, vnde eam reddit rationem, quoniam neque si officium prætermitteret, obligatus esset, & sic solum loquitur de eo, qui vno, aut duobus diebus recitaret sine debita attentione, & consequenter potius tenet nostram sententiam in hoc dubio, pro qua eum citat Açor *supra*, & eam etiam tenet Ga. Vazq. *supra a n.*32 cuius tamen ratio, & restrictio non placet.

Vndecimo dubitatur, an qui † dicit officium 189
cum debita attentione, sine intentione tamen & animo satisfaciendi obligationi, & præcepto, sed animo postea iterum dicendi ad satisfaciendum, aut causa deuotionis, recreationis, vel alia simili, nihilominus satisfaciat, an vero teneatur iterum recitare sub peccato mortali, & obligatione restituendi, & simile dubium est de audiente Missam in die præcepti, sine animo satisfaciendi præcepto, sed deuotionis, vel alia causa. In hoc dubio Nau. *de oratione cap.*13. *n.*16. 27. & 28. & *c.*16. *n.*73. & 74. & *c.*20. *num.* 30. † tenet non satisfacere, quia actus agentium non 190
operantur vltra eorum intentionem. *l. non omnis. ff. si certum petat.* eand. sententiam tenet Io. medina *de oratione q.*19. *vers. de tertio*, probat† à simili, nam si de- 191
beo Petro decem & do illi decem animo donandi, non debitum soluendi, non liberor à priori debito, & si promisi alicui vnum equum, & do illi equum, non animo complendi promissum, sed donandi, non maneo liber à promissione, item si stipendium ab aliquo accepi, vt pro eo Missam celebrarem, & postea non ob stipendium, sed gratis, aut ob aliam causam pro eo celebro, non maneo liber à debito, igitur ita in proposito. & sequuntur Mar. Lede. 2 *par.*4. *q.*16. *art.*6. *du.*3. Sandoual. *p.*6. *c.*14. Francolinus *de tempore horum* † *Cano. c.*27. *n.*11. F. Lud. Lop. *in instru. negotian. l.* 192
1. *c.*53. Enriq. *in sum. l.*9. *c.*25. §.6. Fr. Man. Rod. 1. *tom. c.*143. *nu.*2. Vega *d. c.*128. *casu* 22. & nouissime P. Led. *in sum.*1. *par. de Sacramento Eucharistiæ c.*27. 10. *con.* vbi reddit rationē, quia adimpletio pręcepti est op⁹ obedientiæ. & 2. *p. tract.*9. *cap.*4. *con.*20. 2 *difficultate, & conclusione vltima*, & hanc sententiam tenet etiam
† Philiar. *d. lib.* 1. *cap.* 6. vbi ait, quemlibet ad offi- 193
cium obligatum teneri sub peccato mortali à principio officij habere actualem, vel saltem virtualem intentionem satisfaciendi obligationi de recitando, & reddit rationem, quia recitatio officij debet esse actus humanus, & ex deliberatione. idē ead. ratione tradit Nunno. 3. pa. q.83. art. 6. nempe, quia omnis actus humanus debet esse liber & voluntarius, at Arrag. *d. q.*83. *art.*13. *ver. sed dubitabit.* † inquit, 194
quod quamuis d. sententia Medinæ sit valde probabilis

bilis atque secura, non tamen minus probabile putat, quod qui ita officium dixit, tenetur iterum ead. die de nouo officium recitare vel intra eand. mutare animum, atque habere animum satisfaciendi, tota enim illa die vrget præceptum Ecclesiæ, cui tenetur velle obedire, & ad id sufficiens videtur animi mutatio, supposito, quod iam debite officium di-
195 xerit, hoc autem de mutatione † voluntatis intra tẽpus præcepti tunc esse necessarium ait Sua. 3. *tom* 3. *pa. q.* 88. *sect.* 3 quando cum voluntate audiendi Missam, seu recitandi coniungitur voluntas formalis cõtraria præcepto, vt si quis, dum ex deuotione Missam audit in die festo hunc actum formalem habeat, nolo hac Missa implere præceptum, & in illa voluntate persistat, quo casu per illum actum, vt sic, reuera non implet præceptum, quia nullo modo obeditur illi, quia implere præceptum actus est obedientiæ, qui sine voluntate non fit, satis tamen est, vt voluntatem mutet intra tempus præcepti, & velit auditione præcedentis Missæ satisfacere præcepto, nam solum ibi defuit obedientia voluntatis, quæ adiungitur per subsequentem voluntatem, quando vero non adest voluntas contraria præcepto, ait sufficere ad illud implendum voluntatem audiendi Missam, seu recitandi, etiamsi formaliter non sit sub intentione implendi præceptum, quia omnis, qui non excludit, censetur virtualiter includere intentionem implendi præceptum in ea voluntate, qua vult efficere actum præceptum, & sic qui summo mane Missam audiuit ex deuotione existimans non esse diem festum, quamuis postea sciat, non tenetur ad aliam Missam audien. sed ad summum ad volendum satisfacere præcepto per priorem actum, imo neque hoc
196 in rigore esse necessarium, sed solum vt iudicet, † se satisfeciisse præcepto. hæc Suarez, cuius tamen sententiam, quod satisfit in illo casu mutare voluntatem intra tempus præcepti, improbat P. Ledes. *sup.* cum Mar. Led. Medin. & aliis, & Nunno, nouissime Açor *l.* 7. *cap.* 2. *quæstion.* 6. *& lib.* 10. *cap.* 8. *quæstione septima & cap.* 11. *q.* 8. *& 9.* in hoc dubio docet, quod qui dicit
197 officium, † aut audit Missam cum animo non satisfaciendi præcepto, non satisfacit, cum habeat voluntatem contrariam, sed debet repetere, nec sufficit voluntatẽ mutare, qui vero inscius, vel immemor præcepti recitaret, aut nesciens esse diem festum casu Missam audiret, satisfaceret, cum non habeat voluntatem contrariã non satisfaciendi, solum enim præcipitur, vt sponte, & voluntarie recitemus, vel audiamus.

198 Sed istis † sententiis omissis mihi † placet sententia aliorum absolute dicentium, recitantem, seu audientem Missam cum debita attẽtione, sine intentione, & animo satisfaciendi obligationi, & præcepto, nihilominus satisfacere per istum actum, quia præceptum non requirit intentionem implendi in actu signato, sed tantum in actu exercito, nam solum obligat ad substantiam actus, nempe ad recitandum, seu audiendam Missam, non autem ad hoc, vt quis peculiari alio actu volũtatis, & in actu signato velit etiam satisfacere præcepto, & qui recitat, vel audit Missam, quantumuis nolens satisfacere, vere nihilominus recitat, & audit Missam, atque adeo eo ipso vere satisfacit præcepto, nec est in potestate alicuius præcepto non satisfacere, posito, quod velit officium recitare, itaque ineptum etiam esset, velle tunc non satisfacere, & intentio non satisfaciendi secluso voto, non obligat; ita tenet Valentia *dict.* 3. *tom. disput.* 6. *quæstion.* 2. *punct.* 10. *circa octauum ad fin.* & multi tomistæ 1. *secundæ qu.* 100. *artic.* 9. & alij moderni P. Gab. Vazq. Martinez, & Casa sola societatis Iesu.

Loquuntur enim de eo, qui † voluntarie recitat, vel 199
audit Missam, & non inuitus, & per vim præcisam, seu violenter, nam qui sic faceret, non recitaret, seu audiret Missam vere.

Et ad rationem † aliarum sententiarum Resp. ad 200
rationem Nau. quod actus agentium non operantur vltra eorum intent. Resp. quod ea procederet, si requireretur in proposito intentio satisfaciendi præcepto, at cum ea non requiratur, sed solum faciendi actum, vt dictum est, nihil facit contra nos ista ratio.

Ad rationem † Ioannis Medinæ, Resp. esse discri- 201
men, quod in illis casibus interuenit obligatio Iustitiæ, cui non satisfacit qui dat ex liberalitate, at in proposito non est obligatio Iustit. sed Relig. vt sup. diximus, *n.* 14. & qui recitat officium, vel audit Missam cum debita attentione, quamuis nolit tunc præcepto satisfacere, tamen facit tunc actum Religionis præceptum, vt recte inquit Valentin. *supra.* Vnde etiam ad rationem Suarez & P. Led. quod implere præceptum est actus † obedientiæ, qui sine vo- 202
luntate non fit, Respon. quod huiusmodi obligatio recitandi, vel audiendi Missam, est religionis, ex cuius motiuo, & intuitu id præcipitur, & solum obedientiæ generalis, quæ versatur circa omnia præcepta, non vero obedientiæ spiritualis, in qua posset procedere ista ratio, & ita Enriquez. *dict.* §. 6. *in gloss. lucra* A. fatetur quod præceptum Ecclesiæ, & legislatoris intentio non obligat ad præceptum ex inobedientia, sed propter proprium motiuum Religionis.

Etenim in hoc puncto ad sciendum quando faciens † actum, sine intentione satisfaciendi, satisfa- 203
ciat obligationi, & præcepto, vel non, considerare oportet, an talis exerceat nihilominus actum virtutis, ad quem formaliter tenetur, nec ne. Vnde qui tenetur ex voto ad aliquem actum, † non satisfacit huic 204
obligationi, per actum factum sine intentione adimplendi votũ, quia nõ est actus Religionis circa adimplet voti, ex quo satisfit vltimæ rationi de voto adductæ per Patrem Ledesma s. *d.* 10. *concl.* & similiter, qui tenetur ad aliquid ex pœnitentia iniuncta à confessario, † si illud faciat sine intentione adimplẽ- 205
di illam, non satisfacit, quia vt sic, non est actus pœnitentiæ, & satisfactionis sacramentalis.

Ad impletionem † vero, seu voti fractionem cu- 206
ius libet præcepti seu voti negatiui satis est non agere actum prohibitum.

Ad rationem Philiarchi Resp. quod ex eo, quod † 207
quis recitat sine intentione satisfaciendi, non desinit esse actus humanus, & ex deliberatione supposito, quod velit recitare, nam loquimur de eo, qui recitat † animo orandi, & qui diceret officium non animo 208
orandi, sed aut legendi, aut psalmos addiscendi, teneretur illud iterare siquidem orare obligatur, & talis non orat, vt constat, & recte inquit Arrag. *supra*, & Açor *d. c.* 8. *q.* 7. *& c.* 12 *q.* 9.

Tandem in hoc dubio † aduertendum est, cer- 209
tum esse in opinione Nau. Medinæ, & aliorum *supra*, non esse necessariam actualem intentionem satisfaciendi, sed sufficere virtualem, vt in eo, qui animo deliberato caperet Breuiarium, aut iret ad Ecclesiam, vel aliud simile faceret, ita, vt interrogatus, quare id faceret, vere responderet, se id facere ad recitandum, & satisfaciendum suæ obli-

gationi, vt recte inquit Nau. *d.c.13.nu.16.& 17.* Enriquez *supra.* F. Man. Rodr. *d. c. 143. n. 4.* Vega *d.cap. 128.casu.23.* & P. Ledesma *supra.*

210 Non tamen recte ait † F. Man. Rodri. *d.1. tom. c. 123.nu.2.* contra Mar. Ledes. & F. Lud. Lopez *supra*, quorum sententiam, ait probabiliorem Pater Ledes. *d.concl. 10.* eam virtualem intentionem habere qui audit Missam ex deuotione in die præcepti, ignorãdo esse festum, atque ideo satisfacere, quod etiam ait Enriq. dicens interpretatiue voluisse implere præceptum, & Suarez *supra*, & ait probabile P. Ledesma ibi, nam licet certum videatur, quod si sciret esse festum vellet ea Missa satisfacere præcepto, tamen cõ

211 ditionalis † nihil ponit in esse, & sic solum poterat dici esse habitualem intentionem, non virtualẽ, cum non præcesserat actᵘ, in cuius virtute illa esset, vt inquit F. Ludo. Lopez *supra*, & consequenter in eorũ opinione ille, nõ satisfaceret præcepto, nam vbi intentio requiritur, nõ sufficit habitualis, vt alias dicitur in materia sacramẽtorũ de intentione ministri.

Duodecimo dubitatur, an beneficiatus non potens recitare per se, qui tamen potest cum socio al-

212 ternatim cõmode recitare, teneatur † sic recitare. In quo Nau. *de oratione. c.11.n.13.& 14.& in manu. c.25. nu.100.* tenet, quod qui potest cum socio recitare, & eum habet, vel habere commode potest, quia habet redditus Ecclesiasticos, vel patrimonij, ad cuius titulum sit ordinatus, quibus socio satisfacere possit, tenetur cum eo recitare, quia tunc cessat ratio eum excusans, & quia alias sequeretur, quod ille, qui sanus, vel alias non impeditus solebat dicere horas cũ suis familiaribus, excusaretur ab eis propter tantillum oculorum dolorem, vel lippitudinem impedientem à lectione horarum, etiamsi partem suam memoriter teneret, quod est absurdum, sequitur Philiar. *d.l.1.ca. 10.1.conc.* † Arrag. *d.q.83.art.12.1. causa præmittẽdi*

213 *officium.* Graff. *l.2.c.54.n.1.3.& 10.* F. Man. Rodrig. *ẽ. ca.144.n.1.* Vega *d.c.128.casu 16.* Valen. *supra d.pun. 10.circa septimum.1.causa.* Açor *l.10.c.13.q.3.& 6.* P. Led. *d.tract.9.c.4.9. concl. 4. diffi.* & videtur tenere Fuscus *de visitatione l.2.c.20.nu.25.* qui omnes dicũt, quod qui commode potest habere socium, etiam cũ mercede tenetur cum eo recitare.

214 At Enriquez in materia † de oratione tenuit, non teneri quem recitare cum socio, licet eũ habeat, & cum eo commode recitaret posset, quia nec tenetur audire impeditus recitare. Sylues. *ver.hor.n.5.* Nau. *d. c.11.n.6.& 7.* Cuchus *l.5.t.7.n.24.* F. Man. Rod. *q.regu. 1.to.q.42.art.10.* Tolletus *l.2. c. 14.1.causa*, & quod ita tenent quidam docti contra Nau. etiamsi magnos redditus Eccl. habeat, licet consulendus sit eum habere.

215 Mihi videtur has opiniones sic posse † concordari, vt prima procedat in eo, qui sanus solebat cum socio recitare. nam cum solitus esset antea cum socio recitare, non debet postea cum eo nolle recitare, ex eo quod per se iam recitare nõ possit, & idem videtur in eo, qui postquam fuit impeditus per se recitare, consueuit cum socio recitare, tenebitur enim eod. modo id cõtinuare, nisi forte isti antea haberent sociũ gratis, & sine expensa, & postea cũ non inuenirent sine stipendio, & expensa, nã nõ videtur cogẽdus eũ cum stipendio de nouo accipere, Secũda vero in eo, qui antea non solebat cũ socio recitare.

Decimo tertio dubitatur, an qui † propter infir-

216 mitatem non potest totas horas recitare, potest tamen commode partem, teneatur illam recitare, in quo Nau. *d.c.11.à n.15.* tenet, quod si potest recitare maiorem partem horarum, tenetur, alias non, quem sequitur Açor. *l.10.c.13.q.4.& 5.*

Philiarcus, *d.l.1.c.10.* ait, † quod si potest recita 217
re maiorem, vel æqualem, aut fere æqualem partem, tenetur illam recitare, si vero solum minorem, non tenetur. Graff *d.l. 2.c.54.n.3.& 4.* & † cum eo Vega 218
d.c.128.casu.1. videntur velle absolute, quod qui non potest recitare totum officium, tenetur recitare partem meliori modo, quo potest, & quæ memoriter scit, & P. Led. *d.tract.9.c.4 9.concl.3.diffi.* docet, quod qui † propter infirmitatem non potest recitare totũ officium, tenetur recitare illam partem, quæ nõn fue- 219
rit causa notabilis nocumenti saluti, sicut qui nõ potest ieiunare totam quadragesimam, tenetur ieiunare diebus quibus potest, & sic qui non potest recitare matutinum, ob defectum visus, aut quia sequetur notabile nocumentum, potest tamen commode recitare horas diei, tenebitur illas recitare.

At F. Man. Rodrig. † *in sum.1.tom.c.144.* postquã 220
retulit dictam opinionem Nauarri, quod infirmus potens recitare maiorem partem officij diuini sine periculo suæ salutis, tenetur illam recitare, ait, se habere opinionem non esse vtendum cum infirmo huiusmodi rigore, nisi quando clare apparet, quod potest id facere, tum quia esset inquietare illum, & ponere ei scrupulos, qui tempore infirmitatis solent esse magis molesti, tum etiam, quia in rebus moralibus non debent admitti opiniones causantes perplexitatem, qualis est ista, quia non potest facile determinari an possit infirmus recitare medietatem, vel tertiam partem officij diuini, quod etiam tenet *1. to. q.regularium q.42. art.10.*

Mihi videtur primo, quod quamuis † non potens 221
recitare totum officium posset recitare maiorẽ partem illius, si tamen illa pars esset soluta, & quæ non faceret aliqualem compositionem horæ, quæ est quod artificiale, & compositum ex diuersis partibus, nõ tenetur illam recitare, verbi gratia, quamuis posset recitare omnes psalmos, aut psalmos & hymnos horarum quos memoriter scit, tamen quia illi, vt sic, non faciunt aliqualem compositionem horæ, non teneretur illos recitare, licet sit maior pars officij.

Secundo videtur, quod qui non posset recitare 222
matutinum cum laudibus, non teneretur reliquas horas recitare, quamuis illas posset, quia matutinum cum laudibus, licet non sit maior pars officij, tamen est prima, & præcipua pars illius, & ita excusatur, † 223
nec obstat simile de ieiunio quadragesimæ, nam, vt supradictum est ibi, est præceptum distinctum pro quolibet die, hic verò est vnum tantum præceptum pro toto officio diei, & sic non est simile.

Tertio videtur, † quod qui posset recitare sine 224
Matutino Laudes cum reiquis horis teneretur ad illas, ex quo sunt multo maior pars officij, & quamuis Laudes sint vna hora cum Matutino, vt iam certum est cum communi, quicquid Nau. *de oratione. c 3.n.27.& 28.* & Man. Rodrig. *in sum.1.to.c.140. n.1.* cum aliis dicant, tamen possunt ab illo diuidi, & recitari per modum horę distinctæ, vt Ecclesia facit in die Natiuitatis Domini, saltẽ ex aliqua iusta causa, etiam leui, & si absque vlla causa fieret, non esset, nisi veniale peccatum, vt per Francolin. *c.27.* Man. Rod. *supra ca.141.n.5.* Vegã *d.c.128.casu 26.* Toletum *in sum.l.2.cap.13.vers. hoc tamen*, & ibi Victorellum in *notat.* Açor *l.10.c.8. qu.quarta* & Petrum Ruiz Alcoholadum *in Rubric. de laudibus*, qui ait esse vsum practicorum. Et ita practicatur dicendo, † in 225
princi-

principio Laudum *Pater noster*, & *Aue Maria*. vt in principio aliarum horarum, & in fine Matutini orationem, *benedicamus Domino, fidelium animæ*, & *Pater noster*, vt in fine aliarum horarum, vt ibi dicit P. Ruiz, licet id non esse necessarium dicat Açor *ibi*, & alij moderni, sed certe, cum recitentur per modum horę distinctæ, ita videtur faciendum iuxta modum aliarum horarum & regulas Breuiarij, & quod in principio Laudum sit dicendum *Pater noster & Aue Maria*, & in fine Maturini *Pater noster*, quando dicuntur seperatim, tenet Nauar. *d. cap. 3. num. 64.* Manuel. Rodr. *d. num. 5.* & Victorellus *supra.*

226 Cum infirmis, † vt recte inquit Manuel Rodrig. *supra, d. c. 144.* non est vtendum prædicto rigore, nisi clare constet quod potest id commode facere, vnde raro infirmi tenebuntur aliquid recitare.

227 Hæc sunt quæ † de horis Canonicis, quas beneficiati recitare tenentur, visa sunt dicenda, alia de hac materia horarum videri poterunt apud Ioan. de Lignano, & Alb. de Ferrariis, Nicolaum Ploue *de horis Can.* Nau. *de oratione, & in Man. c. 25. à n. 96. & num. 122. & 123.* Sandoual. *de officio Canon.* Guerrero *in spec. cap. 13.* Cuchum *in institutio. maioribil. 5. tit. 7. de horis Canonicis.* D. Ant. *in sum. 3. p. tit. 13. c. 4.* Sotum, *de Iustit. & iure l. 10. q. 5.* Io. Medinam *C. de oratione*, Mancellum, Francolinum *in tract. de tempore horarum Canonicarum.* Ioann. Stephanum. Durandum *de tribus Ecclesiæ Catholicæ lib. 3. per totum.* Caietanum, & Arrag. *22. q. 83. ar. 12. & 13.* Bellarminum. *3. tom. vltima controuersiæ tertiæ controuersiæ, lib. 1. & cap. 10.* Valentiam *3 tom. disputat. 6. q. 2. pu. 10.* Tabienam, Rosellam, Angelum, Sylues. Armillam, Caietanum, & Man. Sa. *verbo horæ*, Cosmam, Philierchum *de officio Sacerdotis. 1. par. 1. lib.* Iacobum de Graffis *in decis. aureis casuum conscientiæ, lib. 2. à c. 50. ad 54.* Summam Coronam, *1. p. cap. 1. ex num. 52.* Ludo. Lopez *instruct. conscientiæ, 1. tom. cap. 244. & seq. & 2 to. ex c. 102. ad 105.* Man. Rodrig. *in sum. 1. tom. ex c. 140. ad 145.* Vegam *in sum. 1. part. cap. 28.* Ioann. Baptistam, Corradum *in responsis casuum à quæst. 240. ad 246.* Cardin. Toletum *in sum. l. 2. à cap. 10. ad 14.* Açor *institut. moralium lib. 10. ex c. 1. vsque ad 16.* & P. Ledes. *in sum. 2. part. tract. 9. c. 4.*

CAP. II.

De residentia.

SVMMARIA.

OMnia Beneficia, etiam simplicia de iure residentiam requiruntur. num. 1. exceptis præstimoniis, num. 2.

Et generali consuetudine Beneficia simplicia residentiam non requirunt, numer. 3. resolutiones Rotæ ad hoc, numer. 4. 5. 6. & 7. declarationes S. Cong. 15. n. 8. & 9.

Dicta consuetudo generalis non residendi in beneficiis simplicibus cessat, vbi aliud sit inductum de iure speciali, seu vbi adest statutum, & particularis consuetudo, n. 10. resolutio Rotæ n. 11. & 12.

Quæ Beneficia requirunt personalem residentiam, & de causis excusantibus à residentia, ac de residentia Beneficiatorum, qui agunt, numer. 13. & 14. & 15.

Episcopi, & alij Pastores, etiam Parochi tenentur residere, non solum de iure Canonico, sed etiam de iure diuino, ac naturali, n. 16.

Circa residentiam Episcoporum, ac Curatorum est constitutio Pij. IIII. & V. n. 17.

Quomodo teneantur residere Episc. & Curati, & quanto tempore abesse possunt remissiue. n. 18.

An Curatus possit abesse, per duos menses absque licentia Ordinarij, ex causa, quæ sibi iusta videatur, num. 19. cum sequentibus, resoluitur contra Nauarrum & alios non posse; & adducuntur declarationes. S. Cong. n. 20. & seqq.

An Parochus, qui abfuit per duos; aut vnum mensem absque licentia Ordinarij in scriptis, vel absque aliqua honesta causa fructus suos non faciat, numero vigesimo quinto cum sequentibus resoluitur suos non facere, & respondetur cuidam declarationi S. Congregationis, quæ videtur obstare.

Fructus amissi ob non residentiam, restituendi sunt fabricæ Ecclesiarum, aut pauperibus loci, nec habet locum compositio, n. 30.

Huiusmodi fructus ab Episcopo restituendi possunt restitui fabricis Ecclesiarum, aut pauperibus diœcesis, quibus maluerit, restituendi vero a Parocho debent restitui fabricæ Ecclesiæ suæ, aut pauperibus ipsius Parochiæ, num. 31.

Quo ad istos fructus, quos Parochi pro rata absentiæ suos non fecerunt, non sunt obseruanda interualla, eademque ratio, de quibus cap. 1. sess. 6. n. 32.

An Parochus habens iustam causam, & necessitatem discedendi notariam, possit discedere, non petita licentia, n. 33. & 34. resoluitur, non posse, nisi sit periculum in mora.

Ad absentiam Parochi licentia tacite non sufficit numero 35.

Qui bona fide affuit sine licentia videtur esse liber à culpa, & pœna amissionis fructuum in foro conscientiæ, licet secus in foro exteriori, n. 36.

Parocho habenti reuera iustam causam absentiæ, non satis est petere licentiam, ea non obtenta, sed debet recurrere ad Superiorem, nec interim potest abesse n. 37. 38. & 39.

Episcopus non potest occupare Parochum in suo seruitio vltra bimestre contra Hoiedam, & Sylvest. nu. 40. & 41. ponuntur declarationes S. Cong. circa hoc n. 42. alia declaratio, quæ videtur obstare, nu. 43. cui resp. numero 44.

Reprobatur cons. Nau. 15. Clericis non residen. nu. 45. & cons. 5. de ætate, & qualitate n. 46.

Nec lis, nec prosecutio eius super Parochiali, est regulariter iusta causa absentiæ vltra bimestre, nu. 47. prosecutio tamen litis super iuribus, & bonis ipsius Parochialis, est iusta causa absentiæ, licet non ad multum tempus n. 48.

Lis & ipsius prosecutio super Dignitate, aut Canonicatu non excusat possessorem à residentia vltra tempus à Concilio permissum, persecutio vero litis super iuribus seu bonis Dignitatis, seu Canonicatus excusat. n. 49. vbi ponitur resolutio Rotæ. Nec requiritur licentia Superioris, non tamen prosequens litem super iuribus suæ Dignitatis lucratur fructus Canonicatus, n. quinquagesimo.

Difficile videtur statutum, quod prosequens litē sibi motam super præbenda post triennalem possessionem habeatur pro præsenti n. 51.

An Parochus, qui residet in Parochiali, non tamen per se exercet officium, sed per substitutum, teneatur ad restitutionem fructuum, n. 52. resoluitur, non teneri, quāuis non resideat, vt debet, sicut etiam, quia male facit officium suum, n. 53.

De iure communi docentes in scholis Theologiam, vel iu-

Canonicum, & studentes per quinquennium in eis excusantur à residentia, & in absentia fructus percipiunt n. 54. sed debent studere in studio generali, seu celebri Vniuersitate, n. 55.

Studium generale est, quod est erectum, & institutum per Papam, Regem, seu Principem, seu quod habet studium ex priuilegio, aut consuetudine immemoriabili, num. 56.

Inter studia approbata est Vniuersitas Salamantina, quæ habet Bullam Eugenij 4. quæ dicitur Eugeniana, id concedens dantibus in ea operam cuicumque facultati licitæ, & honestæ, quod Priuilegium habet etiam Vniuersitas Complut. & Vallisoletana, n. 57. tenor Eugenianæ ponitur n. 58.

An quoad docentes id sit intelligendum de iis, qui docent conducti, seu salariati, aut ratione cathedræ, & non de iis, qui sponte, & voluntarie legunt, n. 59. cum seq. resolvitur intelligendum esse, etiam de iis, qui sponte, & voluntarie legunt, sine stipendio, cum licentia tamen, & ordine Vniuersitatis, etiam ius Canonicum.

Quod possint simul de vna Ecclesia dare studium, est arbitrarium, n. 67.

An hodie stante Concilio d. Priuilegiũ procedat in Parochialibus, & curatis, n. 68. cum seq. referuntur sententiæ Doctorum, & resolvitur non procedere, ex Congre. Concily.

Quoad Canonicatus, & alia beneficia residentiam requirentia, d. priuilegium manet incorrectum, n. 85. Et sic in eis Ordinarius tenebitur dare licentiam absentiæ ratione studij, alias poterit recurri ad Superiorem, numer. 86.

Ista licentia videtur hodie debere peti à Superiore, & non posse quem sine ea abesse ratione studij, cum requiratur inspectio ætatis, & an sit aptus, licet in docentibus non requiratur n. 87.

Etiam de iure antiquo videbatur requiri licentiam Prælati, n. 88. & 89. vbi explicatur c. relatum de clericis non residen. Nisi consuetudo, aut priuilegium sit in contrarium, n. 90.

Ex d. capite. relatum sumitur regula, quod vt Beneficiatus licite se absentet, requiritur causa, & licentia Prælati n. 91. quamuis de consuetudine possit induci, vt non requiratur licentia n. 92.

Explicatur c. fi. de magistris, num. 93. ex quo tamen verius est de iure antiquo, non requiri d. licentiam, nu. 94. sed per illud est correctum d. capitulum relatum, quoad causam studij n. 95.

In casibus, in quibus absentes habentur à iure, pro præsentibus, non requiritur lic. Prælati, num. 96. & regula. d. c. relatum intelligitur de causis honestis, non tamen expressis in iure n. 97.

Canonicis non potest Ordinarius vltra tempus à Concilio permissum dare licentiam absentiæ, n. 98.

Decreta Concil. Toletani, & Compostellani, & concordia super illis, n. 99. & 100.

Non potest tam Episcopus dare licentiam & dispensare ratione studij ad septennium, sed solum ad quinquennium, num. 101. vbi ponuntur declarationes S. Con.

Etiam pro studio Theologiæ non potest Ordinarius dare licentiam ad septennium, nec potest dari licentia ad studium Philosophiæ, & Logicæ, etiam ad transeundum ad Theologiam, numer. 102. & 103. licet secus ex priuilegio Eugenianæ, num. 104. 105. & 106.

Vbi habeatur, seu vnde colligatur in Concilio Trid. derogatio d. priuilegij de percipiendis fructibus in absentia ratione studij, quoad Parochiales, n. 107 cum seq.

Cum per Concilium sit derogatum d. priuilegium insertum in iure, est etiam derogatum priuilegium d. Eugenianæ, quoad Parochiales, & ita fuit practicatum, num. 110.

In Beneficiis, etiam simplicibus residentiam requirentibus ex fundatione non habet locum d. priuilegium, num. 111.

Licet Canonicus absens ratione studij percipiat fructus præbendæ, non tamen distributiones quotidianas, nu. 112 nisi Canonicatus consistat solum in distributionibus, num. 113. cum seq. vbi adducuntur declarationes S. Congreg.

Studentes in Ecclesiis Cathedralibus non gaudent d. priuilegio de percipiendis fructibus in absentia, numer. 117.

Quid dicendum sit de Canonico lecturæ, seu Theologali, num. 118. vsque ad 122. & quid de Canonico, qui prædicaturus est in ipsa Ecclesia. numer. 123. 124. & 125.

Pœna Beneficiati non residentis in Beneficio residentiam requirente, est priuatio Beneficij, numero. 126. debet tamen prius moneri, vt resideat. n. 127. nec sufficit monitio facta tempore datæ licentiæ, num. 128. & sic propter absentiam non est quis ipso facto priuatus Beneficio, n. 129.

Ad procedendum contra Beneficiatum ratione non residentiæ, non est necessaria solemnis citatio nec solemnis priuatio, requiritur tamen priuatio, licet non solemnis expressa, vel tacita, n. 130.

In Parochiali, seu Beneficio curato non residens est priuatus ipso iure ex ca. extirpandæ. §. qui vero in fi. de præb. n. 131. & seq. quod inducit de nouo istam priuationem ipso iure, & sic Respondetur iuribus contrarijs, n. 132. & 133.

An priuatio ipso iure, de qua in dict. §. qui vero, referatur etiam ad casum de Parochiali annexa. nu. 134. cum sequentibus. resolvitur contra communem non referri.

An vt incurratur d. pœna priuationis ipso iure ob non residẽtiam in Parochialibus, requiratur monitio præambula. n. 135. cum seq. resolvitur contra alios non requiri.

Dicta pœna priuationis ipso iure ob non residentiam in Parochialibus, quæ forte per desuetudinem erat abrogata, videtur hodie cessare stante Concilio Trident. n. 139.

Obtinentes in Cathedralibus, & Collegiatis Dignitates, Canonicatus, aut Portiones, si non resideant, vt debent etiam moniti, non possunt hodie statim priuari, sed primo anno dimidia parte fructuum, & 2. omnibus, numero 140. cum seq. vbi ponitur resolutio Rotæ, & declarat. S. Congregat. & idem in aliis Beneficiis simplicibus residentiam requirentibus numero 141. & seqq.

Ad prædictam pœnam priuationis fructuum non est opus præuia monitione, vt resideat, n. 145.

Huiusmodi fructus, quibus ob non residentiam Canonici priuandi sunt, debent applicari Ecclesiæ, & eius fabricæ quatenus indigeat, alias alteri pio loco nu. 146. 147. contra Nau. n. 148.

Ista pœna non potest remitti ab Episcopo. n. 149. quamuis ante sententiam possit ex causa minuere, vel augere. n. 150 vbi ponitur declaratio S. Con.

Si Episcopus dissimulet, & non priuet, non tenebitur Canonicus absens fructus illos, quos alias fecit suos, restituere in foro conscientiæ, licet peccaret Episcopus dissi-

dissimulando absq; iusta causa, quia est pœna imponenda per sententiam n.151.& 152.

Si Canonicatus, seu Prabenda nullos haberet fructus in absentia, qui nunquam resedisset pro primo & secundo anno, & sic non haberet fructus, quibus priuari posset, puniendus esset pœna arbitraria citra priuationem, numer.153.

Quomodo sit procedendum contra non residentes, maxime ad priuationem, num.154. cum seqq. vbi resolvitur quod vt priuentur Beneficio, absentia debet esse semestris, & prius trina monitio per edictum præcedere, quando nescitur vbi sint, vel commode citari non possunt, alias debent personaliter citari, & sufficit vna monitio, etiam extraiudicialis, nec debent expectari per sex menses, & ponuntur declarationes S. Cong. & decisiones Rotæ.

Ad procedendum contra absentes ad alias pœnas, præter priuationem, non est necessaria trina citatio per edictum, sed sufficit vna peremptoria. nu.160.

Executio d. pœnarum contra Parochos non residentes suspendi non potest priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, appellatione, aut inhibitione, nu.161. non tamen tollitur appellatio deuolutiua. n.162.

An obligatio residentiæ solum procedat in habentibus vere Curam animarum, & Beneficia curata, an etiã in habentibus exercitium Curæ, n.163. cum seq. resolvitur etiam in illis procedere sicut etiam in habentib. Beneficium Curatum in commendam, & coadiutoribus Rectorum, & ponuntur declarationes Sanctæ Congregationis, & quomodo in illis procedat declaratur.

An Parochi, quibus à Papa datus est coadiutor perpetuus, teneantur ad residẽtiam, an vero excusentur ab ea num.171. cum seq. resolvitur non excusari, vt nec etiam, qui habet Vicarium perpetuum, nisi tota cura in eum legitime translata sit.

Circa residentiam Parochorum ponuntur aliquæ declarationes S. Cong. nu.179.

OMnia Beneficia simplicia, de iure residentiam requirunt, *capite fin. de rescript. in sexto* cum aliis
1 †glosia *in Extrau. execrabilis, de præb. in extrauagantib.* Ioannis 22. *versiculo quantum verb. Ecclesiastica.* Albertus Sbrotius *de vero, & perfecto Clerico, libro secundo capite* 44. Selua de Beneficiis, 4. *parte quæstione prima* Rebuffus *in praxi titulo de dispensatione de non residendo. numero* 7. Ioan. Nicol. Gimon. *in Enchiridio Benefic. titulo* 3. *capite primo ex numero* 10. Bened. Capia. *reg.* 90. *numero* 108. Nauarrus *in man. ca.* 25. *numero* 120. Hoieda *de incompatib. benefic. capite* 17. *nu.* 24. P. Gregorius. *de Benefic. capite septimo.* Flaminius Parisius *de resignatione Benefic. libro* 1. *quæstione* 10. *numero tertio &* 66. Zerola *praxi Episcopali. prima parte verfi. priuatio, §. quarto, tertio principali.* Lælius Zechus *de munere Episcopali capite quinto numero* 3. & alij, exceptis tamen præstimoniis, seu præstimonialibus portionibus, quæ ex sua institutione nullum seruitium videntur habere annexum, præter recitatio-
2 nem horarum, †Nauarrus *de oratione Miscel.* 48. alias 42. *numero primo* Anglesi. *in floribus Theolog.* 9. *quæstione de restitutione facienda propter negligentiam Ecclesiasticorum.* 1. *diffinitione dub.* 1. Puteus *decisione* 371. *libro tertio* & nouissime Açor *institutionum moralium. li.* 10. *c.* 4. *ad fi.* quicquid velit Hoieda *supra numer.* 25.

At ex generali consuetudine Beneficia simplicia
3 † residentiam nõ requirunt. Alber. Sbrotius *n.* 2. Rebuffus. 8. & Hoieda 25. *vbi* §. Mandos. *reg.* 1. *cancell. q.* 14. *num.* 8. & *de signatura gratiæ. tit. de dispensatione de non residendo. versic. Beneficia omnia, de monitoriis. quæst.* 39. & ad Lapum *alleg.* 117. *littera.* D. Ferretus *consi.* 112. *num.* 1. Meno. *de arbitr. lib.* 2. *casu.* 202. *n.* 75. D. Io. Ocon. Regius senator, *in Rep. c.* 1. *de clericis nõ residen. in* 6. *nu.* 52. Flam. Paris. *d. q.* 10. *num* 366. & 67; Zerola §. & *versi. Beneficium. §.* 7. *sub.* 8. *concl. principali.* Zechus *d. cap.* 5. *n.* 2. & *de Republica Ecclesiastica. tit. de Beneficiatis, sub. nu.* 6. *versi. quod si Beneficium sit simplex,* & Rota *dec.* 483. *numer.* 2. *part.* 1. *diuersorum.* & Cæsar de Graffiis *dec.* 115. *numero tertio* & post hæc Gonçalez *ad reg. mensium. glossa quinta numero octuagesimo. & glossa decima quinta numero vigesimo-sexto.*

Et ita in vna Conchen. Beneficij de Valen. 30. Mar. 1582. † coram illustris. Card. Lancelloto fuit 4
resolutum istam qualitatem, quod nõ requirãt personalem residentiam, non esse verificandam, & in vna Virdunen. Canonicatus. 23. Feb. 1587. coram D. Gipsio fuit dictum, *non esse † opus probare, quod ca-* 5
pellania obtenta narrata in gratia non requirat residentiam, cũ Beneficia simplicia de generali consuetudine residentiam personalẽ non postulent. Alex. consi. 1. n. 2 lib. 7. *Fel.* in c. dilectus. 2. n. 1. de rescrip. & in vna † 6
Segobien. Canonicatus 24. Nouem. 1588. coram illust. Card. Plato fuit dictum, *nõ obstare quod non fuerit iustificatum Beneficia obtenta personalem residentiam non requirere, vt fuit expressum, quia hæc qualitas non est verificanda, vt fuit resolutum in dict. Conchen.*

Quod etiam fuit dictum in vna Nucerina Bene- 7
ficiorum. 30. Octo. 1592. infra adducta. 5. *p. c.* 5. *nu.* 64. & in vna Legionen. Præstimoniorum 27. Nou. 1592. coram illustris. Card. Pamphilio infra adducta. 6. *p. c.* 4. *n.* 42. & in vna Abulen. Beneficij. 30. Oct. 1595. coram illustris. Card. Blancheto infra adducta. 11. *p. c.* 3. *n.* 299. & in eadem. 29. Iun. 1596. coram D. Lita adducta. *d.* 6. *p. c.* 2. *dub.* 4. *num.* 47. Vt in vna Mediolanen. S. Congregatio Concilij ita censuit, † *Episcopus non* 8
potest cogere obtinentes Beneficia simplicia aliquod personale seruitium suis Beneficiis impendere, cum ex antiquissima totius Ecclesiæ consuetudine, non nisi ad officiũ recitandum, teneatur. Et Card. Burgen. sic respondit, cad. S. Congregatio, *obtinens Beneficium,* † *quod sit* 9
simplex, & sine cura animarum, & extra Ecclesiam collegiatam, nec personalem residentiam ob aliam causam requirẽs, non tenetur in eo residere, sed ad inseruiendum illi per alium, qui probatus sit ab Ordinario. Tertia, *nõ fuit mens Pij V. in Bulla de residentia edita,* 8. Iulij. 1569. incipien. cupientes *cogere habentes Beneficia simplicia, in eis residere,* Quarta, in vna Calagurritana, *Episcopus non potest cogere aliquem in Beneficio simplici residere.* Quinta, *obtinens beneficium, licet id sit titulus alicuius sancti, dummodo sit simplex, non tenetur in eo residere, nec ad residendum eum cogere potest Episcopus.* Sexta, *Congregatio censuit nihil innouandum in Beneficiis simplicibus, quæ etiam Clericatus nuncupantur in Ecclesiis Parochialibus vel alibi constitutis, quorum fructibus possessores gaudent, nullũ seruitiũ, nec per se, nec per substitutos præstando, vt possint cogi, vel per se ipsos, vel per substitutos inseruire, si tanto tempore possessores non sunt coacti ad aliquid istorum, nec apparet, quod ad certum sint obligati satis si dicunt horas Canonicas.*

Faciunt etiam aliæ declarationes † adductæ infra 10
septima parte capite primo numer. 87. & quæ ibi dicemus.

Aduertendum vero est, † quod d. consuetudo ge- 11

neralis non residendi in Beneficiis simplicibus cessat vbi aliud sit inductum de iure speciali. Fel. *in d.ca. dilectus. 2.n.1. de rescrip.* Iac. de Graf. *in dec. aureis casuum conscientia l. 2.c.59.* seu vbi adest statutum, & particularis consuetudo in contrarium. Zerola. *dict. verb. beneficium. §. 7.3. conclu. 8. conclu. principalis, & d. verb. priuatio. §. 4.3. dicto principali. 1. dubio.* Et fuit resolutum in vna Calagurritana Beneficij de Nauarrete, 20 Iun. 1588. coram D. Pamphilio. in qua fuit dictum, *quod Beneficia, etiam simplicia, possunt ex statuto particulari, vel consuetudine alicuius Ecclesiæ personalem residentiam requirere. Innoc.* in c. fi. in prin. vers. sed tamen, *Card. n.1. Abb.3.* de clericis non residen. *vt in Beneficiis Ecclesiarum de Nauarrete, & Fuen mayor, in quibus adest constitutio synodalis Calagurritana, de cuius validitate non est ambigendum, cum sit facta in synodo generali ad not.* in c. quod super his, de maioritate. & obed. *& particularis consuetudo residendi, de qua bene testes deponunt, qui reddunt bonam causam scientiæ, quia viderunt, quod Capitulum solitum fuit compellere absentes ad residendum, & quod non admittebat Capellanos, sed non vententibus retinebant fructus Beneficiorum suorum, & enumerant plures actus particulares in quibus dicunt, ita vidisse fieri, & seruari, & sic bene probant istam consuetudinem iuxta not.* in l. 2. C. quæ sit longa consuetudo, *& per Bart. & alios* in l. de quib. de leg. *præsertim concurrentibus quâ pluribus iuramentis de personaliter residendo iuxta formam statuti præstitis ab omnibus Beneficiatis, qui ab anno 1537. vsque ad præsens fuerunt admissi, quorum aliqui etiam fuerunt coacti ad illud obseruandum, vt patet ex pluribus actibus, & monitoriis, & ex sententia lata per Cardinalem Lancellotum in qua fuit pronuntiatum D. Ianguas, qui iurauerat teneri ad residendum personaliter & fuit condemnatus ad restitutionem fructuum perceptorum pro tempore quo non resedit, quæ sententia fecit transitum in iudicatum, & fuit executioni demandata & cum respiciat statum Ecclesiæ ad not. ata per Abb.* in c. cum omnes ex nu. 4. *Fel.* 7. de constit. *facit ius quod omnes iuxta notata* in l. ingenium. ff. de statu homin. *Alex. post alios* in l. sæpe de re iudicata. *Nec obstat, quod huiusmodi consuetudo non sit præscripta spatio. 40. annorum, quia cum ius commune illi non resistat, sed potius assistat, ex quo de iure quodlibet Beneficium residentiam requirit, sufficit decennalis possessio. glos.* in c. fi. de consuet. in 6. *Fel.* in c. statuimus de maior. & obed. *Balbus* de præscrip 5. p. principalis. q. 12. *& fuit late deductum, & resolutum coram D. Lauretano de anno. 1585. in causa Valentina emolumentorum, & consuetudo generalis non residendi in simplicibus cessat vbi adest statutum, & particularis consuetudo in contrarium, ad tradita per Innoc. & Card.* c. fi.

12 Et in vna Cæsaraugustana † fructuum 4. Iun. 1600. coram D. meo Corduba fuit etiam dictum, quod aliqua Beneficia simplicia possunt personalem residentiam requirere ex constitutione, consuetudine seu particulari statuto Ecclesiæ.

13 Quæ autem Beneficia requirant † personalem residentiam tractant post alios Hoieda *d. c. 17. à num.* 1. Flam. Par. *de resignat. Benef. l. 1. q.* 10. D. Io. Ocon. *in d. c. primo de clericis non residen. in sexto ex numero quadragesimo quinto ex num.* 40. & Licentiatus Ant. Gomez, qui accepit, ex d. rep. D. Io. Ocon, *in explicatione Bullæ Cruciata capite septimo ad 4. clausulam ex numero* 15.

14 Qui etiam ibi agunt de causis † excusantibus à residentia, de quibus etiam, ac de residentia Beneficiatorum, agunt Alb. Sbrotius *d. l. 2. c. 44.* Selua. *4. p. q. 1. & seq.* & præcipue *q.* 6. Gigas *in tract. de resid. Episcop.* Rebuf. *in prax, tit. de dispensatione de non residendo. & in rep. ca. extirpandæ §. qui vero, de præb. circa* 4. *Abbatis quæst. & in tract. de priuil. scholarium priuil.* 31. Ber. Diaz & præcipue Salcedo *ibi in pract. crim. Can. cap.* 52. Couarr. *lib. 3. vari. c.* 13. Nau. *in man. c. 25. à nu.* 120. Mayolus *de irregularitate lib. 3. c. 5.* Pe. Greg. *de benef. cap.* 7 Sotus *de iustitia & iure lib.* 10. *q. 3. art.* 1. *cum seqq.* Rosella Syl. & Armilla *verb. residentia.* Angel. *verb. clericos. 7.* Lud. Lop. *instruct. conf. 1. tom. cap.* 147 148. & 149. Man. Rodri. *in sum. 2. tom. cap.* 33. *cum seqq.* Ioann. Bapt. Corradus *in resp. casuum conscientiæ quæstione* 317. Eman. Sa. *verb. residentia.*

Et viden. sunt Concilium prouinciale † Mediolanen. *1. tit. de resid. & 5. p. 3. eod. tit.* & Bononien. primum factum ab illustrissimo Card. Palecto anno. 1586. quod habetur in Archiepiscopali Bononien. *4. p. tit. de resid.* in quibus continentur multa notatu digna, quæ sumpta sunt ex ipso Concil. Trid. & ex declarationibus S. Cong. 15

In quo, vt aliqua adnotemus, præsertim circa noua decreta, dico primo, quod † Episcopi & alij Pastores, etiam Parochi, tenentur personaliter residere, non solum de iure Canonico, sed etiam de iure diuino, ac naturali, ex quo tenentur pascere gregem sibi commissum, vt in S. Concilio Trid. *sess. 6. cap. 1. de refor.* & docent post alios Caiet. *2. 2. quæst. 185. art.* 5. *& in sum. verb. Beneficium Ecclesiasticum.* Carranza & Fran. Torren. *de resid.* & Gigas *c. 2.* Soto. *d. lib. 10. quæst. 3. per totam, & in apologia contra Catharinum. cap.* 1. Alph. de Castro *de iusta hæreticorum punit. lib. 3. cap. 4.* Corduba. *lib. 1. q. 19.* Valentia. *3. tom. disput.* 10. *quæst. 3. pun. 5.* Paulus Grisaldus *in dec. Catholicis, verb. Episcopus* Borr. *de synodo. 3. p. art. 1. numer.* 150. Cou. qui alios refert *d. c. 13. n. 9.* Nau. *d. c. 25. n. 121.* Vargas *de Episcopor. iurisdictione, axiomate* 12. Ferretus *cos. 32. ex n. 14.* Salcedo *d. c. 52. litera A.* Acuedo *in l. 27. tit. 3. li. 1. recop. n. 8.* Melchior Gallego *in tract. de Parochos. obligatione tempore pestis. 1. p. disp. 1. à nu.* 46. D. Io. Ocon. *in d. c. 1. n. 39.* Quintanaduennas Eccl. *lib. 4. n. 50. &* 51. Cenedo *in collectanea 30. ad 6. nu. 2.* Zauallos *q. 585. à n. 1.* & Angles §. 1. *difficultate.* Vualdus *in append. sui candelabri aurei c. 9. n. 6. &* 7. Corradus *supra* Zechus *de casibus reseruatis casu 3. & d. tit. de Beneficiatis n. 6. & de munere Episcopali c. 5. n. 3.* Vega *in Espeio de curas c.* 17. & alij contra Catharinum cuius sententiam videtur tenere Tho. Campegius *in tract. de resid. Episcopor.* 16

Et circa residentiam † Episcoporum, ac Curatorum est *const.* Pij 4. 115. & circa residentiam Curatorum est alia *constitutio* Pij Quinti. 64. in ordine in bullario. 17

Quomodo autem teneantur residere Episcopi † & Curati, & quando, & quanto tempore abesse possint, traditur in d. decretis Concilij præcipue *in d. c. 1. sess. 23.* vbi etiam de pœnis non residentium ac *in d. constitutione* Pij IV. 18

Circa quod dubitatur. 1. an † Curatus possit abesse per duos menses absque licentia Ordinarij ex causa, quæ sibi iusta videatur. In quo Nauarr. *d. capite 25. numero 121. versiculo* & quamuis. ait, quod quamuis litera *d. capite* 1. versiculo, *discedendi autem licentiam in scriptis, gratisque concedendam vltra bimestre tempus, nisi ex graui causa non obtineant*, in vtramque partem flecti possit, arbitratur posse abesse, tũ quia ante Concilium id licebat, & à iure antiquo non est recedendum sine nouo expresso *l. præcipimus C. de appellat.* tum quia Episcopo, qui magis residere tenetur, 19

netur, permittitur, & Concilium dicit eadem omnino seruanda in Curatis inferioribus, quæ in Episcopis, & quia est pars benignior, sequuntur Salcedo *d. cap. 52. litera. C. versiculo illud vero*, qui ait ita non semel consuluisse, & obtinuisse, licet quidam imperitus iudex ex *capite quidem*, prout illi de more erat, contrarium iudicauit. Et Quintanaduennas *d. libro quarto n. 76.* Cenedo *d. collectanea. 30. ad sextum numero tertio.* Zerola *verb. priuatio. §. quarto dubio tertio, & tertio dicto secunda dubitatio. & verb. Parochus §. secundo* Lud. Lopez. *d. 1. tomo cap.* 148. Emanuel Rodriguez *d. 2. tom. cap. 36. in fin. & in explicatione Bullæ compositionis numero* 18 Corradus *d. q. 317.* Eman. Sa. *de verb. residentia numero septimo* & Zechus *d. casu*
20 *§. versic. sed quia in Tridenti-o*, quem † sequitur Vega d. c. 18. ait talem non teneri ad restitutiones cum vera causa subsit, licet crederet peccare ob non inobedientiam non petendi licentiam. at *de Rep. Ecclesiastica d. titulo de Beneficiatis numero sexto* præsertim *ad finem* absolute tenet sententiam Nauarri, quam sibi veram semper visam fuisse ex verbis & mente
21 Concilij † ait Zauallos *qu.* 585. *numero sexto* vidisse tamen in oppositum declarationem Congregationis Cardinalium, & ita praxim recepisse, vt absque licentia non possit Parochus recedere, etiamsi absens fuerit propter Ecclesię vtilitatem, quare necessariam esse ordinarij licentiam inscriptis, & gratis concedendam secundum Concilium.

22 Contra Nauarrum tenet D. Ioan. Ocon. *in d. ca 1. numero* 51. nam si attentius, inquit, † considerentur verba Concilij, ex eis aperte deducitur semper necessariam esse Episcopi licentiam in scriptis, etiam ad duos menses, & quod ita praxis quotidiana obseruat, vt etiam ait Zauallos vbi proxime, & quod illud est Concilij intentum, quod ad bimestre tempus quæcunque causa erit iusta, veluti recreationis, vel visitandi amicos, seu propinquos, vltra bimestre autem exigitur grauis causa, & quæ talis Episcopi arbitrio reputetur, & faciunt verba Concilij præcedentia, *ita tamen, vt quandocunque eos causa prius per Episcopum cognita, & probata abesse contingeret.* Sequitur Lic. Antonius Gomez *in d. explicatione Bulla c. 7. ad 4. clausulam. numero.* 22. & ista vera intelligentia Concilij

23 Et ita declarauit † S. Congregatio Concilij, vt in sequentibus declarat super *d. c. 1. sess.* 23. prima vbi *vltra bimestre tempus, imo nec per bimestre tempus possunt abesse Parochi sine licentia Episcopi, & valet constitutio Episcopi, ne Parochi possint abesse vltra duos dies sine licentia, vt hic.* Secunda, *Episcopus potest prohibere Parochis sub pœna pecuniaria arbitraria, quæ tamen dimidiam non excedat, ne vltra biduum à sua Ecclesia possint abesse, non tamen id prohibere potest sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, & quod ad Canonicorum absentiam pertinet, tempus, & pœna obseruari debet, prout præscribitur à Concilio Tridentino* sessione 24. capite 12. versic. præterea obtinentibus. refert Zerola. *d. ver. primatio. 3. d. 2. dub. & ver. edicta. 2. §.* & Zerolus *d. numer. 6. ad fin.* Tertia. *nec potest per hebdomadam abesse non petita, vel non obtenta licentia, etiam relicto Vicario idoneo ab ipso Ordinario approbato.* Est etiam declaratio Abulen. infra adducta *9 parte capi-*
24 *te 2. dubio. 19. numero. 295. ad secundum.*

Et ratio sonat † d. Concilium Prouinciale Bononien. 4. *pa. titul. 6. de residentia. §. de causis excusantibus à residentia Curatos vers. l. item modicum*, vbi dicitur quod ad breue absentiæ spatiũ, veluti ad duos vel tres dies licentiã in scriptis obtinere nõ oportet.

Secundo dubitatur, an Parochus, qui affuit per duos, aut vnum mensem † absque licentia Ordinarij in scriptis, vel absque aliqua honesta causa; pro tempore absentiæ fructus suos non faciat, sed eos tenetur restituere. 25

In quo consequenter dicendum est, non facere † fructus suos ex quo abest, contra tenorem d. decreti imponentis huiusmodi pœnam & facit declaratio S. Congregationis Concilij, quæ sic ait, *fructus amittuntur duntaxat pro rata illius temporis, quo quis abest sine licentia, nec potest componi restitutio debita fructuum male perceptorum cum obtinentibus Bullam cruciata, vel vigare aliorum priuilegiorum, & facultatum obtentarum per Concilium.* 26

Sed videtur obstare alia declaratio eiusdem Congregationis, † quæ sic ait, *cum Episcopi, qui vltra tres menses singulis annis à propria Ecclesia absunt, pro rata temporis absentiæ fructus suos non faciant, nec tuta conscientia alia etiam declaratione non secuta illos sibi detinere possint iuxta* cap. 1. sess. 23. de refor. *quæritur, an id habeat locum etiam in Curatis inferioribus, ita vt Episcopus debeat cogere Parochum, qui tempore sui antecessoris per biennium, & forsan amplius non resedit, licet nunc resideat ad restituendos fructus illius temporis, quo absens stetit, cum ad residendum, nec etiam per edictum monitus fuerit; an vero contra Curatos inferiores ad effectum; vt similem pœnã incurrant, requiratur citatio saltim per edictum, quemadmodum verba d. c. 1. paulo inferius videntur, innuere, dum subditur, quod si per edictum Cong. respondit Curatum inferiorem, qui vltra duos menses abfuit à sua residentia posse, & debere cogi per Episcopũ, ad restitutionẽ fructuũ pro rata tẽporis absentiæ iuxta c. 1. sess. 23. neque ad eam rem requiri citationem, vel monitionem.* In qua declaratione solum dicitur teneri ad restitutionem fructuum qui vltra duos menses abfuit. 27

Respondetur tamen istam † declarationem non negare, quin teneatur etiam ad restitutionem fructuum, qui intra bimestre affuit per aliquod tempus considerabile absque licentia Ordinarij, vel absque aliqua honesta causa, sed loqui de eo, qui vltra duos menses affuit, quia ad illos regulariter adest licentia & causa, † nam etiam Episcopus, qui per duos aut tres menses abesset à sua Diœcesi absque æqua causa aut cum vllo Gregis detrimento, non faceret fructus suos pro rata temporis absentiæ ex *d. cap. 1. vers. si quis autem.* Et ita Concilium Bononien. *d. tit. 6. de resid. §. de pœnis non residentium ad fi.* vbi affert d. declarationem, simpliciter loquitur. 28 29

Et fructus amissi ob non residentiam † restituendi sunt fabricæ Ecclesiarum, aut pauperibus loci, nec habet locum compositio, vt *in d. c. 1. vers. si quis autem, & vers. eadem omnino, & declaratione supra adducta n. 26.* & tradunt Nauar. *d. c. 25. n. 121. & cons. 20. n. 4. de celebrat. Missar.* Emanuel Rodriguez *in explicatione Bullæ compositionis d. n. 18.* Enriq. *in sum. lib. 7. cap. 36. §. 3.* & illud Lopez *instruct. conscientiæ 2. tom. 2. parte cap. 10.* 30

Et intellige huiusmodi fructus ab † Episcopo restituendos, posse restitui fabricis Ecclesiarum, aut pauperibus Diœcesis, quibus maluerit, restituendos vero à Parocho, debere restitui fabricæ Ecclesiæ suæ Parochialis, aut pauperibus ipsius Parochiæ, & si non reperiantur pauperes intra limites Parochiæ, restituendi sunt præcise fabricæ Ecclesiæ, etiamsi pro tunc non indigeat, vt in sequenti declaratione S. Congregationis, *Congregatio censuit Episcopum Ordinarium debere applicare fructus non residentium, de* 31

quibus in hoc decreto, fabricæ Ecclesiæ Parochialis, etiamsi non indigeat, nec panperes intra limites reperiantur, quæ potest tamen in dies indigere, saltim quoad ornamenta.

32 Nec quoad istos fructus, † quos Parochi pro rata absentiæ suos non fecerunt, sunt obseruanda interualla eademque ratio de quibus *cap.1.sess.6.* vt in sequenti declaratione S.Congreg. *An Episcopus procedens per subtractionem aduersus Parochos non residentes iuxta Concilium Triden. teneatur obseruare eadem interualla, eandemque rationem, quæ contra Episcopos non residentes statuit* c.1.sess.6. *Congregatio censuit teneri quoties in pœnam omissæ residentiæ vult subtrahere partem fructuum, quos suos fecerunt, non vero teneri obseruare eadem interualla in executione facienda super illis fructibus, quos Parochi pro rata temporis absentiæ suos non fecerunt.*

33 Tertio dubitatur, an Parochus habens † iustam causam, & necessitatem discedendi notoriam, possit discedere, non petita licentia ab Ordinario, maxime
34 ob distantiam loci, & dicendum est † non posse, nisi talis necessitas se offerat, quæ non patiatur dilationem, sed sit periculum in mora petendi licentiam, & tunc quam primum debet certiorare Ordinarium de discessu, & necessitate occurrente, vt de causa cognoscat, & det licentiam, nisi in breui sit reuersurus, Abbas *in capite relatum de clericis non residen. numero sexto*, Selua *quarta parte quæstione sexta circa finem*, Angelus *in sum. verbo Clericus. §. tertio* vt in sequentibus declarationibus Sanctæ Congregationis. *Congregatio censuit solam distantiam loci, etiam cum necessitate eo discedendi, non excusare Parochum, vt possit abesse à sua Ecclesia sine licentia in scriptis obtenta, nisi talis necessitas repente se offerat, quæ non patiatur dilatione in huiusmodi licentiam petendi, quo casu quam primum de discessu, & necessitate Ordinarium faciendum certiorem esse, vt de causa cognoscere possit.* Secunda, *nec est liber à culpa, & à pœna amissionis fructuum qui veluti per quatuor mensium spatium ex ingenti admodum causa ad curandam suam valetudinem, morbo graui instante, pro huiusmodi absentia non petit licentiam ab Episc. qui bona fide putauit euidentiam causæ satis esse, nisi periculum esset in mora petendi licentiam, vt supra dictum est.*

35 Confirmatur, nam ad absentiam † Parrochi etiam licentia tacita non sufficit, vt in seq. declarat. eiusd. S.Cong. *nec sufficit licentia tacita, sed oportet quod sit expressa iuxta formam decreti Concilij*, facit quod dicitur infra. *5.p.c.4.n.233.*

Id autem quod dicitur in præced. declaratione de
36 eo, † qui bona fide affuit sine licentia, non videtur procedere in foro conscientiæ, sed solum quoad forum exterius, nam, si bona fide, & animo sincero processit, videtur in foro conscientiæ cessare culpa, & consequenter etiam pœna, vt in simili de non faciente professionem fidei dicetur *cap.seq. 19. dubio nu.66.*

Quarto dubitatur, an Parocho † habenti reuera
37 iustam causam absentiæ, satis sit petere licentiam ab Ordinario, licet eam non concedat, ita vt sufficiat licentia petita, & non obtenta. Et respondetur negatiue. Ab. *in d.c.relatum, n.5.* & ita censuit Sanct. Congreg. Concilij, vt in sequenti declaratione. *Nec Parochus habens iustam causam abeundi extra Parochiam per duos menses, aut tres, satisfaciet suæ conscientiæ, si petat licentiam iurans, se grauem habere causam, quam non expediat manifestare, vt sic petita licentia abesse possit, licet Episcopus non concedat: similiter abesse nō potest in casu, quo causam rationabilem expresserit, quam vir bonus, & æquus rationabilem iudicaret, sed rigidus Prælatus minus æquam iudicat, & licentiam denegat, vel quia mouentur suspitione, quod ficta sit, cum tamen sit vera, sed habere potest recursum ad Superiorem.*

Et quod Parochus postulans † ex iusta causa licen- 38
tiam absentiæ, recusante Episcopo, possit recurrere & appellare ad Superiorem, tradit Concilium Bononien. *d.tit.6.de resid. §. de causis excusantibus a residentia Curatos ad fin.* & citati infra *numero octuagesimosexto.*

Non poterit tamen interim † pendente appella- 39
tione abesse, etiam constituto Vicario, vt male videntur sentire D.Ioa. Ocon *s.d.56.* & Lic. Ant. Gomez *n.32.* cum interim non habeat licentiam, vt requirit Concilium.

Quinto dubitatur, an Episcopus † possit occupa- 40
re Parochum in suo seruitio, puta in visitatione officio Prouisoris, seu Vicarij, aut Fiscalis, vel in alio seruitio suæ Diœcesis vltra bimestre, & respōdetur non posse vt docet Eman.Sa. *verb. residentia, nu.1.* dicens quod secundum Cōgregationem Concilij, seruitium Episcopi, aut Cathedralis, aut Inquisitionis, non excusat Parochum à residentia, & post hæc Gōçalez *glos.6.à n.255.* quamuis Hoieda *d.c.17. n.29.8.*
casu, † *& 2.p.c.10.n.15.* cum Sylueſtro *verb. residen-* 41
tia, nu.7. teneat etiamsi Benencium sit curatum, nihilominus eum, qui est in seruitio Episcopi excusari à residentia.

Circa qp sunt sequentes † declarationes d.S.Cong. 42
super d.c.1. *Episcopus nō potest vti opera Parochi in visitatione, vel in alio seruitio suæ Diœcesis, nisi pro tempore hic permissio duorum mensium, & tunc pro tempore idoneus Vicarius deputaretur*, consonat conciliū Bonon. *d.§. de causis excusantibus à residentia Curatos, versic. per.* vbi sic habetur. *Nec illo etiam casu requiritur licentia in scriptis, cum Episcopus Parochi opera in visitatione, alioue Diœcesis suæ munere, non tamen vltra bimestre spatium vteretur, relicto tamen ibi Vicario idoneo ab ipso Ordinario approbato*, Secunda, *item cum* eod. cap. *statuatur, vt quandocunque Curatos abesse contingat, causa prius ab Ordinario cognosci, & probari debeat, quæritur an Curati, qui in seruitiis Episcopi in Diœcesi, vel extra commorantur, & propterea à suis Ecclesiis absunt, pœnas non residentium incurrant, cum ex eo, quod Episcopus hoc scit, & tacet, huiusmodi causa approbare videatur*, Congregatio Concily *respondit, non licere Episcopo suorum, vel etiam Cathedralis Ecclesiæ negotiorum causa permittere, vt Curati extra ipsorum curam maneant, etiam constituto Vicario idoneo*, Consonat concilium Prouinciale Mediolanen. *5.p.3 tit. de residentia*, vbi sic habetur, *neue ad seminarij quidem curam, vel ad vicary munus, vel ad sanctæ etiam inquisitionis officium, nec vero ad aliud quicquam opera sacerdotis curam animarum gerentis Episcopus ita vtatur, vt ab Ecclesia, Beneficioue in eius curam tradito diutius absit, ac muneri debitæ residentiæ personalis desit*, Tertia, *non excusat à residentia officium sub lectoris Apostolici, nec lis super ipsa Parochiali, nec licētia concessa ab Episcopo, cū ipse in cōcedere nequeat, negotia tamen publica loci excusant ad tēpus, si legitime doctū sit de mandato, nec excusatur Rector à residentia ob defectū, nec si habet officium, Inquisitionis, & licet maior pars fructuum sit alteri reseruata, non excusatur possessor à residentia*, consonat d. Concilium Mediolanen. 5. vbi supra & *vers.2.* & vers. ne illi quidē. Quarta *quandocunque Episcopus dispensauit in re-*

in residentia, per aliquod tempus, vt puta octo mensium, relicto tamen idoneo Vicario in Parrochiali, vt Rector alicui operi pio vacare possit, verbi gratia, fabricæ monasterij, Et declaratio. 6. infra adducta sub *n.* 179. & aliæ quas adducit Gonçalez ſ. *n.* 258.

43 Sed ſupradictis maxime *d.* 1. † *declarationi* obstat alia declaratio S. Con. quæ ait Episcopum posse' pro visitatione vti opera Parochi ad quatuor menses his verbis, *Episcopus potest pro visitatione suæ Diœcesis vti opera Parochi, qui tamen ob eam causam vltra quadrimestre singulis annis abesse non potest à sua Parochia, & interea debet poni in ea idoneus Vicarius congrua portione fructuum d. Parochiæ arbitrio ipsius Episcopi assignata*, vt habetur inter declarationes *nu.* 60. *seu.* 63. de qua declaratione meminisse videntur Zechus de casib. reseruatis. *d. casu.* 3. *de resid. num.* 2. *vers. in ordine*, & Vega *in lib. Espeio de Curas. d. c.* 17.

44 Respondetur † quod ista declaratio videtur iam sublata, & correcta per declarationes adductas, maxime primam, quæ non possunt in dubium reuocari, cum eis consonet dictum Concilium Bononien. quod est approbatum per ipsam S. Congregationē & etiam d. Concilium Mediolanen. & ita etiam eam ponit Gonçalez *supra n.* 258.

45 Ex quibus apparet † falsum esse *cons.* Nau. 15. *de clericis non residen.* vbi docet Pārochum, etiam post Concilium, posse de licentia sui Ordinarij ex iusta causa, nempe, vt sit Vicarius generalis alterius Episcopi, etiam ad multum tempus abesse, vbi Apostilla recte aduertit S. Cōgregationem, vt refertur, cēsuisse contrarium, & sic vidisse licentiam peti à Sede Apostolica, & refert Zerola *verb. Parochus. §.* 6. maxime in Parocho existente Vicario alterius Episcopi, in quo loquitur Nauarrus, & reprobat istud concilium Gonçalez *sup. num.* 259. dicens hodie non esse secutum.

46 Videtur † etiam falsum *consilium* eiusdem Nau. 5. *de ætate & qualitate*, vbi ait, quod prælatus Ecclesiæ Collegiatæ Curatæ inseruiendo Episcopo excusatur à residentia, & potest fructus percipere, si magna causa vrgeret Episcopū ad retinendum eum in suo seruitio.

47 Sexto dubitatur † an, quamuis lis super Parochiali non excuset à residentia, vt in tertia declaratione supra adducta, *numer.* 42. & in alia adducta infra 11. *part. cap.* 5. *num.* 121. prosecutio tamen ipsius litis sit interim iusta causa absentiæ. Et dicendum videtur non esse regulariter iustam causam absentiæ vltra bimestre.

48 Prosecutio † tamen litis super iuribus, & bonis ipsius Parochialis est iusta causa absentiæ, *c. ex part.* 2. *de clericis non resident.* Nauarr. *cons.* 14. *eod. tit.* ex qua etiam causa in parochiali non debet dari licentia ad multum tempus, maxime hodie stante Concilio *d. c.* 1. *sess.* 23.

49 Similiter etiam lis, & ipsius prosecutio super Dignitate, † aut Canonicatu non excusat possessorem à residentia, vltra tempus à Concilio permissum, *sess.* 24. *cap. duodecimo. de reformat.* prosecutio vero litis super iuribus, seu bonis Dignitatis, aut Canonicatus sui excusat à residentia, & lucratur fructus in absentia. *d. cap. ex parte, & cum non deceat. de elect. in* 6. & in terminis docet Nauarr. *d. consil.* 14. & fuit resolutum in vna Burgen. iurisdictionis 4. Maij coram illustrissimo Cardin. Seraphino, quod 1584. *defensione Ecclesiæ, seu iurium suæ Dignitatis, est absens habetur pro præsenti ad effectum lucrandi fructus*, d. cap. ex parte. & d. cap. cum non deceat. *Hostiens.* in summ. eodem tit. de Clericis non residen. numer. 2. *Afflict.* decis. 289. num. 35. & *ideo sequestrum, seu inhibitio, positum per Ordinarium, ne respondeatur ei de fructibus, est reuocandum, nec obest decretum Concilij.* sess. 24. cap. 12. & sess. 23. cap. 1. *quia non detrahit quicquam dispositioni iuris communis, quinimo* in dicto capite 12. *remittit se ad sacrorum Canonum constitutiones.*

Nec ad huiusmodi † absentiam pro causa Ecclesiæ, & prosecutione litis super iuribus, seu bonis Dignitatis, seu Præbendæ requiritur licentia Superioris, quia ius ipsum eam dat, vt patet ex *d. iuribus*, & dicetur infra *à num.* 94. licet contra teneat Nauarrus *d. cons.* 14. qui etiam male sentit quod prosequens litem super iuribus suæ Dignitatis lucratur etiam fructus Canonicatus, quem simul obtinet in eadem Ecclesia, quod non videtur verum, quia non agit causam Canonicatus, & ex declaratione infra adducta, *n.* 332. vbi dicetur. 50

Vnde difficile videtur statutum huius Ecclesiæ, Abulensis, † quod prosequens litem sibi motam super Præbenda post triennalem pacificam possessionem habeatur pro præsenti, & lucretur. 51

Septimo dubitatur, † an Parochus, qui residet in Parochiali, non tamen per se exercet officium Parochiale, nec administrat sacramenta Parochianis, sed per substitutum, seu Vicarium, faciat fructus suos, an vero illos teneatur restituere. In quo dicendum est, quod quamuis ille non resideat, vt debet, debet enim non per Vicarium, † sed per se ipsum illi deseruire, & iniuncto sibi officio defungi. *cap. extirpanda. §. qui vero. de præbend.* & Concilium Tridentin. *dict. cap.* 1. nam residere intelligitur cum effectu, Graffius *in decisionibus aureis casuum conscientiæ, libro* 2. *cap.* 97. & Zechus *de munere Episcopali, capit.* 5. *num.* 1. nihilominus non videtur teneri ad restitutionem fructuum, nam Concilium ibi solum ponit hanc pœnam amissionis fructuum contra absentes, & non residentes, iste vero non potest dici abesse, & non residere, quamuis officium suum non exerceat, & pœnæ non sunt extendendæ, vt est vulgare, maxime impositæ ipso iure, vt alias dicemus infra 11. *parte capit. vltimo dub.* 7. *ad fin. n.* 205. & 206. sicut etiam qui male facit suum officium Parochus, seu Episcopus, non ideo amittit fructus ipso iure. 52 53

Octauo dubitatur † de iure communi an docentes in scholis Theologiam, vel ius Canonicum, dum publice in die docuerint, & studentes in eis per quinquennium excusantur à residentia, & in absentia fructus suorum Beneficiorum percipiunt, capit. fin. de magistris vbi Abbas Anania, & Felin. *cap. licet. de præbend. cap. cum ex eo. de electione & cap.* 2. *de priuileg. in* 6. *clem.* 1. *§. cæterum. vers. sane de statu monach.* Felinus *consilio* 18. Rebuffus *in praxi tit. de dispensatione de non resid. num.* 25. & *in tract. de priuileg. scholarium priuileg.* 29. & 31 & late Horatius Lucius *eod. tractat. priuileg.* 99. & 100. Nauarrus *in man. capit.* 25. *num.* 120. Hoieda *de incompatibili. cap.* 17. *num.* 28. Salcedo *in praxi cap.* 52. Fuscus *de visitatione. libro* 2. *capit.* 29. *numer.* 10. Lic. Anton. Gomez *in explicatione bullæ Cruciatæ cap.* 7. *ad* 4. *clausulam numero* 27. Sylueſt. *verſic. residentia. num.* 7. Armilla *verb. beneficium. numer.* 61. Angles *de restitutione facienda propter negligentiam Ecclesiasticorum* 1. *difficult. dubio* 1. *conclusione vltima.* Ludouic. Lopez *instruct. conscientiæ* 1. *tomo cap.* 149. *versic. sed quotuplex.* Emanuel Rodriguez *in summ.* 1. *tomo capit.* 13. *numero* 2. & 3. *tomo*

capite 36. numer. 2. & in addit. ad bullam compositionis numer. 4. ad fin. & numer. 5. Vega *in summ. 1. part. cap. 36. casu 41* Candelabrum aureum *in appendice capite 9. numer. 13. & 14. & lin. 5. verb. residentia, numer. 8* & alij citati, *supra numer. 14.* qui dicunt non requiri licentiam Prælati, quia ius eam concedit. *d. cap. fin.*

55 Sed debent studere † in studio generali, seu celebri Vniuersitate *capit. tuæ. de clericis non resident. & d. cap. 2. de priuil. in 6.* Rebuffus *d. priuileg. 31. num. 8. & in concord. tit. de collatio. §. primo, verb. study generalis.* Horatius Lucius *de his qui gaudent priuilegiis scholarium, numer. 23. ad fin. d. tract.* Didacus Perez *in leg. prima titulo 10. libro primo ordin.* Zerola *verb. studiū. §. 4.* Flores de Mena *quæstione 24. numero 19.* & Zechus *de republica Ecclesiastica titulo de clericis numero 7. versic. 28.* & patet ex declarationibus Sanct. Congregationis infra positis *numero 81. & 117.* & decreto Concilij Mediolanen. de quo *nu. 82.* & vide Cosmam Guimier. *in pragmat. sanctione in proœmio. §.*
56 *quibus attente, verb. generalium.*

Et studium generale est, † quod est erectum, & institutum, per Papam, Regem, seu Principem. Cosmas *ibi verbo studiorum*, & Didaz Perez *supra*, seu quod habet studium ex priuilegio, aut consuetudine imminen. Cosmas. *dict. verbo generalium.* Pacianus *de probat. libro secundo cap. 41. numero 48.* & Hora-
57 rat. Lucius *vbi proxime*, qui ponit varia studia approbata. Inter quæ † est Vniuersitas Salamantina toto Orbe celeberrima, quæ habet Bullam Eugenij IV. quæ dicitur Eugeniana, id concedentem dantibus in ea operam cuicunque facultati licitæ, & honestæ, vt per Didacum Perez *in dict. leg. prima. titulo 10. & libro 8. titulo secundo, gloss. 2. libro 1. ordin.* & D. Ioannem Ocon. *in dict. cap. 1. de clericis non resident. in sexto, numero* 37. quod priuilegium, vt audiui, habet et-
58 iam vniuersitas Compluten. & Vallisoletana, cuius Eugenianæ tenorem hic ponere placuit, † qui talis est.

EVGENIVS *Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Qui creditum sibi à Domino sensualitatis humanæ talentum virtuosis actibus lucri facere quærentes, in agro literarum studij cupiunt acquirere summam Margaritam, quæ suos vtique prouehit, & illustrat possessores, ac domum Dei multipliciter insignit & decorat, Apostolicis sunt priuilegijs & gratijs merito confouendi, eoque decet opportunitatibus ipsorum benignius consuli, quo ex eorum profectibus, etiam in Dei Ecclesia fructus iugiter succedere poterunt ampliores, Ad venerabilis itaque Salamantini propagationem studij, quod virtuosorum, doctissimorumque virorum multitudinem produxit innumeram, paternæ dirigentes considerationis intuitum, ac actibus inibi Scholasticis, pro tempore vacantes, vt illis liberius intendere decentiusque sustentari valeant Apostolicis fauoribus, & gratijs prosequi cupientes, dilectis filiis, Rectori, ac vniuersis & singulis Doctoribus, Magistris, Licentiatis, Baccalaurijs, Scholaribus Ecclesiasticis, tam sæcularibus, quam regularib. Vniuersitatis Studij Salamantini huiusmodi præsentibus, & futuris authoritate præsentium indulgemus statuimusque, & ordinamus, vt eorum singuli, etiam perpetuis futuris temporib. inibi in quacunq; facultate licita, & honesta per octo menses continuos, vel interpolatim legendo, aut alias huiusmodi literarum studio insistendo, fructus, redditus, & prouentus omnium, & singulorū suorum Beneficiorum Ecclesiasticorum secularium, & regularium cum Cura, & sine Cura, quæ in quibusuis Ecclesijs, siue locis ad præsens obtinent, ac in posterum obtinebunt, etiamsi Canonicatus, & præbendæ, Dignitates, personatus, perpetuæ administrationes, & officia in Cathedralib. ac Metropolitanis, seu Collegiatis Ecclesijs, & Dignitates ipsæ in Cathedralibus, etiam Metropolitanis post Pontificales maiores, aut in Collegiatis Ecclesijs huiusmodi principales, seu Conuentuales fuerint, & ad huiusmodi Dignitates, personatus, administrationes, vel officia consueuerint, qui per electionem assumi, eisque Cura immineat animarum, cum ea integritate (quotidianis distributionib. duntaxat exceptis) libere percipere valeāt, cū qua illos perciperent, si in Ecclesijs, siue locis huiusmodi personaliter residerent, & ad residendum in eisdē minime teneantur, nec ad id à quoquam compelli possint inuiti, fructus quoque, nec non redditus, & prouentus præfatos, quibusuis personis, etiā laicis, cum quibus suas, & eorundem beneficiorū conditiones poterūt esse meliores ad tempora, de quib. eis videbitur arrendare, locare, vel ad firmam, seu annuam pensionem concedere possint diœcesanorū locorum, vel aliorum quorumlibet, super hoc licētia minime requisita, non obstantibus, si Rector, Doctores, Magistri, Licentiati, Baccalaurij, & Scholares prædicti primam in eisdem Ecclesijs, siue locis non fecerint personalem residentiam consuetam, ac etiamsi alias ipsis, quod huiusmodi studio insistendo, aut in Romana Curia, seu aliquo Beneficiorum suorum Ecclesiasticorum residendo, vel alias eorū fructus redditus, & prouētus, perpetuo, vel ad certū tempus forsitan durans aut elapsum percipere possint, Apostolica, vel ordinaria fuerit authoritate concessū, nec nō fœlicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri, per quam concessiones huiusmodi, sine præfinitione temporis fieri prohibentur, & quibusuis alijs Apostolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialib. constitutionibus, nec non statutis, & consuetudinib. Ecclesiarum, siue locorum huiusmodi contrarijs iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis alia firmitate vallatis, etiamsi de illis seruandis, & non impetrandis literis Apostolicis contra ea, & ipsis literis non vtendo, etiam ab alio, vel aliis impetratis, seu alias quouis modo concessis ipsi Rector, Doctores, Magistri, Licentiati, Baccalaurij, & Scholares præstiterint, hactenus, vel in posterum eos præstare contigerit forsitan iuramētum, seu si locorum Ordinarys à Sede Apostolica sit concessū, vel in antea concedi contingat, quod Canonicos, nec non Rectores, & personas Ecclesiarū suarum ciuitatū, & Diœcesum, etiam in Dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officijs constitutos per subtractionem prouentuum suorum Ecclesiasticorum, vel alias compellere valeant, ad residendum personaliter in eisdem, aut si Ordinarys prædictis, & dilectis filiis Capitulis Ecclesiarum huiusmodi, vel quibusuis alijs communiter, vel diuisim à Sede prædicta sit indultum, vel in posterum contigerit indulgeri, quod Canonicus, nec non Rectoribus, & personis Ecclesiarum, Ciuitatum, & Diœcesum prædictarum, etiam in huiusmodi Dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officijs constitutis non residentibus in eisdem, vel qui primam in illis residentiam non fecerint, huiusmodi fructus, redditus & prouentus suorum Beneficiorum prædictorum ministrare minime teneantur, & ad id compelli non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & quibuslibet alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumcunque

cunque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeant, quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumq; totis tenoribus, de verbo ad verbum, habenda sit nostris literis mentio specialis, prouiso quod Beneficia ipsa propterea debitis non fraudentur obsequiis, & animarum Cura in eis, quibus illa imminet, non negligatur, sed per bonos, & sufficientes Vicarios, quibus de ipsorum Beneficiorum prouentibus necessaria congrue ministrentur, diligenter exerceatur, & deseruiatur inibi laudabiliter in diuinis. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis statuti, & ordinationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Dat. Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, 1431 6 Calendas Martij, Pontificatus nostri anno primo.

EVGENIVS Episcopus seruus seruorũ Dei, Venerabili fratri Archiepiscopo Toletano, & dilectis filiis Abbati monasterij Sancti Facundi Legionen. diœcesis, ac Scholastico Ecclesiæ Salamantin. Salutem, & Apostolicam benedictionem. Hodie in fauorem, & pro incremento Studij Salamanticensis, nostras concessimus literas tenoris subsequentis.

Eugenius Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuã rei memoria. Qui creditũ sibi à Domino sensualitatis humanæ talentum virtuosis actibus lucri facere, quærentes in agro literarum studij cupiunt acquirere scientiæ Margaritam, quæ suos vtique prouehit, & illustrat possessores, ac domum Dei multipliciter insignit, & decorat, Apostolicis sunt priuilegijs, & gratijs merito confouendi, eoque decet opportunitatibus ipsorum benignius consuli, quo ex eorum profectibus, etiam in Dei Ecclesia fructus insigniter succedere poterunt ampliores: Ad venerabilis itaque Salamanticensis propagationem studij, quod virtuosorum, doctissimorumque virorum multitudinem produxit innumeram, paternæ dirigentes considerationis intuitum, ac actibus inibi Scholasticis, pro tempore vacantes, vt illis liberius intendere decentiusque sustentari valeant Apostolicis fauoribus, & gratijs prosequi cupientes dilectis filijs, Rectori, ac vniuersis & singulis Doctoribus, Magistris, Licentiatis, Baccalaureis, Scholaribus Ecclesiasticis, tam secularibus, quam regularibus Vniuersitatis Studij Salamantin. huiusmodi præsentibus, & futuris authoritate præsentium indulgemus statuimusque, & ordinamus, vt eorum singuli, etiam perpetuis futuris temporib. inibi in quacunq; facultate licita, & honesta per octo menses continuos, vel interpolatim legendo, aut alias huiusmodi literarum studio insistendo fructus, redditus, & prouentus omnium, & singulorũ suorum Beneficiorum Ecclesiasticorum secularium, & regularium cum Cura, & sine Cura, quæ in quibuslibet Ecclesijs, siue locis ad præsens obtinent, ac in posterum obtinebunt, etiamsi Canonicatus, & præbendæ, Dignitates, personatus, perpetuæ administrationis, & officia in Cathedralib. ac Metropolitanis, seu Collegiatis Ecclesijs, & Dignitates ipsæ in Cathedralibus, etiam Metropolitanis post Pontificales maiores, aut in Collegiatis Ecclesijs huiusmodi principales, seu Conuentuales fuerint, & ad huiusmodi Dignitatis, personatus, administrationis, vel officia consueuerint, qui per electionem assumi, eisque Cura immineat animarum, cum ea integritate (quotidianis distributionib. duntaxat exceptis) libere percipere valeãt, eũ qua illos percíperent, si in Ecclesijs, siue locis huiusmodi personaliter residerent, & ad residendum in eisdẽ minime teneantur, nec ad id à quoquam compelli possint, fructus quoque, nec non redditus, & prouentus præfatos, quibuslibet personis, etiã laicis, cum quibus suas, & eorundem beneficiorũ conditiones poterũt esse meliores ad tempora, de quib. eis videbitur arrendare, locare, vel ad firmam, seu annuam pensionem concedere possint diœcesanorũ locorum, vel aliorum quorumlibet, super hoc licẽtia minime requisita, non obstantibus Si Rector, Doctores, Magistri, Licentiati, Baccalaurij, & Scholares prædicti primam in eisdem Ecclesijs siue locis non fecerint personalem residentiam consuetam, ac etiamsi alias ipsis, quod huiusmodi studio insistendo, aut in Romana Curia, seu aliquo Beneficiorum suorum Ecclesiasticorum residendo, vel alias eorum fructus redditus, & prouentus, perpetuo, vel ad tempus forsitan, durans aut elapsum percipere possint, Apostolica, vel ordinaria fuerit authoritate concessũ, nec nõ fœlicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri, per quam concessiones huiusmodi, sine præfinitione temporis fieri prohibentur, & quibuslibet alijs Apostolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus, Conciliis, editis generalibus, vel specialib. constitutionibus, nec non statutis, & consuetudinib. Ecclesiarum, siue locorum huiusmodi contrariis iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis alia firmitate vallatis, etiamsi de illis seruandis, & non impetrandis literis Apostolicis contra ea, & ipsis literis non vtendo, etiam ab alio, vel aliis impetratis, seu alias quouis modo concessis ipsi Rector, Doctores, Magistri, Licentiati, Baccalaurij, & Scholares præstiterint, hactenus, vel in posterum eos præstare contigerit forsitan iuramẽtum, seu si locorum Ordinarijs à Sede Apostolica sit concessũ, vel in anteà concedi contingat, quod Canonicos, nec non Rectores, & personas Ecclesiarũ suarum, ciuitatũ, & Diœcesum, etiam in Dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officijs constitutos per subtractionem prouentuum suorum Ecclesiasticorũ, vel alias compellere valeant, ad residendum personaliter in eisdẽ, aut si Ordinarijs prædictis, & dilectis filijs Capitulis Ecclesiarũ huiusmodi, vel quibusuis alijs cõmuniter, vel diuisim à Sede prædicta sit in talẽ, vel in posterum contigerit indulgeri, quod Canonicis, nec non Rectoribus, & personis Ecclesiarum, Ciuitatum, & Diœcesũ prædictarum, etiam in huiusmodi Dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officijs constitutis non residẽtib. in eisdẽ, vel qui primam in illis residentiã non fecerint, huiusmodi fructus, redditus & prouẽtus suorum Beneficiorum prædictorum ministrare minime teneãtur, & ad id compelli non possint per literas Apostolicas nõ facientes plenã, & expressam de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mẽtionem, & quibuslibet alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumcunque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earũ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & quibus quorumcunque totis tenoribus de verbo ad verbum habẽdæ sit in nostris literis mẽtio specialis, prouiso quod Beneficia ipsa debitis propterea nõ fraudẽtur obsequiis, & animarum Cura in eis, quib. illa imminet, nullatenus negligatur, sed per bonos, & sufficientes Vicarios, quib. de ipsorum Beneficiorum prouẽtibus, necessaria congrue ministrentur, diligenter exerceatur, & deseruiatur inibi laudabiliter in diuinis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, statuti, & ordinationis infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorũ eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1431. sexto Calendas Martij: Pontificatus nostri Anno primo. Cu-

pientes igitur, vt Rector, Magistri, Doctores, Licentiati, Baccalaurij, & scholares indulti, nec non statuti, & ordinationis literarum huiusmodi consequantur effectum discretioni vestræ per Apostolica scripta mãdamus quatenus vos, vel duo aut vnus vestrum, per vos, vel per alium, seu alios faciatis eadem authoritate Apostolica Rectori, nec non Doctoribus, Magistris, Licentiatis, Baccalauriis, & scholaribus prædictis, vel procuratorib. suis eorũ nominib. fructus, reditus, & prouentus Beneficiorũ huiusmodi iuxta præfatæ nostræ concessionis tenorem integrum ministrari, non permittentes eos, vel ipsorum aliquẽ per Ordinarios, & Capitula huiusmodi, aut quosuis ad residendum interim in dictis Ecclesiis, siue locis compelli, vel alias contra dictæ nostræ concessionis formam quomodolibet molestari, non obstantibus omnibus prædictis, & eius dẽ prædecessoris, quibus cauetur, ne quis extra suam ciuitatem, vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis extra vnam dietam à fine suæ Diœcesis, ad iudicium euocetur, seu ne iudices à dicta Sede deputari extra Ciuitatẽ, & Diœcesim, in quibus deputati fuerint contra quoscũq; procedere. siue alio, vel aliis vices suas cõmittere præsumant, ac de duab. dictis, in Cõcilio generali, dummodo vltra quatuor dietas aliquis authoritate præfatis nõ trahatur, & aliis Apostolicis constitutionib. cæteris cõtrariis quibuscũq; aut si Ordinariis & Capitulis præfatis, vel quibusuis aliis cõmuniter, vel diuisim ab eadem Sede sit indultũ, quod interdici, suspẽdi, vel excõmunicari, aut extra, vel vltra certa loca ad iudicium euocari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo, ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Datis Romæ apud sãctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ quadringentesimo primo, sexto Calendas Martij, Pontificatus nostri Anno primo.

Verum quoad docentes id videtur intelligendum
59 de iis, † qui docent conducti, seu salariati, aut ratione stipendij seu Cathedræ quam habent, non vero de iis, qui sponte, & voluntarie legunt, alias enim quilibet isto modo posset se excusare à residentia. Et ita fuit practicatum in hac Ecclesia Abulen. cum Lic. Rosales Canonico, antequam haberet Cathedram in d. Vniuersitate Salamantina.

Verius tamen est, id intelligendum esse, etiam de iis, qui sponte, & voluntarie legunt sine stipendio, & Cathedra, dummodo legant cum licentia V-
60 niuersitatis, † seu Claustri, siue Collegij doctorum, nam *d. cap. fin. de magistris*, & Concilium Trident. *sess. 5. de reform. cap. 1.* & d. Eugeniana solum requirunt quod publice in scholis doceant, seu legant: & ne quilibet hoc titulo velit se à residentia excusare requiritur licentia Vniuersitatis, seu Claustri, quæ non debet eam dare, nisi iis, qui apti, & vtiles vide-
61 antur ad docendum, & † ita fuit declaratum per S. cong. concilij ad instantiam Vniuersitatis compluten. & in vna Genuen. ad instantiam D. Manuelis Sarmienti, tunc canonici Gienen. & nunc Hispalen. pro cuius parte in claustro Vniuersitatis Salamantinæ fuit præsentata declaratio, & literę dictæ S. cong. vbi declarabatur, quod legendo in ista Vniuersitate Theologiam cum licentia claustri, etiamsi non haberet cathedram, nec salarium, deberet percipere in absentia fructus sui canonicatus, in cuius virtute clausttrum dedit ei licentiam ad legendum, & pro eius parte fuit etiã præsentata dicta declaratio cum Breui S. D. clementis VIII. in eius confirmationem, coram Nuncio Apostolico in lite, & causa cum capitulo Ecclesiæ Gienen. super hoc.

Et virtute etiam d. declarationis † clausttrum d. Vniuersitatis Salamantinæ dedit postea alias qua- 62
tuor licentias, quatuor collegialibus eiusdem Vniuersitatis, vni præbendato in Ecclesia Legionen. & alteri in Ecclesia Oxomen. & duobus obtinentibus Beneficia curata in illa diœcesi Salamãtina. Post quas licentias d. † clausttrum fecit actum, seu decretum, quod non posset dari talis licentia alicui, qui non es- 63
set graduatus, saltim gradu licentiæ, per illam Vniuersitatem, vt accepi, & mihi scriptum est.

Et quamuis d. cap. fin. † & concilium, ac dicta declaratio loquantur in docẽtibus Theologiam, idem 64
tamen est in docentibus sacros canones, seu ius canonicum, vt per Doctores citatos, *num. 54.* & Francũ *in d. c. 2. de priuileg. in 6. ad fin.* & alios, & patet ex declarationibus infra adductis, vbi æquiparantur in proposito Theologia, & ius canonicum, licet contra teneant Ostien. *in d. c. fi. de magistris*, & *in sum. eod. tit. §. fin. & glo. fin.* Ioan. Andr. & Domin. *in d. c. 2.* & alij.

Et nouissime post hæc scripta, ad meam instantiam † declarauit S. cog. cnciõlij anno 1605. vt in de- 65
claratione infra adducta *nu. 559. ad quartum.* nec obstant illa verba declarationis, dum tamen conducti sint ab Vniuersitate, nam non vult S. cong. quod sint conducti salario; seu mercede, alias sibi contradiceret, sed quod sint conducti ab Vniuersitate, id est, quod doceant cum licentia, & ordine Vniuersitatis, & ab ea adducti, seu admissi. nam & verbum, *conduco*, significat *adducere*, seu *afferre*, vt per Calepinum, Vocabularium Ant. & Ecclesiast.

Et idem erit in d. Vniuersitate Salamantina † in 66
qualibet facultate honesta, ex d. Eugeniana, & in compluten. & Vallisoletana, stante eodem priuilegio.

Quot vero possint † simul de vna Ecclesia alire studia, est arbitrarium, Abb. *in c. ad audientiam*, *n. 6.* 67
de clericis nõ resid. Selua, *de Benef. 4. par. q. 6. n. 11.* Horat. Lucius, *d. priu. 99.* & Zerola *d. verb. studium, §. 6.*

Dubitatur inquam, an hodie stante S. concilio Triden. † d. priuilegium procedat in Parochialibus, & curatis Beneficiis. Et videtur etiam in eis proce- 68
dere, ex *d. c. 1. sess. 5. de reform. ad fin. vers. docentes vero.* vbi confirmatur dispositio *d. c. fin. de magistris*, & quia non est aliquod decretum, in quo priuilegium istud reuocetur. Nec potest dici esse reuocatum per *c. 2. sess. 6. de refor.* vbi reuocantur † priuilegia, seu indulta perpetua de non residendo, aut de fructibus in 69
absentia percipien. nam illud decretum non loquitur de priuilegiis concessis à Papa aliquibus personis, vt *in c. fi. de rescript. in 6.*

Nec rursus potest dici derogari † dictæ Eugenianæ *in d. cap. 23. de reform.* ibi *vel vigore Eugenianæ* 70
constitutionis, nam ista verba non intelliguntur de dicta Eugeniana Vniuersitati Salamantinæ concessa, de qua cum sit Bulla particularis, non meminisset in specie, sed de Eugeniana constitutione, de qua *in Extrauag. tertia de priuileg.* inter communes, vt recte adnotauit ibi additio marginalis d. Horatij Lucij.

Quamuis D. Io. Ocon. *in d. cap. 1. num. 59.* † Anto. 71
Gomez *d. c. 7. ad 4. claus. num. 30.* & Emanuel Rodriguez in d. additione ad Bullam compositionis *num. 4.* dicant, quod Concilium ibi derogat priuilegio curialibus concesso ab Eugenio IV. vt residentes Romæ fructus perciperent in absentia. Sed non est tale priuilegium.

Nec potest dici huiusmodi priuilegium † esse
reuocatum per illa verba precedentia *d. cap. 1. quoli-* 72
bet

bet priuilegio, quia vbi derogatur simpliciter priuilegiis, in dubio non intelligitur de insertis in iure. *arg. l. decurionibus, C. de spectac. lib. 12. & l. si quando C. de inoffic. test.* Barth. communiter receptus *in Extrauag. ad reprimendum, verb. non obstantibus*, Felin. *in cap. 1. num. 12. & in c. nonnulli, num. 26. de rescript.* Decius *numer. 53* Ripa 79. & Beroius 66. *in d. cap. 1. cap. 1.* Vital. *de clausulis, versicul. clausula generalis, non obstantibus quibuscumque priuilegus, 1. numer. 1.* Et Hugo Celsus *in eodem tract. versicul. clausula, non obstante aliquo priuilegio*, Crescent. *decision. 16. de priuil.* Anton. Gabriel *de regulis Iuris concluf. 9 num. 10.* Cuchus *in institutionibus maioribus, lib. 1. tit. 6. numer. 127.* Tapia *in leg. fin. de constitut. Principum, 2. part. cap. 9. num. 15.* Horatius Mandos. *de priuileg. ad instar, glossa 14. num. 2.* Ioannes Gutierrez *in rep. l. nemo potest, ff. de legat. 1. numer. 174* Anast. Germonius *de indultis Cardinalium. §. ac irritum.* Nauarrus *consil. 7. numer. 17. de priuileg.* Barbosa *in leg. 1. ff. soluto matrimon. 1. part. numer. 11.* & Emanuel Rodriguez *in addition. ad Bullam. §. 9. numer. 32. & quæstion. regul. 1. tom. 3. 8. art. 6. & q. 9. art. 3.* Menoch. *de præsumpt. lib. 6. præsumpt. 40. numer. 13. & 25.* & post hæc Gonçalez *gloss. 36. numer. 34.*

73 Et ita scio aliquando fuisse seruatum, nam † D. Sahagun de Villasancte Canonum Cathedraticus Primarius, in dict. Vniuersitate Salmantina habuit Beneficium Curatum de Almeida Zamoren. diœcesis, & Magister Rodriguez Theologiæ Cathedraticus Cathedræ D. Thom. in d. Vniuersitate habuit Parochialem loci de Lançahita, huius diœcesis Abulens. qui legentes in suis Cathedris percipiebant fructus in absentia, & modo Collegiales supra relati, *numer.* 64. habentes Parochiales in diœcesi Salamantina.

74 Et ita videntur tenere Nauarr. Hoieda, † Salcedo, Horatius, Lucius, Angles, Ludou. Lopez, Emanuel Rodriguez, Vega, Sa, & alij supra qui post Concilium scripserunt. Et particulariter Mayolus, *d. lib. 3. de irregularitate, c. 5. num. 12.* & Candelabrum

75 aureum *in d. appendice*, † *cap. 9. n. 15.* qui dicunt causam prædictam absentiæ ratione studij, ac consimiles examinandas esse ab Episcopo, & approbãdas in scriptis per Concilium Trid. *d. c. 1. sess. 23.* & Zechus *de casib. reseruatis, d. casu 3. n. 2. & de munere Episcopali,*

76 *c. 5 n. 4.* † Et Vega *in Espeio de Curas, d. c. 17.* dicẽtes in hoc tamen hodie esse necessariam licentiam Ordinarij, vt in Bulla Pij IV. quod gratiæ & indulta, de non residendo, & percipiendo fructus ratione studij, non valeant sine consensu Ordinarij, quę est *ad fin. Concily*, & in Bullario 113. in ordine.

77 Sed ista constitutio, & † declaratio Pij IV. solum loquitur, & procedit in gratiis & indultis post confirmationem Concilj publicatam, vsque ad diem dict. constitutionis per ordinariam Sanctitatis suæ signaturam, seu pœnitentiariam concessis, vt ex ipsa apparet, & explicat d. Concilium Prouinciale Mediolanen. *1. part. 2. titul. de residentia, versic. intra mensem.*, & illa verba, *& conficiendas literas*, intelliguntur *de literis conficiendis supra gratiis iam concessis.*

78 At D. Io. Ocon. & Licentiatus † Anton. Gomez *vbi proxime* dicunt, quod licet priuilegia Vniuersitatum non censeantur derogata, ex *d. cap. 1. sess. 23.* tamen *in d. cap. 2 sess. 6.* generaliter derogantur dispensationes, & indulta de non residendo, quibus etiam Eugeniana comprehenditur, exceptis dispensationibus iustis de causis concessis. Itaque hodie vt satisfaciamus requisito *d. cap. 1. sess. 23.* Nempe necessariam esse licentiam in scriptis redactam, necessarium erit, vt absens, vel residens in Vniuersitatibus generalibus habeat nouam licentiam à Papa, vel Episcopo, & quod ita in Supremo huius Regni Senatu iudicio contradictorio, semel atque iterum pronuntiatum est, & hac noua licentia secure percipiunt fructus residentes in studiis, & quieta conscientia deseruiunt per substitutos.

Quæ sententia, † quatenus dicit priuilegia Vniuersitatum esse derogata per *d. cap. 2. sess. 6.* apparet falsa ex dictis *num. 69.* & si essent per illud derogata, non posset Episcopus dare d. licentiam tam longæ absentiæ ex *d. c. 1. sess. 23.* 79

Nihilominus tamen S. Cong. Concilij censuit, & † declarauit ex dictis priuilegiis non excusari à residentia in Parochialibus, & sic Ordinarius non potetit Parochis dare licentiam absentiæ ratione illorum, quæ declarationes S. † Cong. sunt huiusmodi, *sup. d. c. 1. sess. 5.* prima ibi, *priuilegus omnibus de perceptione fructuum, non excusantur à residentia in Parochialibus, non possunt habere Beneficia incompatibilia ratione istorum priuilegiorum.* Ita in vna Astoricen. censuit Cong. 80

Secunda, *quando alicui Parocho conceditur in Curia studendi facultas, vt fructus suos faciat, hæc infra scripta seruari debent, primo vt studeat Theologiæ aut Iuri Canon. in celebri Vniuersitate. Secundo, si est ætatis annorum 30. nulla facultas concedi debet, ideo ætas est exprimenda, & hoc nisi iam studia incepisset, & illa nondum absoluisset.* 81

Tertio, ad quinquinnium tantum à principio studij computandum licentia hæc est concedenda adiuncta clausula, vt infra annum ad Subdiaconatum promoueatur.

Quarto. Interim cura animarum, per idoneum Vicarium, ab Ordinario eligendum, assignata illi congrua portione fructuũ, exerceatur, atque hæc licẽtia solum locum habet in Parochialibus ante Concilium Trident. obtentis, quia in obtentis post Concilium prædictum licentia non datur, secus in Canonicatibus, in quibus post Concilium Trid. obtentis etiam datur studendi facultas. Tertia, *de licentijs percipiendi fructus in absentia, ratione studij, ex Parochialibus, & alijs Beneficijs, itemque de non promouendo, quas in posterum concedere contigerit his, qui in Curia præsentes erunt, is modus seruetur, scilicet vt hi, qui illas petunt, præsentent se personaliter Illustrissimo N. aut Reueren. Prælato signaturæ sanctissimi, qui ex aspectu, & breui examine videant, an in fraudem id petatur; postea in licentia danda apponantur omnes hæ conditiones. Primo oneretur conscientia eorũ, quibus conceduntur, vt debeant vere, & actu ipso in famosa Vniuersitate studio S. Theologiæ, vel S. Canonũ operam dare, alioquin fructus suos non faciant, ac pœna non residentium teneantur perinde ac si nullam licentiã habuissent. 2. exprimatur in ea ætas impetrantis licẽtiam, cum iuramento, & si fuerit maior 30. annorum, licentia non detur, nisi iam studium incepisset, & adhuc nõ absoluisset. 3. non concedantur, nisi ad quinquennium, à principio studij computandum cum clausula dummodo intra annũ promoueatur ad Subdiaconatũ. Quarto mãdetur, vt cura animarũ per Vicarium idoneũ ab Ordinario eligendũ gubernetur, assignata ei congrua portione fructuum, pro his vero, qui erunt absentes à Curia licẽtiæ istæ committantur Ordinario loci, vbi est Beneficium, & apponãtur etiã omnes qualitates, quæ supra. Quæ omnia intelligãtur quoad licentias dandas ratione Parochialiũ obtentarum ante confirmationem Concily Trident. quæ*

quoad Parochiales impetratas post confirmationem nulla licentia danda est, vt alias etiam conclusum fuit; insuper admoneatur illustrissimus Pœnitentiarius, vt deinceps, vel abstineat ab his licentiis concedendis, vel saltim præsentibus in curia ipsemet, præuia informatione, vt supra eas concedat, non autem per substitutos, aut officiales suos, atque in his & reliquis extra Curiam dandis obseruet omnia contenta, vt supra abunde dictum est. Quã declarationem refert Zerola. 1. *part. verſic. ſtudium.* Quarta. *Cong. die 22. Febr. 1590. censuit Parocho causa studiorum non esse dandam licentiam, cum hodie per Concilium non admittantur, nisi, qui per concursum magis idonei fuerint iudicati.*

Et ita iuxta has declarationes S. Congregationis habetur in d. Concilio Mediolanen. 1 *part. 2. titul. de*
82 *residentia. versic. in his autem*, vbi sic dicitur, † *in his autem facultatibus absentiæ studiorum causa, quæ deinceps concedentur, hæc necessario ponenda sunt, vt verein publico, celebrique Gymnasio Theologiæ, vel sacris Canonibus studeant, vt minores sint. 30. annis, aut fuerint, cum in publico Gymnasio usdem studiis operam dare cœperunt, quæ nunc cupiunt absoluere, vt illud Beneficium, antequam. Trident. Concilium à S. D. N. Pio Quarto confirmaretur, obtinuerint*, & idem decretum fuit in Concilio prouinciali Beneuentano. *titul. de residentia, cap.* 4. vt ait Zerola *dict. verſic. ſtudium.* §. 7.

83 Ex quibus declarationibus † apparet priuilegium de percipiendis fructibus in absentia ratione studij esse derogatum per Concilium, quoad Parochiales, saltim post illud obtentas respectu studentium, nam respectu docentium videtur absolute derogatum, etiam quoad ante obtentas, vt patet ex 1. declaratione, quamuis Zerola. *d.* §. 7 qui fatetur rem esse dubiam, dicat, non esse adhuc ablatam Ordina-
84 riis authoritatem † dandi huiusmodi licentiam habentibus Ecclesias Parochiales, quæ eis competit de iure communi, & d. declarationem 3. quam ipse adducit, vt dixi, loqui, quando petitur in vrbe, & dare instructiones obseruandas in concedendis huiusmodi licentiis, quibus etiam vti debeant locorum Ordinarij, si quando eas vellent concedere, ad quas pareissime se debent habere, nam alias essent correcta iura antiqua, & esset contra Bullam Pij IV. quẽ videtur sequi Zechus *de Rep. Eccleſiaſt. d tit. de clericis num. 7. 2. verſ.* 28. sed reuera d. declarationes sunt claræ in contrarium, maxime prima, & d. Bulla Pij IV. nihil facit pro Zerola iuxta supradicta *n.* 77. & ita post hæc tenet Gonçalez. *gloſſ. 6. num. 249.* adducens declarationes S. Congregationis his verbis, *obtinentibus Parochiales Ecclesias post Concilium Trident. ſtudendi licentia, ac in absentia studiorum causa fructus percipiendi non datur.*

85 Quoad Canonicatus † vero, & alia Beneficia residentiam requirentia d. priuilegium manet incorrectum, vt apparet ex d. declarationibus, maxime secunda *ad fin.* & declaratione supra relata *numer.* 61.

86 Vnde in Canonicatibus, & aliis Beneficiis † non curatis residentiam requirentibus tenebitur Ordinarius dare licentiam absentiæ, ratione studij, dũmodo in petente concurrat ætas, & alia requisita iux. d. declarationes, alias poterit appellari, & recurri ad Superiorem ex Abb. *in cap. relatum. numer. 6. & cap. tuæ. num. 3.* & ibi Butr. *de Clericis non residen.* & Felin. *in d. c. fi. de magiſtris, n. 3. verſ. 6. limita.* Selua *de Benef. 4. part. quæſt. 7. num. 29 verſic.* 171. Horat. Lucio. *d. priuil. 99.* Zerola *d. verb. ſtudium.* §. 1. & *verb. residentia*, §. 3. Zecho *ſup. d. verſ. 28. & tit. de Beneficiatis, num. 6.* & declaratione S. Congreg. supra adducta, *n.* 37. & Concilio Bononien. de quo num. 38. nam, cum in istis adhuc in suo robore maneat d. priuilegium, ista licentia ab Ordinario danda non est gratiæ, sed iustitiæ, & necessitatis, nisi aliqua causa, & ratio legitima obstet.

Quæ licentia videtur hodie debere peti à Superiori, † & non posse quem sine ea abesse ratione 87
studij, cum requiratur inspectio ætatis, & an sit aptus, & aliorum iux. d. declarationes, saltim in volente studere, in quo illæ loquuntur. Nam in docentibus non requiri licentiam Episcopi nouissime censuit S. Congreg. in declaratione infra adducta, *n. 559. ad quartum.* Quicquid sit de iure antiquo, & facit alia declaratio S. Congreg. infra adducta, *n.* 11. & docet Zerola *d. verb. ſtudium.* §. 1. dicens, quicquid antea sit hodie requiri licentiam Prælati, & ita decreuisse Pium IV. in sua Bulla, de qua sup. *n.* 76. & 77. & sequitur *d. verſ.* 28.

Quinimo etiam de iure antiquo † verius vide- 88
batur ad absentiam, etiam ratione studij, requiri licentiam Prælati, ne indociles, & inepti se conferrent ad studia contra mentem illorum iurium, & ne multitudo nimia idem faceret, vt dicebat Horat. Lucius, *d. priuil. 99.* Ex *d. c. relatum, de clericis non reſid. & ibi gloſſ. verb. Prælatorum*, & ibidem Butr. Imola, & Abb. *& in cap. tuæ, eod. titul.* & Bald. *in proœmio Greg. n.* 13. Francus *in c. 2. de priuil. in 6. n.* 4. Oldrad. *conſ* 220. *n.* 2. Selua *ſupra, & 4. p. q.* 6. 11. *caſu* Boer. *dec.* 17. *n.* 13. & alij relati per Horat. Lucium *ibi*, & Flores, *q.* 24. *n.* 19. & ita asserere Doctores aiunt Rebuffus, & Hoied. ã. & illa alternatiua, *vel ſtudio literarũ*, in *d. c. relatum*, non ponitur respectu † licentiæ, sed 89
respectu aliarum honestarum causarum, vt ex ipso text. constat, quicquid dicant Rebuffus, Horat. Lucius, Hoieda, & Salcedo *ſup.* & ita intelligit gloss. *ibi dict. verb. prælatorum.*

Et ex illo text. sumitur regula, † quod, vt clericus 90
licite se absentet à suo Beneficio, requiruntur duo 1. causa honesta, 2. licentia sui Prælati. Abb. *ibi num.* 1. & 5. & alij, Selua *d. q. 6. circa fin.* Angel. *in ſumma. verb. clericus*, 7. §. 3. Nauarr. *conſil. 14. de clericis non reſiden. num.* 1. Quamuis † de consuetudine possit in- 91
duci, vt sine licentia Prælati ex causa rationabili possit se absentare, Selua *ib.* Graffijs *lib. 2. cap. 97. n.* 61. qui ait, quod de consuetudine non petitur, nec requiritur in sæcularibus clericis, pro negotiis Ecclesiæ absentibus hæc licentia.

Nec obstat text. *in d. c. fin. de magiſt.* ibi, † *de licen-* 92
tia Sedis Apoſtolicæ, &c. vbi ius videtur eam licentiã dare, & sic eam habent à iure, vt dicunt Felin. Syluest. Horat. Lucius, Nauarr. Salcedo, & alij *ſup.* quia respondetur licentiam, de qua ibi, esse quoad perceptionem fructuum ab absentia ratione studij, vt apparet ex verbis text. *percipiant de licentia Sedis Apoſtolicæ prouentus præbendarum, &c.* Horat. Lucius *d. priuileg. 100. limitat. 3.* ad absentiam vero ipsam debet procedere licentia Prælati, iux. *d. c. relatũ*, vt sic iura iurib. conformentur, & ita videtur Francus intelligere *vbi ſup.* Et videbatur ratioui conforme, † 93
nisi adesset consuetudo in contrarium iuxt. dicta, aut nisi priuilegio particulari aliud expresse cautum esset, vt Eugeniana Vniuersitatis Salamantinæ supra adducta. *numer. 58.* quæ ait. *diœceſanorum locorum, vel aliorum quorum libet ſuper hoc licentia minime requiſita.* Eman. Rodriguez d. additione ad Bullam compositionis *numer.* 5. quæ clausula, cum sit in fine posita, ad omnia præcedentia plane refertur, *capit.*

Inquiſi-

Inquisitioni, de appellatio. Ant. Gabr. *de clausulis, conclusio. 9. cum alijs.*

94 Sed nihilominus verius puto ad † absentiam ratione studij non requiri licentiam, non solum in docentibus, in quibus etiam hodie nō requiritur, vt dixi, sed etiam in studentibus de iure antiquo ex *d. c. fi. de magist.* nam dando licentiam, vt percipiant fructus in absentia, & sic habeantur pro præsentibus, datur licentia ad absentiam.

95 Nec obest *d. c. relatum,* † nam retenta interpretatione tradita *n.* 89. Respondetur illum text. qui est Alexand. III. correctum esse, quoad hoc per *d. c. fin.* quod est Honorij III. & sic posterius, & vt ex tenore ipsius apparet, inducit ius nouum, & de nouo concedit hanc licentiam, & priuilegium de perceptione fructuum in absentia, vt sentit gloss. *ibi verb. licentia,* dicens, quod est licentia generalis concessa authoritate illius constitutionis, itaque, licet tempore Alexandri III. studium non esset causa legitima absentiæ sine licentia Prælati, iam tamen est talis studium Theologiæ, & etiam Canonum ex *d. c. fin.* Et

96 similiter in aliis casibus, in quibus absentes † habentur à iure pro præsentibus. & residentibus, vt absentes pro negotiis Ecclesiæ, & aliis causis legitimis, non requiritur licentia Prælati, quia ius eam dat. Et

97 reg. quæ firmitur ex *d. cap. relatum,* quod † ad absentiam requiritur causa honesta, & licentia Prælati, intelligitur de causis honestis, non tamen expressis in iure dante licentiam, aut habente pro præsentibus, vult enim ille tex. quod Prælatus posset dare licentiam absentiæ ex honestis causis, licet non expressis in iure, scilicet ad tempus dispensando super residētia, *vt in cap. licet Canon. ad fin. de election. in* 6. quia residētia non debet esse continua, & sine cessatione, sed debet dari aliqua vacatio, & consonat Concilium Triden. *dict. sess. 23. de refor. cap. 1. versic. discedendi autem licentiam.* & ita sentiunt Abba. Selua, & alij supra citati, & Rebuffus *in praxi, tit. de dispensatione, de non residen. num.* 53. intelligentes illum text. de dispensatione Prælati, de qua etiam loquitur idem Abb. *in c. vlt. eod. tit. de clericis non residen. numer.* 4. quem sequuntur Selua, *d.* 4. *part. quæst.* 7. *vlt. casu,* & Botteus *d. synodo* 3. *part. art.* 1. *num.* 152. vbi ait, quod Prælatus inferior Papa potest dare licentiam ex causa absentandi à Beneficio, sed non potest dare indulgentiam causa scilicet non existente, cum hoc sit contra ius commune, & in præiudicium Ecclesiæ.

Sed cum hodie Canonici ac Dignitates, & portiones † obtinentes habeant tempus vacationis & recreationis, nempe tres menses à Concilio concessos, *vt in c.* 12. *sess.* 24. *de reforma.* non poterit Ordinarius, vltra illud tempus eis dare licentiam absentiæ, nisi in casibus à iure expressis, vt infra dicetur *numer.* 406.

98 Conducit ad prædicta decretum † Concilij Prouincialis Toletani, de anno 1566. *actione* 3. *decreto* 23. & Compostellani, *actione* 2. *peccato* 40. & 41. quæ

99 sunt reducenda ad d. declarationes S. Congreg. & supra per d. decretis Concilij † Compostellani fuit cum capitulis Ecclesiarum d. Prouinciæ sumpta concordia, & à Pio V. confirmata hoc modo. *Item in* 40. & 41. *cap. præceptæ actionis vbi disponitur, quod Episcopus det licentiam Capitularibus aptis, vt literarum studiis incumbant, eis prouidendo de necessarijs ad victum, cum in Ecclesijs, in quibus consuetudo antiqua est, vt etiam Capitulum hanc facultatem concedere possit, non intelligatur hoc decreto hanc capituli facultatem sublatam esse, modus autem ibi assignatus etiam à Capitulo seruetur,* vt in Breui Pij V. confirmationis † concordię, q 100 de ordine D. Ioannis de Sanct. Clemente Archiepiscopi Compostellani fuit impressum Salamanticæ, anno 1595. post d. Concilium Compostellanum.

Apparet etiam † ex d. declarationibus non posse 101 iam Episcopum dare licentiam, & dispensare ratione studij ad septennium, vt *in d. cap. cum ex eo, de election. in* 6. sed solum posse dare licentiam studentibus, ad quinquenniū, iuxt. *dict. cap. fin. de magist.* quod etiam apparet ex sequentibus declarationibus S. Congregationis, prima, *licentia, vt aliquis posset ab esse causa studiorum à seruitio suæ Ecclesiæ, vel sui Canonicatus, non suffragatur vltra quinquennium impetrata à die, quo studere cœpit.* Secunda, *causa studiorum nemo abesse potest vltra quinquennium, & hoc tempore distributiones quotidianas non lucratur.* Quamuis Zerola *d. verb. studium. §.* 3. dicat pro studio Theologiæ posse Ordinarium † arbitrari tempus, & dare licentiam 102 ad septennium ad hoc, vt triennium in Philosophia, & quadriennium in Theologia consumatur, quem sequitur Zechus, *de republ. Ecclesiastica, d. tract. de clericis, num.* 7. *versic.* 28. & tertiam declarationem Sanct. Congregationis, supra adductam *num.* 81. quæ *§. tertio.* loquitur de quinquennio, intelligit de coarctatis de Ecclesia Parochiali, & declarationem hic adductam intelligit de studio iuris. Sed est diuinatio, & prima declaratio hic, & prima adducta *d. numer.* 181. etiam in Canonicatibus loquuntur, vt patet. † Nec videtur posse dari licentia ad stu- 103 dium Philosophiæ, & Logicæ, etiam ad transeundum ad Theologiā, quia dictæ declarationes, & *dict. cap. fin.* de magistris solum loquitur de Theologia ipsa.

In Vniuersitate tamen Salamantina ex priuilegio Eugenianæ supra adducte † poterit quis operam dare 104 etiam Philosophiæ & Logicę, & alij cuicumque facultati licitę, & honestę.

Sed, cum illa non determinet tempus studij, vi- 105 detur † restringendum ad quinquennium, *iux. dict. c. fin. de magist.* & d. declarationes S. Congregationis, nihilominus tamen cum iuxta stylum, & ordinem, cursusque d. Vniuersitatis volens † S. Theologiæ operam dare debeat prius Logicę, & Philosophię stu- 106 dio per trienniū insistere, & postea ipsius Theologię studio, per quadriēniū, verius videtur, quod qui in dicta Vniuersitate vult Theologię operam dare, possit ex dicta Eugeniana, per septennium abesse, & fructus percipere in absentia triennium in logica, & Philosophia, & quadriennium in ipsa Theologia consumendo.

Sed dices vbi habetur, † seu vnde colligitur in S. 107 Concilio Triden. derogatio dicti priuilegij, de percipiendis fructibus in absentia ratione studij, quoad Parochiales?

Respondet istam derogationem colligi, † & de- 108 duci ex *dict. cap. 1. sess.* 23. quatenus enixe statuit, ne Curati abesse possint, nisi causa prius per Episcopū cognita, & probata, & quod discedendi licentiam vltra bimestre tempus, nisi ex graui causa non obtineant, & Sanct. Congregatio Concilij causam studij non iudicat esse grauem hodie in Beneficiis Curatis post Concilium obtentis, vt ea obtinens possit abesse ad studendum, & discendum, ex quo habentur per examen in concursu, sed saltem in forma dignum factum, cum tribus examinatoribus sinodalibus iuxta formam eiusdem Concilij, *sessione. 24. cap. 18. de refor.* neque respectu docentium, & legentium ad tam lōgam, imo perpetuam absentiam, cum sint alij, qui id

prẽstare possint, sine tanto detrimento Ecclesiarum, & animarum.

109 Et cum Concilium in Beneficiis Curatis, † id specialiter disponat in Ecclesiarum, & animarum fauorem derogatur per illud dict. priuilegium in iure insertum de percipiendis fructib. in absentia ratione studij, quoad Beneficia Curata, ad Bart. *in d. extrauagan. ad reprimendum, verbo non obstantibus, num.* 12. Felin. *in cap.* 1. *de rescript. numero* 12. *versicul. si diceres. ad fin.* & Barbos. *in lib.* 1. *soluto matrimonio.* 1. *par. numer.* 7.

110 Rursus, cum per Concilium, † ibi sit derogatum dict. priuilegium insertum in iure, erit etiam derogatum priuilegium d. Eugenianæ, licet de ea non sit facta mentio, cum contineat priuilegium iuris communis, illud extendendo ad Innoc. Ostien. Imolam, Abb. & alios *in d. cap. primo de rescript.* & ibi Felin. *numer.* 11. *falla. secunda, & numero* 15. *& seq.* Decius *numero* 54. *&* 55. & Ripam 78. & *glossam. verb. facti. in cap.* 1. *de constitut. in* 6. & ibi Francũ, *n.* 15. *&* 16. & Ludo. Gomez *numer.* 209. Et ita audiui practicasse D. Franciscum de Soto Salazar, Episcopum Salamantinum, contra quendam Cathedraticum d. Vniuersitatis, qui habebat quoddam Beneficium Curatum in suo Episcopatu.

111 In Beneficiis † etiam simplicibus residentiam requirentibus ex fundatione, seu institutione, non videtur habere locum d. priuilegium, quia non censetur derogatum fundationi, nisi expresse illi derogetur, & de ea fiat specialis mentio, iuxta infra dicta 4. *par. cap.* 3. *à num.* 73. *& septima part. cap. primo, à nu.* 118. & alias censuit S. Congregat. circa varia decreta Concilij.

112 Aduertendum est autem, † quod, licet Canonicus absens ratione studij percipiat in absentia fructus suæ Præbendæ, vt *in d. cap. fin. de magist. & in d. decreto Concilij. sess.* 5. *de reformat. cap.* 1. *ad fin. & in d. Eugeniana*, & apparet ex supra adductis, non tamen lucratur distributiones quotidianas, vt *in dict. cap. licet, de Præbend.* vbi Do. *& in dict. Eugeniana*, ibi; *quotidianis distributionibus dumtaxat exceptis*, & in secunda declaratione supra adducta, *numer.* 100. & in adducta infra *numer.* 117. & in sequenti declaratione, super *cap.* 3. *sess.* 21. *de reform. Absentia causa studiorũ, etiam obtenta licentia à Sede Apostolica, non excusat ab omissione illius tertiæ partis detractæ, sicut nec excusat ab omissione cæterarum distributionũ quotidianarũ.* Consonat Concilium Prouinciale Mediolanen. 5. *parte*, 3. *tit.* quæ ad distributiones pertinent, *versic. qui studiorum, & seq.* & tradunt Rebuf. *d. priuileg.* 31. *num.* 12. Horat. Lucius *dict. priuileg.* 100. 1. *limitat.* Couar. *li.* 3. *variarum, cap.* 13 *num.* 2. Hoieda *de incompa. Benefi. cap.* 12 *num.* 8. Fuscus *de visitatione, lib.* 2. *cap.* 15. *num.* 12. Azeuedo *in l.* 17. *tit.* 3. *l.* 1. *recop. numer.* 5. D. Ioann. Ocon. *in dict. cap.* 1. *de clericis non residen. in* 6. ex *nu.* 9. Licen. Anton. Gomez *in dict. explicatione Bullæ c.* 7. *ad* 4. *clausul. num.* 29. Io. Gutier. *Canon. q. lib.* 2. *cap.* 15. *numero* 12 Zerolã 1. *part. verb. distributiones, §.* 3. & Zechus *de reper. Eccles. cap.* 24. *de Canonicis, nume.* 6. *versic.* 2. & post hæc Gonçalez, *§.* 7. *proœm. à num.* 178. Nec dissentit Felin. *consil.* 18. *& in cap. Iacobus, nume.* 1. *de simonia.* & quæ sunt distributiones quotidianæ, & quæ non vide infra *dicto secundo, dubitation.* 19. *à*
113 *nu.* 439.

Sed difficultas est, an, si Canonicatus consistat solum † in distributionibus quotidianis, eas omnes lucretur absens ratione studij. Et quidem videtur dicendum, quod sic ex glossa *in d. c. licet versiculo, distributiones*, quam ibi sequuntur Abbas *numero octauo.* & Doctores. Et Probo ad Monachum *in capitulo primo, de Clericis non residen. in* 6. *numer.* 64. & sequenti declaratione S. Congregationis Concilij.

Illi, qui licentia legitime obtenta studiorum causa absunt, distributiones omnes quotidianas percipere debent, exceptis incertis, & quotidianis prouentibus, qui tantum inter eos diuidi solent quotidie, qui sacris intersunt, quam eam sic intelligendo afferunt Zerola *dicto versiculo distributiones, paragrapho tertio*, & Zechus, *dict. capit.* 24. *de Canonicis numero* 6. *versiculo* 2.

Et in simili est alia declaratio eiusdem Sanct. Congregationis † quæ sic ait. *Canonicatum & Parochialem habens, & residens in Parochiali ex præscripto Bullæ Pij Quinti distributiones quotidianas integras lucratur, si Canonicatus consistit solum in distributionibus non habens Præbendam, & ita Sanctus Dominus noster ex Congregationis sententia decreuit, quod procedit, si vtrique seruire nequit, nam, si ambobus commodè seruire posset, lucraretur solum iuxta seruitium, quod præstaret.* 114 Et alia sic ait, *Inseruientes Ecclesiis Parochialibus, & habentes legitima Beneficia in Ecclesiis Cathedralib. vel aliis, seruitoria, quæ residentiam requirant, quorum omnes fructus consistunt in distributionibus quotidianis, possunt omnes percipere, si modo nullæ Præbendæ distinctæ fuerint, & omnes de communi percipiantur, nec detur aliquid eis, qui diuinis horis non intersunt, aliquando saluo debito seruitio Parochialium, potuerint etiam inseruire Cathedrali, tunc non possunt percipere, nisi quatenus inseruiant.*

Et ita in proposito tenent Rebuffus † & Horatius 115 Lucius *vbi proxime*, & repertorium Felini sic intelligendum *versicul. studentes.* Et Didacus Perez *in d. leg.* 1. *titulo decimo, lib.* 1. *ordin.* D. Ioannes Ocon. *in d. cap.* 1. *numer. decimotertio.* Licent. Anton. Gomez, *dict. numer.* 29. Espino *de testament. glossa* 9. *numero* 29. & Zerola *supra*, qui dicunt, quod absens causa studij, vel alias priuilegiatus, lucratur omnes distributiones quotidianas, quando omnes fructus in eis consisterent.

Quamuis in contrariũ † nempe quod non debeat 116 is lucrari omnes distributiones quotidianas, faciat *d. decretum* 41. Concilij Compostellani, *act.* 2. & declarationes, quas infra adducemus *nu.* 351. vbi videannotata, *n.* 353.

Aduertendum est etiam, † quod studentes in Ec- 117 clesiis cathedralibus non gaudẽt d. priuilegio de percipiẽndis fructibus in absentia, vt apparet ex sequẽti declaratione Sacræ Congregationis super *d. cap. primo, sessione* 5. ibi: *Scholares in Ecclesiis Cathedralibus non gaudent isdem priuilegiis, sicut studentes in studiis publicis, vel academiis, interim tamen huiusmodi studentes in academiis non percipiunt distributiones quotidianas.*

Quid autem sit dicendum † de Canonico habente 118 Præbendã lecturæ Sacræ Scripturæ, seu Theologali, apparet ex declarationibus sequentibus super *dict. cap.* 1. ibi. *Dum publice in scholis docuerint. Idem iudicandum de docentibus in Ecclesiis Cathedralibus & Collegiatis.*

Secunda, *Theologus quandiu leget pro residente habetur, & recipiat omnes fructus, præter distributiones quotidianas præsupposito, quod adsit massa grossa, seu Præbenda.* Ita inter alia rescriptum est Episcopo Placen-
119 no, anno 1570.

Tertia. *Non debentur lectori distributiones quotidia-*

illius

ne pro illis horis, quibus legit ex dispositione iuris communis, Doct. per glossam vltimam in ca. quia nonnulli, de Magist. *quos dixit Sanctitas sua non loqui respectu illius lectoris, qui in Ecclesia sua legit, vt facit iste, de quo hic, tamen S. D. N. Gregor. XIII. audita relatione Congregationis ex gratia illas deberi eis voluit, non modo pro illis horis, vt si mane legunt pro horis matutinis, & Missa solemni, sed etiam pro tota die, & ita sæpius consultus respondit.*

Quarta ibi. *Plene gaudeant, & fruantur. Idem censendum est de docentibus in Ecclesiis, qui, quamuis à seruitio chori absentes essent, possunt percipere fructus sui Canonicatus, exceptis quotidianis distributionibus, sed ex gratia diebus, quibus legunt, habendi sunt sicut præsentes in choro, & inseruientes, vt declarauit S. D. N. Greg. XIII. vt supra, sed non gaudent isti lectores Sacræ Scripturæ in Ecclesia aliis priuilegiis, quibus gaudẽt docentes in scholis publice.*

Quinta. *An Theologus, vt qui diuinis pro præsente habeatur diebus, quibus legit, censendus etiam sit præsens Matutinis, quæ ex antiqua Ecclesiæ consuetudine dicuntur sero præcedenti, pro die sequenti. Congregatio respondit, non censeri.*

119 Vnde apparet, † quod, quamuis antea Sacra congregatio censuisset, quod non debentur Canonico lectori distributiones quotidianæ, etiam pro horis quibus legit, tamen postea S. D. N. Gregorius XIII. voluit illas ei deberi, non modo pro illis horis, quibus legit, ex quo legit in sua Ecclesia. Sed etiam ex gratia pro tota die, qua legit. Gonçalez supra *numer.* 180.

110 Id autem, † quod dicitur in his tribus vltimis declarationibus, Canonicum lecturæ ex gratia habendum esse pro præsenti in choro pro tota die, & ei deberi omnes distributiones quotidianas diebus, quibus legit, ex declaratione Gregor. XIII. intelligendum est quoad horas, quibus non legit, procedere solum in illis, qui gratiam istam specialiter petierint, & impetrauerint, non in omnibus indiscriminatim, vt mihi dixit Auditor Illustrissimi Cardinalis Matthæi Præfecti, S. congreg. Concilij. Quæ intelligentia apparet vera, ex decreto dict. Concilij Prouincialis Bononien. 4. *par. ti. de resident. §. de causis excusantib. Canonicos à residentia, versicul. sicuti, & Canonicus*, vbi sic dicitur, *sicuti & Canonicus, qui Præbendam præsentialem, aut Theologalem obtinet, dũ singuli eorum quæ propria muneris sui sunt fideliter exercent portiones fructuum, & distributionum, quas alij capiunt, consequetur*, nam ibi solum ei dantur distributiones dum legit.

111 Et ita recte videtur procedere statutum † huius nostræ Ecclesiæ Abulens. quo cauetur, quod Canonicus lecturæ, qui legit sero post Vesperas, habeatur pro præsenti in vesperis, & earum distributiones lucretur.

Quamuis in Concilio Compostellano, *actione 2. decreto* 39. statuatur, † quod scripturæ lector, siue ante, 112 vel post meridiem sit lectionem habiturus, omnibus horis, quæ ante meridiem dicuntur, pro præsenti, & interessenti censeatur, dummodo Missæ primæ, aut maiori adsit.

113 Ex quibus difficulter sustineri potest † consuetudo, seu statutum aliquarum Ecclesiarum, quod Canonicus, seu Præbendatus, qui prædicaturus est in ipsa Ecclesia, habeatur pro præsenti, & interessenti in omnibus horis, & officiis per octo dies ante, meliusque sustineri posset constitutio † dict. Concilij Cõpostellani *d. decreto* 39. quod prædicatori liceat quotiescumque sermonem habiturus est per octo dies integros abesse, dum tamen Missæ maioris sacrificio adsit. Licet non careat etiam etiam difficultate, † bene enim potest sermo componi, & addisci de nocte, quæ est tempus ordinarium studij, & etiam de die ante, vel post horas, & officium diuinum: maxime cũ commendari soleat per plures dies ante: & ad summum videbatur sufficere indulgentia horarum post meridiem. 114

Nono dubitatur, † quæ sit pœna Parochi non re- 115
sidentis, in quo dicendum est pœnam Beneficiati nõ residentis in Beneficio residentiam requirente esse priuationem beneficij, *cap. conquerente. de clericis non resident.* vbi notant Innocent. & Panormit. *numer. tertio.* & Bernard. Diaz *in praxi crim. Canon. capit. 52. num. 3.* Rebuffus *tit. de dispensat. de non resident. numer. 12.*

Debet tamen prius moneri, † vt resideat *cap. ex* 117
parte. cap. qualiter, cap. iuter quatuor, & cap. fin. de clericis non resident. & ibi glossa. & etiam Panorm. maxime *in d. cap. ex parte, num. 3.* vbi ait, quod mora etiam decennalis non est sufficiens ad priuandum quẽ Beneficio suo, sed oportet, quod primo moneatur vt redeat, potest tamen aliter puniri de culpa commissa, *cap. si quis Presbyter, cap. si quis in clero, 7. quæst. 1.* Selua *de Benefic. 4. part. quæst. 5.* Capra *reg. nonagesimaprima à n. 46.* Mandos. *de monitoriis, quæstio. 39. n. 2.* & Hoieda *de incompatibil. Benefic. cap. 18. num. 5.* & Rebuffus *sup.*

Nec sufficiet monitio facta † tempore datæ licen- 118
tiæ, vt docet Panorm. *in cap. quoniam frequenter, §. porro, numer. 10. vt lite non contestata*, Selua *dict. quæstio. 5.*

Vnde propter absentiam non est quis ipso † fa- 119
cto priuatus Beneficio, vt notat Panorm. *in d. cap. ex parte, numer. 1.* Calder. & Imola *in cap. ex tuæ, eodem titulo.* Bott. *de synodo, 3. parte artic. 1. numero 70. & 71.* valeret tamen statutum Episcopi id disponens. Bot. *ibi num. 96. & 146.* & Rebuffus *supra numer. 13.* cum aliis.

Ad procedendum tamen contra Beneficiatum ra- 120
tione † non residentiæ non est necessaria solemnis citatio, nec solemnis priuatio, sed sufficit requisitio, seu reuocatio, & spoliatio de facto, ita quod non requiritur ordo iudiciarius, sed sufficit monitio præcedens, & spoliatio subsequens, vt *in dict. cap. ex parte, cap. qualiter, cap. ex tuæ, & cap. fin. de clericis non resid.* & tradit Abb. *in d. cap. ex parte, num. 4. & in d. cap. fi. num. 2. & in d. §. porro, num. 10. & 11. & in cap. nouit. num. 7. de his quæ fiunt à Prælato.* Oldrad. *consil. 195.* Felin. *in cap. 2. sub num. 3. de rescript.* Selua *d. q. 5.* Gregorius Lopez *in leg. 16. tit. 16. pagin. 1. verb. toller.* Salcedo *ad Bern. Diaz. d. cap. 52. additio. vltima.* & Azeuedo *in l. 27. tit. 3. lib. 1. recopil. n. 1.* quicquid velit D. Sahagun. *in c. 2. de sequest. possess. num. 54.* Sed requiritur ex allegatis priuatio, licet non solemnis. Felinus *supra*, expressa, vel tacita, Hoieda *dict. numer. quinto.*

In Parochiali autem, † seu Beneficio Curato, 121
non residens est priuatus ipso iure, ob non residentiam, ex text. *in c. extirpanda, §. qui vero, in fin.* ibi, *aliquin, de Præbend.* vbi inducitur priuatio ipso iure quæ refertur ad omnia præcedentia, & sic ad duos casus, de quibus ibi, ne mpe, quando habent Parochialem de per se illi non deseruit, & quando habens illam annexam dignitati, seu Præbendæ, non habet in ea Vicarium canonice institutum, ex reg. *cap. Inquisitioni, de appellat.* cum aliis, quod clausula in

sine posita refertur ad omnia præcedentia, de qua Francus *ibi*, & Fel. *in c. causam, quæ de rescrip.* & Anton. Gabr. *de clausulis, concl* 9 & plus relati per Hoiedam, *d.c.* 18. *n.* 11.

132 Et ita, quod priuatio inducta † *in d. §. qui vero, in fin.* referatur ad dictos duos casus præcedentes, tenet Innocen. *ibi num.* 1. *ad fin.* dicens, quod est annexa Præbendæ, non priuabitur Præbenda Ecclesia annexa, sed persona tantum tempore vitæ suæ, sequuntur Abba. *ibi in lectura, numero* 11. & *in repetit. num.* 13, 17. & 18. Selua 4 *part. quæst.* 3. & Hoieda *dict. num.* 11.

133 Ego vero contra communem longe verius existimo cum † glossa ibi, pœnam priuationis ipso iure, de qua *in dict. §. qui vero*, minime referri ad casum, de Parochiali annexa, sed solum ad casum de eo, qui nō deseruit in Parochiali alteri non annexa: tum quia non videtur posse commode referri ad casum de Parochiali annexa, nam sic dissolueretur vnio, saltē ad vitam Canonici, & si is infra tempus debitum non poneret, seu non præsentaret Vicarium, Ordinarius, ad quem deuoluitur, posset prouidere de Vicario, &c. Tum etiam ex illis verbis, *qui velit, & possit, quod dictum est adimplere*, quæ referenda sunt ad casum de non deseruiente in Parochiali non annexa, nempe, quod sit conferenda aliis qui velit, & possit quod dictum est adimplere, id est, per se ipsum illi deseruire, nec possunt referri ad casum de habēte Parochialem annexam suæ Dignitati, vel Præbēdæ, nam is, cui esset conferenda, non deberet adimplere quod in illo casu dictum erat, nempe in ea habere Vicarium.

134 Nec obstat ratio contraria, † quod clausula in fine posita debet ad omnia præcedentia referri, maxime ad casum immediatum, nam respondetur, ex quo cōfirmatur nostra sententia, quod illa verba, *nisi forte Dignitati, &c.* vbi agitur de Parochiali annexa, sunt per modum parenthesis.

135 Sed est difficultas, an ad hoc, † vt incurratur prædicta pœna priuationis ipso iure, ob nō residentiam in Parochialibus, & Beneficiis Curatis, requiratur monitio præambula, in qua difficultate partem affirmatiuam tenet Innocen. *in dict. §. qui vero, n.* 2. ex illa regul. quod ad incurrendam pœnam requiritur præcedens monitio, quando lex loquitur negatiue sine die, vel tempore, vbi licet si non resederit, de qua Felin. *in cap.* 2. *numer.* 4. *de magistris*, Bernard. Diaz *rep.* 474. & alij relati per Hoiedam, *d. cap.* 18. *nu.* 12. qui *num.* 19. sequitur in proposito hanc sententiam Innocen. dicens, eam communem, & singularem dicunt D. Ioan. Ocon. *in d.c.* 1. *n.* 60. & Licen. Anton. Gomez *vbi sup. n.* 33.

136 Contrariam tamen sententiam, † nempe non requiri monitionem, tenent Abb. *in d. §. qui vero in lectura, n.* 12. & *in rep. à n.* 19. ex gloss. *verb. reddere, in l.* 1. *C. de his quib. vt indignis*, quam ibi sequuntur Bartol. Bald. Paulus. Angl. Alexan. & Salicet. idem Bart. *in l. in cognitione, ff. ad Sillanianum, & ex c. cupientes, de election. in* 9. & doctrina Speculatoris, *de citatione, §. sequitur, n.* 20. pro qua facit text. *in c. cum dilecti, de dolo & contumac.* facit etiam text. *in capit. quamuis, de officio Ordin. in* 6 ibi, *quam cito commode poterit*, & faciunt 3. & 4. *limitatio*, quas ad dict. regulam tradunt Felin. *numer.* 5. & Bern. Diaz *supra*. & hanc sententiam Abba. tenet Selua, *dict.* 4. *p. q.* 4. & mihi magis placet.

137 Verum prædictis videntur † obstare iura supr allegata, nempe *c. ex parte, c. qualiter, c. inter quatuor* 2 *c. ex tuæ, & cap. fin. de clericis non resid.* quę requirunt priuationem, licet non solemnem, præcedente monitione.

Sed omissis solutionibus, † de quibus per Abb. 138
Selua, & Hoiedam *supra*, dicendum est, *d.c. ex parte, c. qualiter, c. inter quatuor, & c. ex tuæ*, quatenus requirunt priuationem, licet non solemnem, præcedente monitione, non procedere in Parochialibus, stante decret *dicti §. qui vero*, quod videtur posterius, & inducit in eis de nouo priuationem ipso iure, ob non residentiam, vt patet ex illis verbis, *authoritate huius decreti*. & hoc est quod vult gloss *in d. §. qui vero, & d.c. fi.* quod est posterius, non loquitur de Parochialibus, sed de Beneficiis, quæ residentiam exigunt.

At dict pœna † priuationis ipso iure ob non resi- 139
dentiam in Parochialibns, quæ forte per desuetudinem erat abrogata, videtur hodie cessare stante S. Concilio Trident. *dict. capit. primo, session. 23. de reform. versi. quod si per edictum*, vbi concilium liberum esse vult Ordinariis per censuras Ecclesiasticas, & sequestrat. & subtractionem fructuum, aliaque iuris remedia, etiam vsque ad priuationem, compellere Parochos non residentes, & contumaces. Ex quibus satis apparet hodie, Parochum non residentem, etiam monitum, non esse ipso iure priuatum Parochiali, alias enim statim procedendum esset ad declarandum illum priuatum, & non esset in arbitrio Episcopi qua via, & quo remedio ex iis vti vellet, vt in sequenti declaratione S. congregationis super *dict. cap.* 1. ibi, *compellere arbitrij est Episcopi qua via, & quo remedio ex iis vti velit, contra non residentes*. Et facit alia declaratio, quæ sic ait. *Parochus, qui non vult in sua Parochiali residere, debere seruato iuris ordine priuari*. Non dicit declarari priuatus, requiritur ergo priuatio, & ita videtur sentire Flam. Paris. *de resignatione Benef. lib.* 1. *cap.* 10. *nu.* 61. qui ait stylum seruare, vt si habentes curam animarum discedant absque licentia Episcopi, post monitiones possint priuari, vt etiam exprimitur *in dict. cap.* 1. *vers. quod si per edictum*.

Similiter obtinentes in cathedralibus, & colle- 140
giatis Ecclesiis Dignitates, † canonicatus, Præbendas, aut Portiones, si non resideant, vt debent, etiam moniti non possunt hodie statim priuari, sed primo anno, & prima vice solum est priuandus vnusquisque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam Præbendæ, ac residentiæ fecit suos, & pro omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit, crescente vero contumacia, contra eos iuxta sacrorum canonum constitutiones est procedendum, nempe ad priuationem, vt intelligunt Flamin. Paris. *supra, numero* 63. D. Ioan. Ocon. *in d. cap.* 1. *numero* 60. & Lic. Anton. Gomez *dict. cap.* 7. *ad* 4. *clausulas, numero* 35. ex decreto S. Concilij Tridentin *session.* 24. *de reformat. cap.* 12. *versic. præterea obtinentibus*. & ita S. congregatio concilij ait, *Redarguitur Episcopus, qui primo anno in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia non residentem priuat*. Idemque à fortiori † videtur di- 141
cendum in aliis Beneficiis simplicibus residentiam requirentibus.

Et in vna † caurien. de anno 1592. S. cong. conc. 142
declarauit. *Capitulares, vel dignitates habentes in Cathedralibus pro primo anno absentiæ solum priuari dimidia parte fructuum suæ Dignitatis, vltra distributiones quotidianas, quas perdit, & hoc procedere etiamsi primo anno nullo die resederit talis Capitularis*, † & censuit etiam S. cong. *quod intelligitur de omnib. fructibus*

tibus tam Præbendæ, quam residentiæ, quib. pœnis etiam subiacent, qui maiori seruitio sunt astricti, quã
144 *in d. decret.* statuitur, vt in sequenti † declaratione S. Congreg. super eo. *Canonici, qui maiori seruitio Ecclesiæ, de quo in hoc decreto, sunt astricti, iisdem pœnis, de quibus hic, si non resederint, subiacent.*

Et ad prædictam pœnam fructuum nõ est opus
145 præuia † monitione, vt resideat. vt clare colligitur ex d. decreto, & censuit S. Congregatio his verbis. *Cõg. censuit Canonicos non esse citandos, aut monendos ad residentiam, nec opus esse intimatione, vt deseruiant iuxta formam huius decreti, sed si abfuerint vltra tres mẽses, citandos esse ad allegandum quare non debeant puniri secundum hoc decretum, & oportere censuit Congreg. bonum iudicem arbitrari quanto tempore debeat vltra tempus permissum absentes expectare, antequam contra eos pœnas exequatur.*

Huiusmodi fructus, quibus ob non residentiam
146 Canonici priuandi † sunt, debent applicari in vsum Ecclesiæ, & vtilitatem illius, ex Congregationis sententia, vt in declaratione sequenti, *fructus Præbend. quibus Canonici, qui abfuerũt à seruitio Ecclesiæ vltra tres menses, priuandi sunt, ex hoc decreto applicandi sunt in vsum Ecclesiæ, & vtilitatem illius.* Et in declaratione infra adducta, *numero* 150. *& in* 2. *adducta numero* 432.

Intelligendum tamen est applicandos esse Ec-
147 clesiæ, & eius † fabricæ, quatenus indigeat, alias alteri pio loco arbitrio Ordinarij, non excludendo tamen fabricam ipsius Ecclesiæ, cum sit etiam pius locus, & vt dicitur in declaratione supra adducta. *num.* 31. possit in dies indigere, ex decreto Concilij. *sessione* 22. *cap.* 3. *de reformatione*, & declaratione infra adducta *numero* 426. & prima adducta, *nu.* 432. quamuis
148 Nauarrus, *consilio* 3. *de Clericis non* † *residentib. numero* 1. respondeat, quod videntur applicandi illi operi pio, in quod arbitrabitur is, qui priuauerit, cum non sit determinatum à Cõcilio, ex *l.* 1 *ff. de iure deliberand. cap. de causis*, §. 1. *de offic. deleg.* quod conuincitur ex decreto Concilij, *d. cap.* 3. vbi id alias determinatur in simili. Circa quod vide dicta infra 2. *dicto, dubitatio.* 20. *à n.* 443.

149 Et ista pœna non potest remitti ab Episcopo, † cum non possit dispensare contra Concilium. vt per Nauarr. *vbi proxime.*

150 Quamuis ante sententiam † possit ex causa eam minuere, vel augere *ad l. quid ergo. §. pœna grauior, ff. de his, qui notant. infam.* & Tiraquel. *de pœnis in præfatione, à nu.* 16. *cum aliis*, & censuit S. Congregatio Concilij his verbis. *Fructus præbendæ, in quibus Canonici absentes vltra tres menses mulctantur, sunt applicandi Ecclesiæ, ad vtilitatem ipsius, potest tamen Episcopus hanc pœnam ante sententiam minuere, vel augere, sed non in totum tollere.*

151 Si tamen Episcopus taceat & dissimulet, † & non priuet, non tenebitur Canonicus absens fructus illos, quos alias fecit suos, restituere in foro conscientiæ, in quo nemo tenetur soluere pœnam, præsertim non impositam ipso iure, sed imponendam per sententiam, vt est ista, donec condemnetur à iudice, sed peccaret Episcopus, si absque iusta causa dissimularet eum punire, ita recte tradit Nauarr. *dict. consil. tertio, de clericis non resid. numero secundo.*

Et quod illa pœna sit imponenda per sententiam
153 † patet ex verbo, *priuetur*, quod non operatur ipso iure, sed per sententiam. Tiraquell. *in leg. si vnquam, verb. reuertatur. n.* 177. *cum aliis*, & in terminis Rota in causa Caurien. fructuum, coram D. Orano, 10. April. 1592.

Si vero Canonicatus, † seu Præbenda nullos haberet fructus in absentia, sed omnes residendo lucrifierent, tunc qui nunquam resedisset pro primo & 2. anno, & sic non haberet tunc fructus, quibus priuari posset iuxta d. decretum, puniendus esset pœna arbitraria, cum non sit pœna determinata, citra tamen priuationem, iux. dicta.

Decimo dubitatur, † quomodo sit procedendum contra nõ residentes, maxime ad priuationem. In quo dicendum est, quod, vt quis priuetur Beneficio ob non residentiam, debet absentia esse semestris, & prius trina monitio per edictum cum competenti termino præcedere, alioquin est nulla priuatio, vt sæpe Congregatio Concilij respondit, vt in sequentibus declarationibus super dicto *cap.* 1. ibi: *Quod si per edictum citati respicit modum procedendi contra absentes*, ibi, *vsque ad priuationem intelligẽdum inclusiue, vsque ad priuationem, dum tamen præcesserũt tria edicta publica, & lapsi sint sex menses, iuxta cap. ex tuæ. de clericis non resid.* Et docent Abb. *in d. c. ex tuæ.* idem Abbas & Doctores *in cap. quoniam frequenter, §. porro, num.* 10. *&* 11. *vt lite non contestata.* Selua 4. *parte quæst.* 5. Marant. *in speculo aduoc.* 6. *part. de citatione, num.* 91. Zerola *in praxi Episcopali*, 1. *parte, verb. priuatio. §.* 3. *&* 4. & Zechus *de republ. Ecclesiastica, tit. de Beneficiatis, numer.* 6. *versic. quod attinet vero ad praxim.*

Ex quibus id intelligitur, † quando nescit vbi absens sit, vel commode personaliter citari non potest, alias debet personaliter citari, seu moneri, non tamen requiritur trina monitio, sed sufficit vna, etiam extraiudicialis, iuxta supradicta, nec debet expectari per sex mẽses, sed tempus erit arbitrarium. Et ita fuit resolutum in vna Gienen. Canonicatus de Vbeda, 11. Decemb. 1587. coram illustrissimo Mantica, & in vna Zamoren. Capellaniæ 12. Iun. 1589. coram eodem, & in causa Terdonen. Præposituræ 17. Martij, & 5. Iun. 1600. coram illustrissimo Seraphino vt in decis. sequentibus.

Gienen. Canonicatus de Vbeda, 11. Decembris, 1587. coram D. Mantica.

FVit apud me dubitatum, † *an Ordinarius Gienen. legitime priuauerit Canonicatu Andream de Godoy, propter non residentiam, & domini dixerunt priuationem non esse legitime factam, nam clericus qui non residet in sua Ecclesia, priusquam Beneficio priuetur, debet personaliter citari, vt eius contumacia conuincatur* ca. ex parte. el 1. de clericis non residen. cum consimil. *Abbas* in cap. quoniam frequenter. §. porro, n. 10. vt lite nõ cõtest. *& si personaliter citari nõ possit, quia ignoratur vbi sit, vel lõge absit, ita vt cõmode nõ valeat citatio ad ipsum peruenire, debet in eis Ecclesia trinæ citationis edictum publicari, & post vltimum edictum per sex menses expectari, vt colligitur* ex cap. ex tuæ, de Clericis non resident. *& ita intelligit d. Ioan. And.* ibidem in princ. *& Ioan. Anania*, numer. 1. *Abbas* n. 10. *idemque Abbas apertius scribit* cons. 67. numer. 2. lib. 1. *quare, cum supradictus Andreas de Godoy, post vltimum edictum propositum, nondum sex mensibus elapsis fuerit præcipita festinatione priuatus, huiusmodi citatio legitime facta dici non debet, & ideo non valet:* cap. erit autem lex. 4. dist. l. 1, §. item cum cõtra. ff.

quæ sententiæ sine appellatione l. si expressum. ff. de appellat.

Terdonen. Præposituræ 17. Martij 1600. coram D. Decano.

157 *FVit resolutum Camillum esse manutenendum in possessione Præposituræ, nam de eius possessione ante priuationem constat publico instrumento, neque ea contrauertitur, sed tantum ex aduerso dicitur eum per sententiam latam ob non residentiam priuatum fuisse omni iure, & possessione, & ab ea non dari appellationem, ad effectum suspensiuum.* cap. relatum, & cap. conquerente. de Clericis non residentibus. *Consilium Tridentin.* sess. 23. cap. 1. de reformatione; *verum Domini vnanimiter contrarium censuerunt, nam dixerunt hanc sententiam fuisse nullam. Cum enim fuerit lata contra absentem, requirebatur trina citatio per publicum edictum in loco Beneficij,* capit. ex tuæ, de Clericis non residen. *& fuit alias coram me resolutum in causa Salamantina del Pedroso 5. Decembris 1567. & à S. Congregatio in vna Vmbraticen. cuius copia data fuit.*

Deinde requirebatur, vt expectaretur per sex menses, antequam deueniretur ad priuationem. d. cap. ex tuæ, *quæ forma hic non fuit seruata, nam vnica citatio executa fuit in loco Beneficij, deinde infra duos menses nimis festinanter processum ad priuationem, non perpensis prius causis excusationis, an essent legitimæ, nec ne. Neque obstat, quod præfata procedant vel proceditur contra ignorantem, non autem contra eum, qui habuit certam & indubitatam scientiam emanatæ citationis, quia non probatur hæc scientia, quod enim allegatur de comparatione fratris proponentis excusationem, non concludit scientiam præpositi, cum non constet de eius mandato, imo adest præsumptio in contrarium, cum præpositus habita notitia sententiæ constituerit procuratorem quendam alium ad appellandum, qui in tempore appellauit, & ideo cum esset absens, vel sciebatur quo in loco esset, & tunc erat personaliter citandus, aut ignorabatur, & erat ter citandus in loco Beneficij, per edictum iuxta distinctionem gloss.* in cap. quoniam frequenter. verb. Canonibus definitum, vt lite non contest. *quorum neutrum factum fuit, nam si præcessisset personalis citatio, vtique etiam non expectatis sex mensibus, potuisset Ordinarius procedere ad priuationẽ, vt fuit resolutũ in causa Zamoren. 12. Iunij 1589. coram Illustrissim. Mantica, & hoc obseruatur tam in eo, qui absens cum licentia, quam sine licentia, vt probatur in d. gloss. Non obstat, quod sententiæ executio non potuerit suspendi per appellationem, quia hoc locum habet, vbi sententia lata est, seruato iuris ordine, quia sententia nulla nullum parit iuris effectum, quare conclusum, Camillum esse manutenendum.*

In Eadem coram eodem. 5. Iunij 1600.

158 *DOmini perstiterunt in resolutis, cum enim Camillus nunquam fuerit personaliter citatus, & trina citatio per edictum non fuerit rite executa, consequens est ad priuationem minus legitime processum fuisse, neque potest sustineri ex scientia citationis emanatæ, quam deducunt ex aduerso informante, pro Tornerio ex mandato dato ad hanc causam, & comparitione Procuratoris Camilli, ex qua sanatur defectus, si quis interuenit, ad decision. 11. de dolo, & contumac. in nouis, & fuit dictum coram me, in causa Lunen. & Sarzanen. 23. Octobris 1598. quia ad hunc effectum, vt ex mandato dato ad hanc causam oriatur probatio habitæ notitiæ citationis, requiritur mandatum specificum ad illam causam, vt colligitur ex verbis decisionis præfatæ, vbi procuratores ad causam huiusmodi prosequendam constituãt. Et colligitur ex notatis per Vantium* de nullitat. titul. fin. numer. 123. *verum isto casu satis ex tenore mandati colligitur procuratorem fuisse constitutum generice, respectu molestiarum sibi illatarum, quæ possunt intelligi circa iurisdictionem, super qua plura emanarunt præcepta, neque refert quod ratificauerit gesta per alios, nam hic non insurgit scientia principalis, neque etiam ex eo, quod responderit citationi, quia hoc vigore generalis mandati facere potuit. Neque obstant aliæ monitiones deductæ, quia non possunt trahi ad hoc iudicium de nouo contra Camillum ceptum, & coadiuuantur prædicta ex eo, quod ex literis scripsis ad S. Congregationem constat Ordinarium sciuisse, vbi moraret Camillus, & ideo debebat curare, vt ibi citaretur, & seruanda erat forma in Concilio præscripta, vt alias dictum fuit, sed dato etiam, citra veri præiudicium, quod rite processum fuisset, respectu citationis, tamen excusari non potest iste processus a numia festinatione, & præcipitatione, maxime, cum per procuratorem allegarentur causæ excusationis, quæ veniebant discutiendæ, etiam quod per procuratorem comparitum fuisset,* Capra, conclusion. 91. numero 46. *quæ fuit ratio conciliaris dispositionis præfinientis spatium sex mensium, & ita conclusum standum esse in decisis.*

In qua etiam causa, coram D. Coccino, † primo Decembris 1600. & 23. Febr. 1601. domini censuerunt. 159

Dandam esse remissoriam, ex quo versabamur in profanis, nam hic solum agitur super validitate sententiæ priuationis de præpositura ab Ordinario latæ quam Camillus obtinuit, appellatione interposita in Rota, reuocari, cum impositione silentij fisco, & Alberto, qui ab eodem Ordinario post dict. priuationem de dicta præpositura prouisus venit ad causam ratione sui interesse.

Ideoque, cum non ageretur super titulo Beneficij, materia censebatur profana, Achill. decis. 2. de pensio. *Puteus* decis. 498. numero secundo, libro secundo, *& fuit dictum in Casalen. præposituræ, 9. Iun. 1589. coram D. Gipsio: quibus stantibus remissoria solet concedi, in qualibet instantia, & absque fumo, & quoad releuantiam domini pro maiori parte censuerunt articulos esse releuantes.*

Ad procedendum vero contra † absentes ad alias pœnas, præter priuationem, non videtur necessaria trina citatio per edictum, sed sufficiet vna peremptoria, quamuis trinam etiam requiri ad priuationem fructuum tenuerit Rota in dict. Caurien fructuum, coram D. Orano, 10. Aprilis 1592. iuxta tradita per Abb. *dict. consi. 67. part. 1.* & Felin. *in cap. consulat, num. 13. de offic. deleg.* qui tamen loquuntur in terminis d. cap. ex tuæ. de priuatione Beneficij, nec etiam erit necessarium expectare per sex menses. 160

Nec executio dict. pœnarum contra Parochos † non residentes suspendi potest priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, statuto, consuetudine, etiam immemoriali, siue appellatione, aut inhibitione, vt *in dict. cap. 1 session. 23. versicul. quod si per edictum.* & tradunt D. Ioann. Ocon. *in dict. cap. 1. de clericis non residen. in 6. num. 60.* Licentiatus Antonius Gomez, 161

in

in dict. explicatione Bullæ, cap. 7. ad 4. clausulam, numer. 35. & 36. & D. Sahagun. *in dict. cap. 2. de sequestratione possess. num. 54.* dicentes, concilium ibi, dum disponit executionem sententiæ per appellationem, seu inhibitionem non impediri, generaliter accipiendum esse contra absentes, siue obediētes, siue contumaces, & ita in Supremo Senatu obtinuisse, quamuis in hac Metropoli Compostellana, & in Puiciano prætorio antea non semel iudicatum fuisset, obtinere tantum contra pertinaces, & contumaces.

Concilium vero ibi solum tollit appellationem
162 suspensiuam, † vt patet, non vero deuolutiuam, vt in terminis aliorum decretorum eiusdem Concilij, vbi remouetur appellatio, sæpe S. Congregatio censuit.

163 Vndecimo dubitatur, † an prædicta obligatio, & onus residentiæ personalis solum procedat, & locum habeat in habentibus vere Curam animarū, & Beneficia Curata, nempe qui suo nomine, & singulariter sunt Parochi, & Rectores Ecclesiæ, an vero procedat etiam in habentibus exercitium Curæ, vt in Ecclesiis, in quibus Cura per plures administratur, quarum Beneficia non sunt proprie curata, ex *cons.* Oldradi 67. de quo infra, *9. part. cap. 2. dubitation. 7. num. 175.* & in Beneficiis alias simplicibus habentibus administrationem, & exercitium Curæ.

164 Et breuiter dicendum † videtur etiam in illis procedere, nam re, & effectu isti habent Curam animarum, nec ius diuinum, & naturale attendit subtilitates, sed effectum, & substantiam, & Concilium *d. cap. 1. sess. 23. & cap. 3. sess. 7. de reformation.* absolute & generaliter loquitur de Beneficiis, habentibus Curam animarum, pro quo etiam facit, quod non solum residere tenentur habentes Paro-
165 chialem, † & Beneficium Curatum in titulum, sed etiam habentes in commendam, Conc. Trid. *cap. 2. sess. 6. de reform. & d. ca. 1. sess. 32. versic. eadem omnino*, iuncto principio ibi, *quocumque nomine, & titulo præfectos.*

166 Et est declaratio S. Congregationis † Concilij quæ ait. *Cum de iure communi obtinens Beneficium curam animarum iurisdictionalem habens teneatur residere, & sacris initiari* extrauag. execrabilis. de præben. & gloss. *ibi idem Congregatio censuit intelligi de commendatariis, per omnia enim æquatæ sunt hodie commendæ titulis.*

167 Faciunt etiam † pro prædicta resolutione sequentes declarationes eiusdem S. Congregationis, Prima *An obtinens Ecclesiam baptismalem, cui incumbit sola cura baptizandi omnes infantes oppidi, & existentes sub cura Archypresbyteri, teneatur ad residentiam, præsupposito, quod in Ecclesia Archypresbyter, præter Baptismum, cætera Sacramenta administrat, Congregatio censuit teneri ad residentiā, ad minus tanquam coadiutorem Parochialis Ecclesiæ.* 1587. Secunda, *Etiam perpetui coadiutores residere tenentur, sicut veri Curati, etiamsi in aliis Beneficiis seruirent in Cathedralibus.* Tertia, *An Capellani coadiutores Rectorum Parochialium cum Capellaniis perpetuis instituendis authoritate Apostolica teneantur ad personalem residentiam, vt Rectores ipsi, Congregatio censuit teneri, & eos duntaxat excipi, qui ex institutione possunt per alium seruire, vel quibus nulla expresse residentiæ personalis obligatio iniuncta est, vnde & Ordinarius tenetur eos cogere, sicut ipsos Rectores, nec potest cum aliquo huiusmodi dispensare, quo ad residentiam, nisi vt cum Rectorib. Episcopus, potest, eodemq; iure examinandi, quo Rectores ad Parochiales ex* cap. 18. sess. 24. *quin Canonici Cathedralis, seu aliarum Ecclesiarum Beneficium huiusmodi obtinentes, teneantur, & similiter cogi debeant per Episcopum ad personaliter deseruiendū in dictis Beneficiis, dimisso seruitio imminente ratione Canonicatuū, & Præbendarum suarum Ecclesiarum, etiam ex constitutione Pij V. super residentia facienda in Parochialibus per eas obtinentes ac Canonicatus.*

Si enim coadiutores, † qui pro alio curam exer- 168
cent, tenentur residere, sicut veri Curati, tenebuntur etiam similiter residere Beneficiati habentes curæ, exercitium, & administrationem Sacramentorum, licet illa per plures exerceatur, & administretur.

Et ista tertia declaratio, † quatenus dicit non te- 169
neri ad residentiam illos Capellanos Coadiutores Rectorum qui ex in institutione possunt per alium seruire, vel quibus nulla expresse residentiæ personalis obligatio iniuncta est, intelligenda videtur, quando in institutione expresse dicitur, quod non teneantur ad residentiam personalem, si enim intelligeretur, non teneri ad residentiam, si in institutione residentiæ personalis obligatio iniuncta non est, potius ista deberet esse regula, quam exemptio, & quoad obligationem residendi, non esset differentia inter istos capellanos coadiutores Rectorum, & alios non habentes tale onus, & comprobatur etiam ista intelligentia ex secunda declaratione adducta.

Sed id, quod dicitur † de Beneficiis simplicibus, 170
seu capellaniis habentibus administrationem, seu exercitium Curæ, aut onus adiiuuandi Rectorem, quod ea obtinentes teneantur ad personalem residentiam, procedit vbi est ordinatio, seu consuetudo, quod illi eo ipso sint coadiutores Parochi, & absque alia licentia Ordinarij eum adiuuent, seu per eos administrent Sacramenta; secus vbi est consuetudo, seu ordinatio, quod illi aut seruitores seu Vicarij eorum adiuuent Parochum in administratione Sacramentorum, maxime habita licentia Ordinarij, in his enim non requiritur personalis residentia, vt in Beneficio del Tiemblo huius Diœcesis Abulensis.

Et quando Ordinarij † licentia debet haberi, pa- 171
rum refert, quod illi per se deseruiant, aut per Vicarios, seu substitutos, cum ad id per Ordinarium approbari debeant, & sic vbi ex consuetudine debent adiuuare Rectorem, seu per eos administrare cum licentia Ordinarij obtinentes capellanias, seu Beneficia simplicia, quæ alias ad residentiam non obligant, non requiritur personalis residentia, nisi consuetudine expresse habeatur, quod necessario per se id faciant, licet secus vbi à principio in institutione id caueretur.

Decimosecundo dubitatur, † an Parochi, quibus à 172
Papa datus est coadiutor perpetuus cum futura successione, teneantur ad residentiam, an vero per dationem coadiutoris eximantur, & excusentur à residentia. Et videbatur eos non teneri ad residentiam, quia ad hoc datur eis coadiutor, vt pro eis curam, & officium exerceat, & scio quendam Parochum opulentæ Parochialis habentem talem coadiutorem nunquam in ea residisse.

Sed cum residentia in † Parochialibus sit de iure 173
diuino, & naturali, vt supradictum est in princ. non auderem propterea excusare Parochum à residentia, & cura animarum, quatenus eam exercere valeat, nec intelligendum, videtur Papam ei dare co-

adiutorem ad eximẽdum eum omnino à residentia, & cura animarum ea incumbente, sed vt eum adiuuet; etenim per dationem coadiutoris, † non transfertur tota cura animarum in coadiutorem, ablata Parocho administratione.

Facit declaratio S. Congregationis † Concilij, quæ ait. *Rector, qui habet Vicarium perpetuum in eius Parochia, siue Rectoria potest, & debet compelli ad personaliter residendum, nisi tota cura animarum translata fuerit legitime in solum Vicarium perpetuum.* Et alia sic ait, *Parochus † Ecclesiæ, in qua fuit constitutus Capellanus, cui ex institutione Capellaniæ imposita fuit tota animarum cura, seu perpetua Vicaria, quoad Capellanus vixerit, non tenetur in ea residere,* consonat Concilium Prouinciale Bononien. 4. *part. tit. 6. de re-*
177 *sidentia.* † *§. de causis excusantibus à residentia Curatos, versicul. si etiam.* vbi sic habetur. *si etiam datus fuisset Parocho Vicarius perpetuus, in quem tota animarum cura, atque administratio legitime translata fuisset à Parocho abdicata, erit à residentiæ munere excusandus,* de quo Gonçalez *glos. 6. n. 97.*

178 Est etiam alia declaratio S. Cong. † quæ sic ait, *arguuntur Episcopi, qui causa infirmitatis constituunt in Parochialibus Ecclesiis Vicarios perpetuos, data etiam facultate Rectori de non residendo,* & alia quæ ait, *Parochus debet residere in loco vbi sita est Ecclesia Parochialis, etiam si esset ei datus coadiutor ratione infirmitatis,* quæ bene facit in proposito.

179 Tandem circa residentiam † Parochorum notandæ sunt sequentes declarationes Sacræ Congreg. Concilij super *dict. cap. 1. sess. 23.* Prima. *Per motum proprium Sanctissimi Domini nostri publicatum mense Iunij 1568. super residentia Canonicorum habentium Parochiales, non fuit ablata Ordinariis facultas ita, & taliter, quod non possint iuxta formam decreti Concilij Tridentin. ex aliquibus iustis causis licentiam concedere recedendi à Parochiali ad aliquod tempus, modo ea vtantur intra limites præscriptos ab eod. Concilio Trident.* sess. 23. de reform. cap. 1. Secunda Episcopo Pistorien. *quod attinet ad primum postulatum de cap. 2. sess. 6. an videlicet dispensari possit cum infirmis, ac decrepitis, ita vt eorum Ecclesiæ, quæ personalem residentiam requirunt, ob id perpetuis Vicariis seruiantur; item an sit dispensandum cum eis, qui propter monialiũ, vel hospitalium curam in Ecclesiis, quas in montibus obtinent, non facile residere queunt, amplitudo tua id efficiet, quod diffinitum est c. 1. sess. 23. de reform. quo non amplius id permittitur, quod* in d c. 2. sess. 6. *erat relictum arbitrio Ordinariorũ, sed omnino imponitur necessitas residendi.* Tertia. *Inter causas absentiæ connumeratur infirmitas curabilis, aeris in temperies certo anni tempore, & quando ita solitum est fieri ab omnibus Sacerdotibus, præsertim alienigenis, & ad tempus.* Quarta. *An propter intemperiem aeris, relicto ibi Vicario approbato, Parochus non inde oriundus possit alibi habitare. Congregatio censuit non posse, si tamen Rector infirmus esset, & in loco Parochialis curari non possit defectu medicorum, medicinarumue, tunc posse ab Ordinario dari ei dilationem trium, aut quatuor mensium, vt in locis vicinioribus maneat recuperandæ sanitatis causa, interea ab ipso Ordinario in Parochiali idoneo Vicario cum congrua portione ex reditibus Parochialis constituto, nam hoc casu per quatuor menses dispensat Episcopus.* Consonat Concilium Mediolanen. 5. *par. 3. ti. de residentia, versi. ne Parochus.* & Concilium Bononien. d. 4. *par. ti. 6. de residentia. §. de causis excusantib. à residentia Curatos, versic. in Parochis.* Quinta. *Graues inimicitiæ culpa Parochi non contractæ, & post obtentam Parochialem exortæ excusant à residentia, & cum talibus Episcopis conceditur dispensare per annum, vt in alio viciniori, ac tutiori loco manere possint, dummodo in Parochiali expensis Rectoris maneat idoneus Vicarius, ac interim curare debet Episcopus, vt inimicitiæ extinguãtur, si id perficere nõ potest, rescribere debet ad Cardinales Cõgregat. Concily, cuius culpa factum fuit, quominus reconciliatio processerit.* Concordat. d. Conciliũ Mediolanen. 5 vbi supra *versi. nec præterea.* & d. Concilium Bononien. supra *versiculo æque ob graues,* & vide circa hoc declarationem 5. infra adducta *num.* 323. & aliam *num.* 351. Sexta. *Propter inimicitias, quæ superuenerunt sine culpa Parochi datur annus, & crescentibus inimicitiis datur alius annus, sed odium solum Parochianorum non sufficit, neque si omnes fere fructus essent aliis reseruati, neque continua aeris intemperies, neque si esset necessarius magister Ludi, seu Grammaticæ in ciuitate, siue oppido, neque seruitium Episcopi, etiam ad tempus.* Septima. *Parochialem Ecclesiam habens cum Canonicatu in Parochiali residere debet, quod est conforme* Bullæ *Pij V. quæ incipit.* Cupientes, *& percipit fructus Præbendæ, & solum eius distributiones quotidianas perdit, & sic quod præterea absentes iusta alia de causa non percipiunt, si autem Canonicatus est in eodem loco, vbi est Parochialis, potest vtrique seruire, & quotidianas distributiones percipere, si autem alter ab altero distet per leucam, aut dimidium leucæ, etiamsi Canonicatus esset in Cathedrali, tenetur nihilominus in Parochiali residere, quod procedit, non obstante quacunque nobilitate Canonicorum, aut ecclesiæ Cathedralis, etiam Metropolitanæ,* vide declarationem adductam supra *numer.* 114. & infra *numer.* 338. Octaua. *Residens in Parochiali, quæ non longe abest à collegiata, in qua Canonicatum obtinet, diebus ferialibus ad Ecclesiam Collegiatam accedere, & in ea diuinis inseruire potest, dummodo omnibus diebus, & horis suis debitis, & congruis Parochiali inseruiat, & nihil prorsus relinquat ex debito seruitio ipsius Parochialis.* Nona, *in Monasteriis, & Abbatiis, quæ cura, & Conuictu carẽt, non est necessaria residentia.* Decima. *Præpositura, licet tantum sit iurisdictionalis, intelligitur tamen esse comprehensa in* Bulla *S. D. N. Pij V. de residentia Parochorum, quæ incipit* Cupientes. Vndecima. *Vicarius amouibilis in exercitio curæ animarum arguit curam esse penes deputantem, & ideo ipsum teneri ad residentiam.* Duodecima. *Non tenetur residere in Prioratu curato, vel Parochiali, vnita tamen perpetuo Dignitati, qui tenetur residere in Ecclesia Dignitatis, sic dicendum de Canonicatibus, & aliis.* Decimatertia. *Obtinens Canonicatum, cui sit vnita Parochialis ad vitam obtinentis, tantum tenetur in Parochiali residere, si vnio facta sit ad vitam obtinentis tantum.* Decimaquarta. *Rector, seu Parochus, qui habet Parochiam, intra cuius limites adhuc habitant Parochiani, tenetur in ea residere, etiãsi tantum essent in illa Parochia tres, vel quatuor incolæ, & vbi fuerint duæ Ecclesiæ vnitæ, residendum est in digniori, quod si non constet quæ sit dignior, in frequentiori, quod si vna fuerit extra, & altera intra vrbem, residẽdum est in ea, quæ est intra.* Consonat Concilium Bononien. d. tit. 6. *de residentia. §. de his, qui ad residentiam tenentur. versi. & quoniam.* Decimaquinta. Aquilana. *Si vnus populus diuidatur, & vna pars habitet in ciuitate, & altera extra, & idem Parochus ex consuetudine ambas Parochiales obtineat, residere debet in ciuitate.* Decimasexta. *Habens duas Parochiales vnitas perpetuo inuicem æque principaliter, & non vnam alteri accessorie, ambasq; pares ita, vt non sit dignior, & principaliter altera, potest in qua maluerit residere.* Ita Episcop.

scop. Abulen. rescriptum est 15. Mart. 1575. Decima-septima. *An si Parochialis tribus, aut quatuor milliaribus tantum distet à ciuitate potest in hac Rector habitare, Dominicis tantum ad suam Ecclesiam accedens, & habeatur pro residente. Cong. censuit non posse.* 18. Conchen. *Episcopus potest compellere Rectores ad residendū, non obstante consuetudine residendi in loco distāti à Parochia per sex milliaria.* 19. *Presbyter obtinens Parochiales, etiam à ciuitate vltra duo milliaria non distantes, nō potest deputari magister Grammaticæ, & ob id à residentia excusari, etiamsi velit singulis diebus festiuis Parochiali interesse.* Ita Episcopo Tridentino responsum est. Vigesima. *Licet Ecclesia Parochialis sit in loco, vbi minor pars Parochianorum habitat, & maior pars habitat longe in oppidis, nihilominus Parochus habitare tenetur prope Ecclesiam in ciuitate, sed succurrendū est eis, qui longe habitant secundum antiquam loci consuetudinem per dispositionem* cap. 4. sess. 21. reform. Consonat concilium Mediolanen. 5. *d. tit. de residentia. versic. Ecclesia Parochialis.* Vigesimaprima. *Congreg. Concily censuit Rectores Parochialium debere residere in domo ipsarum Parochialium, quod si Parochiales domos non habent, tunc in alia domo, quæ sit intra limites Parochiæ, aut saltim ita vicina Parochiali Ecclesiæ, vt inde commode possint per seipsos ei inseruire.* Refert Zerola *in praxi Episcopali 1. part. vers. Parochus §. 4.* Vigesimasecunda. *Congregat. censuit Parochum cogendum esse habitare in domo Ecclesiæ, vel si Ecclesia eam non habeat, in propinquiori intra limites Parochiæ, quod si non habitauerit, non teneri ad restitutionem fructuum, de quibus in hoc decreto.* Vigesimatertia. *Qui finitima vrbis Beneficia obtinent, & domum non habent vbi habitent habitationis domum.* Vigesimaquarta. *In his, quæ pertinent ad residentiam, obseruanda sunt quæ habentur* in cap. 1. de reformat. sess. 23. *& in reliquis, sinon possunt seruari decreta Concily Trident. prædicti, id agendum est quod commodius, & melius potest, & qui non habet domum propriam in loco, vbi residere tenetur, aliquam conducere debet, vbi vero populus non potest victum suo Curato subministrare, Ordinarius ea obseruare debet, quæ habentur* in cap. 3. sessione. 24. de reform. *& in casu, quo iura disponunt, non debet pro iuris declaratione ad Papam recurrere.* Vigesimaquinta. *Parochus non habens commodam habitationem in Parochiali fuit dispensatus, vt degere posset in loco vicino, dummodo prope Ecclesiam substitutus eius habitet, aliquando hæc facultas eadem de causa concessa fuit sine illa conditione, quod substitutus prope Ecclesiam habitet.* Vigesimasexta, ibi, *causa prius per Episcopum cognita. Omna hæc committuntur Episcopo, qui executioni demandet etiam in Ecclesiis Parochialibus, quarum collatio ad inferiores spectat, etiamsi inferiores essent Abbates regulares.* Vigesimaseptima. *Episcopus ad residentiam cogere potest Rectorem, licet eius Ecclesia Parochialis pertineat ad inferioris collationem, etiam Abbatis regularis.* Consonat d. Concilium Mediolanen. 5. *d. tit. de residentia vers. fin.*

§. 1.

De residentia dignitatum Canonicorum & Portionariorum.

SVMMARIA.

OBtinentes in Ecclesiis Cathedralibus, aut Collegiatis Dignitates, Canonicatus, aut Portiones tenentur ad residentiam ita, vt non liceat vltra tres menses abesse, vt in Concilio Trid. sess. 24. de refor. c. 12. vers. præterea obtinentibus, n. 180.

An d. vers. præterea obtinentibus, comprehēdantur Dignitates principales, & capita Collegiatarum, nu. 181. resoluitur, quod sic, nisi haberent territorium, & iurisdictionem quasi Episcopalem.

An obtinens Dignitatem, maxime principalem in Collegiata, quæ habet etiam sedem in Cathedrali, excusetur à residentia in Collegiata, & possit residere in Cathedrali, n. 182. resoluitur, quod non, & pronuntur resolutiones Rotæ.

An habens Canonicatum, & monasterium in commendam teneatur in Canonicatu residere nu. 183. resoluitur, quod in monasterio, nisi sit ab animarum cura liberum.

Obtinens Parochialem, & Canonicatum, si non residet in Parochiali, vt debet, cogi debet residere in Canonicatu, n. 184.

Habens duas Dignitates, seu duos Canonicatus, in qua debeat residere, n. 185 resoluitur, quod in digniori, alias in qua maluerit, & idem in habente duas Parochiales vnitas.

Habens ex dispensatione duo Beneficia residentiam requirentia debet residere in habente maiorem necessitatem seu causam residendi, si vero æqualem habent, in quo maluerit, & idem in habente duas Parochiales vnitas, n. 186.

An Capellaniæ, & Beneficia simplicia, quæ nullos fructus habent in absentia, sed omnes inter præsentes distribuuntur, requirant personalem residentiam, non obstante consuetudine contraria, numero 187. & sequenti resoluitur, quod sic ex Congregatione Concily.

An Concilium ibi censeatur tollere consuetudinem etiam immemorialem, n. 189.

Consuetudo immemorialis nunquam censetur sublata, nisi expressa mentio de ea fiat, nec comprehenditur in reuocatione consuetudinis, etiam cum dictione vniuersali, nisi quando tollitur tanquam irrationabilis, aut eadem ratio militat in immemoriali, num. 190.

Consuetudini immemoriali est derogatum per clausulam derogatoriam consuetudinum, etiam iuramento Apostolica confirmatione, vel alia quauis firmitate roboratarum, n. 191.

Sublata quacunque præscriptione, non censetur sublata præscriptio immemorialis, numero 192. nisi vbi lex, vel priuilegium afficit rem, & facit eam impræscriptibilem, & tunc non sufficeret allegare titulum, seu priuilegium, & ad ipsum probandum adducere immemorialem, nisi data fama, numero centesimo nonagesimotertio.

Decretum concily sessione 24. capitul. vigesimo, quod derogat quibuscunque consuetudinibus, non tollit immemorialem ex sententia congregat. numer. 194. vbi adducuntur declarationes, & resolutio Rotæ numero 195.

Obtinentes Dignitates in Ecclesia Toletana, & aliis, prætendunt non teneri ad residentiam, & non residens propter immemorialem, n. 196.

Concilium d. vers. præterea obtinentibus, substulit consuetudinem etiam immemorialem ex sententia S. congregationis, n. 197. vbi pronuntur declarationes, & nu. 198. alia pontur.

Obtinētes Dignitates in d. Ecclesia Toletana, & aliis nō possunt hodie excusari à residentia, licet ante Consilium essent in immemoriali non residendi, nec dicen-

do, quod Concilium non sit quoad hoc receptum, num. 199.

An, si ante Concilium litigatum esset super residentia cũ aliquibus Dignitates obtinentibus, qui habuerũt sententiam, & rem iudicatam, non teneri ad eam, quia probauerunt immemorialem, teneantur post Concilium ad residentiam, n. 200.

Derogatio sententiarum per viam legis tollit etiam rem iudicatam, licet secus in rescripto, n. 201.

Vbi Concilium non derogat sententiis, non comprehendit casus per sententiam determinatos n. 202. vbi ponuntur declarationes S. Congregationis, & n. 203. resolutio Rotæ, & decisiones in causa Burgen. iurisdictionis Archidiaconatus, de Virbiesca, n. 204. 205. 206. 207. 208. & 209.

In proposito dubio obtinentes Dignitates tenentur ad residentiam, cum sententia fundetur in immemoriali, & sic non det plus roboris, num. 210. & 211. vbi ponitur declaratio S. Congregationis, & in contrariũ procedũt, vbi non constat sententiam fundari fundamento reuocato, n. 212.

An per Concilium d. versi. præterea obtinentibus, censeatur derogatum statutum, etiam à Sede Apostolica cõfirmatum, num. 213. cum seqq. resolutur negatiue propter duplex vinculum, sicut & concordiæ à Sede Apostolica confirmatæ non censentur sublatæ per Concilium.

An id solum procedat in confirmatis ex certa scientia, & cum causæ cognitione, an vero etiam in confirmatis in forma communi, numero 218. cum sequentibus, resoluitur illas tantum confirmationes esse præseruatas in decretis Cõcily, quæ emanarunt ex certa scientia, & cum causæ cognitione ex Congregatione Concily.

Etiam, quod simul concurrant immemorialis concordia, seu statutum, & confirmatio in forma communi, est illis derogatum, n. 223. cum seqq.

Censetur præseruata confirmatio ex certa scientia, quando in derogatione nulla facta est mentio de confirmatione Apostolica, alias enim intelligitur etiam ex certa scientia, n. 226.

Illa dicitur confirmatio ex certa scientia, & cum causæ cognitione, in qua est insertus tenor rei confirmatæ, vel saltem narrata substantia, & est expedita præcedente solita discussione, n. 227. & 228.

Causæ cognitio excluditur in concordia, quæ est inter partes, quando confirmatio fuit obtenta ad supplicationem vnius partis tantum, n. 229.

An confirmatis, in qua adest clausula ex certa scientia, non tamen est insertus tenor, aut narrata substantia rei sit ex certa scientia, an vero in forma communi, n. 230. cum seqq. resolvitur, n. 233.

Clausula, quorum tenores, & supplentes omnes facti & iuris defectus, non faciunt vt confirmatio sit ex certa scientia, & quod illæ operentur, n. 234.

De statuto Ecclesiæ Abulens. concedẽte absentiam quatuor mensium, quod est confirmatum ex certa scientia & declaratione super eo obtenta per Episcopum à n. 235. & 244.

An possit renuntiari statuto, seu priuilegio habenti decretum irritans expresse, vel tacite, numer. 242. & sequenti.

An sit reuocatum statutum, vel consuetudo aliquarum Ecclesiarum, in quibus vltra tres menses datur singulis mensibus vnus dies pro tonsione barbæ, num. 245. & 246. resoluitur esse reuocatum, nisi sit in specie confirmatum.

An in mensibus, qui dantur recreationis causa, absentes non solum lucrentur fructus, sed etiam distributiones quotidianas, maxime stante tali consuetudine, & ordinatione, num. 247. cum seqq. resoluitur contra aliquos negatiue, etiam si Canonicatus solum consistat in distributionibus, & ponuntur declarationes S. Congregationis.

In Ecclesia Abulens. est statutum in contrarium confirmatum ex certa scientia per Iulium III. vt in breui posito num. 253. & seq. & quod post Concilium obseruetur, num. 255.

At sint derogata indulta, seu priuilegia Apostolica, quibus conceditur abesse vltra tres menses, numero 256. cum seqq. resoluitur negatiue, nam lex generaliter loquens non tollit priuilegium particulare, & quod Bulla Pij IV. reuocatoria priuilegiorum non procedit nisi in illis decretis, in quibus est derogatio priuilegiorum.

Priuilegia perpetua de non residendo concessa certis personis, seu certo generi personarum, sunt reuocata per Cõcilium, n. 266. & sic priuilegium concessum Capellanis Regis est reuocatum, n. 267.

Contra dictam resolutionem, quod Bulla Pij IV. non procedat, nisi in illis decretis, in quibus habetur derogatio priuilegiorum, sunt duæ difficultates, num. 268.

Prima difficultas, quod alias S. Congregatio declarauerit regulares per sua priuilegia etiam mare magnum, non posse absoluere à casibus Episcopo reseruatis, vt in declarationibus adductis, & tamen non habetur in Concilio derogatio huiusmodi priuilegiorum, nu. 269. cum seqq.

Secunda difficultas, quod alias d. Bulla videtur fuisse superflua, & de nihilo seruire, n. 274.

Ad primam difficultatem prima responsio, num. 275. & seq. quæ non placet, n. 277. & quod decreto vltimo, ses. 25. de reg. solum reuocantur priuilegia, quæ sunt contra decreta illius sessionis, & non aliarum.

Priuilegia Regularium, quod non teneantur seruare interdicta in aliquib. diebus tãtum, sunt sublata per Cõcilium d. decreto vltimo contra aliquos num. 278. cum seqq.

Secunda responsio ad d. difficultatem, n. 283. quæ comprobatur, & defenditur n. seq. sed non satisfacit, n. 295. & seq.

Vera responsio ponitur. n. 297. ad 302.

Regulares secluso priuilegio non possunt de iure absoluere à casibus Episcopo non solum de iure, sed etiam specialiter per ipsum reseruatis contra aliquos num. 303. & 304.

Ad secundam difficultatem resp. d. Bullam non esse superfluam, sed esse factam ad corroborandam, & confirmandam derogationem priuilegiorum in decretis Concily contentam, n. 305.

Quot dies contineant menses, qui dantur recreationis causa à Concilio, numero 306. resoluitur mensem in proposito continere. 30. dies. cum non exprimatur à quo tempore incipiant contra aliquos relatos, numer. 307.

An stante statuto Ecclesiæ, quod concedebat absentiam trium mensium, non tamen erat in vsu, possint post Cõcilium illis gaudere, nu. 308. cum seqq. resoluitur non posse.

Si constitutio, aut cõsuetudo Ecclesiæ requirit seruitium totius anni, tunc locum habet absentia trium mensium à Concilio permissa, numer. tricentesimo vndecimo & 312.

An ad absentiam trium mensium requiratur causa, & licentia, numero 313. cum sequentibus, resoluitur non requiri,

requiri, & ponuntur declarationes Sacr. Congregationis.

Isti menses, non debent sumi in maximis solemnitatibus ex Congregatione Concily, quod tamen in Hispania non seruatur, n. 37. & 318.

An Canonici possint licite abesse vltra tempus à Cõcilio permissum, amittendo distributiones, & fructus, qui residendo lucrifiunt n. 319. cum seqq. resoluitur negatiue, etiamsi maneant in ciuitate, & ponuntur declarationes S. Congregationis.

An satis sit lucrari grossam, seu vestuariũ residendo ad horam, seu tempus illius. n. 324 & seqq. resoluitur, non satis esse, nec satisfacere, & adducuntur declarationes S. Congregationis.

Consuetudo vigens in Ecclesiis, vbi Matutini dicuntur media nocte, non interessendi illi videtur excusare, n. 326.

An ex diebus, & horis collectis sint conficiendi menses absentiæ, n. 327. & seq.

Secundum Congregationem Concily non valet statutum, seu consuetudo, vt Præbenda, seu grossa lucrifiat interessendo vna vel duabus horis, aut minori tẽpore 9. mensium, n. 329. sed non seruatur in Hispania & potest sustineri, n. 330. & quid in Ecclesia Ciuitatẽn. seruetur.

An obtinens Dignitatem, cui incumbit visitatio, possit ratione visitationis abesse vltra tres menses, & lucrari fructus, ac distributiones Dignitatis & Canonicatus, quem simul obtinet, numero 332. resoluitur, vt in declaratione Sacræ Congregationis ibi posita.

Si esset consuetudo, quod Archidiaconus visitans percipiat distributiones, esset valida, n. 333.

Incumbens curæ animarum imminenti suæ Dignitati habetur pro præsenti, & interessenti ex decreto Concily, sess. 22. cap. 3. numero 334. sed intelligitur de Cura animarum proprie, nempe fori interioris numero 335. vbi adducuntur declarationes Sacræ Congregationis.

Visitans, seu exercens iurisdictionem imminentem suæ Dignitati, vel Ecclesiæ, non lucratur distributiones, quando est absens à ciuitate, seu loco Ecclesiæ, alias secus n. 336.

Non procedit d. decretum cap. 3. in Canonicis, seu Dignitatibus habentibus Parochiales, non tamen annexas, numero 337. vbi ponitur declaratio S. Congregationis.

Archidiaconus visitans non lucratur fructus Canonicatus, quem simul obtinet, etiamsi esset annexus Dignitati, stante quod fructus sint distincti, secus autem esset in Portione accessorie annexa Dignitati, numero 338.

Conuincitur consil. Nauarr. 14. de Clericis non residentibus quatenus sentit, quod prosequens litem super iuribus suæ Dignitatis lucratur etiam fructus Canonicatus, num. 339.

Excusatus à residentia non lucratur fructus, qui non lucrifiunt in absentia, nisi in casibus à iure expressis, nu. 340.

Canonicus ingrediens Religionem non lucrabitur anno nouitiatus fructus Præbendæ, quamuis sit iuste excusatus à residentia, n. 341.

Canonicus electus ad Episcopum Italiæ, qui debet Romæ examinari, quamuis interim, dum vadit, iuste absit, nõ tamen fructus percipiet, ad quos percipiendos in absentia non solum non sufficit vtilitas priuata, sed nec vtilitas Ecclesiæ, seu Episcopatus in genere, sed requiritur vtilitas Ecclesiæ in specie, n. 342.

Obtinentes ex dispensatione Parochialem, & Canonicatum residentes in Parochiali percipiunt fructus Canonicatus ex priuilegio Bullæ Pij V. & obtinens ex dispensatione duos Canonicatus, seu Dignitates eo ipso censetur dispẽsatus, vt percipiatur in absentia fructus alterius, quando dispensatio est perpetua, n. 343.

In statuta, & consuetudines Ecclesiarum concedentia iubilationem deseruientibus per 40. annos sint contra ius, & derogata per Concilium numero 344. resoluitur quod non, & adducitur declaratio S. Congregationis.

An per Concilium sit derogatum c. de cetero, & c. ad audientiam. de Clericis non resident. vbi habetur, quod duo Canonici existentes in seruitio Episcopi habentur pro præsentibus nu. 345. cum seqq. resoluitur, non esse derogatum, & ponuntur declarationes S. Congregationis.

Canonici existentes in seruitio Episcopi non possunt percipere distributiones quotidianas, quod fallit stante consuetudine in contrarium, n. 348.

Fallit etiam in Canonicis missis ad visitanda limina, vel comitantibus Episcopos ad ea, num. 349. vbi ponuntur declarationes S. Congregationis, quod declaratur num. seq.

Fallit etiam, quando Canonicatus consisteret, solum in distributionibus, nam tunc eas lucrarentur, excepta tertia parte ex Congregationis sententia, n. 351. vbi ponuntur declarationes.

Quoad lucrandos fructus Canonicatus, quando omnes consistunt in distributionibus, S. Congregatio facit differentiam inter absentes causa studij, & causa residẽtiæ in Parochiali ex vna parte, vt hi eos integros percipiant, & inter absentes causa seruitij Episcopi, & inimicitiarum, vt hi eos lucrentur, deducta tertia parte, n. 352. & 353.

Fallit etiam stante speciali gratia, & concessione Papæ, n. 354. & 355.

Similis gratia, & priuilegium percipiendi etiam distributiones in absentia concedi solet ad tempus, & prorogari Inquisitoribus, & Ministris S. Inquisitionis Hispaniæ nu. 356. vbi ponitur declaratio S. Congregationis.

Canonicus Vicarius Episcopi, non potest percipere distributiones in absentia, quamuis percipiat fructus, nisi sit consuetudo in contrariũ n. 357. secus in Vicario capituli sede vacante n. 358.

Absens pro seruitio, & vtilitate Ecclesiæ de iure percipit fructus, & etiam distributiones, si est præsens in loco, n. 359. nisi sit consuetudo contraria, nu. 360. absens vero a loco pro vtilitate Ecclesiæ, vel alia iusta causa, non percipit distributiones, nisi consuetudine aliud sit obtentum num. 361. vbi adducuntur declarationes S. Congregationis, iuxta quod sunt accipiendæ aliæ declarationes adductæ, nu. 362. & quædam consi. Nau. consi. 363.

Dispositio d. c. de cetero, & c. ad audientiam, de clericis non residen. procedit etiam in Canonico Doctorali, & Magistrali, n. 364. nisi vergeret in magnum damnum Ecclesiæ, n. 305.

In Ecclesia Abulen. est statutum, quod Doctoralis non procuret, nec acceptet familiaritatem Episcopi, nec ea vtatur, n. 366.

Dispositio d. c. de cetero, & c. ad audientiam, non habet locum in Canonico pœnitentiario, n. 367. nec etiam in Canonico lectura, n. 368.

An dispositio istorum capitulorum procedat in inferioribus clericis, non Canonicis, n. 369. cũ seqq. approbatur sententia Abbatis in dict. cap. ad audientiam

numer.8.quam secuta est Rota.

Qui non per Episcopum, sed alias sunt occupati pro cõmuni vtilitate.seu Episcopatus in genere,aut per Episcopum plures quam duo eiusdem Ecclesiæ, non percipient fructus in absentia,n.374.

Procuratores generales Cleri Hispaniæ à Congregatione deputati residentes in Curia Romana, & Regia nõ excusarentur à residentia, nec lucrarentur fructus in absentia, nisi staret breue Clementis VIII. numero 375.

Dispositio d.c.ad audientiam, non comprehendit Portionarios,qui non sunt de Capitulo,licet in eo habeant vocem,num.376.& 377.vbi ponitur resolutio Rotæ,& num.378.eos tamen comprehenderet vbi essent de Capitulo, vt sunt in aliquibus Ecclesiis Hispaniæ.d.numer.378.

In Ecclesia Abulen. Portionarij possunt assumi ab Episcopo in familiares,sicut Canonici ex statuto Ecclesiæ, nu.379.

Quod dicitur de Portionariis videtur dicendum de Dignitatibus in proposito,n.380.

Dispositio d.c.de cætero,& c.ad audiẽtiam,habet locum in Prælatis inferioribus Episcopo respectu suorũ subditorum,n.381.

Idem est in Legato,quantum ad Prouinciam suam,& in Archiepiscopis,quo ad Clericos suæ Diœcesis, & non suffraganeorum,n.382.

Familiares Papæ existentes in eius seruitio percipiunt fructus in absentia,numero 383.quod tamen non procedit in scriptoribus, & aliis officialibus Curiæ,numero 384.

Sicut familiares Episcopi,ita etiam familiares Papæ nõ percipiunt distributiones,n.385.resolutio Rotæ,n.386. circa indultum subcollectorum.

Familiares Cardinalium excusantur à residentia secundum aliquos,n.387.sed contrarium tenetur,num. 388.

Existentes in seruitio,aut officiis Regis,seu Principis,non excusãtur à residẽtia,n.389. & si aliquod priuilegium fuit antea eis concessum, vt Regi Franciæ, reuocatum est iam per Concilium,nu.390.& quod dicit Nauarr. c.25.n.121.de Capellanis Regum, intelligendum est de priuilegiis concessis post Concilium, quæ tamen non sunt,n.391.

An causa peregrinationis,maxime ex voto,liceat abesse vltra tempus à Concilio permissum, & lucrentur fructus,n.392.cum seqq.resoluitur negatiue ex sententia Congregationis.

An Canonici,& Beneficiati celebrantes priuate Missam in eadem Ecclesia tempore officiorum habeantur pro præsentibus n.396.cum seqq.resoluitur,quod non, & adducuntur declarationes S.Congreg.licet contrarium de consuetudine seruetur in aliquibus Ecclesiis, quæ videtur tolerabilis.

180 SEcundo principaliter † dico, quod obtinentes in Ecclesiis Cathedralibus, aut Collegiatis Dignitates, Canonicatus, Præbendas, aut Portiones tenentur ad residentiam, ita vt non liceat eis vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis, vltra tres menses etiam continuos (vt S.Congregatio declarauit) ab eisdem, Ecclesiis quolibet anno abesse,saluis nihilominus earum Ecclesiarum constitutionibus, quæ longius seruitij tempus requirunt. Ita S. Concilium Trident.*sess.24.de reform.c.12.vers.præterea obtinentibus*, vbi etiam statuitur,quod distributiones qui statutis horis interfuerunt, recipiant,reliqui quauis collusione, aut remissione exclusa his careant,iuxta decretum Bonifacij VIII.*in c.11.de clericis non resid.in 6.* quod Sacra synodus in vsum reuocat, non obstantibus quibuscunque statutis,& consuetudinibus, & quod omnes diuina per se, & non per substitutos compellantur obire officia. Sandoual.*de officio Ecclesiastico 5. parte, capit.3. numero 3. & 4.*

Circa quod varia dubia † examinanda sese offe- 181
runt, & primo dubitatur an *d. versicul.præterea obtinentibus*, comprehendantur Dignitates principales, & capita Ecclesiarum Collegiatarum; & dicendum est,quod sic, vt censuit S.Congregatio Concilij super eo, his verbis: *Ad hanc residentiam tenentur etiam Abbates,& alij Superiores Ecclesiarum Collegiatarum, licet habeant iurisdictionem in Canonicos, & ad hoc cogi possunt ab Episcopis,sub quorum Diœcesi sunt*, alia ibi, *Dignitates, comprehenduntur etiam illæ Dignitates, quæ sunt capita illarum Ecclesiarum Collegiatarum.* Et quæ etiam essent exemptæ à iurisdictione Ordinarij, *& habent tantum iurisdictionem in Canonicos,& deseruientes in illis Ecclesiis,*& dicitur in ista declaratione, *& habent tantum iurisdictionem in Canonicos*, quia,si haberent territorium, & iurisdictionem quasi Episcopalem, non tenerentur ad residentiam chori, & horarum, quamuis tenerentur ad residentiam, sicut Episcopi, de quo infra *numer. 480.*

Secundo dubitatur, an obtinens † Dignitatem, 182
maxime principalem, in Collegiata, quæ habet etiam sedem in Cathedrali, excusetur à residentia in Collegiata, & possit residere in Cathedrali, & dicendum est, quod non, vt in vna Vallisoletana residentiæ coram D.Sacrato, in qua prima Iun.1601. fuit resolutum, *Assignationem sedis in Cathedrali non excusare à residentia in Collegiata, nam aut dicta sedes non requirit residentiam, & sine dubio Abbas non excusatur à prima obligatione, aut vero requirit residentiam,& nihilominus tenetur Abbas residere in Collegiata,tum quia illa est dignior sedes, cum ibi sit caput. Abbas* in capit.extirpandæ.§.qui vero,numero 5.*vbi Hostien.* numero 8. de præbend. *tum quia Abbas ibi percipit fructus non in Cathedrali*, argumento capit. cum ex officij,de præscript.& decimo Maij 1602.coram eodem fuit resolutum. *Abbatem teneri ad residentiam in Collegiata,tam ex dispositione iuris communis* capit.ad hæc, versic.cum singulæ, de præbend.capit.fin.de rescript.in 6. *Ferretus* consilio 32.numero 14. *quam ex dispositione Concilij Trident.*sessione.22. de reformat.capit.3.*& etiam vigore erectionis,non obstante, quod in Bulla erectionis non exprimatur Abbas, & consequenter non comprehenderetur sub dispositione, quod Beneficiati in dict.Ecclesia teneantur residere per glossam* in Clement. 2. verb. in eisdem.de ætate,& qualitate, *quia id procedit, quia ibi materia est correctoria, secus hic, vbi assistit ius commune. Abb.* in capit.relatum,numero quinto de Clericis non residentes.*nec obstare prætensam consuetudinem non residendi, quia illa non legitime probatur. Nec obstare, quod Abbas habeat aliam sedem in Cathedrali,quia,si sedes in Cathedrali requirit residentiam, potius ex ea inducitur incompatibilitas, quam liberatio à residentia in Collegiata* d. cap. ad hæc,*nisi aliter appareat dispositum cum explicita scientia Papæ; nec obstare sententiam D.Orani, quia non iustificatur ex actis, & in contrarium stat ius commune,& statutarium istius Ecclesiæ, vnde tanquam notorie iniusta non potuit facere transitum in rem iudicatam. Cæsar de Grassis* decisione 2.de solut. De quo etiam infra, numero 476.

vbi

vbi dicta videnda sunt.

183 Tertio dubitatur, an habens † Canonicatum, & Monasterium in commendam teneatur in Canonicatu residere? Et dicendum est, quod in Monasterio, nisi illud sit ab animarum cura liberum, vt in sequenti declaratione S. Congregationis Concilij, *Obtinens Canonicatum, & Monasterium in commendam ab animarum cura liberum, in Canonicatu residere tenetur.* Et conducit declaratio nona supra adducta hoc capite sub numero 179. quæ ait, quod in Monasteriis, & Abbatiis, quæ cura & conuentu carent, non est necessaria residentia. Imo & obtinens Parochialem & Canonicatum, qui debet residere in Parochia-

184 li, vt in constitutione 64. Pij V. † & in declaratione septima adducta sub *d. num.* 179. si non resideat in Parochiali ex permissu Episcopi, debet cogi residere in Canonicatu, vt in sequenti declaratione d. S. Congregationis, *Habens Canonicatum, & Parochialem in duabus Diœcesibus, & non residens in Parochiali ex permissu Episcopi, vt tenetur ex Bulla Pij V. cogendus est ad residendum in Canonicatu.*

185 Quarto dubitatur habens duas † Dignitates, seu duos Canonicatus ex dispensatione in qua debeat residere? Et dicendum est, quod in digniori, alias in qua maluerit, vt in sequentibus declarationibus S. Congregationis Concilij; Prima, *Habens duos Archidiaconatus dignitate pares, residere poterit in quo sibi placuerit, si alter est dignior, tenetur in eo residere.*

Secunda. *Obtinens legitime duas Dignitates, in digniori residere tenetur, & fructus alterius lucratur, non tamen distributiones, & eam tertiam partem Præbendæ, quæ authoritate decreti sessione 22. de reformatione, in quotidianas distributiones est conuersa.* Tertia. *Obtinens duos Canonicatus tenetur in digniori residere, eius vero, in quo non residet, quotidianas distributiones perdit. in quibus distributionibus intelligitur etiam comprehensa tertia pars Præbendæ, quæ ex decreto Concilij Tridentin. conuersa fuit in distributiones quotidianas: sed habens plures Canonicatus dignitate pares, vbi pluribus inseruire potest, residere tenetur.* Et idem est in habente duas Parochiales vnitas, vt in declaratione 14. & 16. adducta supra sub *d. n.* 179.

185 Et habens ex dispensatione duo † Beneficia residentiam requirentia debet residere in eo, quod maiorem necessitatem, seu causam residendi habet; si vero æqualem habent, potest in quo maluerit residere, vt in sequentibus declarationibus d. S. Congregationis, Prima Archiepiscopo Ianuen. *Parochiales Ecclesiæ sunt incompatibiles cum Beneficiis, in quibus assignatæ sunt distributiones quotidianæ, quas à diuinis absentes amittunt, & illi, qui obtinent duo Beneficia, vel plura cum legitima dispensatione ante Concilium Tridentinum obtenta requirentia personalem residentiam, tenentur residere in quo est maior necessitas, nec propterea possint alterutro priuari, amittunt quidem distributiones quotidianas eius Beneficij, cuius ministerio non inseruiunt.* Secunda, Cardinali Farnesio. *Canonici omnes debent in propria Ecclesia residere, & personaliter deseruire eorum muneri, non obstantibus quibuscunque, ille tamen, qui aliud Beneficium ex legitima dispensatione obtinet, quod maiorem, vel æqualem causam residendi habeat, licet non interfit muneri, quod exigit Canonicatus, non potest tamen eo priuari, nec alia pœna affici, nisi priuatione distributionum quotidianarum, nec Concilium Tridentinum super pluralitate Beneficiorum prouidet, nisi ad futurum, præterquam in Parochialibus, quas nec etiam per dispensationem ante Concilium Tridentinum obtentam nemo, nisi vnitas retinere potest.* Et idem est in habente duas Parochiales vnitas, vt in d. declaratione decimaquarta, vbi dicitur, quod, si non constet quæ sit dignior, residendum est in frequentiori, & si vna, fuerit extra, & altera intra vrbem, residendum est in ea quæ est intra. Et ad prædicta conferunt quæ tradit post hæc Gonçalez *glos. 6. numer. 268.*

Quinto dubitatur, an Capellaniæ, & Beneficia 187
simplicia, † quæ nullos fructus habent in absentia, sed omnes inter Capellanos, & Beneficiatos præsentes distribuuntur absentibus nihil percipientibus, requirant personalem residentiam, sicut Canonicatus, & Portiones ita, vt ea obtinentes ad residentiam præcise teneantur, & cogi possint, non obstante consuetudine contraria? Et pro parte negatiua faciunt ea, quæ in proposito adducit Nauarrus *consil. 4. de Clericis non residentibus numer. 1. 2. & 3.*

Nihilominus tamen contrarium fuit decisum 188
per † Sanct. Congregationem Concilij in vna Ianuen. vt in prima declaratione supra adducta, *num.* 186. & in vna Compostellana, de qua est *dict. consil.* Nauarri 4. vt in sequēti declaratione. *An Capellaniæ in Ecclesia Cathedrali existentes, quarum redditus ex variis defunctorum redditibus, cum onere Missas aliquot, & diuina officia pro animarum salute celebrandi, inter se tantum distribuunt Capellani præsentes, qui onera prædicta per seipsos, & per alios presbyteros quoscunque persoluunt; reliquis Capellanis, qui præsentes non sunt, nihil percipientibus, personalem residentiam requirant ita, vt qui obtinent, ad residentiam præcise, etiam per priuationem cogi possunt, non obstante consuetudine contraria? Multi ex illustrissimis tenebant non posse cogi præcise, & in hanc sententiam inclinabat maior pars, nisi allegaretur alias fuisse in contrarium decisum, quoniam fructus sunt in forma distributionum, vt in Canonicatibus, ideo fuit decisum cogi posse præciso ad residendum,* & post hæc tradit Gonçalez *glos. 5. numer. 108.* dicens istam declarationem originaliter vidisse.

Sexto dubitatur, † an, dum Concilium ibi sta- 189
tuit, quod illis non liceat vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis vltra tres menses ab Ecclesiis abesse, censeatur tollere consuetudinem, etiam immemorialem.

In quo videbatur † respondendum negatiue, nam 190
consuetudo immemorialis nunquam censetur sublata, nisi expressa mentio de ea in lege, vel constitutione habeatur, nec comprehenditur in reuocatione consuetudinis, etiam cum dictione vniuersali. Aymon. Crauetta. *de antiquitate temporis 4. parte, sectione, materia ista, numero 47.* Ruinus *consilio 13. numero 30. libro 2.* Couarruuias plures referens *libro 3. variar. cap. 13. numero 5.* Auendanno *resp. 16. num. 1.* Pelaez de Mierez *de maiorat. 4. parte quæstione 20. numero 51.* Velazques *in libro 6. Tau. glossa 11. numer. 9.* Flores de Menna, *quæstion. 10. numero 44.* & Emanuel Rodriguez *quæstion. regul. 1. tomo quæstione 9. articul. 5. ad finem cum aliis,* & fuit resolutum in causa Palestina iurisdictionis. 25. Maij 1565. coram D. Orano. *immemorialem non comprehendi in reuocatione consuetudinis, etiam cum dictione vniuersali, limitari tamen duobus modis; primo, quando tollitur consuetudo tanquam irrationabilis, & sic procedit, quod tradit Antonius Gabriel.* de præscriptione conclusione 1. numero 27. *secundo, quando eadem ratio militat in immemoriali & Couarruuias supra,* & tradit post hæc

Gonçalez *glossa* 33. *numero* 2.

Addo Tertium, quod consuetudini immemoriali est derogatum per clausulam derogatoriam
191 † consuetudinum etiam iuramento Apostolica confirmatione, vel alia quauis firmitate roboratarum, & sic videtur intelligere etiam de immemoriali, vt fuit resolutum in causa Cesarauguſtana surreptionis Breuium 16. Iun. 1559. coram Domino Orano, vt per Cot. *decis.* 34. *in Miscellaneis manuscriptis.*

192 Similiter sublata† quacunque præscriptione non censetur sublata præscriptio immemorialis, Felinus *in Rubric. de præscript. num.* 18. Aymon *supra*, Balbus *de præscriptio. 2. parte 3. partis 6. quæstione num.* 21. & 5. *part. 5. part. pœnitentialis. quæstion.* 9. Probus ad Monachum *in c. 1. de præscript. in 6. numer.* 24. Tiraquel. plures referens *de retract. conuen. §. 1. gloss.* 2. *num.* 23. & 25. Afflictus *dec.* 154. *num.* 5. Boerius *dec.* 39. *num.* 12. Otalora *de nobilitate 3. part. cap.* 7. *num.* 11. Auendanno, Mieres, Velazques, Flores, & Emanuel Rodriguez *supra*, & idem Velazques *in l.* 41. *Tauri. gloss.* 1. *num* 6.

Nisi vbi lex, vel priuilegium afficit rem, & facit
193 † eam impræscriptibilem dicendo non posse præscribi. Felin. *in cap. accedentes. numero* 6. *fall.* 3. & *in cap. cum ex officij. numero* 1. & 13. *de præscript.* Ripa *in l. quominus. numer.* 40. & 101. *de fluminibus.* Balb. *d. quæst.* 9. *ad fin.* Prob. *supra*, & Tiraquell. *num.* 25. Antonius Gabriel *d. concl.* 1. *ex num.* 27. & Matienço *in l.* 3. *titul.* 10. *lib.* 5. *recopil. glossa* 9. quo casu, quicquid dicant Felinus, & Ripa *ibi*, non sufficeret etiam allegare titulum, seu priuilegium, & ad ipsum præsumptiue probandum adducere immemorialem, nisi data fama tituli, seu priuilegij iuxta dicta, & adducta supra 1. *part. cap.* 2. *numero* 38. & in terminis idem Felinus *in cap. cum contingat, de foro compet. num.* 5 *fall* 3. Anton. Gabr. *supra num.* 33. de quo vide Aymonem *dict.* 4. *part. sect. absolutis à numero* 52. & *sectione materia ista, numero* 96. & ita alias S. Congregatio Concilij declarauit decretum Concilij *sessione* 24. *de reformatione, cap.* 20. † quod derogat quibuscunque consue-
194 tudinibus, vt in fine illius decreti, non substulisse immemorialem, Apostilla *consil.* 3 Nauarr. *de officio deleg.* & post hæc Gonçalez *dict. gloss.* 33. *numer.* 5. vt in declarationibus seqq. Prima Cardinali Pacieco Archiepiscopo Burgen. *Persistendum est in illa declaratione iam dudum ab hac Congregatione facta, nempe decretum Concilij* sessione 24. cap. 20. *non substulisse immemorialem consuetudinem, & ideo si Archidiaconi, & Abbates legitime eam probauerint, si eos esse exercere huiusmodi iurisdictionem, illud tamen matoris explicationis gratia censuerunt nunc addendũ, vt interea, dum illi eam consuetudinem probauerint, amplitudo vestra sola vtramque iurisdictionem exerceat. Quæ omnia ita ab ea obseruatum iri persuasum habemus. Roma die* 27. *Septembris* 1575. Secunda super dict. cap. 20. *Sepius responsum est hoc decretum Concilij non substulisse immemorialem consuetudinem. Et ideo si isti inferiores legitime probauerint eam, sinendi sunt exercere huiusmodi iurisdictionem, interea tamen, dum illi eam consuetudinem immemorialem probauerint, Episcopi soli hanc iurisdictionem exercere debeant, cum pro Episcopo stent regulæ, & ratio Concilij, & legitime probatur, quod per tres sententias probatum est.* Tertia. *Congregatio censuit decretum Concilij* sessione 24 capit. 20. *non substulisse immemorialem consuetudinem Decano, Capitulo, seu alij inferiori, cognoscendi in criminalibus, & matrimonialibus.*

Item eo decreto non comprehendi Abbates, Præpositos, seu Archipresbyteros nullius, qui ordinaria iurisdictione ab immemoriali tempore cura fungũtur.

Item censuit decretum Concilij sess. 6. c. 4. & sess. 25. c. 6. *non substulisse facultatem, alias ex immemoriali & laudabiliter obseruata consuetudine Decano, & Capitulo singulares Capituli, ipsique subiectas personas cumulatiue cũ Episcopo, seorsum tamen ab eodem ipsumq; Episcopum toties, quoties sua authoritate vti volentem, non excludendo visitandi, corrigendi, & emendandi, quia Concilium non dicitur eam facultatem concessisse Episcopo cumulatiue, quoad alios inferiores Ordinarios, de quorum exclusione non constat, & ab eis debite punitus non est cogendus coram Episcopo denuo se purgare, vel ab eodem iterum puniri.* Quarta. *Nec quasi possessio immemorialis est sublata. Quæ probanda coram eodem Episcopo, & interim Episcopus ipse, & solus iurisdictionem exerceat.*

Vnde in vna Veronen. † iurisdictionis. 18. Mar- 195
tij 1596. coram Illustrissimo Pamphilio fuit per Rotam resolutum, *quod licet ex Concilio Trident.* d. cap. 20. §. ad hæc. *præseruetur Decano, & Capitulo, seu alijs inferioribus immemorialis consuetudo cognoscendi causas criminales, & matrimoniales, tamen, cum immemorialis probatur, quæ non dicitur ad hunc effectum legitime probata, donec de ea constet per tres sententias conformes, Episcopus solus debet istam iurisdictionem exercere, & in ea manuteneri ex iuris communis assistentia, non aliter probata quasi possessione,* c. cum personę, post medium, de priuileg. in 6. cum ibi notatis. *Caputaquen.* decis. 306. p. 1. & 201. part. 2. *iuxta dictas declarationes S. Congregationis.*

Et ita obtinentes Dignitates in † Ecclesia Tole- 196
tana, & in aliquibus aliis Ecclesiis Hispaniæ prætendunt, non teneri ad residentiam, & non resident quia dicunt esse in consuetudine immemoriali non residendi.

Nihilominus tamen in † proposito iuxta subie- 197
ctam materiam, & mentem Concilij *d. cap.* 12. *versic. præterea obtinentibus*, contrarium S. Congregatio cẽsuit, nempe Concilium substulisse consuetudinem etiam immemorialẽ, vt apparet ex sequent. declarationibus super *dict. capit.* 12. (quod etiam videtur sentire Couarruu. *d. libr. 3. variar. cap.* 13. *sub numer.* 9. & Hoieda *de incompatibil. cap.* 17. *num.* 20.) Prima ibi, *aut consuetudinis, etiam immemorialis.* Secunda, *S. D. N. Greg. XIII. ex sententia Cong. declarauit immemorialem consuetudinem non excusare à residentia in Cathedralibus, & Collegiatis insignibus; in Collegiatis autem non insignibus posse excusare, si Ecclesiæ sunt rurales prorsus destitutæ, aut quibus nunquam antea supra hominum memoriam solitum esset residere, aut in quibus adeo tenues redditus essent, vt canonicos aliunde non habentes, vnde viuerent, alere non possent, & sufficit ad excludendam immemorialem, quod aliqui canonici resederint,* Consonat Concilium Bononien. *titul. 6. de residentia. §. de his, qui ad residentiam tenentur, versicul. itaque hi. & §. de causis excusantibus canonicos à residendo. versiculo vltimo.* Tertia. *Congregatio parua, id est, Illustrissimorum Cardinalium tantum, censuit immemorialem esse sublatam per Concilium, & statuta iurata nihil valere, vt iam resolutum est, ac statuta authoritate Apostolica confirmata non esse sublata per Concilium* sessione 24. capit. 12. Ita Episcopo Lamacen. sexto Septemb. 1576. Quarta. *Non datur substitutus in loco canonici absentis ex iusta causa, nec potest compelli canonicus deseruire per substitutum, sed vt per se deseruiat, non obstante*

stante immemoriali consuetudine, quod etiam patet ex declaratione vltima infra adducta. *numero* 216. & Abulens. infra adducta, *num.* 235. & ex declarationibus, prima & secunda adductis *numer.* 323. & ex sequenti declaratione, & respons. dato Episcopo Segobien. vndecima Iulij 1590. ad primam, † secundam, & octauam, quam totam hic ponere placuit, quia deseruit ad alia infra dicenda. *Ad primam de residentia Canonicorum, & Dignitatum Congregatio respondit, consuetudinem immemorialem non residendi sublatam esse ex decreto Concilij* cap. 12. sessione. 24. *quod si Canonici alia se ratione tueantur, audiendi erunt. Ad secundam respondit eos teneri ad residendum nouem mensibus. Ad tertiam, si locum habet Concilium* c. 3. sess. 21. *tũc tertiam partem esse accipiendam secundũ verum valorem, sed ei remedio locum non esse existimauit, nisi vbi distributiones ita sint tenues, vt verisimiliter negligantur. Ad secundam censuit huiusmodi inhibitionem, in qua concedenda, nec forma nec tenor sacrarum constitutionum, vt cauetur decreto Concilij* sessione. 22. cap. 7. *seruatus fuit, tanquam nullam iure posse contemni. Ad sextam, respondit curam animarum, vel esse exercendam per ipsos Canonicos, quibus imminet, aut si minus sufficiant, adiungendos coadiutores ab Episcopo approbatos. Ad septimam, Canonicos, & Dignitates teneri diuina officia per se ipsos obire, itemq; Missas maiores canere illis diebus, quibus tenentur. Ad octauam an Episcopus possit habentes officia Archypresbyteratus, operariæ, sc. holastriæ, & thesaurariæ, quibus in sua fundatione quædam onera fuerunt imposita, licet modo à tempore immemoriali nullum onus habeant, cogere ad onera in fundatione imposita, non obstante d. consuetudine immemoriali, & ad personalẽ residentiã compellere, non obstante, quod à nõnullis annis non resederint? respondit posse cogere ad personalem residentiam, & vt competens in Ecclesia seruitium ad formam ab eo præscribendam impleant iuxt.* cap. 3. sess. 22. *Ad nonam, an constitutio quædam facta ab Episcopo, & Capitulo post Concilium Trident. de soluendo certam pecuniæ quantitatem ratione nouæ possessionis Episcopatus, & Canonicatuum, & Dignitatum distribuendam in fabricam, & salaria Notarij, conuocatorum, campanarij, & aliorum ministrorum Ecclesiæ, quibus iam alias sunt certa constituta salaria, sit valida, nec ne? S. Dominus noster ex sententia Congregationis respondit huiusmodi constitutionem seruandam, nihil tamen ex ea pecunia Notarijs, cursoribus, & campanario, aliisue Ecclesiæ ministris tribuendum, sed integram summam in vsus fabricæ conuertendam, atque ita libenter soluendam, tam à capitularibus, quam ab Episcopo, cum sperari possit officium, Ecclesiæue Dignitatem, quæ ab huiusmodi largitate in ædificium ornatumue Ecclesiæ facta sumit exordium, ad mysticam quoque Ecclesiæ ædificationem fœliciter in Domino processurum. Ad decimam, posse Episcopum visitare solum, capitulares, & bona, eorumque bonorum administrationem, vel quibus sibi videbitur adiunctis. Ad vndecimam, solus Episcopus potest fabricam visitare. Ad duodecimam, Episcopus potest solus, vel iis qui sibi videbuntur itidem adiunctis, etiam extra gremium Capituli, Canonicos visitare, corrigere, & punire, non tamen pœna ordinaria, sed extraordinaria, quæ morum correctionem respiciat; concordia autem, si à Sede Apostolica ex certa scientia, & cum causæ cognitione confirmata fuerit, censetur sublata. Ad decimam tertiam, Episcopus, non potest recusari in visitatione. Ad decimam quartam, An deficientibus examinatoribus synodalibus, vel ipsis impeditis, Episcopus, vel Capitulũ sede vacãte alios possit creare, donec synodus habeatur? censuit ita non posse. Ad decimam quintam. Abstinere debet Episcopus, & Delegatus ne imponant pœnam excommunicationis, nisi in subsidium & à præceptis cum prolatione pœnæ excommunicationis, & si eam imponant, potest appellari, & ab ea, nisi quis comminetur, dari vtique appellationem. Ad decimam sextam. Quando onus fabricæ non est translatum in populum, potest Episcopus sumere aliquam partem ex aceruo fructuum communi decimarum pro fabricæ reparat: quando autem ex consuetudine etiam translatum potest populum compellere, & non potest fructus decimarum sumere. Ad* decimum septimum, *An Canonice Capituli Ecclesiæ teneantur Episcopo rationem reddere administrationis fabricæ Ecclesiæ, & fructus omnes in vtilitatẽ eiusdem Ecclesiæ expendere, non obstante consuetudine immemoriali, respondit teneri reddere Episcopo rationem, omnesque fructus in vtilitatem eiusdem Ecclesiæ expendere, nisi per Episcopum velint visitari pecuniam, quæ in fabricam impendant.* Ad decimum octauum. *Subcollectores non possunt visitari, nec corrigi ab Episcopo.* Ad decimum nouum, cap. 9. sess. 25. *habet locum tam in petitorio, quam in possessorio.* Ad vigesimum. *Redditus fabricarum, potest Episcopus expendere pro suo arbitrio.*

Vnde obtinentes Dignitates in d. Ecclesia Toletana, † & aliis Ecclesiis Hispaniæ non possunt hodie 199
excusari à residentia, licet ante Concilium essent in consuetudine immemoriali non residendi. Nec videntur etiam posse excusari dicendo, quod Concilium non sit quoad hoc receptum in dictis Dignitatibus & Ecclesiis. Nam, cum Concilium deroget cõsuetudini immemoriali, videtur ei derogare, tanquã irrationabili. Couarr. *n. lib. 3. vari. cap. 13. sub num.* 5. & sic non videtur excusare non receptio, vt alias dicitur infra 11. *part. ca.* 5. *n.* 161.

Septimo dubitatur, an, si ante Concilium Tri- 200
dentinum † litigatum esset super residentia cum aliquibus Dignitates obtinentibus, qui habuerunt sententiam, & rem iudicatam non teneri ad residentiam, quia probauerunt immemorialem, teneantur nihilominus ad eam post Concilium? & videtur non teneri. Nam Concilium hic non derogat sententiis, vt derogat *in c. 4. sess. 6. & in cap. 6. sess. 25. de reform.* in qua derogatione comprehenditur etiam res iudicata, † nam licet derogatio sen- 201
tiarum non comprehendat illas, quæ transitum fecerunt in rem iudicatam, Alex. *consi. 94. numer. secundo. lib. 2.* Decius *in l. res iudicata. numer. 3. ff. de reg. iuris.* hoc procedit in rescripto Principis, non autem quando per viam legis aliquid statuitur, non obstantibus sententiis, quia nunc tollitur etiam res iudicata, vt fuit resolutum per Rotam in causa Abulen. iurisdictions. 22. Ianu. 1588. coram Domino Orano.

Et vbi Concilium non derogat sententiis, non 202
comprehendit casus † per sententiam determinatos, vt alias Congreg. censuit circa *cap. 8. sess. 7. de reform.* in vna Lucen. iurisdictionis visitandi his verbis. *Congregatio Concilij censuit per* cap. 8. sess. 7. *præsupposito, quod sententiæ, & concordiæ excludant Episcopum à visitatione, illis Concilio minon derogasse, cum enim* d. capi. *faciat diuersas derogationes, censetur aliis non expressis noluisse derogare*, & est alia declaratio super *dict. capit. octauo*, quæ sic ait. *Concilium hic non censetur sustuliſſe, nec rem iudicatam, nec concordias.*

Et idem tenuit Rota in vna Legionen. iurisdi- 203
ctionis † de Saldanna inter Episcopum, & Archi-

diaconum de Saldanna 13. Nouembr. 1583. coram D. Blancheto, vbi in fine decisionis sic dicitur, *Neque etiam obstat decretum Concily Tridentini, nempe* capit. 20. sessione 24. *quia, vt fuit resolutum ab illustrissimis Cardinalibus, Concilium non comprehendit casus per sententiam determinatos, vt in illa Lucen. cuius copia data fuit; ideo videndum prius, an d. sententia sit in forma probanti, & quos casus comprehendat?*

Et idem fuit resolutum in causa Burgen. iurisdi-
204 ctionis Archidiaconatus de Virbiesca coram † D. Seraphino. & D. Mantica vt in decisionibus sequentibus.

Burgen. iurisdictionis Archidiaconatus de Virbiesca Decembr. 1585. coram D. Seraphino.

205 *FVit concluſum † ſententiam eſſe in forma probanti, cum fuerit extracta citato Reuerēdiſſimo D. Archiepiſcopo, & recognita per vnum teſtem, qui eſt quartus, nec non alij teſtes deponunt, quod Notarius de ea rogatus, erat Notarius publicus, fidelis, & legalis, & pro tali tentus & habitus, quæ ſufficere dixerunt in ſententia lata ante 70. annos. Puteus* deciſ. 151. & 338. libro 2. *quæ procedunt de plano, iuncta obſeruantia, de qua per teſtes D. Archidiacon. fuit item deciſum ſententiam continere iurisdictionem priuatiuam ad Epiſcopum, ex eo, quod loquitur de iurisdictione acquiſita mediante vſu longiſſimi temporis, & ſic per præſcriptionem, quæ dicitur priuatiua. Calder.* de præſcriptio conſil. 2. *Felin.* in capit. Paſtoralis, num. 5. de offic. Ordin. *Balb.* part. 5. pœnitentialis quæſt. 11. numer. 8. *cum alijs per informantes deductis, quod etiam admittitur per Dominos ſcribentes pro Archiepiſcopo; Non obſtat, quod opponitur de notoria iniuſtitia ex eo, quod ſit contra conſtitutionem ſynodalem, quia hoc reſpicit petitorium, nec hic poteſt habere locum præſumptio iuris, & obſeruantiæ conſtitutionis ſinodalis, cum præſumptio cedat probationi, quam habemus ex teſtibus. Non obſtant ſententiæ, quæ ex aduerſo deducuntur latæ per Prouiſores Epiſcopi ante Concilium Trident. quia præter quod non videntur in forma probanti, illæ ſunt latæ extra diſtrictum Archidiaconatus, & inter perſonas non ſubditas, & pro delictis alibi commiſſis, neque conſtat de aliqua ſcientia Archidiaconi, quæ vero geſta fuerunt poſt Concilium, non releuant, cum fuerint moleſtiæ illatæ prætextu decretorum Concily, quæ dederunt cauſam huic liti. Quare ſtante deciſione nuperrime coram R. P. D. Blancheto in cauſa Legionen. iurisdictionis, quod Concilium non tollit ſententias, & res iudicatas, Domini vnanimiter concluſerunt ſententiam releuare ad effectum, de quo agitur, ſcilicet manutentionis, & ideo dixerunt dandum eſſe mandatum de manutenendo D. Archidiacono.*

In eadem 11. Febr. 1594. coram D. Mantica.

206 *SVpponendo, ſine veri † præiudicio, quod iura nouiſſime in actis producta ſint in forma probanti, & teſtes legitime examinati, die 18. Ianuar. proxime præteriti, dubitaui, an releuent ad effectum probandi contrauentiones contra mandatum de manutenendo Archidiacono conceſſum. Et placuit Dominis, vt Archiepiſcopus in actis cederet dictis contrauentionibus, cum purgari aliter non poſſunt, & deinde facta ceſſione diſcuteretur negotium principale, rurſus autem d. die vndecima Februarij, quo dilucidius poſſit intelligi, quibus contrauentionibus ſit cedendum, & vt Archiepiſcopus in poſterum dici non poſſit contrauenisſe, propoſui memorialia loco cauſæ, in quibus, ſcilicet caſibus, Archidiaconus vigore d. mandati poſſit in quaſi poſſeſſione ſua tueri, & in quibus Archiepiſcopus ſuam quoque iuriſdictionem valeat libere exercere. Itaque in primis placuit Dominis Archiepiſcopum poſſe Archidiaconatum viſitare, ita tamen, vt viſitatoris officium non excedat, & conſequenter non valeat clericorum crimina coercere, ſed debeat Inquiſitiones eid. Archidiacono derelinquere, vt* in cap. 1. §. ſane, de cenſibus in 6 *& hoc dicebant etiam Domini fuiſſe deciſum coram R. P. D. meo Blancheto in Legionen. iurisdictionis ſeptima Februarij* 1583. *Cæterum crimina, quæ ſunt notoria ita, vt nulla tergiuerſatione celari poſſint, nullaque indigeant probatione, poſſe eum corrigere, & pœnam pro illis debitam infligere,* vt in dict. §. ſane, *expreſſum eſt; verum, quia multa dicuntur eſſe notoria, quæ non ſunt,* cap. conſuluit. de appellat. *& ibi Baldus explicuit, idcirco placuit etiam conſtare debere ea eſſe notoria ita, vt ſuper his negligentia inferioris notari poſſit, vt* in dict. §. ſane, *& ibi Francus declarat,* numero 3. *& Alexand.* conſilio 186. in fin. & numero 15. libro 2. *& late Felin.* in cap. cum ordinem, numero 31. cum ſeqq. de reſcript. *Secundo etiam placuit Archiepiſcopum non poſſe in cauſis prioris inſtantiæ ſuam iuriſdictionem exercere, nec recipere appellationes, niſi à ſententia diffinitiua, vel ea, quæ vim habeat diffinitiuæ, cum Archidiaconus ſit in quaſi poſſeſſione exercendi iurisdictionem priuatiue ad Archiepiſcopum, & quoad eam habeat etiam mandatum de manutenendo, quod, cum ſit generale, complectitur omnes caſus, in quibus aliud in ſpecie non probatur* leg. in fraudem. §. vlt. de teſtament. milit. *coniuncto* capit. 2. in fin. de coniugio leproſorum, *cum alijs additis à Curtio Seniori* conſil. 10. num. 2. & 3. *& Iaſon* in leg. à diuo Pio, in princip. num. 7. de re iudicat. *Dec.* conſilio 142. numero 4. *& Nata* conſil. 199. numer. 10. *neque quoad hoc neceſſariam eſſe aliam declarationem. Tertio etiam placuit Archidiaconum non poſſe vti monitoriis generalibus pro releuatione in forma ſignificanti, quia S. Concilium Tridentin. hanc facultatem ſolis Epiſcopis tribuit, & non inferioribus Prælatis, vt* in cap 5. §. quapropter, de reformatio. ſeſſ. 25. *Quarto etiam placuit Archiepiſcopum poſſe concedere licentiam Clericis, vt à ſuis Beneficiis ex cauſa rationabili abeſſe poſſunt, ſecundum quintam Concily ſanctionem* in cap. 1. de reformatio. ſeſſ. 23. *ſimiliter eum poſſe concedere facultatem prædicandi in Eccleſijs ipſius Archidiaconatus, vt* capit. 2. ſeſſione quinta, *& ſimili modo poſſe eum monialibus concedere licentiam emittendi profeſſionem, quæ aliter fieri non poteſt, vt colligitur ex eod. Concilio* cap. 16. ſeſſione 25. *item poſſe eum dare facultatem, vt ex vrgenti neceſſitate, vel euidenti vtilitate, & ſeruata debita ſolemnitate, poſſint alienari bona Eccleſiæ iuxta* capit. 1. de reb. Eccleſiæ. libro 6. *Abbas* in cap. nulli, num. 5 eod. & in cap. cum Apoſtolica, num. 5. & 9. de his quæ fiunt à Prælatis.

In ead. 16. Nouemb. 1594. coram eod. D. Mantica.

207 *FVit deciſum † ſententiam à R. P. D. meo Decano latā eſſe confirmandam, quia iuſte pronunciauit iuxta tenorem ſententiæ de partibus anni* 1512. *quæ cum eſſet tranſacta in rem iudicatam, non fuit à S. Concilio Trident.* ſeſſion. 24. capit. 20. de reformat. *ſublata. neque enim*

enim potest in dubium re fricari, quin illa sententia intelligatur de iurisdictione competente Archidiacono primatue ad Archiepiscopum; Primo, quia loquitur de iurisdictione acquisita ex possessione, vsu, & consuetudine ipsius, & antecessorum suorum, per quam quidem consuetudinem, & præscriptionem longissimi temporis acquiritur iurisdictio priuatiue ad Superiorem cap. irrefragabili. §. excessus, de officio Ord. *Abbas* in cap. auditis, numer 14. de præscript. & in cap. pastoralis, numer. 7. & *Felinus* numer. 11. de officio Ord. *Calder.* consil. 2. de præscript. *Balb.* part. 1. part. quintæ pœnitentialis, quæstione 11. numer. 8. *Secundo, quia in sententia dicitur Episcopum non posse ponere Vicarium, neque aliquem alium iudicem in d. oppido de Virbiesca, neque in oppidis, & locis eius Archidiaconatus. Vnde, cum sententia prohibeat, ne Archiepiscopus possit ponere Vicarium, neque aliquem alium iudicem in dictis locis, consequens est, vt eum excludat ab exercitio iurisdictionis, quia deputatio Vicarij, seu officialis est actus iurisdictionis, Ruin.* consil. 2. num. 4. lib 4. *neque sententia potest restringi ad Ecclesiam, & personas oppidi de Virbiesca, quia expresse loquitur etiam de alijs oppidis, & locis eius Archidiaconatus. Tertio, quia huiusmodi etiam interpretatio fuit recepta ex obseruantia subsecuta, vt probatur ex iuribus in actis ab Archidiacono productis, quæ quidem obseruantia est cuiuslibet dispositionis interpres.* leg. quædam, de rebus dub. leg. si de interpretatione & l. minime. ff. de legibus. *Gabri. qui alios consonantes refert* consil. 66. num. 24. lib. 2. *& de sententia loquitur in specie Cranetta* consil. 10. num. 9. *neque obstant iura Archiepiscopi cum depositionibus testium, ex quibus dicitur probari aliud etiam fuisse obseruatum, quia præterquã quod illa iura, cum non sint in forma probanti, & testes non sint legitime examinati in hoc dubio, sunt circumscripta, fuit etiam dictum eos actus iurisdictionales longo ex interuallo ab anno 1531. fuisse subsecutos, & ideo illi intelliguntur actus turbatiui, qui non possunt infringere præscriptionem ab Archidiacono completam, & per sententiam, quæ transiit in rem iudicatam confirmatam. Dd.* in c. auditis, de præscr. vbi Abb. *n. 3. notat, quod interruptio post completam præscriptionem non lædit ius quæsitum: nam ad tollendam præscriptionem completam requiritur tempus ad præscriptionem præfinitum, vt scribit idem etiam Abb.* consil. 94. in fi. lib. 1. *neque obstat, quod Archidiaconus, non sit tutus immemoriali præscriptione, quia sufficit ei res iudicata, quæ à S. Concilio Tridentino non tollitur, vt dictum est: neque ad rem pertinet, quod illa sententia sit sine actis, & ideo non debeat executioni demandari. Mohed.* dec. 319. *alias* 11. de re iudicata & 148. *alias* 3. n. 1. de testibus *quia, cum sit antiqua, pro ea præsumitur etiam sine actis, tam quoad iustitiam, quam quoad solemnitatem. Curtius Senior* in l. admonendi, n. 172. de iureiurando. *Cassad.* dec. 3 n. 2. de procurator. *Puteus* 338. lib. 2. *Ripa* resp. 1. n. 14. & 25. de iure patr. leg. 2. *& quoad istum effectum sententia intelligitur antiqua etiam ex spatio. 50. 40. vel 30. annorum. Puteus.* d. dec. 338. *& Ripa.* d. resp. 1. *numer. 9. sine dubio putat tempus 45. annorum antiquum esse, in proposito autem adhuc longius tempus vsque ad annum 1577. quo lis mota fuit transactum est, neque etiam refragatur, quod illa sententia fuerit lata in iudicio possessorio tantum, quia imo petitorium etiam complectitur, nam nititur ex possessione vsu, & consuetudine longi temporis, quæ dicitur præscriptio & ad proprietatem, seu vtile dominium pertinet, & finem litibus imponit. l. vlt. fine.* & notat Bar. *in princip. C. de edict. D. Adr.* idem Bar. *in l. vlt. n. 3. ff. pro suo, & in l. 1. §. vlt. ff. ad Tertull. & in l. transacta, de verb. significat.* Dec. *cons. 272. n. 6. præterea in d. sententia dicitur ad Archidiaconum pertinere correptionem, visitationem, & prouisionem omnium Beneficiorum d. Ecclesiæ & personarum illius, quod quidem verbum pertinere, late patet, ad petitorium etiã refertur.* l. verbum pertinere, de verb. significat. *Rota* dec. 9. de causa poss. in nouis, & 49. de rescript. in antiq. *Aret.* cons. 6. num. 8. *item cum in dict. sententia dicatur Episcopum non posse ponere Vicarium, neque aliquem alium iudicem in d. oppido de Virbiesca, neque in locis eius Archidiaconatus apparet petitorium esse comprehensum.*

In eadem 13. Ian. 1595. coram eodem D. Mantica.

PLacuit Dominis † *non esse recedendum à declarat. facta die 16. Nou. proxime præteriti vt sententia lata à R. P. D. meo Decano ad fauorem Archidiaconi debeat confirmari, nec obstat, quod sententia de partibus lata de anno 1512. ex qua potissimum sententia Rotalis nititur, sit sine actis, & ideo non faciat fidem, nec debeat executioni demandari secundum stilum* Rotæ. *Mohed.* dec. 319. *alias* 11. de re indic. & 148. *alias* 3. n. 1. de test. *fuit dictum coram eodem D. Decano in Meliten. præcedenti. 5. Dec. 1578. quia id locum non habet quando sententia est antiqua, & habuit effectum, quia ex obseruantia subsecuta præsumitur iustificata, in casu autem propositio obseruantia probatur ex iuribus in actis ab Archidiacono productis, neque ad rem pertinet, quod ex commissionibus ab Archidiacono impetratis anno 1517. & alijs sequentibus & iuribus inductis ab Archiepiscopo appareat d. obseruantiam non fuisse absque contradictione Archiepiscopi, quia ex perturbationibus Archidiaconi, post aliquod temporis interuallum illatis, & inhibitionibus ab eo obtentis, non modo non tollitur obseruantia subsecuta, sed magis confirmatur. Nam quasi possessio Archidiacoui in exercenda iurisdictione priuatiue ad ipsum Archiepiscopum comprobatur, neque enim requiritur obseruantia longi temporis, sed sufficit per aliquos actus ita fuisse obseruatum, quia optima est præsumptio, quæ ex effectu subsecuto colligitur,* l. sed Iulianus. §. proinde. ff. ad Macedon. l. quædam sunt de rebus dubijs *Decius* cons. 36. columna tertia in fine *Alben.* cons. 104. numero quarto. *nam simili quoque modo obseruantia, quæ habet vim declarationis, non eget longi temporis præscriptione. Butrius* in capite vltimo, numero quadragesimoseptimo de cõsuetudine, *Castrensis* consil. 347. numero quarto libro primo, *Alexander* 137. numero vigesimo primo, libro secundo & octauo, numero 6. lib. 6. *Aret.* consil. vndecimo nun ero quinto *Craueta qui alios etiam refert* consilio 118. numero secundo & 201. numero duodecimo. *neque etiam dici potest eum, qui iudicem adiuit, & inhibuit, & coram eo ius suum prosecutus fuerit, suam amittere possessionem. Baldus,* in capite querelam columna. tertia & vltima, de elect. *Afflictus* decis. 398. numero septimo. *Puteus* decision. 319. numero secundo libro secundo, *quod multo magis est recipiendum quando lis cepta non fuerit agitata, sed deserta, vt in casu proposito, in quo non constat de reproductione citationis, neque etiã obstat testis in Curia pro Archiepiscopo examinatus anno 1581. qui de visu deponit à 30. annis Archiepiscopũ, & Archidiaconum de causis cognouisse cumulatiue, & præuentiue, quia ille est vnicus, & ideo fidem non facit.* l. vbi numeris. ff. de testibus l iurisiurãdi. C eodẽ, *præsertim, cum aliud ex testibus, & scripturis probet. Item quia dictum secundum*

ipsemet restringit, post Concilium & contradictiones Archidiaconi fatetur, præterea sufficit quod sententia prius fuerit per aliquos actus, & aliquo temporis spatio obseruata, quia effectus subsecutus, & rerum exitus demonstrat id verum esse, quod dicitur, vt notat Decius in capite ad audientiam, numero primo de appellatione, *& Crauetta* cons. 201. numero vndecimo in fine & 12. cum aliis supra citatis, *si quidem effectus à prædominio vincit etiam naturã. Sylues Aldobran.* cons. quinquagesimo secundo n. 17. *atque ex his Domini censuerunt perstiendum esse in decisis.*

209 In eadem † causa 23. Iun. & 3. Iul. 1595. coram D. Lita Domini steterunt in decisis, & denegata est remissoria Archiepiscopo.

210 His tamen non † obstantibus, in proposito dubio contrarium dicendum est, nempe obtinentes Dignitates teneri ad residentiam, etiamsi ante Concilium cum eis esset litigatum super residentia, & habuissent sententiam, & rem iudicatam in fauorem, quia probauerunt immemorialem non residendi; nam cum sententia illa, & res iudicata fundetur, & innitatur consuetudine immemoriali non dat plus roboris illi, quam de se habet, sed solum imponit finem liti, & sententia non dat ius, sed declarat competere ex illa consuetudine *l. sicuti. §. sed si quæratur ff. si seruitus vendicetur.* Et ita alias in simili circa *d. c.*

211 *20. sess. 24.* fuit declaratum † per S. Cong. his verbis. *Quia in fine huius decreti est derogatio priuilegiorum, dub. an hoc decretum sustulisset etiam res iudicatas, quæ innituntur priuilegiis ante ipsum Concil. obtentis. Cong. censuit affirmatiue, scilicet sustulisse, quia sententia, cum innitatur priuilegio, non dat plus roboris priuilegio, quã de se habet, sed solũ ponit finem liti, ita die 9. Apr. 1587. in una Salamantina Sixtus V. audita relatione cong. respondit, atque ita mandauit in similibus respon-*

212 *deri.* Nec † obstant in contrarium adducta, nam procedunt vbi non constat sententiam, & rem iudicatam fundari, & inniti fundamento reuocato.

213 Octauo dubitatur, † an per Concil. ibi censeatur derogatum statutum, etiam à Sede Apostolica confirmatum, per quod cõceditur vltra tres mẽses abesse. Et videtur, quod sic attenta vniuersali posita ibi *cuiuslibet statuti*, ex Bonifa. *in Clem. dudum, §. nos etenim, n. 14. de sepul.*

214 Nihilominus tamen † respondetur negatiue, propter duplex vinculum, ex glossa, *verb. pacta, in d. §. nos etenim*, quam sequuntur Feli. *in c. constitutus, n. 21. de rescript.* Staphil. *de literis gratiæ tit. de vi, & effectu clausular. §. verb. contrarius quibuscumque, quod operentur.* Rebuffus. *in concordatis in forma mandati Apostolici. verb. confirmatione*, Put. *dec. 172. n. 2. li. 3.* & Flores de Mena plures referens, *quæstione 10. n. 41. & seq.* & ex *dec.* Achilles, *1. de confirmatione*, alias 60. *in impressis.* Rota *dec. 457. n. 9 p. 1. diuers.*

215 Et ita in causa Salamantina iurisdictionis, 14. Decem. 1579. coram D. Seraphino fuit resolutum *capite 3. sessione 24.* non derogari consuetudini confirmatæ.

216 Et ita in terminis S. Cong. † Concilij respondit Archiepiscopo Valentino his verbis, *congreg. declarauit statutum, quo permissum est canonicis quatuor mẽses quolibet anno ab Ecclesia abesse, si à Sede Apostolica confirmatum est, non esse sublatum à Concilio*, sess. 24. capite 12. *& ideo obseruari debet, die 26. Iun. anno* 1576. Est etiã declaratio 3. sup. adducta, *n.* 197. & alia quæ sic ait, *Statutum per q. conceditur abesse, vltra tres menses ab Ecclesiis Cathedralibus, & collegiatis, si à Sede Apostolica fuit confirmatum, non censetur derogatum per Concilium*; alia ibi, *Non obstantibus quibuscumq; statutis, consuetudinibus etiam immemorialibus, non tamen sustulit hoc decretum fundationes, nec confirmationes Apostolicas.* Consonat d. Concilium Bononien. *in. 6. de resid. §. de his. qui ad residentiam tenetur, vers. itaque hi, & §. de causis excusantibus Canonicos à residen. versic. quod si haberet.*

Et ita etiam † alias S. Cong. declarauit, quod Cõ- 217
cordiæ à Sede Apostolica confirmatæ non censentur sublatæ per Concil. *sess. 6. cap. 4. & sess. 25. cap. 6. de refor.* vt in declaratio. sequenti. Prima *sup. d. c. 4. Fuit resolutum à Rota, & congreg. Concilij de mente Greg. XIII. hunc tex. non tollere concordias confirmatas à Sede Apostolica.* Secũda, *An per Concilii*, sess. 6. c. 4. & sess. 25. c. 6. *derogatum sit concordiis non confirmatis per Sedem Apostolicam*, cong. *Concil. censuit derogatum esse concordiis, præterquam cõfirmatis per Sedem Apostolicam, reliquas suos dumtaxat tenere authores.*

Sed succedit difficultas, an id solum procedat † in 218
statutis confirmatis ex certa scientia, & cum causæ cognitione, an vero etiã in confirmatis in forma cõmuni? & videbatur procedere etiam in confirmatis in forma communi.

Nam etiam in his concurrit † duplex vinculum, 219
cum statuta ista ante Concilium alias valida præsupponantur, & sic verificetur conditio confirmationis in forma communi, & conducunt tradita per Decium, *in rub. de confirm. vtili.*

Et quod derogatio generalis † non tollat confir- 220
mata in forma communi, docet Curtius Iunior *in l. more, n. 41. ff. de iurisdict. omnium iudic.* & videtur de mente d. glos. & sequacium *in d. §. nos etenim.* Rotæ & aliorum per Achillem s. qui ad istum effectum non distinguunt inter confirmationem ex certa scientia & in forma communi, & ita alias dederunt suũ votum D Robusterius Episcopus Oriolen. & D Seraphinus Cardinalis Illustris. tunc Rotæ Auditores doctissimi per S. cong. concil. in causa Abulen. iurisdict. inter Episcopum D. Petrum Fratrem teminium, & capitulum.

Nihilominus tamen S. † cong. declarauit illas 221
tantum confirmationes esse preseruatas in decretis concilij quæ emanarunt ex certa scientia, & cũ causę cognitione, nam in confirmatione in forma communi non censetur concurrere duplex vinculum considerabile, cum istius generis confirmatio parum, aut nihil operetur, glo *in cap. 1. de confir. vtili. verb. confirmationem, & in c. 2. ne sede vacan. verb. in forma communi*, Card. *cons. 64. n. 6.* Imola *in c. penul. in fin. de confirm. vtili.* Curtius Iun. *cons. 213. n. 6.* Cassad. *dec. vnic. n. 2. de confirm. vtili.* Mandos. *reg. 22. q. 10. n. 9. & 10. & de signatura gratiæ, tit. de confirm. vers. confirmationum altera, & vers. & hæc confirmatio*, & Man. Rodriguez, *q. reg. 1. tom. q. 8. art. 3.* & tradit Gonçalez *glos. 25 n. 14.*

Quæ declaratio S. cong. † sic se habet, *præsuppos-* 222
to decreto S. Cong. quod concordiæ à Sede Apostolica cõfirmatæ non censentur sublatæ per Concilium, sess. 6. c. 4. & ses. 25. c. 6 *an censeantur præseruatæ concordiæ confirmatæ in forma communi, an vero illæ tantum, quæ fuerunt confirmatæ ex certa scientia? Cong. auditis vtrisq; aduocatis eorumq; rationibus diligenter perpensis, censuit illas tantum confirmationes intelligi præseruatas in decretis concilij, quæ manarunt ex certa scientia, & cũ causæ cognitione die Iouis. 13. Nou.* 1586. Idem etiam habetur in declaratione Segouien. supra adducta, *numero* 198. *ad* 12.

Quod procedit etiam, quod simul concurrant 223
consue-

consuetudo immemorialis, concordia, & confirmatio Papæ † in forma communi in terminis. *d. capit. 6.*
223 quod derogat etiam consuetudinibus, etiam immemorialibus, vt declarauit S. Cõg. de anno 1593. in causa Conchen. iurisdictionis, de qua infra, his verbis. *Cong. Concily censuit concordiæ confirmatæ à Papa in forma cõmuni cum qua concurrit consuetudo immemorialis fuisse etiam per Concilium derogatum.* Quæ iuxta istam declarationem fuit in Rota expedita per D. Mantica.

224 Et fuit dictum in causa Veronen. † exemptionis 27. Maij 1594. coram D. Pamphilio his verbis. *Non obstat consuetudo immem. contenta in articulis capituli, quia est sublata* per Tridē quod in c. 6. sess. 25. *expresse derogat consuetudini immem. & procedit, etiam quod simul concurrant consuetudo immem. concordia, & confirmatio Papæ in forma communi, vt tenuerunt illustrissimi Cardinales S. Conci. interpretes de anno præterito in causa conch. iurisdictionis, quæ iuxta prædictam resolutionem fuit in Rota per D. meum Decanum expedita.*

Vnde in nostro proposito, etiamsi concurrat immem. statutum, & confirmatio in forma communi
225 non † suffragabuntur aduersus d. decretum. *sess. 24. c. 12. de reform.*

Intellige autem censeri præseruatam d. confirmationem ex certa scientia, quando in derogatione nulla facta est mentio de confirmatione Apostolica, alias enim vbi in derogatione fit mentio de confirmatione Apostolica, intelligitur etiam ex certa scientia, maxime si additur, *aut alia quacumque firmitate, seu alio qnouis præsidio*, glossa Zenzelini *in extrauag. suscepti, de electio. versi. confirmat. in extrauag. 11. vigesimosecunda.*

226 Illa vero dicitur † confirmatio ex certa scientia, & cum causæ cognitione, in qua est insertus tenor rei confirmatæ, vel saltem narrat eius substantiã, & est expedita præcedente solita discussione Roma. *consi.*
227 237. *n.* 7. *&* 336. *n.* 2. vbi † Hor. Mandos. Doct. *in ca. 1. de confir. vtili*, Decius *in c. porrecta n.* 15. *& c. pen. eod. t.* cum aliis per Hier. Gabr. *consi.* 183. *n.* 14. *li.* 2. Molina *de Hispan. primog. lib.* 2. *c.* 7. *numer.* 9. Mascar. *de probatione conclus.* 218. Io. Gutierrez *consi.* 11. *numer. quinto.* & Velazquez *in leg.* 42. *Tauri. glossa.* 3. *numer.* 5. & Rota *dec.* 455. *num.* 3. *p.* 2. *diuersorum.* & fuit resolutũ in causa Calciatẽ. iurisdictionis. 16. Ian. 1587. coram D. Rubeis, & in causa Abulen. iurisdictionis 22. Ianu. 1588. coram D. Orano, & in Burgen. iurisdictionis. 3 Maij. 1589. coram D. Pamphilio, & in Seguntin. iurisdictionis. 27. April. eodem anno, & in Conchen. iurisdictionis 2. April. 1593. corã D. Mantica, & in d. Veronen. exemptionis. 27. Maij. 1594. & in aliis causis.

228 Dixi, *& est expedita.* † Vt in d. Seguntina, & in Burgen. ante literarum expeditionem non potest dici adhibita causæ cognitio, vt in d. Calciaten. & in dict. Conchen.

229 Quæ etiam causæ † cognitio excluditur in concordia quæ est inter partes, quando confirmatio cõcordiæ fuit obtenta ad supplicationem vnius partis tantum, Hostien. *in sum. de confirmat. vtili. §. qualiter facienda sit, versi. hoc teneas.* Butrius *in d. c. penul. nu.* 9. Bald. *in margarita. versic. confirmatio ex contractu, & consi.* 475. *n.* 3. *lib.* 1. Calcan. *consi.* 30. *n.* 7 Roder Suarez *allegat.* 14. *n.* 1. & fuit resolutum in d. Abulen. & in d. Veronen.

Sed an confirmatio, in qua adest clausula ex certa
230 scientia, non tamen est insertus tenor, † aut narrata substantia rei confirmatæ, sit ex certa scientia, an vero in forma communi, Abb. *in ca. examinata. de confirm. vtili ad fin.* & Roma. *d. consi.* 327. *n.* 7. & Decius *in d. c. porrecta, n.* 15. tenent esse ex certa scientia, & sequitur Rota in d. Abulen. & in d. Burg. & Rota *dec.* 780. *n.* 5. *p.* 1. *diuer.* ait, confirmationem esse in forma communi, cum in eis deficiat clausula, *ex certa scientia*, & in dubio confirmationem præsumi in forma communi, atque adeo clare sentit confirmationem in qua adest clausula, *ex certa scientia*, esse ex certa scientia, & non in forma communi, idem tenet Anto. Gabr. plures referens de clausulis *conc.* 1. *n.* 1. 2. & 3. dicens clausulam, *ex certa scientia*, actum nullum, & inualidum confirmare, & statuta iniusta, & iuri cõmuni contraria, & Velazquez s. *num.* 6. P. Molina *de iustitia. tom.* 1. *tractat.* 2. *disputatione.* 174. *& tertio tomo disputatione* 597. & videtur Mascardus *supra numero sexto.*

At in vna Romana † Secretariatus 10. April. 1592. 231
coram D. Seraphino fuit dictum *confirmationem, etiam cum clausula*, ex certa scientia, *laborantem defectu intentionis ob tertij præiudicium non intellectũ nihil operari, Castrens.* consil. 84. n. 4. lib. 2. *quem refert & sequitur Alex.* conf. 122. & ibi additio littera A. li. 4. *& Rotam alias in d. Calcit. coram Rubeis, 16. Ian. 1587. deinde postea coram eod. Seraphino resoluisse confirmationem non posse dici vere ex certa scientia, non obstante appositione d. clausulæ, nisi totus tenor, tunc Papæ innotuerit, & fuerit insertus, Ferretus* conf. 38. n. 5. *Decius* consil. 33. nu. 5. *Goz. ad.* consi 9. n. 8.

Et similiter in vna Mediolanen. fructuum † 24 A- 232
pril. 1592 coram D. Blancheto fuit resolutum. *Clausulam* Motu proprio *non tollere defectum intentionis, Egid.* decis. 392. & 475. *neque etiam clausulam* ex certa scientia, *quia non operatur, quoad ea, quæ sunt facti. Decius, & Goçad.* ibi *Put.* dec. 70. n. 4. li 3. *Ant. Gabr.* supra n. 46. 47. & 51. *Vantius* de nullit. tit. quis possit dicere de nullitate, n. 18.

Ego dicerem confirmationem, in qua apposita † 233
est clausula, ex certa scientia, esse confirmationem, ex certa scientia, & non in forma communi ad effectum confirmandi actum, alias de iure inualidum, iuxta adducta num. 230. non tamen tollere defectum intentionis, nec purgare vitium surreptionis. Ripa *respon. 6. n.* 10. *li.* 2. quem refert Ant. Gab. s. *n.* 25. Molina *d. li.* 2. *c.* 7. *n.* 15. & Io. Gutier. *d. consi.* 11. *a n.* 13. & Rota in Cæsaraugustana exemptionis 20. Maij 1585. coram D. Orano, quando notorie de eo constat, Rota *dec.* 36. *n.* 6. 13. *&* 14. *p.* 2. *diuers.* & id vult P. Molina s. præterea confirmationem, cum clausula ex certa scientia, non posse dici ex certa scientia, & cum causæ cognitione, ex quo enim non est insertus tenor, aut narrata substantia rei confirmatæ non potest dici adhibita causæ cognitio, & sic istam confirmationem non esse præseruatam in decretis Concilij, & ita procedet dec. in d. Calciaten.

Nec clausulæ, *quorum tenores*, † *& supplentes om-* 234
nes facti, & iuris defectus, faciunt, vt cõfirmatio sit ex certa scientia, quia illa solum deseruit ad tollendam surreptionem iuxta *consil.* Butrij 2. de quo infra *nu.* 305. & fuit in proposito resolutum in d. Abulen. & & in d. Conchen. iurisdictionis licet contradicat Velazquez s. *nu.* 4. hæc vero non supplet, nisi defectus iuris positiui specificatos in literis, Ferretus *consil.* 38. *n.* 3. & fuit resolutum in d. Calciaten. & in d. Abulen. iurisdictionis.

Et iuxta supradicta, † cum in Ecclesia Abulen. ad- 235
sit statutum antiquum, quod est 16. in ordine, per

quod conceditur eius Beneficiatis abesse quolibet anno quatuor mensibus,& pro parte D. Petri Fratrem Teminij Episcopi Abulen. propositum esset in Cong. sequens memoriale, *Illustrissime domine decreto San.Concily Triden.* sess. 24. c.12.de reform. *cauetur,ne obtinentes in Ecclesiis Metropolitanis, Cathedralibus, vel Collegiatis Ecclesiis Dignitates, Canonicatus,seu Portiones, possint vigore cuiusuis statuti, siue consuetudinis recreationis causa vltra tres menses ab eisdem Ecclesiis abesse, Decanus, & Capitulum Ecclesiæ Abulen.prætendunt in vim cuiusdam prætensi statuti, siue consuetudinis,non obstante prædicto decreto,posse ex d. recreatione abesse à seruitio, & residentia eorum Ecclesiæ per quatuor menses, & interim non solum Præbendarum grossum, verumetiam quotidianas distributiones, ac si diuinis interessent,lucrari.Reuerendissimus dominus Episcopus videns ex huiusmodi prætensione cultus diuini augmentum læsi, eamque esse de directo contra dispositionem prædicti decreti, recurrit ad Sanct. Congregationem supplicans declarari duo ; vnum,an d. decretum c.12. sess.24. sustulerit quascumque consuetudines, & statuta, quæ longius tempus trium mensium indulgeant. Secundum, an in dictis tribus mensibus, quibus possunt recreationis causa abesse à residentia Ecclesiæ, lucrentur,quascumque distributiones quotidianas,quocumque nomine nuncupentur,& ex quacumque causa dentur,& distribuantur,& quatenus declarationes super præmissis per S.Congregationem faciendæ sint, supplicatur rescribi Reuerendissimo Episcopo, vt ille in d. Ecclesia obseruentur.* Sic responsum est *Reuerendissimo D.vti Fratri Episcopo Abulen. Reuerendissime D. vti Frat.vidit S.Congregat. Cardinalium Concily Trident.interpretum libellum,qui cum his erit literis, censuitque donec,& quousque Rota decreuerit confirmationem statu Ecclesiæ Abulen. validam & legitimam, esse seruandum decretum Concily prædicti,* sess.24.cap. 12. *de absentia trium mensium, non obstante quacumque consuetudine,etiam immemoriali;interea vero absentes nõ lucrari distributiones quotidianas, quod ideo ad amplitudinem tuam præscripsi, vt cum illi nota sit Congregationis sententia,eam obseruandam curet,& bene valeat in domino, quem ei propitium precamur. Romæ die 3. Augusti.1586. amplitudinis tuæ Reuerendissime, vti Frater studiosissimus.*

A.Card.Carrafa.

236 Quæ declaratio, cum pro parte d. domini † Episcopi fuisset intimata capitulo,seu punctatorib. chori, qui id retulerunt in Capitulo ordinario, die 8. Octob. 1586. Capitulum statim respondit, quod illi obediebat, & quod fieret computatio, seu numeratio iuxta d.declarationem,nempe, quod omnes dies trium mensium numerarentur in requie, id est cum horis, & distributionibus, postea tamen cum Capitulares absentes à dicto Capitulo reclamassent in Capitulo contra d. resolutionem factam eis absentibus, & non vocatis allegando d. statutum esse confirmatum in forma specifica per Leonem X. & Iulium III. & consequenter non esse derogatum per Concilium,*d. cap.*12.fuit ordinatum per Capitulum, quod,donec per suam sanctitatem, vel S.Congregationem aliud declaretur, visis dictis confirmationibus, & statuto, Beneficiati dict.Ecclesiæ gauderent absentia quatuor mensium, sicut antea, & ita adhuc absque controuersia obseruatur in d.Ecclesia d. statutum *de absentia quatuor mensium.*

237 Quod reuera apparet confirmatum, † ex certa scientia,& in forma specifica per Leonem X. in Bulla confirmationis statutorum, anno 1519.in qua inter alia narratur substantia d. statuti per hæc verba. *Et ad hoc, quod quis ex eisdem Canonicis, & Dignitates obtinenti us,ac Beneficiatis, etiam post 1.& 2.residentiam huiusmodi,eosd. fructus redditus, & prouentus integre singulis annis percipere possit,residentiam octo mẽsium continuorum, vel interpollatorum, quolibet anno facere teneatur, & alias facta residentia personali per quatuor menses continuos, vel interpollatos pro rata tangendi fructus prædictos lucretur.*

Nec obstat, † quod Papa ibi confirmat statuta li- 238
cita, honesta, & sacris Canonibus non contraria, quia vltra, quod dict. statutum de absentia quatuor mensium ante Concilium erat licitum, & honestum & sacris Canonibus non contrarium, respondetur, quod,cum Papa ibi non solum confirmet dict. statutum,& alia in specie,sed etiam in genere, alia statuta dict.Ecclesiæ, etiam per Alphonsum Carillo Episcopum Abulen. & Capitulum *in libro recopilata* d.clausula, *licita, honesta,& sacris Canonibus non contraria*, non refertur ad d. statutum, & alia in specie confirmata, de quibus Papa explicatam scientiam habebat, sed ad confirmata in genere, vt fuit alias resolutum in vna Legionẽ. iurisdictionis vndecimo Maij 1580.coram D.Seraphino.

Et magis specifice fuit d.statutum † confirmatum 239
per Iulium III. in Bulla, seu literis S.pœnitentiariæ infra adducta *dubio* 10.*num.*254.

Neque obstat d.declaratio † Sanct. Congregatio- 240
nis obtenta per D. Episcopum Teminium, nam ipsa supponebat pendere litem in Rota super confirmatione dicti statuti, & sic dicebat, donec Rota decreuerit confirmationem statuti validam, & legitimam esse, seruandum esse decretum Concilij *dict. capit.* 12. cum Concilium habeat paratam executionem, sed reuera nulla fuit lis in Rota super confirmatione d. statuti, sed super confirmatione statuti, & concordiæ circa iurisdictionem quæ erat in forma communi, & ostensa huiusmodi confirmatione ex certa scientia dicti statuti, quæ per Concilium non est sublata, Capitulum non erat turbandum,sed potius tuendum in sua quasi possessione, de absentia quatuor mensium ad *capit.cum personæ, de priuil.in* 6.

Rursus non obstat dicta paritio Capituli, † quia 241
vltra,quod videtur fuisse erronea, cum soluerit Capitulum, vt dictum est, quod fieret computatio iuxta dict. declarationem, nempe, quod omnes dies trium mensium numerarentur in requie, id est cum horis, & distributionibus, cum tamen dicta declaratio expresse contrarium dicat, scilicet absentes in d. tribus mensibus non lucrari distributiones quotidianas. & sic tamquam erronea non videtur nocere ista partitio,ad *leg.si per errorem.ff.de iurisdict.omnium iudic. l. nihil consensui, tam contrarium. §. non videntur .ff.de reg. iuris,* Cæsar de Grassis *decision.* 14. Et fuit alias in simili de quadam concordia resolutum in vna Salamantina fructum, 12.Maij 1583. coram D.Bubalo. Fuit etiam erronea paritio,quia nulla erat lis super confirmatione d. statuti, vt dictum est,& sic declaratio non arctabat. & conducit resolutio Rotæ, in vna Burgen. iurisdictionis coram Rubeis 22.Iun.1584.

Quod quamuis Capitulum Burgen. per plures annos seruauerit Concil.Trid.dispositionem in sess.6.de refor. c.4.& sess.25.c.6.*super visitatione, & correctione Capitularium, credens, quod etiam derogabat concordias à*

à Sede de

Sede Apostolica confirmatas, non propterea uti errans renuntiauit concordiæ, quam habebat cum Episcopo, à Sede Apostolica confirmata, quæ per dict. Concilium sublata non erat, vt per Gonçalez. *glos.* 31. *n.* 42.

Resp. etiam, quod cum in d. confirmati onibus † 242
Leonis. decimi & Iulij III. adsit decretum irritans, capitulum non potuit vllo modo renuntiare d. statuto de absentia quatuor mensium. Abb. *in c. delicto, n.* 14. per tex. ibi *de præbend.* post glossam. *vers. huiusmodi clausula*, & alios ibi Anch. *in c. statutum ad finē de rescriptione in* 6. Felin. *in c. cum accessissent, n. septimo & 30. de const. & in cap. cum ex officio de præscrip. nu.* 36. *vers. ad idem*, vnde Selua, dicens communem *de Benef.* 3. *p. q.* 9. *n.* 44. *& quæst.* 48. Probus ad Monach. *in c. tibi. de rescrip. in* 6. *n.* 8. *vers. & redeundo.* Ant. Gabr. alios referens *de clausulis conclusione* 3. *numero* 18. 19 20 21. *& 33.*

Maxime, † quia huiusmodi statutum non potest 243
dici mere in fauorem, & priuatum commodum ipsorum Beneficiatorum, sed etiam aliquo modo in fauorem Ecclesiæ, vt alias Beneficiati melius, & commodius seruire possint, & post honestam, & necessariam corporis, & animi recreationem alacriori animo, & spiritu ad diuinum cultum exequendum regrediantur, & sic intrat opinio Decij *in d. ca. cum accessissent. ex n.* 22. *& in c.* 2. *de testib. nu.* 15 *&* 16. & cessat quod tradit Hor. Mando. *de priuil. ad instar. glos.* 15. *n.* 32. post Crescen. *dec.* 4. *de priuil. nume.* 3. nec eorum sententia videtur admittenda contra communem in statuto, aut priuilegio concesso Ecclesiæ, seu Cap. vel communitati, aut Dignitati, solumque posset procedere in priuilegio concesso personæ priuatæ, cui ipsa posset expresse renuntiare, non obstante decreto irritante, licet non tacite per contrauentiones, per quas solum sibi præiudicaret in illis actibus. Ias. *in l. fin. de constit. Princip. n.* 58. Fel. *d. n.* 30. & alij *supra*, & Rota *dec.* 3. *de priuil.* alias 294. *in antiquis*. Alex. *cons.* 103. *l.* 2. & alij, & ita procedit dist. Gometij *in c.* 1. *de rescrip. in* 6. *num.* 59. & Antonij Gabr. *supra num.* 36. & facit, quod alias dicitur infra *vlr. parte capite* 1. *n.* 10.

Et cum D. Aluarus de Mendoça Episcopus Abu- 244
bulen. antecessor † d. D. Episcopi Teminij visisset, & ordinasset Cap. quod seruaret d. decretum Concilij *d. ca.* 12. circa absentiam trium mensium computādo omnes dies trium mensium in requie, sicut ante Concilium consueuerat fieri in d. Ecclesia, postea repertis d. confirmationibus d. statuti. 16. idem Episcopus reuocauit suum mandatum, & permisit, quod Beneficiati gauderent absentia quatuor mensium, sicut antea, ex quo dicta confirmatio non erat sublata per Concilium.

Nono dubitatur, an sit reuocatum statutum, vel 245
consuetudo aliquarum Ecclesiarum, in quibus, vltra tres menses datur singulis mensib. vnus dies pro tōsione barbæ. Et quidem videtur, esse reuocatum nisi sit in specie confirmandum, ex quo absunt vltra tres 246
menses, & tonsio barbæ † non est alias causa legitima absentiæ, maxime quia bene potest fieri extra, seu post tempus diuinorum officiorum.

Decimo dubitatur, an in istis mensibus, qui dan- 247
tur recreationis causa, † absentes non solum lucrentur fructus, seu grossam, sed etiam distributiones quotidianas maxime stante tali cōsuetudine, & ordinatione.

Quod dubium † tractat D. Io. Ocon. *in Rep. cuni-* 248
ci de Cleric. non residen. in 6. *ex n.* 16. & defendit opinionem affirmatiuam, quam in plurib. Ecclesiis seruari accepisse ait, eandem sententiam tenet Cenedo, *collect.* 15. *ad* 6. *n.* 7. & videtur sentire Nau. *de oratione ca.* 5. *nu.* 20.

Contraria tamen sententia, † quam tenet Probus 249
ad Monach. *in d. c. vnic. n.* 34. *vers. per quæ*, & alia, efficaciter probatur ex *d. ca. vnico.* & decreto Concilij *d. c.* 12. & ita censuit S. Congregatio. Flam. Par. *de resig. Benef. l.* 1. *c.* 10. *n.* 65. Zerola *in praxi Episcopali.* 1. *p. vers. priuatio. §.* 4. & Zechus *de Republica Ecclesiastica, tit. de Beneficiatis, n.* 6. *vers. quod si Beneficia*, & Gonzalez. *§.* 7. *proœm. n.* 182. vt in declaratione Abul. supra adducta, n. 235. & Gadicen. infra adducta, *n.* 315. & in declarationibus sequentibus. *Qui absentes sunt recreationis † causa, non lucrantur nisi fructus Præben-* 250
darum, non autem distributiones quotidianas, siue sint antiquæ, siue nouæ, ex c. 3. *fes.* 21. & 22. *quæ sunt distinctæ à præbendis; Nec obstat immemorialis.* Secunda. *Vacantiæ omnes, vnius, aut plurium mensium, quibus absentes distributiones percipere solebant, sublatæ sunt, nisi absint ex causis à iure permissis, præterquam si d. vacationes concessæ essent fundatione, quæ non est sublata, quæ etiam intelliguntur sublatæ, si Canonicatuum fructus omnes sint distributiones quotidianæ.* Tertia. *Tempore vacationum in Ecclesiis Cathedralib. & Collegiatis distributiones debent esse solitæ.*

Quod etiam patet ex † sequenti declaratione eiusdem S. Congregationis, quæ est notanda. *An liceat* 251
Canonicis regularibus, & Portionariis sæcularibus in eadem Ecclesia abesse tres menses, stante quod per eorum statuta, & consuetudines absunt per quadraginta dies cum licentia. In sæcularibus censuit S. Cong. negatiue ex hoc tex. in regularib. vero censuit non comprehendi sub hoc decreto, verum si causa sit rationabilis, & adsit licentia Prioris, poterunt. De statuto vero, & consuetudine Ecclesiæ Collegiatæ Canonicorum regularium, vt tam ipsi Canonici, quam ipsi Portionarij, qui sunt sæculares in ead. Ecclesia, singulis annis cum licentia Prioris, & Capituli, per quadraginta dies possint abesse, quibus vna cum fructib. massæ, grossæ, & distributiones quotidianas accipiāt perinde, ac si diuinis interessent, S. Cōg. in Portionariis sæcularibus absque difficultate censuit amittere distributiones quotidianas, quæ debentur tantum illis, qui stant, & dicuntur salarium diurnum quod laborātibus debetur, de regularibus vero cēsuit illos non comprehendi in hoc decreto, & quia habent seruitium continuum, si Prior eis concedit licentiam, cum rationabili causa posse abesse, ac percipere.

Et procedit etiam † si Canonicatus solum consistat 252
in distributionib. quotidianis, vt patet ex dicta 2. declaratione ad fi.

In hac tamen Ecclesia Abulen. est statutum † 16. 253
in ordine, quod in quatuor mensibus absentiæ, quos ex d. statuto habent, Beneficiati percipiāt, & lucrentur omnes horas, & distributiones, exceptis certis quitantiis & certis diebus, de quibus ibi, in quibus solum lucrantur anniuersarium, seu grossam, quod statutum est confirmatum ex certa scientia, & in forma specifica per Iulium III. & consequenter non est derogatum per Concilium Triden. iux. supradicta, dub. 5. & Cosmam Philiar. sic intelligendum, *de officio sacerdotis, 1. p. l. 1. c. 13. 2. concl.* vt in sequenti Breui S. Pœnitentiariæ. 254

RAynutius miseratione † diuina, tit. S. Angeli, Presbyter Cardinalis, dilectis in Christo, Decano, & Capitulo Ecclesiæ Abulen. salutem in Domino: Ex parte vestra nobis oblata petitio continebat, quod, cum inter cætera statuta, & ordinationes dict. Ecclesiæ, vnum sit

ab antiquo tempore citra editum, & continue obseruatum, quo disponitur vt quilibet eiusdem Ecclesiæ Beneficiatus, Dignitas, Canonicus, seu Portionarius, postquã in ea primam decem mensium, iuxta ipsius Ecclesiæ consuetudinem, ac statuta residentiam fecerit, & singulis annis per octo menses in dicti. Ecclesia continuos, vel interpollatos resederit, reliquos quatuor menses, seu centum viginti dies, sesentas, inter d. Ecclesiæ Beneficiatos nuncupatos, quolibet anno pro occurrentibus negotiis peragendis, ac vt funeribus, & anniuersariis etiam primis, seu nouellis Missis consanguineorum, & amicorum interesse, aliasque Ecclesias, & Beneficia Ecclesiastica per ipsos obtenta visitare valeant continue, vel interpollatim, prout commodius cuique pro tempore fuerit, habeat, in quibus omnes, & singulos redditus, prouentus, obuentiones, & emolumenta, ac reliquos fructus, quitantias, & anniuersaria, vel alias quomodocumque nuncupata, ad suam Dignitatem, canonicatum, & Præbendã, seu Portionem quoquo modo pertinen. & quæ Dignitates, Canonici, & portionarij d. Ecclesia in eadem personaliter residentes lucrantur, & percipiant, ipse quoque in d. diebus, sesentas, nuncupatis, etiam non residendo percipiat, & lucretur, non minus, ac si personaliter resideret, & diuinis interesset officijs exceptis quitantiis, cornado, præstimonio Quadragesimæ, omnes Pilas mandato, sic iuxta stilum d. Ecclesiæ vulgariter nuncupatis, & quitantiis à Dominica Palmarum, vsque ad Dominicam in Albis distribui, & percipi solitis, ac aliis prout in eodem statuto dicitur plenius, contineri, nos vt in dictis diebus, sesentas, nuncupatis diuinis officijs, non interessendo ductos fructus qualitercumque nuncupatos saniori conscientia percipere valeatis, & quia validiora sunt ea, quibus Apostolicæ Sedis authoritas intercedit, cupitis statutum huiusmodi Apostolicæ confirmationis munimine roborari, Super quo supplicari feciſtis humiliter vobis per Sedem præfatam opportune prouideri: Nos igitur dicti statuti tenorem præsentibus pro sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi, vestrisque in hac parte honestis supplicationibus inclinati, authoritate domini nostri Papæ, cuius Pœnitentiariæ curam gerimus, ac de eius speciali mandato, super hoc viuæ vocis oraculo nobis facto statutum prædictum, quatenus vsu receptum, ac vt præmittitur, obseruatũ existat, tenore præsentium approbamus, & confirmamus supplentes omnes, & singulos, tam iuris, quam facti defectus, si qui forsan interuenerint in eodem, illudque perpetuo inuiolabiliter obseruari, sicque per quoscumque tam Ordinarios, quam Delegatos iudices, & personas cuiuscumq; status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, & quacunque etiam Pontificali præfulgeant Dignitate, vel authoritate etiam Apostolica fungantur, iudicari, declarari, interpretari, & diffiniri debere, sublata eis aliter iudicandi, declarandi, interpretandi, & diffiniendi potestate irritumque & inane, quicquid secus à quoquã, qua uis authoritate scienter, vel ignoranter attentari cõtigerit, decernimus, non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Prouincialibus, & Synodalibus statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis, quibuscũque. Dat. Romæ apud S. Petrũ, sub sigillo officij Pœnitentiariæ, secundo Idus Februari, pontificatus domini Iulij Papæ III. anno 4.

Io. Baptista Lomelinus.

Io. Carpius.

Exposuit centum quinquaginta M. Beier.

255 Nihilominus tamen post Concilium Triden. † introductum est in d. Ecclesia, quod solum in triginta diebus, qui nunc dicuntur requies, Beneficiati, lucrẽtur horas, & distributiones, in requie vero 90. diebus, qui modo dicuntur, se sentas, solum lucrentur anniuersarium, seu grossam.

Vndecimo dubitatur, † an indulta, seu priuilegia Apostolica, quibus conceditur posse abesse vltra tres menses à seruitio Ecclesiæ, sint derogata? 256

Et videtur esse derogata, ex *d. c.* 12. iuncta Bulla Pij IV. reuocatoria priuilegiorum, † in his, in quibus decretis S. Concilij Trid. contrariantur, quæ habentur ad finem Concilij. 257

Et facit declaratio S. Cong. quæ ait, † *Omnia priuilegia regularium, & ea, quæ mare magnum appellantur, sunt reuocata in his, quæ Concilio Tridentino aduersantur Bulla Pij Quarti edita* 13. *Calẽdas Martij* 1565. *anno sexto.*

Nihilominus tamen contrarium est † dicendum cum Concilium hic non deroget priuilegiis, & indultis Apostolicis, & lex generaliter loquens non tollit priuilegium particulare concessum super eo, de quo lex generalis loquitur, Oldrad. *consi.* 266. Felinus *in capite* 1. *de rescriptione num.* 10. Iaſſ. *in l.* 1. *numero nono. ff. soluto matrimonio*, Decius *in reg. in toto iure. num.* 8. *ff. de reg. iuris*, Mil. *in rep. verb. priuilegium non insertũ*, Ant. Gabr. *de legibus conclusione prima numero tertio* Mandos. *reg.* 4. *cancel. quæstione* 7. *nu.* 5. Anast. Germonius, *de indultis. Card.* 8. *per quæ sublatis, numer.* 69. & 73. & Barbosa *in leg.* 1. *ff. soluto matrimon. par.* 1. *numer.* 5. 258

Et facit etiam, † quia vbi Concilium vult priuilegiis derogare, id exprimit, vt ait Germo. *ibi.* & Emanuel Rodriguez *q. regul.* 1. *tom. q.* 8. *art.* 6. & ita Congreg. Concilij censuit Concilium non derogare priuilegiis Apostolicis, nisi de his expressam faciat mentionem, vt per Germo. *ibid. n.* 68. 260

Nec obstat d. Bulla pij IV. † quia vt idem Germo. ait, eadem Congregat. censuit Bullam Pij IIII. qua tolluntur priuilegia omnia Concilij Triden. decretis aduersantia, non extendi vltra ea, quæ in Concilio continentur. Cuius ratio desumitur † ex dictis, quod priuilegia, quibus non derogatur in decretis Concilij, non sunt illis contraria. 261 262

Et quod d. Bulla sit regulanda, & intelligenda secũdum ipsa decreta Concil. † & terminos illorum, & sic restringenda ad ea tantum, quæ per illa prohibita sunt cum derogatione priuilegiorum, tradit Emanuel Rodriguez *d. articulo sexto* quod etiam Viualdus in Candelabro aureo, *titulo de absolutione numero* 40. 263

Et in terminis *d. cap.* 12. *sess.* 26. ita declaratum est † per Sanctam Congregationem, vt videre est in declaratione sequenti, *An indultum Leonis X. tribuens Præposito, & Canonicis S. Mariæ de la Scala, vacationẽ duorũ mensiũ, contra fundationem Ecclesiæ, intelligatur sublatum per hoc* cap. in versic. præterea obtinentibus, *dum vult saluas esse constitutiones Ecclesiarũ, quæ longius seruitij tempus requirunt? Congreg. censuit negatiue, cum expresse non deroget indultis, & Concilium hic tantum reuocat constitutiones, quæ concedunt absẽtiã vltra tres menses, & Cong. censuit per hoc decretum non esse derogatum priuilegijs Apostolicis.* 12. *Decembris.* 1585. 264

Priuilegia tamen perpetua de non † residendo concessa certis personis, seu certo generi personarum, sunt reuocata per Concilium, ex *cap.* 2. *sess.* 6. *de reform.* & d. Bulla Pij IIII. vt in vna Abulen. infra adducta, *n.* 423. *ad secundum.* 265

Vnde

265 Vnde apparet priuilegium † concessum à Paulo III. Capellanis Regis Hispaniæ, vsque ad certum n. de non residendo, & percipiendis fructibus in absentia, esse reuocatum per Concilium, & d. Bullam Pij IIII. & ita non seruatur iam d. priuilegium.

266 Sed contra supradictam resolutionem, † quod d. Bulla Pij IIII. reuocatoria priuilegiorum non procedit, nisi in illis decretis in quibus habetur derogatio priuilegiorum, ex sententia S. Cong vrgent duæ difficultates.

267 Prima, nam alias S. Congregatio † declarauit regulares per sua priuilegia, etiam mare magnum, non posse absoluere à casibus Episcopo reseruatis, vt in declarationibus seq. Prima. *Regulares per priuilegium quod mare magnum vocatur, non habent facultatem absoluendi pœnitentes in casibus Episcopo reseruatis.* Ita

268 fuit rescriptum † Cardinali Paleoto Calend. Sept. 1572. & Brixien 12. Aug. eodem anno & Fulginaten. 13. Martij, 1573. secunda Vercellen. *Mendicantes vigore, maris magni, neque Iesuitæ non possunt absoluere à casibus reseruatis.* Tertia. *Fratres mendicantes, & cuiuscunque ordinis regulares in vim priuilegiorum non absoluunt in casibus Episcopo reseruatis.* Quarta. *Hæc de re vbi Congregatio accurate egisset, deinde ad Sanctissimum D.N. retulisset, illius sanctitas etiam de sententia Congregation. censuit ex facultatibus per mare magnum, aliaue priuilegia regularibus concessa, factam eis non esse potestatem absoluendi in casibus sibi ab Episcopo reseruatis* 10. *Sept.* 1577. quam declarationem refert compendium priuilegiorum societatis Iesu, *versiculo absolutio.* §. 1. dicens ita haberi in quadam Epistola illustrissimi Cardinalis Sixti ad

269 quendam Ordinarium missa, refert etiam † Cosmas Philiar. *de offic. Sacerdotis.* 2. *p. lib.* 2. *cap.* 25. *ad fin.* dicens haberi in instructione confessorum Ioann. Baptistæ Eugubini, & eam etiam ex Casarrubios *in addit. ad compendium priuilegiorum Mendicantium tit. absolutio, quoad seculares, & tit. casus reseruati,* referente haberi in Catechesi Neapolitana vna cum aliis, de quibus infra, ponit Man. Rodriguez *quæst. regul.* 1. *tom. quæst.* 61. *artic.* 13. & Sorbo *in addit. ad d. compendium ibi.*

270 Et Concilium prouin. † Mediolanen. 3. factum de an. 1572. *titul. de his, quæ ad pœnitentiæ Sacramentum pertinent.* sic ait. *Ne confessarij regulares eorum peccatorum, quorum absolutio Episcopo reseruata est, vinculis irretitos pœnitentes absoluant, quemadmodum à sede Apostolica declaratum est, id eis non licere quauis priuilegiorum suorum authoritate.*

271 Vnde author libelli, † qui dicitur catechesis, siue instructio ad RR. Dominis † examinatorib. promulgata, *pag.* 429. relatus per Candelabrum aureum *d. tit. de absolutione. num.* 26. & per Manuel Rodriguez *d. artic.* 13. docet, quod hodie priuilegia regularium, quoad effectum absoluendi à casibus Episcopis reseruatis sunt sublata per Concilium Tridentin. *cap.* 7 *sess.* 14. & per declarationem Gregorij XIII. quamuis possint absoluere ab omnibus casibus Papæ reseruatis virtute maris magni, & aliorum priuilegiorum & quod ex d. declarationibus clare colligitur authoritatem, quoad casus Episcopis specialiter reseruatos concessam regularibus esse sublatam, inquit Manuel Rodriguez *d. art.* 13. & quod huiusmodi priuilegia. *par.* 5. Concilium Trident. fuerint reuocata, vt per Congregationem Cardinalium factam sub die 10. mensis Septemb. 1572. fuit declaratum, inquit Summa Corona. 4. *parr. cap.* 6. *de Sacramento pœnitentia. numer.* 245. *dubio.* & Zerola *in praxi Episcopa-*

li. 2 *par. versic. absolutio.* §. 1. & 16. & *versic. Monachi.* §. 15. qui ait de hac re consuluisse Romæ multos Cardinales, qui dixerunt sibi confessarios non posse absoluere à casibus Episcopo reseruatis ex priuilegiis, & facultatibus concessis ante Concilium, posse tamen ex concessis vel confirmatis post Concilium.

Et tamen non † habetur in Concilio Tridentino 272
derogatio huiusmodi priuilegiorum absoluendi à casibus Episcopo reseruatis, nam in *sessione.* 14. *de sacramento pœnitentiæ cap.* 7. & *can.* 11. vbi de hoc agitur & dicitur, quod extra articulum mortis Sacerdotes nihil possunt in casibus reseruatis, non adest reuocatio priuileg. super facultate absoluendi ab illis.

Nec ex eo, quod Religiosi † sine approbatione E- 273
piscopi non possint confessionem audire, dici potest priuilegia esse sublata per Concilium, vt male inquit Cosmas Philiarchus *sup.* & videtur Sorbo *in d. compendio versic. casus reseruati.*

Secunda difficultas † est, nam si d. Bulla Pij IV. re- 274
uocatoria priuilegiorum non procedit, nisi in decretis, in quibus habetur derogatio priuilegiorum, videtur fuisse superflua, de nihilo seruire.

Ad primam † difficultatem videbant posse re- 275
ponderi S. Congregation. intellexisse, quod decretum vltimum *sess.* 25. *de regul.* vbi S. synodus præcipit omnia, & singula in superioribus decretis contenta obseruari in omnibus Monasteriis, non obstantibus eorum priuilegiis, ac mari magno, loquatur non solum de contentis in decretis illius *sessionis.* 25. *de regular.* sed etiam in decretis aliarum sessionum præcedentium.

Quod videtur colligi ex quadam declaratione, quę 276
inter declarationes S. Congreg. super *d. cap. vlt.* habetur sic. *Per hanc derogationem, maris magni, non possunt regulares, cuiuscunque Ordinis illi sint, à casibus Episcopis reseruatis absoluere, pro vt etiam annotatum est sup.* in cap. 7. sess. 14. nempe in declarationibus supra adductis.

Sed ista responsio non placet, primo, nam reue- 277
ra d. decreto vltimo solum reuocantur priuilegia, † quæ sunt contra decreta illius *sessionis.* 25. *de regul.* & non quæ sunt contra decreta aliarum sessionum, vt recte inquit Manuel. Rodrig. *d.* 1. *tom.* 9. 8. *artic.* 6. ponderans illa verba *in Superioribus decretis,* Nam non dicit in superioribus sessionibus, & tenet etiam Nau. *in Man. cap.* 27. *n.* 190. & *conf.* 7. *de priuil.*

Vbi recte Nauarrus docet priuilegia regularium, 278
† quod non teneantur seruare interdicta in aliquibus diebus tantum, vt in festis suorum Ordinum, esse sublata per Concilium *d. decreto vltimo,* iuncto *cap.* 12. *eiusdem sessionis.* quod etiam tenet compendium priuilegiorum Societatis Iesu versic. interdictum, vbi relatis huiusmodi priuilegiis *ad fin.* sic ait, non obstantibus, quæ in hoc verbo dicta sunt, mandante Episcopo nostri interdicta non solum à Sede Apostolica, sed etiam ab Ordinariis promulgata, publicare, ac seruare debent, vt decreuit Concilium Trid. *sess.* 25. *c.* 12. *de regular.*

Quamuis contrarium teneant † Bart. Medina *in* 279
summ. lib. 1. § 13. Bernard. *in sua summa, lib.* 34. *nu.* 30. Lud. Lopez *instruct. conf.* 2. *tomo* 2. *p. cap.* 21. Manuel Rod. *in explicatione Bullæ.* § 5. *num.* 15 & *in addit. ibidem. num.* 13. & *num.* 35 & nouissime *quæstion. regul.* 2. *tomo quæst.* 112. *artic.* & Sorbo *in d. compendio versicul. interdictum tertio.*

Sed sententia Nauarr. † est verissima, & approba- 280
ta, per S. Congregation. vt in declaratione adducta

5. *part. cap. 8. numer. 87. ad 8.* vide tamen breue Clementis VIII. conceſſum poſt Concilium Ordinis D. Franciſci poſitum per Man. Rodrig. *d. quæſt. 112. artic. 2.*

281 Secundo ex eo d. reſponſio non placet, quia idem eſt de priuilegiis † conceſſis ſæcularibus, vt ex infra adducendis patebit.

Et ad d. declarationem, quæ habetur ſuper decreto vlt. & facit ſuper d. reſponſione, dico, illam in ea
282 forma † non eſſe declarationem S. Congreg. ſed fuiſſe ibi poſitam ſub ea forma per eum, qui compilauit, & collegit declarationes Sanct. Congreg. Concilij ſub ſeſſ. & capitulis ipſius Concilij, exiſtimando prædictas declarationes ſupra adductas *numer. 269.* poſitas ſub *d. cap. 7. ſeſſ. 14. de ſacramento pœnitentiæ*, fundari in derogatione maris magni, de qua in d. decreto vltimo.

Vnde ad *d. 1. difficultatem 2.* reſpondendum eſſe videbatur, quod d. declarationes, & Grego. XIII. non
283 † volunt, nec dicunt, quod priuilegia regularium ad abſoluendum à caſibus Epiſcopo reſeruatis ſint reuocata per Concilium, ſed, quod per ſua priuilegia, non habent talem facultatem, id eſt, quod non habent tale priuilegium, & ſic d. declarationes S. Congregation. & Gregorij. XIII. ad hoc tendunt, vt declarent priuilegia regularium non dare facultatem abſoluendi à caſibus Epiſcopo reſeruatis, nec ad id ſe extendere; quamuis aliqua priuilegia ad hoc allegent. Candelabrum aureum *dict. tit. de abſolutione. num. 32.* & Man. Rodrig. *in explicatione Bullæ. §. 9. numer. 132. & ſeqq. & 9. regul. 1. tom. d. quæſtio. 61. artic. 3. & 4.*

284 Pro qua reſponſione facit † quod inquit Candelabrum *ibi n. 52.* quod ad prohibitiones ſupradictas poteſt reſponderi, eſſe intelligendas ſtando in iure communi, non autem eſſe extendendas contra priuilegiatas perſonas.

285 Et Suarez *4. to. de † pœnitentia diſputat. 3. ſect. 2. ad fi* ait, quod per declarationes S. Congreg. quæ ait, non poſſe Religioſos per priuilegia maris magni, abſoluere à peccatis reſeruatis Epiſcopis, non excluduntur ſpecialia priuilegia, vel directe conceſſa, vel per communicationem, ſi in eis facultas hæc ſufficienter explicetur, quod etiam vult Graffijs *in deciſionibus aureis casuum conſcient. libro 1. cap. 13. numer. 56.* & *57.*

286 Et comprobatur, maxime ex ſeqq. declarat. S. Cong. *neque confeſſores vi priuilegiorum Rosarij, neque Patres Iesuitæ poſſunt abſoluere pœnitentes à caſibus reſeruatis Episcopo, niſi priuilegia ipsa talem tradant facultatem, vel ſint obtenta, aut confirmata poſt Concilium Tridentin.* Secunda Epiſcopo Caietano. *An per Bullas ordinarias, in quibus ſolet dari facultas abſoluendi à caſibus Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, comprehendantur etiam casus, quos Episcopus, & Prælatus Religionis, cum ſuis ſubditis regularibus reſeruauit? fuit reſponsum, quod non, niſi de his fieret ſpecialis mentio.* Quas declarationes afferunt Caſarrubios, & Sorbo *vbi ſupra*, & Emanuel Rodriguez *d. art. 15.*

287 Comprobatur etiam ex decreto Concilij Prouin. † Mediolanen. 5. facti anno 1579. *1. pa. tit. quæ ad pœnitentiæ ſacramentum pertinent, verſic. ne facultatum*, vbi ſic dicitur: *Ne facultatum, priuilegiorumve iure, quæ cuique etiam Rosarij, & cruce ſignatorum Scholæ, Confratriæ, Collegioue etiam laicorum, quæue collegis, Confratribusve in eo aſcriptis ante vel poſt Concilij confirmationem conceſſæ ſunt, confeſſarius, cuiusuis ordinis ſit, ab iis caſibus, quos ſibi Episcopus in ſua diœceſi reſeruauerit, pœnitentes ſine illius facultate abſoluat, ſi contra fecerit ſuſpenſionem a diuinis ipſo facto incurrat,* ſequitur Zerola *in praxi Episcopali, prima parte verb. absolutio. §. 5. ſeu 6.*

Ex quibus apparet, † quod non eſt vis in hoc, quod 288
priuilegia ſint ante, vel poſt Concilium conceſſa, ſed in hoc, quod tradunt, vel non, facultatem abſoluendi à caſibus Epiſcopo reſeruatis.

Vnde facultas, † quam habent confeſſarij Societatis Ieſu abſoluendi à quibuſcumque peccatis, 289
etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, ex Bulla Pauli III. quæ habetur *in libro Bullarum d. Societatis, pag. 20.* Quæ videtur † comprehendere etiam caſus reſer- 290
uatos Epiſcopis ex illa dictione, Nauarr. *in Man. ca. 27. num. 263.* in noua editione, Graffijs *d. lib. 1. cap. 13. n. 58.* & Zerola *2. part. verſic. absolutio. §. 1. reſp. 2.* non eſt derogata per d. declarationes, vt per d. Compendium Societatis Ieſu, *d. verb. abſolutio*, vbi ſubdit. *Nihilominus declarauit idem Greg. XIII. die 10. Maij. Anno 1583. non eſſe intentionis ſuæ, quod per talem epiſtolam*, (nempe dictam Cardinalis, Sanct. Sixti) *ſit derogata dict. Societatis facultas, eamque, quatenus opus ſit, denuo confirmauit, habetur in viuæ vocis oraculis*, pagina 131.

De qua declaratione meminit † etiam Enriquez 291
in ſumm. lib. 6. c. 6. §. 5. Sorbo *ſupra.* & Emanuel Rodrig. *dict. art. 13.* dicens, ex ea confeſſores Societatis poſſe abſoluere virtute ſuorum priuilegiorum etiam hodie à caſibus Epiſcopo reſeruatis, & Mendicantes etiam per communicationem.

Quamuis † ipſi videantur velle illam eſſe no- 292
uam conceſſionem, & priuilegium, ſed potius videtur vera declaratio, ex quo ſub d. priuilegio Pauli III. comprehendebantur etiam caſus reſeruati Epiſcopo.

Neque obſtat alia declaratio, † quam ex Caſarru- 293
bios adducit Man. Rodriguez. *dict. artic. 13.* & Sorbo. ſ. quę ait Epiſcopo Caietano, de quo ſupra. *Neq; per Bullam Sanctiſſimi nominis Ieſu, in qua ſpecialiter habetur, quod confeſſarij poſſint absoluere cõfratres à caſib. Episcopo reseruatis, fieri poſſe talẽ absolutionem, niſi tãtum ratione Iubilei pleniſſimi indicti à Summo Pontifice, cum poteſtate absoluendi à quibuscumq; caſibus, etiam in Bulla Domini contentis*, quæ expreſſe loquitur etiam de priuilegio ſpecialiter concedente facultatem abſoluendi à caſibus Epiſcopo reſeruatis.

Quia reſponderi poteſt, † quod iſta declaratio vi- 294
detur eſſe mendoſa, quia in meis declarationibus, ſuper *dicto capitu. 7. ſeſſ. 14.* ſic habetur. *Omnes, qui audiunt confeſſiones, poſſunt absoluere à caſibus Episcopis reseruatis virtute Bullæ Iubilei indicti à Summo Pontifice cum facultate absoluendi à quibuscumque enormibus peccatis reseruatis Apoſtolicæ Sedi, etiam in Bulla Cœnæ Domini, ſed non virtute priuilegiorum, & facultatum perpetuo conceſſarum, vt Roſarij.*

Sed reuera iſta non ſatisfaciunt, † nam declara- 295
tiones adductæ in contrarium multum vrgent, & particulariter illa *num. 293.* adducta, quæ non poteſt dici mendoſa: nec ei contradicit adducta *præcedenti numer.*

Nec videtur poſſe negari ante Concilium † fuiſ- 296
ſe multa priuilegia, cum facultate abſoluendi à caſibus Epiſcopo reſeruatis, vt per Compendium Mendicantium, & alia verb. abſolutio, & Manuel Rodriguez *vbi ſupra.* & in particulari conſtat de illo priuilegio Pauli III. conceſſo Societati Ieſu, quo alij regulares, præſertim Mendicantes per commu-

communicationem fruebantur.

358 Vnde in hac difficultate dicendum est † primo, priuilegia, & facultates ante Concilium Tridentinum concessa, quibus dabatur etiam expresse, potestas absoluendi à casibus Episcopo reseruatis esse sublata, vt patet ex declarationibus, & aliis adductis.

398 Secundo priuilegia huiusmodi post Concilium concessa, seu confirmata ante Gregorium XIII. esse etiam sublata, vt constat ex decreto Concilij Mediola. tertij, supra adducto, *n.* 270. & præcipue ex decreto Concilij Mediolanen. quinti, supra adducta, *n.* 287.

399 Tertio, confessarios posse absoluere † à casibus Episcopo reseruatis virtute priuilegiorum post Concilium Tridentinum, & declarationem Gregorij XIII. concessorum, seu confirmatorum, quibus datur facultas absoluendi ab illis. Et ita procedit prima declaratoria adducta, *num. ducentesimooctogesimo sexto.*

300 Quarto, priuilegia, in quibus datur facultas † absoluendi à casibus Sedi Apostolicæ reseruatis, non comprehendere casus Episcopo reseruatos, nisi de eis fiat specialis mentio. Saltem per dictionem etiam dicendo, etiam *Sedi Apostolicæ reseruatis, vt sup.* num. 290. vt in secundo declaratione adducta *d. numer.* 286.

301 Quibus sic stantibus † ad d. primam difficultatem dicendum est, prædicta priuilegia non solum ante Concilium concessa, sed etiam post, ante Gregorium XIII. esse sublata, non per Concilium, sed per declarationem, & decretum Gregor. XIII. qui ita voluit, & decreuit.

302 Sicut etiam modo Sanctissimus Clemens VIII. voluit, quod Sacerdotes, tam seculares, quam regulares per vniuersam Italiam extra Vrbem degentes virtute quorumcumque priuilegiorum, indultorum, ac facultatum, † è casibus Sedi Apostolicæ, vel ab Ordinariis sibi reseruatis, & reseruandis, absoluere de cætero non audeant, neque possint, nisi in mortis articulo, seu cum noua & speciali licentia impetrata in scriptis locorum Ordinariis exhibita. Vt in decreto Sacræ Congreg. Episcoporum, & regularium dato 9. Ian. 1601. posito ad literam per Zerolam *in praxi Episcopali. d. 2. part. verst. absolutio.* §. 1. & per Vgolinum in expositione Bullæ Cœnæ Domini. 3. *par. Bullæ c. 2. sub n. 5.*

303 Aduertendum est autem, regulares secluso priuilegio non posse de iure † absoluere à casibus Episcopo, non solum de iure, sed etiam specialiter per ipsum Episcopum reseruatis, vt patet ex *clement. dudum, versic. per huiusmodi de sepul. & Clem. 1. §. quibus, de priuileg.* & tenent *gloss. verb. concessa, in dict. clem. dudum*, & ibi Monach. Imola, Card. Anchar. & Pan. *in c. Deus qui, nu. 1. de pœnitent. & remiss.* Alber. Sbrotius *de vero, & perfecto Clerico. lib. 2. cap. 26. numer. 13.* Nauar. *in Man. cap. 27. nu. 263. & 264.* alias 266. Soto *in 4. distinct. 18. quæst. 4. art. 3.* Mart. Ledesma 24 *quæst. 7. art. 5. dub. 7.* Cosm. Philiar. *de officio Sacerd. 2. part. lib. 2. c. 25.* Graf. *d. lib. 1. c. 13. n. 57.* Lud. Lopez *instruct. consc. 2. to. 2. p. c. 2. &* Suarez *d. 4. tom. disput. 3. sect. 2. 2. punct.*

304 Quamuis in casibus † Episcopo specialiter reseruatis contra teneant Bonif. *in d. verf. per huiusmodi, n.* 6. Panor. *in c. fin. numero 6. ne clerici, vel monachi.* Felin. *in cap. perpendimus, de sentent. excommunic.* Ange. Sylues. Tauiena, & Armilla, Candelabrum Aureum *d. tit. de absolutio. numer. 26. ad fi. & numer.* 44. Man. Rodrig. *in explicat. Bullæ d. §. 9. n. 131. & 145. & 9. regul. 1. tom. d. quæst. 61. art. 2.* & Enriquez, & Sorbo *supr.* Vega *in summa 1. parte capit. 6. casu* 44. & Petrus Ledesma *in summa de sacrament. pœnitentiæ. capitul. 13. ad fin.*

Ad secundam difficultatem responderi potest, adhuc d. Bullam non esse superfluam, sed fuisse factam, ad hoc, vt omnia, & singula † priuilegia in his, 305
in quibus decretis Concilij illa reuocantibus contrariantur, reuocata censeantur, non obstante, quod sint concessa motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu etiam Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione, & intuitu, & ex quauis etiam honesta causa. Et cuiuscumque tenoris sint, quorum tenores pro sufficienter expressis, & plene insertis habentur in d. Bulla ad *const.* 2. Butrij, quod Rota sequitur, vt per Sarnen. *in proœmio regularum cancell. q. 6. numero 6. & decis. 161. numer. 1. part. 1. diuersorum*, & tradita per Felin. *in cap. nonnulli numer. 6. de rescr.* Prob. ad Monachum *in cap. collatio, de offic. Legati n.* 10. Cassad. *decis. 10. num. 2. super regulis.* Couarruuias *in Rubrica de testament. 2. part. num. 20.* Ant. Gabr. *de clausulis concl. 5.* Mand. *regul. 11. Cancell. quæstio. 9. & reg. 19. quæst. 19. nu. 13.* Nauar. *in cap. si quando, de rescr. exceptio. 1. & const. 7. de priuil. numero 20.* Sarmiento *l. 3. selectarum c. 14. numero 20* Aceuedo *in l. 1. tit. 14. lib. 4. recopil. numero 33.* Man. Rodriguez. *quæst. regul. 1. tomo quæstion. 6. art. 6.* Anas. Germo. *de indultis*, Cardi. *§. irritum, numero primo*, & nouissime per Gonçalez *gloss. 36. quæstion. 3.* in quo etiam apponitur decretum irritans ac clausula sublata. itaque dict. Bulla videtur fuisse facta ad corroborandam, & confirmandam derogationem priuilegiorum in decretis Concilij contentam, vt tradit Manuel Rodriguez. *dicto primo tomo quæstion. regular. quæstione octaua, articulo sexto.* ita, vt non possint prætendi illam non fuisse recte factam.

Decimosecundo dubitatur, quot dies contineant isti menses, qui dantur quietis, & recreationis causa? Et breuiter † dicendum est mensem in proposito 306
continere 30. dies, & sic tres menses 90. dies, cum Concilium absolute illos concedat, nec exprimatur à quo tempore incipiant, maxime, cum possint accipi non solum continui, sed etiam interpollati, Butr. *num.* 12. & Abb. 6. *in c. licet de supplen. negligen. prælat.* Bart. & alij *in l. cum bissextus. ff. de verb. signif.* Francus *in cap. quamsit. §. electus, nu. 4. de elect. in 6.* Menoch. dicens receptum *de arbitr. lib. 2. casu* 50. *à num.* 12. & alij, & Rota in vna Salamantina Canonicatus, vigesimo Iun. 1572. infra adducta, *quinta part. capit. primo numero* 46. & post hæc Gonçalez *gloss. 11. numero octauo.*

Quamuis dicant tunc mensem accipiendum † esse pro duodecima parte anni, Domin. *dict. §. electus,* 307
numero 2. Lambert. *de iure patron. 2. part. 2. lib. quæst. 1. artic. 14. numero 3.* Thomas Sanchez, *de matrimon. lib. 2. disput. 24. numero* 20. & quicquid alias in terminis suspensionis duorum, vel trium mensium dicat Suarez, 5. *tomo. de censuris disputat. 29. sect. 1. numero quinto.*

Decimotertio dubitatur, † an stante statuto Eccle- 308
siæ, quod concedebat Canonicis absentiâ trium mensium, non tamen erat in vsu, possint post Concilium gaudere d. tribus mensibus? & videtur, quod sic, nam Concilium id permittit, & solum relinquit saluas Ecclesiarum constitutiones, quæ longius seruitij tempus requirunt.

Nihilominus tamen contrarium est dicendum, † nam statutum consuetudine abrogatum non est habendum in consideratione, & ideo iuramentum, de seruandis statutis, non extenditur ad statuta vsu non recepta, vel per consuetudinem abrogata, Ripa *respon.5.num.4.lib.1* & Rolandus *de iure dotis,q.99.* & non minorem vim habet consuetudo, quam statutū, ac proinde eodem modo censetur salua relicta. Et ita S.Cong.Concilij censuit, † vt in sequent.declaratione. *Licet per statutum Ecclesiæ concedatur Canonicis per tres menses abesse, si illud per consuetudinem non fuit obseruatum, attendenda est magis consuetudo contraria, quam statutum.*

Si tamen constitutio, † aut consuetudo Ecclesiæ requirit seruitium totius anni, tunc locum habet absentia trium mensium à Concilio permissa, est enim nimis dura residentia totius anni, oportetque maxime iuxta fragilitatem humanam indulgeri aliquod tempus ad recreationem corporis, & animi. Et ita S. Congregatio Concilij censuit, † in vna Astoricen. his verbis: *Decretum Concilij*, capitulo 12. sess. 24. *concedit Canonicis absentiam trium mensium, si constitutiones Ecclesiæ seruitium totius anni requirunt.*

Decimoquarto dubitatur, † an ad absentiam trium mensium requiratur causa & licentia? & videbatur dicendum requiri iustam, vel rationabilem causam, nec posse pro solo libito vti dict. absentia Canonicos, & Præbendatos, & alias non lucrari fructus in conscientia, vt tenet Nauar. *de oratione, cap.5. num.20.* cuius sententiam, quoad peccatum, sequitur D.Ioan.Ocon. *in d.c.vnic.de clericis non residen. in 6.n.23.*

Nihilominus tamen respondetur †. non requiri causam, aut licentiam, nam Concilium absolute permittit istam absentiā, vt Præbendati possint capere aliquam recreationem, & vacationem à labore, & ne sit nimis dura residentia.

Et ita S.Congregat.declarauit, † vt in declarationibus sequen. Prima Gadicen. *An in illis tribus mensibus à iure concessis sit assignanda causa absentiæ, & cum licentia sui Prælati? vel an possint potiri beneficio trium mensium nulla causa declarata, sed impetrata licentia à Decano, vel Præsidente in choro, & frui quibusdam nouis distributionib. per Episcopum impositis, prout fruuntur in dictis tribus mensib. omnib. fructibus suarū Præbendarum, cum pro præsentibus, & intereßentibus habeantur de iure? Cong. censuit nullam assignandam esse causam, secundo nullam licentiam requiri, non tamen omnes Canonicos posse abesse eodem tempore, ne Ecclesia destituatur suo debito seruitio, sed tantum eam quotam partem Canonicorum, quæ videbitur arbitrio Episcopi, vel Capituli. Tertio non posse frui d.distributionibus, cum sint distinctæ à Præbendis.* Secunda Abulen. *An Dignitates, Canonici, Portionarij, Cantores, aut alij officiales possint abesse à seruitio Ecclesiæ, sine licentia Episcopi? Cong. censuit non requiri licentiam Episcopi, quādo dignitates, Canonici, aut Portiouarij abesse volunt tempore ipsis à Concilio Triden. permisso, non tamen omnes simul abesse possunt, ne Ecclesia suo debito seruitio destituatur, quæ aūt pars possit simul abesse, relinqui arbitrio Episcopi, & Capituli, de aliis qui nō sunt Beneficiati, & inseruiunt in Ecclesia, concilium nihil disposuisse, sed generaliter seruandum quod Concilium mandat, circa regimen debitum in diuinis officiis,* sess.24.capit. 12. in fin.

Alias etiam † S. Cong. in vna Genuen. circa hoc sic censuit, *Archiepiscopus Genuen. prouideat, ne duo menses, quos habent vacantes Canonici sui Capituli, incurrant in Natale, aut Pascha Domini, aut huiusmodi maximas solemnitates.*

Vnde Zerola *in praxi Episcopali, † p ima par. verb. priuatio. §. quarto, secundo dicto præsentiali, tertio dubio.* & Zechus *de republica Ecclesiastica, titulo de Beneficiatis numero sexto, versiculo, quod si beneficia.* dicunt quod Canonici tribus mensibus abesse non debent tempore Paschæ, & maximarum solemnitatum ex declaratione Sacræ Congregationis.

Sed hoc in hoc Regno non videtur † seruari, sed in quolibet tempore Canonici, & Præbendati capiunt suos dies absentiæ, nec est taxatus numerus eorum, qui abesse possint, regulariter enim in Ecclesiis Hispaniæ remanet competens numerus, ita vt propter dies absentiæ, & recreationis Ecclesia non destituatur debito seruitio.

Decimoquinto dubitatur, † an Canon. & obtinentes Dignitates, seu Portiones, possint licite, & tuta conscientia abesse, vltra tempus à Concilio permissum, amittendo distributiones, & omnes fructus, qui residendo lucrifiunt?

Et videtur, quod sic, † nam ita faciunt multi absq; scrupulo conscientiæ, non existimantes in eo peccare, nec communiter id notatur.

Nihilominus tamen dicendum est, † quod si vltra tempus à Concilio permissum notabiliter absunt, peccant mortaliter, nam contraueniunt grauissimo præcepto Concilij, nec satisfaciunt suæ obligationi, non enim est, nec dici potest lex pure pœnalis, vt patet.

Et faciunt declarationes † sequentes S.Congregat.Concilij. Prima, *Canonici ad continuam residentiam tenentur in Canonicatibus, nisi in aliis Beneficiis eiusdem qualitatis resideant.* Secunda *Nullus excusatur à residentia, licet distributiones quotidianas amittere consentiat.* Tertia, *Non residentes, quamuis amittant tertiam partem fructuum in distributiones consuetas, compelli nihilominus possunt ad residentiam, aliis item iuris remediis, & præsertim ex hoc decreto.*

Quod procedit etiamsi resideat † in ciuitate, vbi est Ecclesia, nam adhuc peccant mortaliter, nec satisfaciunt, si notabiliter abfuerint à seruitio Ecclesiæ vltra tempus à Concilio permissum, ex quo debito non satisfaciunt, vt in declarationibus sequen. super *d.c.12.* Prima, *Decretum hoc intelligendum est, vt Canonici non possint abesse ab Ecclesiæ suæ seruitio vltra tres menses singulis annis, nihilque eis prodesse quod in ciuitate maneant, nisi Ecclesiæ debitis horis inseruiant, intelligendumque est omnes in contrarium consuetudines per hoc decretum esse sublatas.* Secunda, *si vltra tres menses absunt, licet in ciuitate sint, incidunt in d.decreti pœnam, per quod sublata est omnis consuetudo in contrarium.* Tertia, *Canonicus, qui abest à seruitio suæ Ecclesiæ vltra tres menses, licet sit, & maneat in ciuitate, vel in loco, in quo Eccl. ipsa consistit, multari potest, pro vt à Concilio statuitur.* Quarta, *Puniendi sunt qui à seruitio Ecclesiæ absunt licet in ciuitate locorum, in quibus ipsa Ecclesia consistit, sint præsentes tantum.* Quinta, *Non licet vltra tres menses abesse, nisi ex causa inimicitiarum, si post obtentum Canonicatum inimicitiæ superuenerunt, vel nisi in Parrochiali Ecclesia resideret, etiamsi steterit in loco, sed tantum abfuerit à seruitio vltra tres menses*, & conducit ad propositum declaratio supra adducta, *numero primo sexto.*

Deci-

314 Decimosexto dubitatur, †an satis sit lucrari grossam, seu vestuarium residendo, ad horam, seu tempus illius? & breuiter dicendum est, non satis esse, nec satisfacere suæ obligationi, & præcepto Concilij, vt ex eo cõstat, † & apparet ex seq. declarationib. Prima, *Interessentia, de qua in hoc decreto, debet esse in omnibus diebus, & horis officiis diuinis interesse, & inseruire, præterquam in tribus mensibus singulorum annorum, nisi Ecclesiæ constitutiones longius seruitij tempus requirant.* Secunda, *Cong. censuit Canonicatus, & Dignitates obtinentes teneri interesse omnibus horis, nisi inuitantur aliqua confirmatione, quæ non sit sublata per Concilium Triden. distributiones tamen quotidianæ cæteris horis, quæ distributione carent, ex fructibus massæ communis proportionabiliter sunt assignandæ, ne negligantur.* Tertia, *Compellantur obire officia, & ad omnes horas septem Canonicas, & ad faciendum principium, & officium hebdomadarij, si tamen alij non sint.* Quarta, *Canonici non excusantur à qualibet hora illius diei, qua choro interesse tenentur, prætextu quod eorum nomine, veluti in Matutino adsunt alij ab ipsis missi, nec etiam prætextu immemorialis consuetudinis, quod si peterent, vt distributiones augerẽtur, id augendum esse ex præscripto Concilij Triden.* sess. 21. & 22. c. 3.

316 Quæ tamen declaratio, † quod attinet ad Matutinum, non seruatur in Ecclesiis, vbi Matutinum dicitur media nocte, maxime in locis, vbi magna frigora esse solent; cum enim hora sit tam incommoda, non solent ire Canonici, & Præbendati, & ista consuetudo, & obseruantia, tanquam interpretatiua, & iusta causa, ac ratione fundata, videtur excusare, maxime, cum ita, & non aliter sit à principio Concilium receptum.

317 Quinta, † *Cong. censuit non posse confici ex horis, quibus Canonici residentes absunt à choro, dies; & ex diebus, & horis sic collectis confici menses absentẽtiæ, de quib. in hoc decreto ne; ad colligendũ seruitium 9. mẽsium colligendas esse punctaturas, quasi is qui 9. partes punctuarum ex 12. habeant seruitio 9. mensium, debito satisfecerint, sed ipsos dies residẽtiæ, & seruitij, siue continui fuerint, siue interpollati, numerandos esse, vt complementum dictorum 9. mensium.*

318 Quæ declaratio non procedet † in Ecclesiis, vbi ex fundatione, priuilegio Apostolico, aut statuto à Sede Apostolica in specie confirmato aliud cautum sit iuxta supradicta, vt in Ecclesia Granaten. seruari audiui, & tradit Philiarchus *de officio Sacerdotis. prima part. lib. 1. capit. 13. 2. conc.* in quibusdam Ecclesiis seruari.

319 Quinimo amplius † voluit S. Cong. non valere statutum, seu consuetudinem, vt Præbenda, seu grossa lucrifiat interessendo vna, vel duabus horis, aut minori tempore 9. mensium, vt in declarationibus sequentibus. *Non valet statutum, vt vna hora,* vel duabus *interessentes lucrentur massam, grossam, siue Præbendam, amissis distributionibus quotidianis.* Alia. *Quod si vno mense ex nouem interessendo vna hora ex statuto, vel consuetudine lucrentur fructus, amissis distributionibus quotidianis? respondit Congreg. statutum, & consuetudinem nullam, & tollendam adeo, vt non interessentes omnibus horis in prædicto mense amittant illam ratam fructuum quam amitterent in aliis octo mensibus singulis horis non interessendo, non tamen incidere in pœnam, de qua hic, quasi abfuissent vltra tres menses.*

320 Sed hoc non seruatur, nec est receptum in Hisp. in cuius Ecclesiis communiter lucrifit grossa, seu Præbenda residendo vna hora, & in aliquibus Ecclesiis lucrifit in tribus mensibus tantum, quæ consuetudo videbatur valere. Cæsar de Graffis *decis. 116. num. 8.* & potest sustineri, cum d. declaratio non sit recepta, saltem dum per Superiorem, aut Capitulum non sit aliud ordinatum, disponendo modum lucrandi grossam, seu Præbendam iuxta dictam declarationem.

Quamuis in Ecclesia Ciuitaten. in qua ante Concilium erat constitutio, & consuetudo † lucrandi gros- 321
sam in quatuor mensibus, fuit ablata, quia per Sanct. Congregationem fuit declaratum esse contra Concilium *d. cap. duodecimo.* & hodie lucrifit in nouem mensibus vt accepi à doctissimo D. Ioan. Gutierrez meritissimo Canonico Doctorali d. Ecclesiæ in quodam consilio.

Decimoseptimo dubitatur, an obtinens dignitatem, † cui incumbit visitatio, possit ratione ipsius vi- 322
sitationis abesse vltra tres menses, & lucrari fructus huiusmodi dignitatis, qui per interessentiam lucrifiunt, ac distributiones, atque etiam fructus Canonicatus, quem simul obtinet? In quo dicendum est, vt habetur in sequenti declaratione Sacræ Congregationis cõcilij. *An ratione visitationis Archidiacono incũbẽtis ratione suæ Dignitatis possit abesse vltra tres mẽses concessos à Concilio? Congregatio respondit posse; an vero pro tempore dictæ absentiæ vltra tres menses ex causa visitationis possit lucrari fructus sui Archidiaconatus, qui lucrifiunt per interessentiam? Respondit posse, dummodo dari consueuerint absentibus ex legitima causa, non tamen lucrari distributiones mere quotidianas, an durante ea visitatione lucrari etiam possit fructus illius Canonicatus, quem obtinet ex dispensatione, vel ex illius Ecclesiæ consuetudine, stante, quod fructus Canonicatus distincti sint à fructibus Præbendæ Archidiaconatus? respondit Congregatio non posse, nisi pro trib. mensib. vacationis causa à Concilio permissis; hæc tamen de lucrandis fructibus locum habent, nisi extet Ecclesiæ consuetudo, vt Archidiaconus visitans nihil fructuum percipiat, quam consuetudinem Congregatio censuit saluam manere.*

Aduerte tamen, quod si esset consuetudo, quod Archidiaconus visitans suum Archidiaconatum † 323
percipiat distributiones, non censeretur reprobata per *cap. 1. de Clericis non residentibus sexto*, sed esset valida tamquam ex iusta causa, quia visitando seruit Ecclesiæ, Monachus *in d. cap. 1. num. 2.* quem ibi sequuntur Ioan. And. Domin. *in princip. num. 2.* & Probus *n. 11.* Cosmas *in pragmatica sanctione tit. quo tempore quisque debeat esse in choro, glossa vltima, ad fin.* faciunt dicta infra *num.* 348

Sed videbatur, quod Archidiaconus visitans de- 324
beret percipere distributiones quotidianas, † etiam seclusa cõsuetudine ex decreto concilij. *sessione. 22. de reformat. cap. 3. versic. quod si alicui.* vbi incumbens curę animarum imminenti suæ Dignitati habetur pro præsenti, & interessenti, nam qui visitat, exercet curam animarum iurisdictionalem, seu fori exterioris, iuxta dicta supra *prima parte capitul. 6. numer. sexto.*

Respondetur tamen, † quod decretum intelligi- 325
tur de cura animarum proprie, nempe fori interioris, vt videtur colligi ex illis verbis ibi, *quo in curata Ecclesia resederit, ac ministrauerit.* Et ita censuit Sacra Congregatio, vt in sequenti declaratione super *d. c. 3. ibi: cura animarum immineat. Secus si tantum iurisdictionalis: si vero est vnita, tunc est locus* capit. extirpãdæ. §. qui vero de Præb. *& tunc, cum visitauerit suã*

iurisdictionem, lucrabitur Præbendam, & fructus, secus vero distributiones quotidianas. Accedit alia declaratio eiusdem S. Congregationis, quæ sic ait. *habentur tanquam præsentes in choro qui curam animarum exercent, quæ illi Ecclesiæ imminet, dum tamen sunt in actu administrandi Sacramenta, vel alia exercendi, quæ spectant ad ipsam curam.* Cui consonat Concilium Bononien. *tit.6. de residentia. §. de causis excusantibus Canonicos, vers. illi quibus*; quæ quidem declaratio loquitur de cura animarum fori interioris, vt patet.

336 Intelligendum autem est visitantem, † seu exercentem iurisdictionem imminentem suæ Dignitati, vel Ecclesiæ, non lucrari distributiones, quando est absens à ciuitate, seu loco vbi est Ecclesia, si enim id faceret in ciuitate, seu loco, vbi est Ecclesia, lucraretur etiam distributiones, si oporteret fieri tempore horarum, nec posset commode fieri post eas, seu ante, iuxta infra dicta *n.*357.

337 Nec procedit illud † decretum *dict. cap.*3. in Canonicis, seu dignitatibus habentibus Ecclesias Parochiales, non tamen Canonicatibus, seu dignitatibus annexas, vt in sequent. declaratione super illo. *Ibi habeatur, non comprehenduntur Canonici habentes Ecclesias Parochiales, non tamen Canonicatibus annexas, seu vnitas, qui si in Parochialibus residerint, & fuerint priuilegiati ad perceptionem fructuum, exceptis distributionibus quotidianis iuxta Bullam Pij V. vel ex indulto Apostolico, non poterunt optare neque domus Canonicales, neque Canonicatum presbyteralem, & similia, cum non habentur pro præsentibus, sed tantum sunt priuilegiati ad percipiendos fructus, & id quando scilicet extat consuetudo, vel statutum, quo absentes non possunt optare, secus quo absentes possunt optare.*

338 Rursus circa d. declarationem † *vers. an durante ea visitatione*, aduerte eam procedere, etiamsi Canonicatus esset annexus dignitati, stante, quod fructus Canonicatus distincti sint à fructibus dignitatis, vt inea dicitur, nam adhuc vti duo Beneficia obtinentur, infra dicitur *vndecima part. c.*5. *n.*192. *& vltima p. c.*12. *à n.* 57. & visitando ratione dignitatis non seruit Canonicatui, secus autem esset in portione accessorie annexa, & vnita dignitati, nam tunc vnum est Beneficium, & Portio est tanquam prædium dignitatis iuxta dicta *d. c.*5. *nu.*198. *& d. cap.*2. *num.*12. & sic visitans ratione dignitatis lucraretur etiam fructus Portionis annexæ, tanquam fructus ipsius dignitatis, seu eius prædij.

339 Et ex illa declaratione *d. vers.* † conuincitur *consilium* Nauar. 14. *de Clericis non residen.* de quo supr. *n.* 50. quatenus sentit, quod prosequens litem super iurib. suæ dignitatis lucratur etiam in absentia fructus Canonicatus, quem simul obtinent, quod non est verum, nam tunc non abest causa Canonicatus, nec pro vtilitate illius, seu Ecclesiæ, sed solum dignitatis, cuius iura prosequitur.

Et ex eadem declaratione infertur, quod excusatus
340 à residendo † non lucratur fructus, qui non lucrifiunt in absentia, nisi in casibus à iure expressis, & hoc est, quod dicit Rebuf. *in praxi titulo de dispensatione de non residendo, n.*22. & facit, quod ipse inferius ait *n.*60. quod dispensatus de non residendo, nequaquam recipiet fructus Beneficij, nisi concedatur hoc expresse in dispensatione, cui consonat quod ait Felin. *in cap. fin. de magistris, numero* 3. *sub vers. c.*6. *limita, quod propter simplicem licentiam absentiæ non excusabitur quis à perceptione fructuum, sed solum excusabit eum, vt non priuetur.*

Vnde Canonicus ingrediens † Religionem nō lu- 341
crabitur anno nouitiatus, & probationis fructus Prębendæ, quamuis sit iuste excusatus à residentia, vt dicetur infra 11. *par. c* 9 *n.*31.

Vnde etiam Canonicus electus, † seu nominatus 342
ad Episcopatum Italiæ, qui debet Romæ examinari, quamuis interim, dum vadit Romam, iuste absit, & sit excusatus à residendo, non tamen habebitur pro præsenti, nec fructus percipiet ex ista causa, qui non lucrifiunt in absentia, nisi in casibus à iure expressis, qualis non est iste, maxime, cum talis absentia sit in vtilitatem priuatam ipsius electi, qui vult esse Episcopus; & ad percipien. fructus in absentia nō solum non sufficit vtilitas priuata, sed nec vtilitas Ecclesiæ, seu Episcop. in genere, sed requiritur vtilitas Ecclesiæ in specie, & in particulari Io. Andr. *in capit.*1. *sub numero tertio de clericis non residen. in sexto*, & ibi Domin. *§. qui vero, num.* 8. & Probus ad Monachum, *nu.* 29 & Rota *decis.*222. *part.*1. *diuersorum*, de quo infra *nu.*372.

Nec obstat, † quod obtinentes ex dispensatione 343
Parochialem, & Canonicatum, residentes in Parochiali, percipiunt fructus Canonicatus, exceptis dumtaxat distributionibus quotidianis, vt in constitutione 64. Pij V. & in declaratione 7. supra adducta. sub *numero* 179. & aliis. Et similiter obtinens ex dispensatione duos Canonicatus, aut Dignitates, & residens in vno lucratur fructus alterius licet non distributiones, vt in declarationibus supra adductis. *n.* 185 *& sequen.* quia respondetur, quod illi residentes in Parochialibus sunt priuilegiati ad perceptionem fructuum, ex d. Bulla Pij V. vt dicitur in declaratione supra adducta, 337. obtinens vero ex dispensatione duos Canonicatus, seu dignitates, eo ipso censetur dispensatus, vt percipiat in absentia fructus alterius, nam alias dispensatio esset inutilis, & ita videtur esse de mente Papæ dispensantis, quando dispensatio est perpetua, & non ad tempus. 18. Dubitatur, † an 344
statuta, & consuetudines Ecclesiarum concedentia iubilationem deseruientibus per quadraginta annos, sint contr ius, & derogata per Concilium? & dicendum videtur, quod non: ad Cenedum Collect. 15. ad 6. num. 8. licet contra sentiat Nauarr. *consil.* 12. *de clericis non residen.* & ita censuit Sacra Congregatio, & Gregor. XIII. vt in sequenti declaratione. *An sit derogatum statutum Ecclesiæ Compostellanæ permittenti Beneficiato, qui in ea per quadraginta annos continuos aliquod Ecclesiasticum Beneficium pacifice possedit, & per d. tempus illud per se ipsum in diuinis residendo deseruiuit, vt à dicta Ecclesia de cætero, quoad vixerit, vt emeritus, & inde donatus abesse liceat, & tanquā præsens in choro habeatur, tamen ratione fructuum Præbendarum quàm distributionum quotidianarum, S. D. Greg. XIII. audita relatione Cong. dixit, tollerandum esse hoc statutum.*

Decimonono dubitatur, an per Concilium *d. c.*12. 345
sit † derogatū *capitulo de cætero, & capitulo ad audientiam, de clericis non residen.* vbi habetur, quod duo Canonici existentes in seruitio, seu obsequio sui Episcopi, habentur pro præsentibus, & percipiūt fructus Canonicatuum, præter distributiones quotidianas: & videtur, quod sic, *arg. c.*1. *de constit. in* 6. & quæ ibi notantur.

Nihilominus tamen contrarium est dicendum 346
† ex illa reg. quod lex generalis posterior limitatur, & determinatur per legem priorem specialem, *l. non est nouum, cum sequen. ff. de legib.* glo. recepta *in authen.*

quibus offeratur. C. de litis contestatione, & in l. sciendum ff. si qui satisdare cogantur, & ibi Iaſ. Decius *in l. in toto iure, n. 7. ff. de reg. iuris,* Anton. Gabr. *de legibus concl. 1. n. 2.* Euerar *loco à ratione legis stricta, à num. 12.* Barboſa *in l. 1. ff. ſoluto matrimo. 1. par. nu. 8* & Thom. Sanchez *de matrimon. lib. 2. diſputatio. 24. nu. 6.* & ita in propoſito tenet Nauarr. *conſil. 1. & 2. de clericis non reſiden.* quem poſt hæc ſequitur Gonçalez, *gloſſ. 6. numero 255.* & ſentiunt Hoieda *de incomp. Beneſi. 1. part. capit. 17. numer. 29. & 2. part. capit. 10. numero 15. & 16.* Salcedo *in pract. cap. 52. littera C. 2. caſu* Sbrotius *de Vicario Epiſcopi, lib. 1. quæſt. 43. ex num. 4.* Cabedo, *deciſ. 94 1. par.* & Zechus *de repub. Eccleſiaſtica, c. 24. de Canonicis numer. 4. verſiculo nono, & de Beneficiatis, ſub num. 6.* qui poſt Concilium Triden. ſcripſerunt.

347 Et ita tenet S. Cong. Concilij, † vt apparet ex ſeq. declarationibus. Prima, *Stante conſuetudine in Eccleſia Cathedrali, quod Canonici non intereſſentes diuinis non percipiat fructus Præbendæ, nec diſtributiones quotidianas, an liceat Epiſcopo ſuo retinere penes ſe vnum, & duos Canonicos, qui dictos fructus, & diſtributiones percipere poſſint, ac ſi in choro præſentes eſſent? Cong. cenſuit licere, exceptis tamen diſtributionibus quotidianis.* Secunda, *Canonici, qui ſunt à choro abſentes cum ſuo Epiſcopo diſtributiones quotidianas amittunt, quæ intereſſentibus tantum debentur, etiamſi ſint cum Epiſcopo in viſitatione, ob priuilegium autem, quia ſuo Epiſcopo inſeruiunt, etiam ſi abſint vltra tres menſes, Præbẽdarum ſuarum fructus faciunt ſuos.* Tertia, *Nec poſſunt Canonici vbi licet duo ad plus aſſociantes eorum Prælatum volentem quandocumque audire Miſſam in Eccleſia Cathedrali, ſed in alia Eccleſia ciuitatis, participes fieri diſtributionum quotidianarũ, quæ non niſi præſentibus, & intereſſentibus dantur.*

348 Id autem, quod dicitur, Canonicos exiſtentes in ſeruitio ſui Epiſcopi non poſſe percipere diſtributiones quotidianas, vt probatur *dict. cap. de catero,* & ibi notant D. & citati ſup. fallit, primo ſtante conſuetudine in contrarium, quia ſeruanda erit, cum ſit ex iuſta cauſa. ex Decio *in dict. cum omnes, de conſtit. 2. lectu. ſub numer. 6.* Couar. *lib. 3. variarum capit. 13. numero 5. verſi. 3. eadem ratione.* Duennas. *reg. 206. limitatione 1.* Hoieda *dicto capit. 17. numero decimo,* & faciunt in ſimili declarationes adductæ infra *numero 361.* quæ ſunt videndæ. Et ita in propoſito videtur tenere Hoieda *dict. cap. 10. numero 16.* & expreſſe cum eo Sbrotius *dict. numero 3.* quamuis contrarium teneat Nauarr. *dict. conſi. 2. de clericis non reſiden. numer. 2.* dicens, Canonicis ſeruientibus Epiſcopis conſuetudinem non poſſe prodeſſe ad habendum diſtributiones quotidianas per *c. 1. de clericis non reſid. lib. 9.* cui tamen ſatisfit ex Decio. Couar. Duẽnas, & Hoieda *vbi ſupra.*

349 Secundo fallit in † Canonicis miſſis à ſuis Epiſcopis ad viſitanda limina Apoſtolorum eorum nomine, vel comitantibus ipſos Epiſcopos ad eadem limina iuxta conſtitutionem 17. Sixti V. de viſitandis liminib. Apoſtolorum ab omnib. Epiſcopis. Nãij lucrantur non ſolum fructus, ſed etiam diſtributiones ex decreto eiuſdem Sixti V. vt in ſequentibus declarationibus S. Congreg. Concilij. Prima *Canonici miſſi ab ipſorum Epiſcopis ad limina Apoſtolorum eorũ nomine, vel comitantes ipſos Epiſcopos ad eadem limina, diſtributiones lucrantur ex decreto S. D. N. Sixti V.* Secunda, Illuſtriſſimo Card. Hiſpalen. *Gartias de Soromayor iſtius Eccleſiæ Canonicus amplitudinisq, tuæ Illuſtriſſime. Ad viſitãda ſanctorum Apoſtolorum limina procurator, dum huiuſmodi viſitationis cauſa abfuerit, debet percipere diſtributiones quotidianas. Ita cenſuit S. Congregatio Cardinalium Concilio Triden. interpretãdo præpoſitorum, cuius Congregationis ſententiam volui notam eſſe, vt eam obſeruari curet. Romæ die 21. Apr. 1589. A Cardin. Carrefa.*

Quod non ſolum videtur procedere † in Cano- 350
nicis, ſed etiam in aliis Præbendatis, licet non ſint de Capitulo, miſſis à ſuis Epiſcopis, ſeu eos comitãtibus ad limina Apoſtolorum, nam in propoſito eadem videtur eſſe ratio, & de mente Sixti V. quicquid alias ſit in aliis Clericis, vt infra dicetur. Non tamen procedit in Canonicis, ſeu Præbendatis miſſis ab Epiſcopis aliarum Eccleſiarum, ſeu eos comitantibus ad limina Apoſtolorum, licet alias ſint ſui Epiſcopi ratione originis, ſeu aliorum Beneficiorum, nam iſti non lucrabuntur diſtributiones, nec fructus Canonicatuum, ſeu Præbendarum, nec iſta cauſa ſunt iuſte abſentes, cum non abſint cauſa Epiſcoporum ſuarum Eccleſiarum. Nec habentes Beneficia ſimplicia ſeruitoria, quibus per Vicarium, ſeu ſubſtitutum poteſt deſeruiri, percipient iſta de cauſa non ſeruiẽdo diſtributiones, & alia emolumenta ſeruitij, nec excuſabuntur apponendo Vicario, ſeu ſubſtituto, vt conſului, & practicatum eſt cum quodam Beneficiato Eccleſiæ S. Vincentij Abulen. Ciuitatis miſſo ad viſitanda limina ab Epiſcopo Abulen. D. Lau. Ottadui de Auend. Nec poterit Epiſcopus mittere ad viſitanda limina duos ſimul Canonicos, ſeu Præb. quia ad id vnus ſatis eſt, ſi tamen ipſe Epiſcopus vadit ad ea viſitanda, poterit ſecum ferre duos Canonicos, ſeu Præb. qui eum comitentur, & iſti duo eum comitantes, aut miſſus, percipiant fructus, & diſtributiones Canonicatuum, ſeu Præbendarum ſuarum; ſi tamen plures in hoc occuparentur, neuter perciperet, quia non eſt maior ratio de vno, quam de alio, quamuis videatur probabile, aut de mente Sixti V. quod duo Canonici, ſeu Præb. comitantes Epiſcopũ, aut vnus ab eo miſſus ad limina Apoſtolorũ, lucrentur fructus, & diſtributiones Canonicatuũ, ſeu Præb. licet habeat alias occupatos in ſuo ſeruitio alios duos, niſi forte ex hoc Eccl. patiatur niſi ſeruitio ma- 351
gnum detrimentum ob paucitatem miniſtrorum.

Tertio fallit quando Canonicatus † conſiſteret ſolum in diſtributionibus quotidianis, nam tunc eas lucrarentur, ne priuilegium eſſet inutile iuxta allegatos ſupra *d. 113. & 115.* excepta tamen tertia parte, quæ deſeruientibus accreſcit ex Congregationis ſententia, vt in ſequenti declaration. *Canonici comitantes Epiſcopum non lucrantur diſtributiones quotidianas, niſi Canonicatus conſiſteret in diſtributionibus quotidianis, & tunc amittunt tertiam partem, quæ deſeruientib. accreſcit.* Et eſt in ſimili alia declaratio, quæ ſic ait. *Si ſunt veræ inimicitiæ, & ſine culpa, ac poſt obtentum Canonicatum ortæ, poſſunt Canonici cum facultate in alio viciniori, ac tutiori loco manere, durantib. dumtaxat inimicitiis, dummodo non vltra annum; & ſi omnes fruct. Canonicatus in diſtributionibus quotidianis conſiſtant, eos Canonicus lucrabitur, deducta tamen tertia parte pro deſeruientibus.* Cui conſonat Concilium Prouinciale Bononien. *tit. 6. de reſidentia. §. de cauſis excuſantibus Canonicos à reſidentia, verſic. ſecundo,* vbi ſic dicitur. *De inimicitiis etiam circa culpam ſuam ſuſceptis eadem, quæ ſupra de Parochis decreta ſunt, obſeruanda erunt ita, vt ſi omnes fructus in diſtributionibus quotidianis conſiſtant, eos Canonicos deducta tertia parte alius loco eius deſeruientibus aſſignanda ſibi poſſit comparare.*

Sed

352 Sed videtur, † quod omnes distributiones deberent tunc lucrari, non deducta tertia parte, ex declarationib. adductis supra, *n.* 113 & 114.

353 Pro concordia dicendum est, † quo ad lucrandos fructus Canonicatus, quando omnes consistunt in distributionibus quotidianis S. Congre. facere differentiam inter Canonicos absentes causa studij, & causa residentiæ in Parochiali, ex vna parte, vt hi eos integros percipiant, vt apparet ex d. declarationibus adductis, *n.* 113. & 114. & inter Canonicos absentes causa seruitij Episcopi, & causa inimicitiarum, vt hi eos lucrentur, deducta tertia parte, quæ deseruientibus accrescat, vt apparet, ex hic adductis. Et ratio, quæ videtur mota est, quia causa absentiæ illorum videtur magis pia, & fauorabilis, seu maiori fauore digna, quam horum.

354 Quarto fallit stante speciali gratia, † & concessione Papæ, Nauar. *d. consil. 2. de clericis non residen. nu. 3.* vt facta est D. Card. Carolo Borromeo, vt in declaratione sequenti. *Sanctiss. Pater noster Cardinali Borromeo concessit, vt Vicarij eius foranei, dum ratione officij sui per loca sui Vicariatus ratione visitationis, aut alicuius alterius negotij spiritualis absunt ab eorum Ecclesiis, eadem debita ratio habeatur quoad distributioneo quotidianas, ac si in choro personaliter inseruirent, dummodo d. Vicarij intra fines sui Vicariatus maneant, & prætextu exercendi officium non vagentur solatij causa, ad quod diligenter animaduertere ipse debeat, ne aliqua fraus fiat, eandem gratiam fecit, vt de illis, quos ipse de ciuitate assumet, vt munus generalis visitationis per Diœcesim subeant, ratio habeatur quoad distributiones, ac si essent in choro, cum conditionibus tamen, vt supra: eandem gratiam fecit pro illis, qui occupati sunt examine illorum, quibus conferendæ sunt Parrochiales, si quãdo propter dictam occupationem non possint interesse horis Vesperarum, seu Completorij, dummodo fraus absit, ne item data opera examen excusetur in horas vespertinas, seu Completorij: idem pro deputatis seminarij, si quando pro seruitio seminarij essent in aliquo negotio ea hora occupati, qua diuina officia celebrantur in Ecclesia, & præcipue, si essent occupati propter Congregationes, quæ semel in hebdomada ratione d. seminarij fiunt, dummodo ista gratia non abutantur.*

355 Et iuxta hanc declarationem, † stante gratia speciali, procedit quod ait Zechus *d. t. de Beneficiatis ad fi.* vbi ait, quod distributiones quotidianas lucrantur examinatores Beneficiorum, si sine fraude absunt ex declaratione S. Congregationis, & alias non stante gratia speciali non est verum, quamuis fructus, seu grossam lucrentur, tanquam occupati in seruitio Episcopi, & Ecclesię in communi, saltem duo Canonici, seu Beneficiati.

Et similis gratia, & priuilegium percipiendi etiam
356 distributiones quotidianas in absentia cõcedi † solet ad tempus, & prorogari Inquisitoribus, atque aliis ministris S. Officij inquisitionis Hispaniæ, vt in sequenti declaratione S. Congregationis. *Congregatio Concilij iam dudum consulta respondit Inquisitoribus hæreticæ prauitatis minime ius esse percipiendi distributiones quotidianas Canonicatuũ, Dignitatum, aut aliorum Beneficiorum eo tempore, quo Beneficiis prædictis non deseruierint, qua decisione Inquisitores Hispaniarum veriti ne læderentur eorũ priuilegia à diuersis Ro. Pontificib. ad tempus concessa, & à Felic. record. Gregorij XIV. prorogata, vt eis prædicto munere vacantibus liceret distributiones quotidianas percipere, ad Congregationem adierunt, illorumque tenore exhibito declarari petierunt, eam decisionem ex iure communi de promptam ad eorum priuilegia nequaquam pertinere. Itaque Congregatio priuilegiorum exemplo diligenter inspecto iuri consentanea Inquisitores postulare censuit, atque adeo declarauit decisionem à se editam de distributionibus quotidianis in absentia non percipiendis, non habere locum, vbi specialibus priuilegiis, aut indultis Apostolicis Inquisitoribus, atque aliis S. Officij ministris fuerit concessum, vt quotidianas distributiones, quantumuis absentes, lucrentur, tunc enim priuilegia, & indulta huiusmodi, quæ ad tempus, pro quo fuerunt concessa, durẽt, eo firmius esse custodienda, quo præstantius, & vtilius est Christianæ Reipublicæ Inquisitorum officium ad conseruationem, & propagationem orthodoxæ Fidei constitutum, quod ideo ad Cardinalem Toleti significare Congregatio voluit, vt sciret priori decisione Congregationem ius quidem commune declarasse, non de priuilegiis, aut indultis à Sede Apostolica concessis quicquam detractum voluisse. 6. Iun. 1594. Hiero. Cardin. Matheius.*

Ex supradictis infertur Canonicum Vicarium Episcopi non posse percipere distributiones quotid. † in absentia, quamuis excusetur à residentia, & per- 357
cipiat fructus in absentia, ex quo est in seruitio, & obsequio Episcopi, nisi sit consuetudo in contrarium, Rebuf. *in praxi, tit. de Vicarijs Episcoporum, num.* 5. Hoieda *d. cap.* 10. *num.* 15. & 16. & Sbrotius *d. quæst.* 43. *nu.* 4. & 5.

Vicarius tamen Capituli † Sede vacante, Canoni- 358
cus non solum habetur pro præsenti, & lucratur fructus in absentia, Pauinus *de offic. & potestat. Cap. Sede vacante, q.* 10. 2. *par. num.* 5. Rebuf. *supra* Rota, *decis.* 222. *num.* 6. 2. *pa. diuersorum*, sed etiam percipit distributiones ex ratione assignata à Pauino *ibi*, quod censetur esse in seruitio Ecclesiæ, cum magis commodum sit Ecclesiæ, vt deputetur vnus, & non exerceatur iurisdictio *per totum* Cã. Quæ ratio cessat in 359
Vicario Episcopi, vt per Rotam *ibi*. Et qui abest pro seruitio, & euidente vtilitate † Ecclesiæ de iure, etiam cessante consuetudine, non solum percipit fructus, *cap. ex parte 2. de clericis non residen.* sed etiam distributiones quotidianas, si est præsens in loco vbi est Ecclesia, *capit. vnic. de clericis non residen. in* 6. & ibi Domin. *§. qui vero, num.* 10. Couarr. *lib. 3. variar. c.* 13. *num.* 8. *versi.* 8. optime D. Ioan. Ocon. *in d. cap. vnic. à num.* 65. Ioan. Gutier. *can. quæst. lib. 1. cap. 1. num.* 145. Zerola *in praxi Episcopali. par. versic. distributiones. §. 3.* Zechus *de repub. Eccle. c. 24. de* Canonicis, *nu.* 9. *versic.* 2. & alij.

Nisi sit consuetudo contraria, † vt alias in simili de 360
infirmis declarauit S. Cong. Concilij his verbis: *consuetudo in aliqua Ecclesia introducta, vt* Canonici *infirmi fructus tantum suæ Præbendæ non distributiones quotidianas percipiant si legitime præscripta sit, tollit constitutionem,* Vega *in summa prima part. cap.* 128. *casu* 19.

Quamuis absens à loco, † vbi est Ecclesia pro v- 361
tilitate Ecclesiæ, vel alia iusta causa, nõ percipiat distributiones. *c. cum nõ deceat de elect. in* 6. Domin. S. Ripa *de peste, 2. par. n.* 145. Couar. D. Anto. Ocon. Io. Gutier. Zerola, & Zechus *ibi*, qui id declarant, nisi consuetudine aliud fuerit obtentum, ita censuit S. Cong. Concilij, vt in declarationib. & seq. *Stante consuetudine, quod* Canonicus *missus à Capitulo pro aliquo seruitio ipsius Ecclesiæ, seu Capituli, percipiat omnes fructus, & distributiones quotidianas, Cong. censuit eam esse obseruandam, si* Canonici *absint pro euidente vtilitate Ecclesiæ.* Secunda, *Qui causa pestis abfuerunt, quotidiana distributiones eis non debentur, nisi probetur legitima*

gitima consuetudo, quod distributiones huiusmodi darentur absentibus ex iusta causa.

Et iuxta id sunt accipiendæ aliæ declarationes e-
361 iusd.S.Cong. † nempe sequentes. Prima, *An distributiones quotidianæ debeantur infirmis propter infirmitatem diuinis officiis non inseruientibus, stante decreto huius cap 12.Cong.censuit deberi.* Secunda, *Senio confectis, si alias residere soliti sunt, distributiones debentur, ac etiam infirmis ex propria culpa, & peccato cum præcedenti occasione, nimius enim esset rigor, nec Superior huiusmodi Inquisitionem facere debet addendo afflictionem afflictis, quandoquidem multæ essent causæ, & non tarpes, debentur etiam detentis in carceribus, non tamen ob propriam culpam, iuxta doctrinam Ioan. And.* in c.1. de clericis non resid.in 6.Consonat Concilium Bononien.*d.tit.de residentia.§.de causis excusantibus Canonicos, versi.*1.Tertia, *Cong.censuit distributiones quotidianas lucrari eum, qui debite conuictus in carcerem fuit, fructus autem Præbendæ siue massæ grossæ tam diu habere, quamdiu per sententiam non fuerit declaratum, iuste illum in carcere detineri.* Circa quod est alia declaratio, quæ sic ait. *Quoad carceratum Cõg.censuit eũ non priuari distributionibus vsque ad primam sententiam, quod si condemnatus appellet, interim non percipiet, sed si in secunda instantia obtinuerit, omnia recuperabit.*sub die 27.Iul.1570.super Canonico Bracaren. vt in libro Innoc.IX.

393 Et iuxta prædicta etiam † sunt accipienda *consil.* Nauar.10.*& 11.de clericis non residen.* intelligenda enim sunt, quod absens à choro ex causa infirmitatis, seu alterius corporalis necessitatis, aut incarcerationis, seu excommunicationis iniustæ, de iure, etiam secluſa consuetudine lucratur distributiones quotidianas si est præsens in loco, vbi est Ecclesia ex *d.c. vnic.& allegatis, n.*359.

364 Dispositionem autem *d.cap.de cætero,* † *& c.ad audientiam.de clericis nõ resid.*ampliatur primo, vt procedat,& habeat locum etiam in Canonicis Doctorali,& Magistrali, secundum Rotam in vna Placentina fructuum, anno 1550.vt per Puteum, *decis.*294.*li.*3. & post hæc tradit Gonçalez *d.glo.*6.*nu.*257.dicens, satis notandum.

365 Quod tamen videtur intelligendum, † nisi vergeret in magnum, seu notabile damnum Ecclesiæ, quia remaneret destituta litteratis, Rebuf.*in praxi, tit.de dispensatione de non residendo, num.*41.quem sequitur Hoieda *d.c.*17.*n.*29.8.*casu ad fin.*

366 In hac tamen Ecclesia Abulen.est † statutum, quod Canonicus Doctoralis non procuret, nec habeat, nec acceptet familiaritatem Episcopis, nec ea vtatur.

367 Sed non videtur habere locum † dispositio *d.ca. de cætero,& cap.ad audientiam.* Canonico pœnitentiario, qui non videtur posse occupari in seruitio Episcopi vltra tempus à concilio permissum ad tra-
368 dita supra *dub.quinto* 1.*dicti à num.*40. † Nec etiam in canonico lecturæ, cum ad munus istud sit electa eius persona.

369 Secundo ampliatur, † vt procedat etiam in inferioribus Clericis, non canonicis, concurrente tamen dispensatione Episcopi, vt tenet Io.And.in *d.c.ad audientiam*, quem ibi sequuntur Butrius Card.Imola Anchar.& Anania, & videtur magis sequi Selua *de Benef.*4.*p.*9.6.*n.*13.*seu* 33.

370 Verior tamen est sententia † Abbatis *in d.ca.ad audientiam, numer.*8. qui ait clericos inferiores, non canonicos, posse destinari seu occupari per Episcopum communi vtilitate, aut causa suggerente pro seruitio Ecclesiæ Cathedralis, & tunc habebunt fructus in absentia sine aliqua dispensatione; pro seruitio vero solius Episcopi, secus: nisi vbi necessitas vrgeret, non enim est tanta communio inter Episcopum, & Clericos inferiores, sicut inter Episcopum & Canonicos, in quibus loquuntur. d.iura, qui sunt membra corporis sui. Quam sententiam sequuntur Nau.*in man.cap.*25.*num.*120.*& conf.*5.*de ætat.& qualitate*, de quo supra *n.*46.Salcedo *d.cap.*52.*lit.C.secũdo casu* Lud.Lopez *instruct. conſc.* 1.*tom.cap.*249 *secunda causa*, & Zechus *de rep. Eccles. titulo de Beneficiatis, n.*4.*vers.*9.& secuta est Rota *in d. causa Placentina fructuum*, vt per Puteum supra. Et in vna Calagurritana fructuum.18.Martij. 1583. coram D. Bubalo, vt *in d.dec.*222.*parte* 2.*diuersorum*, quam refert Sbrotius. *supra n.*6.vbi ex ea fuit resolutum. *Lic.Ortheo de Angulo* † *Portionario Ecclesiæ Calagurritanæ Vi-* 371
cario, seu Prouisori ipsius Episcopi residenti in oppido Lucronij, vbi alij Prouisores residere consueuerunt, non deberi fructus suæ Portionis, quia de vrgenti necessitate Episcopi non constabat, cum verisimile esset alios in d. Diœcesi requiri æque idoneos ad exercendum d.officium, neq; ex deputatione personæ d. Othei in Vicarium resultabat vtilitas Ecclesiæ, quia Vicarius deseruit solo Episcopo, refert Gonçalez supra *n.*262.*glos.*5.

Et amplius dicit Rota ibi, quod in hac materia † 372
non sufficit vtilitas totius Episcopatus in genere, sed requiritur vtilitas Ecclesiæ in specie, vt per Io.And. *in cap.*1.*sub num.*3.*versic. item intelligendum est, de clericis non residen.in* 6.

Sed hoc est contra Abb. supra † docentem infe- 373
riores Clericos posse per Episcopum destinari pro communi vtilitate, quamuis verum sit, quod occupatus in officio Prouisoris, seu Vicarij non videtur occupatus pro vtilitate communi, saltem considerabili ad istum effectum, quia potius deseruit Episcopo, vt dictum est. † Et dictum Ioan.And. quod 374
sequitur Domin. *ibi.§.qui vero, n.* 8. & tenet Probus ad Monachum, *n.* 29. procedet in illis, qui non per Episcopum, vt dictum est, sed alias sunt occupati, seu destinati pro vtilitate communi, seu Episcopatus in genere, aut per Episcopum plures quam duo eiusdem Ecclesiæ iuxta dictum Hostien. quod refert, & sequitur Abbas *in d.cap.de cætero.sub n.*3.& Selua *d.quæst.*6.*casu* 17.

Vnde Procuratores generales † Cleri Hispaniæ 375
à Cong.eiusd.Cleri, seu de eius ordine deputati, residentes in Curia Rom. & in Curia Regis Catholici non excusarentur à residentia in suis Ecclesiis, nec lucrarentur fructus in absentia, nisi staret breue Sanctissimi D.Clementis.VIII.datum.28.Febr.1597.ex quo non possunt cogi ad residendum (dummodo non obtineant dignitatem actu maiorem post Pontificalem, aut Canonicatum, Doctoralem, Magistralem, Pœnitentiarij, aut de lectura) ac lucrantur omnes fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta quæcumque, nec non distributiones etiam quotidianas, ac manuales, etiamsi primam, & rigorosam residentiam non fecerint, vt latius *in d. breui.*

Reseruarunt tamen in dict. † Calagurritana Do- 376
mini videndum, an ex eo, quod Portionarij in Ecclesia Calagurritana interueniunt in Capitulo, & in aliquibus habent vocem, possit dispositio *dict. capit. ad audientiam*, comprehendere etiam istos Portionarios?

Et prima Iunij eiusd. anni.1583. † coram eod.D. 377
Bubalo fuit resolutum. *Integros Portionarios non esse*

de Capitulo, ita vt dispositio c. ad audientiam, de Clericis non resid. *ipsos comprehendat. Qui attento iure cõmuni clara est conclusio quod soli Canonici dicuntur esse de Capitulo, Portionarij autem, & alij Clerici inferiores non.* Ab. & Fel. in c. cũ olim, de re iud. *Compostellanus Io. And. Card.* in cap. 1. de elect. *& attenta etiam consuetudine huius. Ecclesiæ quamuis interueniant in Capitulo, & in actibus capitularibus habeant vocem, non tamen dici potest esse de Capitulo, quia non sequitur, habent vocem, ergo sunt de Capitulo. Gemin.* in cap. fin. sub numer. 5. in fin. versic. in dubio, de præben. in sexto, *vnde in dispositionibus ad Capitulum non veniunt, nisi soli Canonici, non autem alij, qui de iure speciali, seu consuetudine habent vocem in Capitulo, vt ibi Francus.* nu. 6.

378 Vbi tamen Portionarij essent de † Capitulo, prout sunt in aliquibus Ecclesiis Hispaniæ, procederent in eis dicta iura, sicut in canonicis, cum tunc sint etiam membra corporis ipsius Episcopi, & sic militaret eadem ratio, sed non sufficeret habere tantum vocem in Capitulo, vt dicitur in dicta Calagurritana proxime relata; nam ex eo solum, si non sunt de Capitulo, non possunt dici membra corporis Episcopi, nec ipsius fratres. Circa quod vide dicta infra 11. *part. capit. quinto à numero* 206.

379 In hac vero Ecclesia Abulen. † quicquid sit de hoc, an eis Portionarij sint de Capitulo, vel solum habeant vocem in Capitulo, possunt assumi ab Episcopo in familiares, sicut Caconici ex statuto ipsius Ecclesiæ, quod certum ordinem in hoc præscribit. de quo infra, *n.* 433.

380 Et quod dicitur de Portionariis † videtur eadem ratione dicendum de dignitatibus in proposito.

381 Tertio ampliatur, † vt habeat locum in Prælatis inferioribus respectu suorum subditorum, quia textus *in d. cap. de cætero*, generaliter loquitur, nec apparet cui loquatur, & eadem videtur ratio, ita Abb. *ibi num.* 3. Selua *d. quæstio. 6. decimoseptimo casu*, Rebuffus *supra numero* 45. Et Nauarr. *d. cons. 2. de clericis non resid.*

382 Quarto ampliatur, † vt idem fit in Legato quantum ad Prouinciam suam, & in Archiepiscopis, quoad Clericos suæ Diœces. & non suorum suffraganeorum, vt tenent DD. communiter *in cap. cum delectus, de Clericis non resid.* Selua *dict. quæst. 6. casu* 19. & 22. Reb. *supra, numer* 36. Hoieda *d. c. 17. numer.* 29. & 10. *casu*, Salcedo *supra dict. cap. 52. 2. casu*. Sylueſt. *verb. residentia, numer.* 7. & Zerola *in praxi Episcopali 1. p. versi. residentia. §.* 4. & alij, quam quis, quod attinet ad legatum dubitet, Abb. *in d. c. cum dilectus, n. 6. & 7.*

383 Similiter Familiares † Papæ existentes in eius seruitio, vt capellani, camerarij, & similes, percipiunt fructus suæ Præbendæ in absentia. *d. c. cum dilectus*, & ibi Abb. & Doct Selua *d. q. 6. casu* 19. Rebuf. *supr. ex n.* 32. Hoieda *d. n.* 29. 7. *casu*. Salcedo *supra*, 3. *casu*, Sylueſt. *d. n.* 7. & Zerola *d. §.* 4. Nauar. & Lud. Lopez. *vbi supra* 3. *causa.*

384 Ex quibus id non procedit in † scriptoribus, & aliis officialibus curiæ, qui stant principaliter propter suum lucrum, nisi ex præcepto Papæ in curia morentur.

385 Et sicut Familiares Episcopi, † ita etiam Familiares Papæ non percipiunt distributiones quotidianas Io. And. & Abb. *n. 5. in dict. cap. cum dilectus*, & Selua *d. casu* 19.

386 Vnde in vna Ilerden. † distributionum coram D. Gipsio 2. Iun. 1598. fuit resolutum. *Quod indultum concessum per Sixtum V. Sub collectoribus intelligitur ad instar Familiarium Papæ, & sic extenditur solum ad perceptionem fructuum, non vero distributionum.*

Et de Familiaribus cardinalium, † quod etiam 387
excusentur à residentia, & percipiant fructus in absentia, dicunt Sylueſt. & Zerola supra, & Abbas *in d. cap. cum dilectus, nu.* 8. & Selua *d. q. 6. casu* 21. ex Io. And. ibi dicunt, quod Papa hodie concessit omnibus cardinalibus hanc prærogatiuam respectu suorum Familiarium, vnde de iure, inquit ibi Abbas, posset attentari aliud, idem Villadiego de cardinalib. *n.* 63.

Nihilominus dicendum est † Familiares cardi- 388
nalium non excusari à residentia, nec posse percipere fructus in absentia, nam in iure non est tale priuilegium, Francus *in ca. fi. nu. 3. de verbor. significat. in 6.* & ibi Domin. *sub num.* 5. nec hodie, quicquid esset olim, est tale priuilegium particulare, & ita patet ex declaratione Abulen. infra adducta *n.* 423. & ita practicatur.

Similiter existentes in seruitio, aut officiis Regis, seu Principis non excusantur à residentia, nec pos- 389
sunt percipere fructus in absentia, † nam in iure nõ est tale priuilegium, quicquid teneant Selua *d. quæst. 6. casu* 24. Boerius *decis.* 17. P. Greg. *de beneficiis c 7. n.* 9. & Zaullos *in suis communibus contra communes, q.* 585. *n.* 7.

Et si aliquod priuilegium fuit antea † eis concef- 390
sum, vt Regi Franciæ fuisse concessum dicunt Boer. *ibi*, & Rebuf. *in concordatis tit. de collatio. §. 1. vers. residentiæ reuocatum est iam* per concilium & Bullam Pij IV. vt dictum est supra *n.* 266. *&* 267.

Vnde quod inquit Naua. *d. c.* 25. *num.* 121. quem se- 391
quuntur † Man. Rodriguez *in sum. c.* 33. *nu.* 3. & Vega 1. *part. cap.* 36. *casu* 41. capellanos Regum perinde posse capere fructus in absentia, ac capellanos Papæ, si vtrisque eiusdem generis priuilegia sunt concessa, imo & magis, si forte plus sit eis fauore Regum concessum, intelligendum est de priuilegiis concessis post concilium Triden. quæ tamen non sunt, & ita seruatur.

Vigesimo dubitatur, † an causa peregrinationis, 392
maxime ex voto, liceat abesse vltra tempus à concilio permissum, & lucrentur fructus Præbendarum.

Et videtur † respond. affirmatiue ex traditis per 393
Rebuf. *d. ti. de dispensatione de non residendo. n.* 50. Seluam 4. *p. q. 6. 10. casu*, Boer. *decis.* 17. *numer.* 6. Hoiedam *d. c.* 17. *num.* 29. 11. *casu.* & Petrum Greg. *d. cap.* 7. *nu.* 15.

Nihilominus tamen contrarium est dicendum, † 394
quia ista non est de causis in iure expressis, & censuit S. congregat. concilij his verbis *canonici deuotionis causa peregrinantes, & visitantes aliquas Ecclesias, non lucrantur distributiones quotidianas, non obstante aliqua in contrarium consuetudine; fructus vero Præb. possunt, si intra tres menses à decreto concily hic concessos fecerint has peregrinationes.* Secunda. *Absentes causa peregrinationis, etiam ex facultate statutorum Ecclesiæ, non percipiunt distributiones quotidianas, imo quoad Præb. fructus hoc tempore peregrinationis percipiendos, non excusantur vltra tres menses, quos Concilium permittit.* consonat concilium Mediolan. 5. *part. 3. titul. quæ ad distributiones pertinet, versicul. peregrinationis causa.*

Quod est notandum ad statuta aliquarum Eccle-
siarum

siarum † contrarium disponentia, quæ non videntur posse defendi, nec consuetudo contraria videtur rationabilis.

396 Vigesimoprimo dubitatur, † an Canonici, & Beneficiati celebrantes priuate Missam in eadem Ecclesia tempore officiorum, seu horarum, habeantur pro præsentibus in choro?

397 Et dicendum † est, quod non, vt per Fed. *consi.* 115. *alias* 118. Abb. *in cum olim. de re iudicat. n.* 3. & 6. & Gigan. *cons.* 144. *n.* 26. alias *responsi.* 35. in materia pensionis, qui docent, quod habens in Ecclesia Canonicatum, & Capellaniam, ea hora, qua celebrat, vt Capellanus habere non debet distributiones quotidianas Canonicatus.

398 Et ita censuit † S. Cong. Concilij his verbis. *An Canonici, vel alij officiales chori habentes in Cathedralibus, vel Collegiatis Capellanias in titulis, vel vti Mercenarij, eo tempore, quo in dictis Capellanijs celebrant, distributiones recipere debent, licet absint in choro? & quid, si deuotionis causa, vel si a Superiore Ecclesiæ iniungatur eis, vt eo tempore celebrent? Sanctissimus Dominus noster, etiam ex sententia Congregationis declarauit, non posse, nisi quando sic iussi essent a suo Superiore, quem tamen admoneri voluit, vt ab huiusmodi iussu abstineat.* Secunda *Canonici, qui sunt in Ecclesia, sed extra chorum, licet etiam celebrent causa deuotionis in eadem Ecclesia, non censentur præsentes, secus, si missu Superioris, Superior tamen eis hoc mandare non debet; quod procedit etiam in illis Canonicis, qui sunt in eadem Ecclesia Capellani, & Missas celebrare tenentur.* Tertia. *Quo tempore cantatur vna hora in choro, qui Missam celebrat in eadem Ecclesia ex deuotione, vel obligatione non dicitur interfuisse illi horæ, nec illius distributiones accipere potest, si vero iussus fuerit a Superiore vt celebret, tunc reciperet, Superior tamen cauere debet a tali iussione.* Quam adducit Gonçalez. *§. præm. n.* 181.

Consonat Concilium † Mediolanen. 4. *part.* 2. *tit.*
399 *de distributionib.* vbi sic dicitur *Quicumque, dum alicuius statæ horæ officium in choro peragitur, Missam celebrando tunc a choro abfuerit, illius horæ distributionis tamquam absens particeps ne sit, vt a S. Sede Apostolica declaratum est; id vero, nisi præ absentia Sacerdotū, qui in Ecclesia tunc Missæ sacrificium faciant, necessitas aliquando inciderit, vt præfectus Canonicum aliquē Sacerdotem è choro exire a statæque horæ officio abesse, Missæ celebrandæ causa iubeat, aut nisi a Sede Apostolica aliter concessum fuerit.*

400 Contrarium tamen † de consuetudine seruatur in hac Ecclesia, & aliis, nam celebrantes, etiam causa deuotionis, habentur pro præsentibus, & interessentibus in choro.

401 Quæ consuetudo, cum sit ex iusta causa, cum totum sit cultus diuinus † in eadem Ecclesia, & vt Beneficiati inducantur ad celebrandum, videtur tolerabilis iuxta tradita per Decium, Couar. Duennas, & Hoiedam supra citatos, *nu.* 343. vbi vide, & videtur approbari a Concilio Compostellano *actione* 2. *decreto* 16.

§. 2.

De aliis dubiis.

SVMMARIA.

AN Capitulum possit dare Canonicis, & Præbendatis licentiam absentiæ, & eos habere pro præsentibus vltra tempus a Concilio permissum, saltim ad breue tempus ex causa iusta, quamuis non comprehensa in iure, præsertim stante consuetudine id faciendi, numer. 402. *cum seq. resolutur, seclusa consuetudine certum esse Capitulum id non posse, non obstante statuto in contrarium, nec etiam Episcopum.*

Dubium procedit stante consuetudine, quæ dat iurisdictionem, n. 414. *& quod, si huiusmodi consuetudo est sublata per Concilium, potest dici illud quoad hoc non fuisse receptum in Hispania, numer.* 415. *& quod huiusmodi consuetudo non videtur sublata per Concilium n.* 416.

Resoluitur non posse Capitulum talem licentiam dare, etiam stante d. consuetudine ante, & post Concilium semper obseruata, n. 417. *cum seq. & adducuntur declarationes S. Congregationis.*

Cum Capitulum non possit dare d. licentiam absentiæ non potest quis virtute eius lucrari fructus Præb. qui alias residendo, & interessendo lucrifiunt, quamuis possint lucrifieri in absentia, saltē per tempus a Concilio permissum, donec priuetur, n. 425. *& 426. vbi ponitur declaratio S. Congregationis.*

Non possunt isti, quibus dantur per Capitulum tales licētiæ, percipere, aut retinere fructus eo, quod alij Præbendati videantur eis donare, seu remittere suam partem, n. 427. *cum seq.*

Fructus annorum præcedentium, qui hoc anno diuiduntur, debentur Canonicis, qui nunc sunt, & non qui erant illis annis, n. 429.

Distributiones quotidianæ non possunt dari absentibus a choro, non obstante quauis consuetudine, etiam immemoriali. n. 430. *nec possunt a Capitulo, aut singulis Capit. aliquo prætextu donari, aut remitti, numer.* 431. *& vbi ponuntur declarationes S. Congregationis.*

An Capitulum possit dare licentiam absentiæ ex causis alias in iure expressis, alteratis tamen, seu modificatis per statuta, seu consuetudines Ecclesiæ? n. 433. *cum seq. resoluitur distinguendo n.* 435.

Quæ sint distributiones quotidianæ, quas amittunt absentes tempore a Concilio permisso, vel alias? Et quæ sint distributiones, quæ sunt potius Præbendæ, seu loco Præbendæ? numer. 439. *cum sequentibus vbi resoluitur, & ponitur resolutio Rotæ, & declaratio S. Congregationis.*

Ad quos spectent distributiones quotidianæ amissæ per nō interessentes, vel alias? num. 443. *cum sequentibus, resoluitur, quod si ita ordinatum est, vt singulis certa portio assignata sit, portio absentis ad Ecclesiam pertinet, si vero certa portio omnibus est assignata, portiones absentium interessentibus accrescunt.*

Quod dictum est ad Ecclesiam pertinere portionem absentis, quando singulis certa portio assignata est, procedit, cū ex patrimonio Ecclesiæ dantur reddditus, & distributiones ministris; at quando dantur ex mensa Capitulari, quia bona sunt diuisa, portio absentis remanet in ipsa, numero 447. *& sequentibus, vbi ponitur Decisio Rotæ.*

Similiter dicendum est de fructibus Præbendæ amissis ob non residentiam, vel alias, quod, si ex patrimonio Ecclesiæ dantur assignata cuilibet certa portione, tunc fructus amissi ad ipsam Ecclesiam pertinent, si vero est mensa Capitularis distincta, in ea remanent, numer. 449.

Si essent Præbendæ realiter distinctæ ita, quod qualibet Præbenda esset Domina suæ dotis, tunc fructus amissi applicandi essent fabricæ Ecclesiæ, aut alteri pio loco, num. 450.

Ex dictis difficultatem patiuntur quædam declarationes S.Congregat. quæ absolute dicunt distributiones male perceptas restituendas fabricæ, aut alteri pio loco, nu.451.

Respondetur eas loqui de distributionibus male perceptis per eum, qui fuit habitus pro præsentia a capitulo, vel cui ab eo fuerunt donatæ, seu remissæ, & sic sibi præiudicauit Capitulum, numer.452. quod præiudicium videtur intelligendum respectu distributionum, & fructuum solutorum, secus, si non sunt soluti, numero 457.

Quod declaratio Abulen. ait quoad fructus Præbendæ, eum qui abfuit debere eis priuari, intelligendum videtur de fructibus, quos alias ratione Præbendæ ac residentiæ fecisset suos, numer. 453. nam quoad amissos ob non residentiam non est opus priuatione, numero 454.

Alia difficultas circa d.declarationem Abulen. n.455. cui respondetur n.456.

In materia delicti, & prohibitorum, & quæ tendunt ad damnum cap. non sufficit maior pars capitul. & contradictio vnius facit, ne videatur gestum à Capitulo, dicto numero quadringentesimo quinquagesimo quinto.

In terminis Concilij Cap. 3. sess. 21. de refor. portiones tertiæ partis in distributiones conuersæ, quas absentes amittunt interessentibus accrescunt, numero 459. contra quod facit difficultatem cap. 3. sess. 22. vbi portio tertiæ partis amissa est applicanda fabricæ numer. 460.

Interpretatio, & concordia ad d.decreta Nauarri, num. 461. quæ non satisfacit, nu.462. non placet alia interpretatio Ioannis Gutierrez, n.463.

Vera interpretatio, n.464. quæ confirmatur ex declarationibus S.Cong. adductis n.465

Separatio tertiæ partis fructuum pro distributionibus faciendæ ex d.decretis non est ita facienda vt fiat necessario dismembratio bonorum, sed sat est, si valor tertiæ partis fructuum ponatur pro illis, n. 466.

Ista tertia pars accipienda est secundum verum valorem currentem & non secundum taxatam, numero 467.

Secundum Congregationem, antequam ista detractio fiat deducendæ sunt pensiones, & alia onera legitime imposita, quamdiu durauerint, sed de nouo impositæ eam non comprehendunt, n.468.

Ista declaratio videtur intelligenda, vbi erant Præbendendæ distinctæ realiter ita, quod deductio erat ex ipsis facienda ex fructibus communibus mensæ, numer.469.

Non est locus detractioni dict. tertiæ partis distributionũ ex d.c.3.sess.21. quando distributiones sunt tolerabiles ita, vt verisimiliter non negligantur, numero 470. & quomodo consideretur ista verisimilitudo, quod negligantur, numero 471. vbi ponitur declaratio S. Congreg.

Quando ex dignitatibus detracta est tertia pars ex decreto c.3.sessio.21. non poterit detrahi alia ex c.3.sess. 22.n.472.

Dispositio.d.c.3.ses.21. & detractio, de qua ibi, habet locũ contra obtinentes quæcumque beneficia residentiam requirentia in Cathedralibus, & collegiatis, non tamen extra eas, n.473.

Pro distributionibus Ecclesiæ Cathedralis, aut Collegiatæ non est detrahendum aliquod ex Beneficiis extra eam existentibus, nisi essent perpetuo vnita Præbendæ illius, n.474.

Non solum tenentur ad residentiam obtinẽtes in Ecclesijs Cathedralibus, & Collegiatis Dignitates Canonicatus, aut Portiones, sed etiam Mansionarij, & Capellani, & obtinentes alia Beneficia perpetua, & habentia annexum seruitium in choro, n.475

Decretum d.c.3.sess.22. non habet locum in dignitatibus, quæ in Cathedralibus habent sedem in choro tantum, in quib. nunquam resederunt, sed habent collegiatam, n.476. & sequenti, vbi ponitur declaratio S.Congregationis.

An obtinentes huiusmodi Dignitates pro residentia in collegiata sint obnoxij detractioni tertiæ partis, numero 478. cum sequentibus? resolutur, quod sic, nisi habeant territorium, & iurisdictionem quasi Episcopalem, quia tunc non tenentur ad residentiam chori.

Obtinentes in Cathedralibus, & Collegiatis Dignitatem, licet non habeant vocem in Capitulo, nec cum cæteris participent distributiones, aut fructus, residere tenentur, & consequenter detractioni tertiæ partis earũ fructuum pro distributionibus subiecti sunt, numero 481.

Id non procedit in obtinentibus Dignitatem, quæ nullos redditus habet, nec Præbendam licet eam expectent, nam interim non tenentur residere, numero quadringentesimo octuagesimo secundo. vbi adducitur declaratio S.Cong.

Non procedit etiam in dignitatibus non habentibus sufficientes præbendas, seu fructus, sed tenues, nam licet obligent ad residentiam, non tamen locum habet detractio, n.483.

Pro congruis distributionibus assignandis aliquibus horis non sunt diuidendæ distributiones aliarum horarum, sed pro illis detrahenda est aliqua pars fructuum, n.484. vbi ponuntur declarationes S.Cong. & alia Abulen. n.quadringentesimo octuagesimo quinto de qua num.seq.

Distributiones sunt ordinandæ, & compartiendæ per omnes horas, & non per certas horas tantum, num.487. & 488. & 489. vbi adducuntur declarationes S. Congregat.

Pro lucranda tertia parte fructuum Dignitatum, personatuum, & officiorum in distributiones conuersa non potest Episcopus statuere aliam seruitij, & officij formam præter solitam, nec noua onera imponere ex sententia S.Congregationis numero, 490. & sequentibus.

Etiam Dignitates, & Præbendæ, quæ sunt de iure patronatus etiam laycorum subiectæ sunt detractioni tertiæ partis, nisi repugnet fundatio, numero 492. & 493.

An obtinentes Dignitatem, Canonicatum, vel Portionem teneantur per se, & non per substitutum obire diuina officia sibi incumbentia, vt cantare Missam, Euangelium? n.494. cum seq. resoluitur teneri per se, & adducuntur declarationes S.Congregationis Concilij, & Rituum.

Id procedit non obstante, quod sit factum statutum in cõtrarium, n.498. & licet ante Concilium esset statutum vel consuetudo etiam immemorialis in contrarium, n.499.

Qui in hoc notabiliter negligentes fuerint peccabunt mortaliter, n.500.

An obtinentes Dignitatem simul cum Canonicatu, aut Portione in eadem Ecclesia, teneantur vtriusque Beneficij onera, & officia subire, & per se ipsos? nu.501. cum sequentibus resolutur affirmatiue, si illa Beneficia habeantur de per se, nisi seruitia eodem tempore concurrant.

cessante

Cessante tamen fraude, & ex iusta causa, aut semel, aut iterum possunt subsistere in seruitio vnius, alium eiusdem ordinis, numero quingentesimo quarto.

Idem dicendum est, quando illa Beneficia sunt vnita æque principaliter, aut ad vitam obtinentium, secus, si Portio vnita sit dignitati perpetuo, & accessorie, quia tunc non tenetur seruire tanquã Portionarius, n.506. cum seq. ponitur declaratio S. Congregationis, & decisio Rotæ.

Quando Canonicatus est vnitus, & annexus Dignitati, etiam perpetuo, & accessorie, tenetur obtinens seruire, etiam tanquam Canonicus n.511.

An Canonici, & obtinẽtes Dignitates, vel Portiones debeant etiam canere in choro sub peccato mortali, & obligatione restituendi, an vero satisfaciant cum sola assistentia, & horas priuatim recitando? numero 512.

Canonici ex sua institutione, & iure communi tenentur canere in choro sub peccato mortali, si in hoc essent notabiliter negligentes, n.513.

Nihilominus ad lucrandos fructus, & distributiones sufficit sola assistentia in choro, etiamsi non cantent, nec sint attenti, sed cum aliis loquantur contra aliquos n. 514. cum seq.

Licet ex prima institutione officium Canonicorũ sit horas Canonicas in choro canere, tamen de consuetudine non videntur ad id teneri, dummodo habeant Capellanos, & ministros, qui eas cantent, & licet ista consuetudo sit sublata per Concilium, potest responderi, omissa alia solutione aliquorum, quod non est quoad hoc receptum, n.517. cum seqq.

In Ecclesia Abulen. est statutum, quod Canonici adiuuent ad canendum, n.523.

An Canonicus suæ obligationi satisfaciens, quoad residentiam, & seruitium chori, possit ordinarie abesse à Capitulis? n.524. fundatur pars affirmatiua num.525. cum seq. resoluitur id non licere, & respondetur in cõtrarium adductis n.529. & seqq.

Ista resolutio limitatur primo, vt non procedat, stante legitimo impedimento, aut alia iusta causa ad non assistendum Capitulis, numero 537. & ratio adducitur numer. 538.

Admonitio contra Episcopos, n.539. & seqq.

Secundo limitatur d. resolutio, vt non procedat, quando quis abesset à Capitulis in dieb. suis recreationis causa concessis, n.541. cum seqq. vbi id explicatur ex sententia S. Cong.

Tertio limitatur, vt non procedat, quando abesset quis à Capitulo, quod fit tempore, quo diuina officia in choro celebrantur, & interesset illis, stante statuto, seu cõsuetudine id permittente, vt in Ecclesia Abulen. nu. 544. quamuis in d. Ecclesia sit postea facta quædam ordinatio capitularis in contrarium, quæ non potuit fieri, n.545. & seq.

Ista limitatio maxime procedit in Capitulis extraordinariis quæ non possunt fieri tempore, quo officia celebrantur ex decreto Concilij Compostellani, numero 547.

Absolute non possunt fieri Capitula tempore, quo officia, & præsertim Missa maior, celebrantur, & consequenter non tenetur quis, nec licite potest tunc interesse Cap. n.548. & ratio ponitur num.549. 550. & 551. & adducitur decretum Concily Basilien. & decreta multorum Conciliorum Prouincialium numero 552. ad 556.

Quod non possint fieri Capitula, dum celebrantur diuina officia, fuit declaratũ per S. Congreg. Concilij, & rituum, & per Clementem VIII. per suum Breue, cuius tenor ponitur, n.557.

Non iuuat dicere, quod istud Breue non sit in Hispania receptum, sed nihilominus debet seruari, & recipi, numer. 558.

Ponitur alia declaratio S. Congreg. Concilij, quæ nouissime fuit ita declaratum, n.559.

Non est vtile, sed potius damnosum secundum Nau. Capitula tenere ante horas interim dum aduenit hora recitandi eas, n.560.

Tempus commodum ad celebrãda Capitula est post Vesperas, & Completoriũ, vel mane post finitum officium. nu.561.

Ad electiones Canonicatuum per concursum, vbi solet præmitti Missa de Spiritu sancto, videtur posse tolerari fieri etiam, dum diuina celebrantur, numero 562.

Quamuis ex sententia Sacræ Congregationis non prohibeatur Capitulum, quominus suo arbitratu conuocari possit, id intelligendum est, dummodo congruo tempore congregetur, & non tempore officiorum, numero 563.

Stante d. Breui an acta in Capitulis tempore officiorum celebratis sint nulla ex decreto irritante ibi posito, resoluitur non esse nulla n.564.

Si in Capitulo tunc facto non adessent duæ partes Capitularium, non valerent acta, si alij abessent, eo quod tempore officiorum fiebat, secus si non abessent ob eam causam n.565.

Non licet fieri Congregationes particulares Commissariorum Capituli, nec occupari Beneficiatos in negotiis, & rebus Ecclesiæ, dum diuina officia celebrantur, nu. 566. & seqq.

Non licet facere rationes, & computa bonorum, & reddituum mensæ, vel fabricæ, dum diuina fiunt, saltem mane, n.568. & seqq.

Est manifestus abusus, & corruptela, quod Beneficiati possint è choro exire, dum Missa de 1. & 6. & 9. dicũtur, modo ad finem redeant, n.570.

Quarto non tenetur quis interesse Cap. vbi non conuocatur legitime, nempe vbi congregatur cum iis solum, qui reperiuntur in Ecclesia, non vocatis, qui sunt extra eam, numero 571. quod est contra ius commune, ex quo omnes vocandi sunt, qui sunt in loco, numero 572. & alias non valet actus sine reclamatione contemptorum, nisi saltem conueniant duæ partes, nume. 573.

Id etiam est contra statuta Ecclesiæ Abulen. quibus statuitur, quod nõ possit fieri Capitulum extraordinariũ, nisi omnibus vocatis, alias actum sit nullum n.574. ex quibus videtur, esse nullum actũ in huiusmodi Capitulis, quæ fiunt non vocatis omnibus, etiamsi conueniant duæ partes, n.575.

Licet non valeat statutũ, quod electio, siue collatio facta, aliquo cõtempto, sit ipso iure nulla, quia est contractus, valet tamen statutum, quod contractus, & alia negotia Ecclesiæ facta, non vocatis absentib. non valeant, n. 576.

Quinto non tenentur venire ad Capitulum, quando vocantur tempore insolito, vel incongruo. n.577.

VIgesimosecundo principaliter dubitatur † an 402
Capitulum possit dare Canonicis, & Præbendatis licentiam absentiæ, & eos habere pro præsentibus vltra tempus à Concilio permissum, saltem ad breue tempus, ex causa iusta, & rationabili, quamuis non comprehensa in iure, præsertim stante consuetudine id faciendi, prout prætenditur stare in

Hispania, ante & post Concilium Tridentinum.

403 Quod fieri posse per viam gratiæ, nemine contradicente, tenent † aliqui viri, & inter eos M. Palatio, & D. Ioan Gutierrez Canonici, ille Magistralis, hic Doctoralis Ciuitaten. qui scripto id responderunt.

404 Et quidem, † secluſa consuetudine, certum est Capitulum non posse dare talem licentiam, etenim vt est notum, non potest dispensare, seu facere gratiam in lege superioris, qualis est lex de residendo, vt *in titulo. de Clericis non resid.* & in Concilio Trid. *c.12.sess.24.de refor.* & ita censuit S. Congregat. in vna Segobien. infra adducta, *ca.seq.15.dub.num.50. ad primum.*

405 Nec valet statutum † in contrarium, cum sit contra ius, *capite quod super his, de maioritate & obedientia*, cum aliis, nisi fiat à Sede Apostolica in forma specifica, & ex certa scientia confirmatum iuxta dicta supra octauo dub. 8.

406 Vnde nec Episcopus † potest dare talem licentiam, nisi in casibus à iure expressis ad *consilium* Nau. 3. *de Clericis non resid.* de quo supra *n.*149. & apparet

407 ex seqq. declarationibus † S. Congregationis Concilij. *Nec Episcopus potest aliquem excusare à residentia in choro, nisi iuxta dispositionem* c. 1. de Clericis non resid. in 6. Secunda. *Vtrum Ordinarius possit excusare aliquem à residentia in choro Canonicum, seu Capellanum ex causa legitima* ca. vnici. de Clericis non resid. in 6. *sine consensu aliorum Canonicorum, seu Capellanorum, quorum interesse videtur propter ius accrescendi? Congregatio respondit posse si est ex causa comprehensa in d. ca. vn. quia illud Concilium non sustulit; nec requirit Capituli consensum, vt alias decisum fuit.*

408 Et sic etiam procedit alia † declaratio eiusd. S. Congregationis, quę ait. *Episcopus potest ob legitimam causam dare licentiam Canonicis à suæ Ecclesiæ seruitio.* Legitima enim causa dicitur, quæ est à lege approbata, & in iure expressa.

409 Nec ex *c.2.sess.6.de reform.* † ibi *expediens videbitur*, habent Ordinarij facultatem dispensandi in residentia ex quauis causa, vt S. Congregatio declarauit super. d. c. 2. his verbis, *Per hoc non datur facultas Ordinariis dispensandi in residentia ex quauis ratione*, ita Pistorien. quæ videtur eadem cum declaratione 2.

410 posita supra *n.*179. Consonat Concilium † Mediolanen. 5. *p.3. tit. de residentia*, vbi sic dicitur. *Ne Episcopus propterea, quod sibi liberum integrumque est facultatem permittere, qua liceat aliquem ab Ecclesia commissa, beneficiove personalis residentiæ abesse ea potestate, facultateve deinceps ob cuiusuis generis causam, vtatur, sed in illa concedenda modum, & rationes adhibeat Concilij Triden. sanctione præscriptas.*

411 Nec obstat declaratio † S. Congregationis Episcopo Caurien. quæ sic ait, *Episcopus potest dare licentiam Canonicis, vt ab eorum Canonicatibus per quatuor menses abesse possint*, ex qua Zerola in praxi Episcopali 1. *p. verb. priuatio.* § 4. 2. *dicto pœnitentiali 2. dub.* & Zechus *de rep. Eccles. tit. de beneficiatis, num.9. vers. quod si beneficia*; dicunt quod Episcopus dare potest licentiam se absentandi vsque ad quatuor menses:

412 quia respondetur, † quod ista nō est declaratio generalis, sed gratia, & facultas specialis facta Episcopo Caurien. ex causis particularibus, nempe maximi caloris illius Ciuitatis, vt apparet ex sequenti declaratione, ex qua illa desumpta abbreuiare videtur. *Reuerendissimo D. Episcopo Caurien. Reuerend. D. qui Caurienſium nomine recitatus est supplex libellus illustrissimis Cardinalibus Congregationis S. Concilij, eius, exemplum Illustrissimi Patres d amplitudinem tuam mittendum esse censuerunt, tibq; significandum, si vera sunt quæ tibi exponunt, videt Sanctissimo D. nostro de sententia Sacræ Congregationis causas, quas afferunt, satis esse iustas, quamobrem amplitudo tua si modo ad id tuus etiam accesserit consensus, cum ipsis Canonicis dispensare possit, vt per eo quatuor menses illis abesse liceat, itaque, ex ipsius I. nostri authoritate, à quo mihi facultas concessa est, hic scripsi ad amplitudinem tuam, quam Deus cumulat suæ gratiæ munere prosequatur. Romæ quarto Nonas Iuly. 1566. Reuerendissimæ D. tuæ vti Frater amantissimus Car. Sarletus.*

Quæ gratia, † & facultas specialiter data Episcopo Caurien. fuit postea ampliata ad alium etiā mensem, vt in. declaratione sequenti *Reuerendissimo D. Episcopo Caurien. Reuerendissima D. cum cap. Ecclesiæ tuæ causa, de qua in libello hisce adiuncto agitur, proposita esset in S. com. Cardinalium Triden. Concilij interpretum, & causæ, rationesque pro parte cap. allegatæ, ac per te etiam approbatæ diligenter fuissent discussæ, omnibus postea ad Sanctissimum D. nostrum relatis, Sanctitati suæ placuit dari amplitudini tuæ facultatem, vt possit singulis annis si sibi iustæ dispensandi causæ videbuntur, licentiam concedere ipsis Canonicis non residendi per vnum alium mensem vltra tres, quibus per Concilium Trid. & quartum vigore literarum S. mem. Pij V. eisdem abesse licet: cum eo tamen, vt prouideas ne vnquam seruitio chori, qui Dignitates obtinent Canonici, & Portionarij pauciores absint eo nu. qui tibi sufficiens visus fuerit ad tuendum cultum diuinum & Ecclesiæ dignitatem: tua igitur amplitudo, quod sua fide, atque Religione dignum iudicauerit, aget, valebitque in Domino. Romæ die 15. Octob. 1580. amplitudinis tuæ v. F. Phil. Bencopagnius Card. S. Sixti.* 413

Procedit autem dubium propositum † stante d. consuetudine. Et pro parte aff. facit, nam consuetudo dat iurisdictionem, *c. duo, c. irrefragabili. § excessus de off. ord. & c. cum contingat, de foro compet.* vbi notatur. Et si dixeris † quod omnib. est per d. decretum Concilij *c.* 12. derogatum consuetudinibus, quib. antea obtentum erat posse Capit. Eccleſiarum Cathedralium permittere, vt ipsis visum fuerit, aliquem Canonicum à seruitio, & ministerio Ecclesiæ abesse, vt inquit Couar. *lib.3. var. c. 13. sub n.9. versiculo qua ratione* in nouis editionibus, & patet ex illis verbis Concilij ibi, *non liceat vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis vltra tres menses abesse.* Et ex dictis supra dub. 6. replicari potest istud decretum Concilij quo ad hoc non fuisset receptum in Hispaniacum eadem consuetudo etiam post Cōcilium vigere & obseruari videatur. 414 415

Dici etiam potest, † quod consuetudo dandi hu iusmodi licentias ex iustis, & vrgentibus causis ad paucos dies, & per viam gratiæ, nemine contradicēte, non videtur sublata per Concilium, ibi, cum sit satis æqua, & rationabilis. 416

Nihilominus tamen tenendum est, † non posse Capitulum tamen licentiam dare, etiam stante d. cōsuetudine ante, & post Concilium semper obseruata (quæ tamen non videtur satis certa, & continuata) nam, vt inquit Couar. vbi proxime, qui hanc nostram sententiam tenet; hæ quidem consuetudines ad abusum pertinere videntur, nisi ex causis iustis detur licentia abeundi iustis quidem à iure communi vel Ecclesiarum validis statutis expressis, aut saltem eisdē similibus, alioquin, si libere Capitulis est permittendum abeundi licentias concedere, quam libet

libet causam, etiamsi ad propria cuiusque negotia pertineat, existimabunt Canonici iustam, cum de eorum propria re agendum sit, vt tandem sibi ipsis inuicem licentia abeundi concedatur, & frequentissime absque vllo examine an sit vel vera causa, vel iusta, nam & si hoc ipsum priuilegio competeret, propter abusum esset omnino priuilegium ipsum rescindendum, & ius commune in vsum reuocandum, quæ sunt verba ipsius Couar.

418 Et illa verba, † aut saltem eisdem similibus, non inducunt causas in iure, aut statutis, validis non contentas, sed causas in iure, aut statutis validis virtualiter comprehensas ex identitate rationis, iuxta tradita per glossam *verb. mariti in l. si constante. ff. soluto matrimonio*, & ibi D. præsertim Iaſ. & Barbosam, *& in c. cum dilecta, de confirmat. vtili.* & Cassad. *dec. 6. n. 3. de iure patro. & 7. n. 19. de causa poss.* & alios.

419 Idem tenet Rutilius Benzonius †Episcopus Lauretanus in speculo Episcoporum de fuga *lib. 1. disp. 1. q. 7. ad fi. fol.* 125. dicens, Canonicos non posse eximere aliquem à seruitio Ecclesiæ, vel gratiam Canonico facere, vt non seruiat, & participet, sed hanc facultatem non seruiendi. Superiore petendam esse, quia ipsi non possunt circa ea disponere, quæ ad statum generalem Ecclesiæ spectant, vt ibi in prima con. & eius est soluere, cuius est ligare *c. quod autem, de pœnitentiis, & remiss.* & eius est nolle, cuius est velle. *l. eius. ff. de reg. iuris*, quamcumque autem consuetudinem in contrarium abusum, & corruptelam esse. Hæc Benzonius.

420 Et eo maxime consuetudo ista videtur irrationabilis, ac abusus, & corruptela, quia non est restricta ad licentias ex causis alias rationabilibus, & iustis, licet non expressis in iure, sed sæpe Capitula eas concedunt absque vllo delectu, & absque aliqua iusta causa, imo aliquando ex causis, quæ non solum non sunt iustæ, sed potius irrationabiles, & vanæ, quales sunt licentiæ, quæ dantur detentis in Curiis in suis prætensionibus, & vanitatibus, & occupatis in officiis sæcularibus, seu Ecclesiasticis, in quibus assistunt propter suum interesse, commoditatem, & authoritatem, & volunt non solum retinere Præbendas, sed etiam in eis lucrari; & Capitula per fas, vel nefas sæpe eis concedunt licentiam, & habent pro præsentibus sub falsis coloribus, & fictis prætextibus negotiorum, & vtilitatis Ecclesiæ, cum potius ob non residentiam videantur digni punitione & priuatione, & esse in malo statu tam ipsi, quam dantes eis talem licentiam, tenerique ad restitutionem.

421 Nec excusat, † nec sufficit in proposito vtilitas Ecclesiæ occulta, aut ficta, seu simulata, sed euidens requiritur. Domin. *in c. 1. §. qui vero, numero 8. de cleric. non resid. in 6.* & Probus ad Monachum *ibi, nu. 28.* per illum textum.

422 Nec etiam prædicta consuetudo † videtur restricta ad licentias ad breue tempus, nam sæpe etiam eas concedunt ad longum tempus, vt occupatis in aliis officiis, vnde eo magis est irrationabilis, & iniqua consuetudo.

423 Et ita videtur S. Congregatio † Concilij declarasse in vna Abulen. vt in literis seqq. *Ioan. Carrillo Thesaurarius, & Canonicus, Ecclesiæ Abul. occupatus in seruitio Card. Archiducis Archiepisc. Toletani apud Gubernatorem Archiepiscopatus, vltra tempus ex indulto Apostolico Beneficiatis d. Ecclesiæ concessum, abfuit per alios tres menses à seruitio suæ Ecclesiæ anno præterito de licentia Capituli, quod eum habuit pro præsenti ad instantiam Episcopi per literas missas Capitulo id efflagitantis, in toto autem hoc anno præsenti non resedit in sua Ecclesia, nisi per vnum mensem; & tamen à maiori parte Cap. aliquibus contradicentibus, fuit habitus pro præsenti, & interessenti per tres menses sub certis prætextibus; post modum etiam fuit similiter habitus pro præsenti, & interessenti à maiori parte Capit. multis reclamantibus, per alios duos menses propter quasdam literas Regias capitulo transmissas, quibus petebat dari licentiam d. Ioann. Carrillo; his sic stantibus, quia præmissa sic gesta, & licentiæ prædictæ concessæ fuerunt, aliquibus Capitularibus reclamantibus, pro parte dictorum Capitularium sic reclamantium Illustrissimis, & Reuerendissimis DD. vestris supplicatur, declarari sequentia. Primo. Supposita consuetudine ante, & post Concilium Triden. semper obseruata, quod capitula Ecclesiarum cathedralium Hispaniæ concedant eorum Beneficiatis, & Præbendatis licentiam, se absentandi à seruitio Ecclesiæ, prout capitulo visum fuerit, an maior pars capituli potuerit dare dictas licentias absentiæ. d. Ioann. Carrillo, & eum habere pro præsente, & interessenti, ac facere responderi de fructibus, & distributionibus quotidianis ex prædictis causis? & an pro tempore dictarum absentiarum fecerit suos fructus, & distributiones quotidianas suarum Præbendarum, qui alias residendo, & diuinis interessendo lucrifiunt? Secundo An priuilegia perpetua, de non residendo in Beneficiis Cathedralium, concessa, certo generi personarum, sint reuocata per Concilium Trid. aut per constitutionem Pij Papæ. IIII? quod quidem certum videtur ex cap. 2. sess. 6. de reform. & Bulla Pij. IIII. reuocatoria priuilegiorum. Tertio, An d. Ioannes Carrillo propter d. absentias ad instantiam maioris partis Capit. sit priuandus dimidia p. fructuum, & distributionum pro primo anno, & crescente contumacia, omnibus pro secundo, & deniq; contra eum procedi iuxta decretum Sancti Concilij* sessione 24. cap. 12.

Canonicis, & Capitulo Ecclesiæ Abulen. admodum Reuerendi Domini. Tria sunt, quæ per libellum his literis adiunctum nomine Capitularium istius Ecclesiæ nuper petita fuerunt declarari à Congregatione Illustrissimorum Patrum, qui S. Concilij Trid. decretis interpretandis propositi sunt, quod attinet ad primum, ipsi Patres censuerunt Capitulum non potuisse Io. Carrillo Thesaurario, de quo in libello agitur, huiusmodi licentiam tribuere. Ad Secundum si priuilegia ante Concilium Trid. concessa fuerint, vtique illa extitisse reuocata. Ad Tertium; si idem Thesaurarius vltra tres menses vno anno à seruitio Ecclesiæ absens fuerit, dimidia parte fructuum Canonicatus, & Thesaurariatus pro illo anno priuandum esse, pro secundo vero anno, si eadem negligentia vsus fuerit, omnibus fructibus priuari debere; crescente vero contumacia in eum iuxta sacrorum Canonum constitutiones procedendum esse, omnibus vero aliis distributionibus quotidianis pro illis horis, quibus ipse non interfuerit, vtique carere debere; hanc Congregationis sententiam vobis præscribere voluimus, vt illa omnino obseruari curetis. Deus vos incolumes seruet, gratiæque suæ donis quotidie magis augeat. Romæ die 24. Aug. 1596. Hieron. Card. Matheius Quam declarationem, & literas vidi in forma auth.

Et clarius censuit ead. S. † Congregatio ad meam 424
instantiam anno. 1602. vt in sequenti declaratione ad tertium. *Illustrissimi & Reuerendissimi Domini. Cum declaratio eorum, quæ circa decreta S. Concilij Trid. dubitari contingit, ab ista S. Congregatione petenda sit, vt certa resolutio habeatur, & omnis ratio dubitandi tollatur, supplicatur Illustrissimis, & Reuerendissimis*

DD. vestris pro parte lic. Nicolai Garcia Canonici Abulen. declarari sequentia. Primo, An Canonicus *suæ obligationi satisfaciens quod attinet ad residentiam, & seruitium chori, & altaris, possit licite, & tuta conſc. ordinarie abesse à Capitulo, seu Congregationib. Capitularibus? Secundo. An valeat ordinatio, seu statutum, vel consuetudo Capituli, qua mulctantur non interessentes Capitulo, etiamsi intersint in choro, & officiis diuinis? Tertio. An Capitulum, nemine reclamante, possit dare licentiam absentiæ alicui Canonico, seu Præbendato, & eum habere pro præsenti ad aliquod tempus, saltem breue, vltra tempus à Concilio permissum ex causis iustis, & rationabilibus, non tamẽ expressis in iure, supposita consuetudine immemoriali id faciendi ante, & post Concilium Triden. semper obseruata, & statuto id permittente non tamen confirmato à Sede Apostolica in specifica forma? Ad primum Congregatio Concilij respondit, non posse. Ad Secundum, valere. Ad tertium, nedum id non posse* Capitulum, *sed nec etiam Episcopum, sed eos tantum Canonicos, vel Præbendatos, quo tempore choro non interfuerint, posse percipere distributiones quotidianas, qui vere abfuerint propter aliquam ex causis expressis in constitutione Bonifacij VIII. quæ incipit, consuetudinem. Hiero. Card. Matheius.* Quam declarationem habeo authenticam.

Et, cum Capitulum non possit dare d. licentiam
425 absentiæ alicui Præbendato, & eum habere † pro præsente, vt respondet Sacra Congregatio ad tertium, non potest quis virtute talis licentiæ lucrari, & facere suos fructus Præbendæ, qui alias residendo, & diuinis interessendo lucrifiunt, additque Sacra Congregatio ibi, eos tantum posse percipere distributiones, qui abfuerint propter aliquam ex causis expressis in capit. 11. de Clericis non residen. in 6. nam ad percipiendas distributiones quotidianas in absentia solum sufficiunt causæ expressæ in illo capitulo, quamuis ad percipiendos fructus, seu grossam sufficiant etiam aliæ causæ alias in iure expressæ, vt causa studij, seruitij Episcopi, & fructus Præbendæ possunt lucrari in absentia, saltem per tempus à Consilio permissum, donec priuetur, iuxta decretum Concilij *d. c.* 11. vt in illa Abulensi, *n. præceden.* adducta.

426 Et in alia Abulen. †quæ sic ait, *Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini Doctor Ioan. Beltran. de Gueuara Canonicus Præbendæ doctoralis Ecclesiæ Abulen. factus auditor Regius in* Cancellaria *Vallisoletana, quæ nunc Metimnæ residet, fuit habitus pro præsente in d. Ecclesia, data ei licentia absentiæ per vnum annum à maiori parte Capituli aliquibus contradicentibus, Episcopo tamen fouente, sub prætextu, quod existens in dict. Cancellaria ageret, & foueret negotia, quæ Ecclesia, & Capitulum ibi haberent, cum tamen iudex existens illa non posset recte agere, nec alias* Capitulum *esset illuc missurum aliquem Beneficiatum pro negotiis, saltem per tantum tempus, nec esset necessarium: similiter etiam postea fuit habitus pro præsenti per alios duos annos à maiori parte* Capituli, *vno, vel duobus contradicentibus, dando ei, seu ordinando dari mandatum pro cura ad negotia. Quibus sic stantibus, supplicatur Illustrissimis, & Reuerendissimis DD. vestris pro parte Gasparis Gutierrez dictæ Ecclesiæ Portionary, declarari sequentia. Primo, An d. licentiæ sint validæ, vel inualidæ, præsertim, cum sit doctoralis, & stante statuto dictæ Ecclesiæ, quod in rebus gratiæ vnius contradictio sufficiat? Secundo, an totum Capitulum, nemine contradicente, potuerit dare dictas licentias absentiæ, & eum habere pro præsente, præsertim supposita consuetudine ante, & post Concilium Tridentinum semper obseruata, quod* Capitula Cathedralium Hispaniæ *concedant eorum beneficiatis licentiam absentiæ ex causis sibi bene visis, licet, non in iure expressis? Tertio. An d. D. Gueuara teneatur restituere Capitulo redditus dictæ suæ Præbendæ in absentia perceptos virtute dictarum licentiarum, & an Capitulum illi denegare nondum perceptos? Quarto. An, illo non restituente, teneantur ad eorũ restitutionẽ illi, qui dictas licentias concesserunt? & quatenus fuerit declaratum contra dictas licentias, supplicatur illustrissimis & Reuerendissimis DD. vestris districte mandari Episcopo, & Capitulo, vt eam declarationem faciant omnino executioni demandari. Ad primum Congregatio Cõcilij censuit esse inualidas. Ad secundum, non posse illas concedere. Ad tertium quoad fructus Præbendæ debere rite priuari iuxta decretũ* Cõcilij c. 12. sef. 24. & *applicari fabricæ, quatenus indigeat, sin minus alteri pio loco: quoad vero distributiones quotidianas, illas minime fecisse suas, & ideo teneri illas restituere distribuendas itidem fabricæ si indiguerit, sin autem, alteri pio loco. Ad quartum esse audiendum Capitulum, Hiero. Card. Matheius.* Quæ declaratio fuit data anno 1603. & causa vidi in forma auth.

Nec possunt isti, quibus dantur per Capitulum † 427
tales licentiæ, percipere, aut retinere fructus, seu grossam Præbendæ sub prætextu, & titulo, quod alij Præbendati videantur eis donare, seu remittere partem, quæ sibi erat obuentura, in quo aliqui decipiuntur. Nam, præterquam secundum † istam rationem 428
non possent donare, seu remittere partem obuenturam, non intrantibus, vel non interessentibus Capitulo, Capitulum, seu personæ illius, non sunt domini bonorum, & redduum mensæ Capitularis, donec eis sint applicati, & distributi, sed ante applicationem, & distributionẽ solũ sunt administratores seu procuratores, sicut tutor, & curator, & Ecclesia est domina.

Ex quo est, quod fructus annorum præcedentium, † qui hoc anno diuiduntur, debentur Cano- 429
nicis, qui nunc sunt, & non qui erant illius anni, quia, cum tunc non fuerint diuisi, & distributi, non debentur illis, sed Capitulo, quod semper est idem, *l. proponebatur. ff. de iudic.* ita Calder. *consil.* 21. *de Præb.* Fel. *in c. eam te, n.* 13. *de rescrip. & in c. Iacobus, nu.* 1. *de simo.* Mandos. *in reg.* 34. *cancell. q.* 5 *n* 3. & Io. Garcia *de coniugali ac quæstu, n.* 193. & posthæc Gonçalez *gl.* 37. *à num.* 26. & restitutio facienda fructuum ablatorum, seu male perceptorum non debet fieri Canonicis illius temporis, sed Capitulo, iuxta dicta supra. 1. *p. c.* 5. *n.* 224.

Prædictaque maxime procedunt, † quando dan- 430
tur horæ, & distributiones quotidianæ, quæ non possunt dari absentibus à choro, non obstante quauis consuetudine, etiam immemoriali, quæ improbatur *in d. cap. vn. de cleric. non resid. in 6.* innouato per Concilium *d. c.* 12. vt per D. *ibi* & D. Io. Ocon. & Cosmam *in prag. sanct. titulo quo tempore quisque debeat esse in choro, verb. distributiones, ad fi.* Couar. *dict. lib.* 3. *varia c.* 13. *ex num.* 2. Duennas *regul.* 206. & 134. *limitatione* 6. & Horedam *de incompatibil. Benef. capite.* 17. *ex numero* 5.

Nec possunt à Capitulo, aut singulis Cap. aliquo 431
prætextu donari, † aut remitti, vt *in d. c. vn.* & *d. c.* 12. Nauar. *de oratione Miscel.* 59. alias 14. & *consil.* 7. *de clericis non resid.* Meno. *de arbitr. l.* 2. *casu* 428. *in additione, numero sexto,* Durandus *de ritibus Ecclesiæ lib.* 3. *capite* 25. *n.* 5. Cosmas Philiar. *de officio sacerdotis* 1. *par. lib.* 1. *capite* 13. Enriquez *in sum. lib. septimo, capit.* 36. *§.* 3.

36.§.3.& quicquid dicant Man.Rodrig.*in sum.1.to.1. ca.13.n.3.*& Vega 1.*p.sum.c.*36. *casu* 41 & censuit S. Congregatio Concilij,vt in declarationibus † sequētib.Prima *Non licet Capitulo aliquo prætextu distributiones donare,relinquere,aut quauis collusione remittere alicui, qui vel à seruitio Ecclesiæ absuerit, vel alio quouis modo distributiones legitime debeat amittere, nec fas sit cuipiam eas accipere si acceperit, suas non faciat,sed restituere cogatur illico restituendas Fabricæ Ecclesiæ,quatenus indigeat,aut alteri pio loco Episcopi arbitrio.*Consonat Concilium Mediolanen. 4.*p.2.tit. de distributionibus versiculo si vero vlla.* Et Concilium Bononien.*tit.de residentia.§.de his,qui ad residentiam tenentur.versicul.itaq; hi.* Secunda *Congregatio Concilij censuit quamcumque collusionem ex hoc decreto prohibitam esse,respectu scilicet distributionum,& ideo si de ea legitime constiterit,debere Episcopum iure agere in reos,respectu fructuum Præbendæ non esse in facultate Canonicorum illos remittere,cum illi applicandi sint Ecclesiæ.*Tertia Episcopo Placentino inter alia 25 Iul. 1570. *Quoad remissionem, quam faciunt in die cœnæ Domini, seu alio de portionibus aliis accrescentibus ob non residentiam, non fiat, & facta reuocentur.* Circa quod vide dicenda infra *dubio vigesimo.*

433 Sed sufficit difficultas;esto † Capitulum non possit dare licentiam absentiæ ex causis non expressis in iure,vel in statutis validis, an possit illam dare ex causis alias in iure expressis,alteratis tamen,seu modificatis per statuta,seu consuetudines Ecclesiæ?verbi gratia,infirmitatis causa est in iure expressa,est tamen per statutum, seu consuetudinem Ecclesiæ ita modificata, vt qui numeratur, seu habetur pro præsenti,vt infirmus,non possit interim domo exire,aut quod non habeatur pro præsenti ratione infirmitatis absens à Ciuitate,vel qui fecit noctem extra Ciuitatem,donec præsentetur in Ecclesia:similiter seruitium,seu obsequium Episcopi, quoad duos Canonicos, est causa in iure expressa, est tamen statutum, quod Familiares Episcopi non habeantur pro præsentibus,nisi ad quatuor menses,& quod assumi debeant in Familiares ante diem Natiuitatis
434 Domini,vt in nostra Ecclesia Abul. † Quæ statuta videntur obligare,saltem ratione consuetudinis,seu iuramenti de seruandis statutis,quod solet præstari à Capitularibus,& Episcopo.Rota *dec.*306. *p.*2. *diuersorum* dubitatur, an Capitulum ex gratia possit dare licentiam absentiæ.& vt habeantur pro præsentibus ex istis causis alias in iure expressis,non seruata forma statuti, stante statuto,seu consuetudine, quod Capitulum possit facere gratiam?in qua difficultate
435 breuiter videtur † distinguendum,aut statutum, seu consuetudo modificans causam in iure expressam non potest dici contra ius,sed veluti declarans & limitans ex causa rationabili, ius, vt statutum quod numeratus tanquam infirmus,non possit interim domo exire,aut,quod absens à Ciuitate non habeatur pro præsenti ratione infirmitatis quod non videtur contra ius,sed ex causa rationabili limitare, & declarare ius ad tollendas fraudes, ad tradita per Botteum *de synodo.3.part.1.n.*62.nam si numeratus, vt infirmus posset libere domo exire, non eundo ad Ecclesiam, multi fingerent se infirmos aut ex leuissima causa facerent se,vt tales,numerari,& si absentes à Ciuitate possent se facere numerari ratione infirmitatis, posset in hoc esse fraus.Et tunc non videtur Capitulum posse dare licentiam contra talia statuta,nempe,vt quis numeretur ratione infirmitatis libere exeundo domo,vel absens à ciuitate,nam tunc gratia videtur contra ius,& non ex causa in iure expressa,ex quo illa est sic intellecta, & declarata per statutum, † quamuis videretur posse dare licentiam 436
numerato,vt infirmo, vt posset domo exire non libere,sed ad audiendam Missam.

Et in morbis perpetuis notoriis,vt Podagræ,Paralysis,† & similibus,videtur posse habere pro præ- 437
sente infirmum ratione talis infirmitatis,etiam non seruata clausula statuti,quia durum esset in talib. infirmitatib.perpetuis arctare infirmum ad numquā excundum domo, & in eis cessat clare ratio statuti, vnde æquum videtur, vt habeatur pro presenti absolute,saltem ex gratia,vel extra ciuitatem.

Aut statutum modificans causam in iure expres- 438
sam clare,& directe † est contra ius,itaque non obligat,nisi ratione iuramenti, seu consuetudinis præscriptę,ad notata in c.fi.de consuetudine.quale videtur illud statutum,quod non habeatur pro presente ratione infirmitatis,qui venit foris,nec est presentatus in Ecclesia, & quod Familiares Episcopi non habeatur pro presentibus,nisi ad certum tempus & assumpti certo tempore,& tunc stante statuto,seu cōsuetudine,quod Capitulum possit facere gratiam, videtur posse illam facere contra dicta statuta, nam tunc gratia solum videtur contra statuta, & non contra ius,sed potius ex causa in iure expressa.

Vigesimotertio dubitatur,quę sunt distributiones 439
quotidianę,† quas amittunt absentes tempore à Cōcilio permisso,vel alias? Et quę sunt distributiones quę sunt potius Prębendę, seu debentur loco Præbendæ, quas absentes d. tempore à Concilio permisso,vel alias ex iusta causa,seu priuilegiati lucrantur?

In quo dicendum est illas esse,& dici vere distri- 440
butiones quotidianas, † quæ per singulas horas diuiduntur,& distribuuntur quotidie, etiam si solutio non fiat dietim, sed post longum tempus: illas vero distributiones,quæ dicuntur grossa, vestuarium, in quarū solutione non habetur respectus ad singulas horas, etiamsi residendo, & interessendo vna hora lucrifiant,non esse proprie distributiones quotidianas,sed prębendas,seu loco Prębendę,maxime, vbi non sint alię prębendę. *Extrauag. cum nonnullæ. §.præterea, cum in aliquibus,de Præben.* inter communes,glossa *versic.receperint,in d.c.*11. *de cleric. non residen.in* 6. Iel.*consil.*18. Cosmas *in pragmatica d.tit. quo tempore quisque debeat esse in choro. versic. distributiones,*Par.*cons.*32.*lib.*4. Puteus *dec.*375.*lib.*2. Achil de Grassis.*dec.*275. Cęsar de Grassis *decis.*111. *n.*8.*& dec.*116 Rota in causa Conch.fructuū.1.Iun. 1538 corā D. † Rubeis in qua *supponebatur,quod in Ec-* 441
clesia Conchen.ratione Decanatus,& Canonicatus, vestuarium non distribuebatur quotidie, sed certis anni diebus,ac quolibet semestri interessentibus per 120.*dies, in vna ex* 7 *horis,etiamsi per* 60.*dies se absentent,& in d.Ecclesia etiam quotidie distribuūtur interessentib. tantum singulis horis Canonicis Matutinalia quæ infirmis,& excusatis non dabantur:fuit dubitatum,an* constitutio *Bonifacij de Cleric. non resid. in* 6. *comprehenderet dictum vestuarium? & resolutum est non comprehendere vestuarium, quia non est proprio, nec comprehenditur inter distributiones quotidianas,glossa*, ibi vers. receperint,*vbi omnes*,& in extrauag.Io.22.cum nonnullæ,de Pręb. *Abb.*in ca.olim, de verb. significat. *Par.* cons.32.n.8.& 15.lib.4.*& maxime, quia in Ecclesia Conchen.Canonicatus nō habent Præbēdas distinctas à vestuario,vnde necesse est dicere,quod sit diuersū à distributionib.aliis esset canonicatus,sine Præbēda,&* cū

materia, d. capituli sit correctoria, non est extendenda, etiam ex identitate rationis, vt in iuribus vulgatis, in d. Conthen.

442 Et S. Congregatio super *d.c.12.* sic censuit. † *Quæ sint distributiones quotidianæ, quæ præsentib. & interessentibus tantum debentur, de quibus Concilium* hic, & in c.11. de Cleric. non resid. in 6. *& quæ sint distributiones similiter quotidianæ appellatæ, quæ debentur loco Præbendæ, à quibus non excluduntur absentes ratione alicuius priuilegij, de quibus glossa* in d.c.11.vers. receperint, *censuit declarasse* Extrauag. cum nonnullæ. §. præterea, cum in aliquibus, de præbend. *inter communes.* Et est dec. Rotæ in causa Mouioricen. Canonicatus adducta 6.*p.c.3.n.*117.

443 Vigesimo quarto dubitatur, ad quos spectent † distributiones quotidianæ amissæ per non interessentes diuinis, seu alias? In quo dicendum est, quod si ita ordinatum est, † vt singulis Canonicis, & Beneficiatis certa portio assignata sit, seu cuilibet, qui diuinis interfuerit, detur certa quantitas, tunc portio absentis, & id quod supereſt, ex portionibus eorum qui diuinis non intersunt, inter præsentes non diuiditur, nec eis accrescit, sed ad Ecclesiam pertinet, & in eius vtilitatem conuertitur: quia in hoc casu nulla inter eos coniunctio dici potest, nec re, nec verbis coniuncti sunt, & præsenti certa debetur quan-

444 titas, absenti vero nulla. Si vero certa † portio, seu quantitas singulis non est assignata, sed omnibus ita, vt inter eos, qui diuinis præsentes fuerint sit distribuenda, portiones eorum qui non intersunt interessentibus accrescunt seu portiones interessentium propter absentiam, aliorum iure non decrescendi pinguiores fiunt. glos. *in clem. vt ij, qui §. illi vero verb. pars dimidia, de ætat. & qualitat. & in Clem. 2. verb. suspensus, de vita, & honestat. clericor.* Fel. *in cap. Apostolicæ n.12. de excep.* Decius *in c. pastoralis, §. verum, nu.21. de appellat.* Surdus *de alimentis, tit.1.q.82. n.16.*

445 † Card. Toletus *in sum. l.1. c.13. vltimo effectu* in Rom. & nouissima editione, quam doctrinâ & distinctionem tradit Card. *in d. Clemen. vt ij, §. illi vero, q.21. & 22.* & ibi Imola & Bonif. *n.14.* & Abba. *ad fi.* Cosmas *in pragmatica sanct. tit. de tenentibus c. tempore Missæ, verb. neque*, Probus ad Monachum *in d. cap. vnic. de clericis non residen. in num.61.* Rebuffus *in praxi, tit. de dispensatione de non residendo, numero 10, & 11. & in concordatis tit. de collatio, §.1. verb. distributionum*, Couar. *lib.3. variar. capite 13. num.7.* Io. Gutierrez *can. quæstionum, libro 1. capite 1. numer.*109 Bar. Vgolin. *de censuris, tab.2. de excommu. maiori, cap.12 n.3* & Rota in vna Valentina emolumentorum, coram illustrissimo Mantica 14. Maij 1593.

447 Id vero, quod dictum † est ad Ecclesiam pertinere portionem absentis, quando cuilibet interessenti certa portio assignata est, proceditcum ex patrimonio, & bonis Ecclesiæ, cui ministratur, dantur reditus, & quotidianæ distributiones ipsis ministris, nulla facta diuisione redditum inter ipsam Ecclesiam, & eius ministros; at vbi patrimonium Ecclesiastisticum diuisum est in duas partes, quarum vna ipsius Ecclesiæ sit ad eius fabricam, & ornamenta, aliaque necessaria, altera vero ad ministrorum victum, & mercedem destinata sit, qualis est mensa capitularis, portio absentis cedit in patrimonium commune ipsorum ministrorum, & remanet in ipsa mensa capitulari, & massa communi, ex qua dantur huiusmodi distributiones, diuidenda inter omnes residentes pro suis Præbendis, & rata temporis residentiæ, Couar. *d.n.7. versic. quod vero diximus*, & Io Gutier. *sup. n.*107. & ita seruatur in hac Ecclesia Abulen. ac Burgen. ciuitatem, & aliis. Et fuit resolutum in causa † Burgen. residentiæ, seu distributionum coram D. 448 Penna, 9. Maij 1594. vt in decis. sequenti. *Quoniam in Ecclesia Burgen. distributiones quotidianæ, quas non interessentes diuinis officiis non lucrantur, reponi solent in massa communi, seu in mensa capitulari, & D. Archiepiscopus putans lædi cultum diuinum, si capitulares negligerent interesse, prætendebat, tã vigore iuris cõmunis in* c. vnic. de cleric. non resid. in 6. *quam Concilij Trid.* sess.21. cap.3. & sess 24. cap.12. *prædictas distributiones non debere remanere in massa communi, sed suo arbitrio posse fabricæ Ecclesiæ, aut alteri pio loco applicare; ideo dubitaui, an portiones distributionum non interessentium diuinis officiis deberent remanere in massa capitulari, vel potius D. Archiepiscopi arbitrio applicari? & his causa proposita, die 2. & 9. Maij domini censuerunt portiones non interessentium in massa communi remanere debere, cum enim in modo distributionum quotidianarum distribuendarum, aut applicandarum, multum sibi vendicet consuetudo, & ordinatio cuiuslibet Ecclesiæ, d.cap.* vnico §. statuimus. *Capolla*, de seruitutibus rusticorum capite quarto numero decimoquinto *Decius* consi. 280. in princip. *Parisius* consilio trigesimo secundo numero decimo libro quarto. *Zabarella*, consi. 53. numero quarto *& fuit dictum in causa Valentina emolumentorum, 16. Octob. 1585. coram bonæ memoriæ Cantucio, pro parte D. Archiepiscopi, nihil proponebatur, quod antiquam illam, & inueteratam consuetudinem, nedum in Ecclesia Burgen. sed in pluribus aliis Hispaniæ, vt testatur Ioann. Gutierrez.* can. quæstionum capite primo numero 107. *sperem dam suaderet; primum consuetudo non est contraria dispositioni Bonifacij* in dict. capite primo *ibi enim solum improbatur consuetudo, per quam canonici, seu alij Beneficiati, licet diuinis officiis non interessent, dummodo in ciuitatibus, seu aliis locis, in quibus Ecclesiæ ipsæ consistunt, forent præsentes perinde, ac si continue ipsis Ecclesiis in eisdem officiis deseruirent, integras distributiones percipiebant, qui abusus longe abest à proposita facti specie. portio enim illius, seu illorum, qui vno die non interfuerunt, quamuis in massa communi reponatur, nunquam tribuetur non interessenti; ad hoc enim, vt de massa communi illa participet, vt diuinis officiis interfit, est necesse, & cum interfuerit non lucrabitur integram portionem, quam semel amisit, sed minimam tantum partem respondentem labori, seu operi illius diei, quo seruiunt, ac ne tunc quidem lucrabitur eam portionem, quasi distributionem amissam die illo, quo non seruiuit, sed quasi distributionem, & portionem propriam eius diei, quo diuinis interfuit, illa enim portio, quæ per non interessentiam absentis vacauit, sic incorporata fuit massæ communi, vt cum deinceps interessentibus datur, distributionum illius diei naturam induat, & ita quoque in hac materia censuerunt Couar. l.3. variar. c.13. n.7. & Ioar. Gutier.* can. quæst. c.1. n.107. *Concilium Trid.* sess. 21. c.3. *nec tollit, nec improbat hanc consuetudinem, cum ibi longe diuersus casus proponatur, loquitur enim de Ecclesijs, in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, vt verisimiliter negligantur, in quibus propterea tertia pars fructuum pro distributionibus applicari iubetur, cæterum Concilium expresse præseruat consuetudines illarum Ecclesiarum, in quibus non residentes, seu non seruientes nihil, vel minus tertia parte percipiunt. Vnde, cum pro parte D. Archiepiscopi non verificetur factum in Ecclesia Burgen. ad Concily præscriptum, non habebit locum illius dispositio, sicut prætendebat Archiepiscopus, quinimo Concily dispositio*

Cap.

Cap. fauere videtur, ex quo enim prætenditur in Eccle-
sia Burgen. totam præbendam consistere in distributio-
nib. quotidianis, consequitur capitulares continue de-
seruituros, & præsentes futuros fore diuinis officiis, ne
tantis commodis careant. Nauar. Miscel. 59. de oratione, nu. 6. *ex his patebat etiã responsio ad idem Concilij.* sess. 22. c. 3 de reform. *quod similiter loquatur de tertia*
parte fructuum in distributiones quotidianas assignanda:
ad aliud eiusdem Concily decretum, sess. 24. cap. 12. §.
distributiones, *non oportuit aliter respondere quam*
paulo ante responsum fuit ad c. 1. de cleric. non resid. in
6. *quia in eo decreto Concily Patres expresse referunt*
se ad constitutionem Bonifacij incipien. Consuetudinem. *Postremo non videbatur sublata consuetudo per*
statutum Cardinalis Mendoça Archiepiscopi Burgen.
de anno 1566. & reductum in volumine statutorum per
card. Paciecum, similiter Archiepiscopum Burgen. de
anno 15[illegible]4. quia, licet statutum præsumatur vsu recep-
tum, nisi contrarium fuerit probatum, Decius consil.
534. n. 9. *crescen.* dec. 79. n. 2. *Anton. August.* in epitome, tit. de constit. n. 3. *nihilominus in hoc casu, cum in*
eod. statuto diceretur, quod fuerat factum in executione
Concil. Trid. sess. 21. ca. 3. *si illa dispositio non habet locũ,*
vt dictũ est, neq; statutum aliquid operabitur. Præterea,
cum statutum diceretur factum à solo Archiepiscopo sine
capitulo, & Archiepiscopus de iure non possit condere
statuta super respectante ad Capitulũ, sine illius consen-
su, Gemin. in d. c. 1. §. statuimus, n. 4. & *Francus* n. 2.
inualidũ fuit statutũ, etiã satis videbatur non fuisse vsu
receptũ, ex eo quia semper fuerit obseruatum contrariũ,
& distributiones diuisæ, secundum antiquam consuetu-
dinem. Postremo dicebant domini, quod, licet distributio-
nes non essent ponendæ in massa communi, non propterea
sequebatur, quod arbitrio Archiepiscopi forent applica-
dæ, cum circa hoc variæ sint Doctorum sentẽtiæ, nec dis-
cussum adhuc, aut diffinitum, quæ ex illis præualeat.

449 Et similiter dicendum est de fructibus præbendæ amissis ob non residentiam, † vel alias, quod, si in Ecclesia non sunt Præbendæ distinctæ, nec est facta diuisio redditumm inter Ecclesiam, & eius ministros, sed ex patrimonio, & bonis Ecclesiæ dantur præbendæ, & redditus ministris, assignata cuilibet certa portione, tunc fructus amissi ad ipsam Ecclesiam pertinent, si vero est mensa Capitularis & massa communis Canonicorum, & Beneficiatorum distincta à patrimonio Ecclesiæ, seu fabricæ, quæ inter residentes pro suis Præbendis diuiditur, vt communiter est in Ecclesiis Hispaniæ iuxta *dec.* Rotæ 6. *de consuetudine* in nouis sub *n.* 1. *vers. aliquæ sunt Ecclesiæ*, tunc portio absentium, seu alias amissa in mensa Capitulari remanet cum reliquis eiusdem fructibus inter residentes diuidenda, iuxta tradita per Couar. *d. l.* 3. *variar. c.* 13. *n.* 7. *vers. quod vero diximus*, & Io. Gutier. *d. c.* 1. *n.* 107. *& seq.*

450 Si vero essent Præbendæ † realiter distinctæ, ita, quod quælibet Præbenda esset domina suæ dotis iuxta *d. decis.* 6. *sub n.* 1. *vers. in aliquibus autem Ecclesiis*, tunc fructus amissi applicandi essent fabricæ Ecclesiæ, quatenus indigeat, alias alteri pio loco arbitrio Ordinarij, iuxta *c.* 3. *sess.* 22 *de reform.* & dicta supra *numer.* 147.

451 Ex quibus magnam patiuntur difficultatem † declaratio Abulen. supra adducta, *n.* 426. & prima adducta, *num.* 432. quæ absolute dicunt distributiones male perceptas per eum, qui à seruitio Ecclesiæ abfuit, vel alias eas amisit, esse restituendas fabricæ Ecclesiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio loco arbitrio Episcopi, & quoad fructus Præbendæ dicta Abulen. ait eum, qui abfuit, debere rite priuari, iuxta decretum Concilij, *cap.* 12. *sess.* 24. & applicari fabricę Ecclesiæ, quatenus indigeat, sin autem alteri pio loco.

Sed respondetur d. declarationes, † vt ex eis patet, loqui de distributionibus male perceptis per eum, qui fuit habitus pro præsenti à Capitulo, vel cui ab eo fuerunt donati, seu remissæ, & sic non debent restitui ipsi Capitulo, seu Capitularibus qui facto suo dando d. licentiam, & faciendo talem remissionem, seu donationem, sibi præiudicauerunt adnotata in c. cum omnes, de constitut. 452

Quod vero dict. declaratio Abulen. ait, † quoad fructus Præbendæ debere eis priuari iuxta *d. c.* 12. intelligendum videtur de fructibus, quos ille alias ratione Præbendæ, ac residentię fecisset suos iuxta d. *c.* 12. 453

Nam quoad fructus præbendæ amissos ob non residentiam, † non est opus priuatione, cum eos nunquam fecerit suos, & consequenter isti sicut distributiones essent restituendi Cap. cum ex eius mensa, & massa communi procedunt, nisi facto suo Capitulum, dando licentiam absentiæ sibi præiudicasset. 454

Sed adhuc restat difficultas circa dict. declarationem Abulen. nam in casu eius, vt ex † relatione constat, licentiæ fuerunt datæ à maiori parte Capituli aliquibus contradicentibus, & in materia delicti, & in his, quæ sunt de genere prohibitorum, & quæ tendunt ad damnum Capituli, non sufficit maior pars, sed requiritur, quod omnes, concordent, & contradictio vnius facit, ne videatur gestum à Capitulo, Paulus Castren. *in leg. iubemus nullam, num.* 6. c. *de SS. Eccles.* Alex. *in l. quod maior. ff. ad municipal.* Iason *in l. & suum §. hodie ff. de pactis, n.* 8. *limitatione* 3. *&* 9. Fel. *in d. c. cũ omnes. de cõstit. n.* 17. *ad fin.* & ibi Decius 1. *lectura, n.* 39 Lud Carreri[9] *in pract. criminali fol.* 215. *n.* 7. Auiles in Capitularis prætorũ, *c.* 3. *verb. iurisdictio. n.* 28. & Salcedo ad Bernar. Diaz *reg.* 791. *ampliatione* 4. & vbi actus tendit in damnum, vel dedecus Vniuersitatis vnus solus potest resistere. Abb. *in d. c. cum omnes, sub n.* 6. *versic. & duo*, Greg. Lopez. *in l.* 10. *titul.* 14 *pag.* 1. *versic. por su voluntad*, & facit glossa *verb. rationabiliter, in c.* 1. *de his quæ fiunt à maiori parte Capituli*, quam ibi D. sequuntur. Vnde concessio licentiarum facta à maiori parte Capituli, aliquibus contradicentibus, non videtur præiudicare iuri Capituli, circa restitutionem distributionum. 455

Hæc difficultas satis quiddem vrget contra d. declarationem Abulen. & solum videtur † dici posse, quod illa intelligatur respectu partium obuenientium illis, qui consenserunt, & dederunt licentias, qui licet non præiudicent minori parte, & iuri Capituli, sibi tamen præiudicauerunt, vt per D. citatos. 456

Et dictum præiudicium videtur † intelligendum respectu, distributionum, & fructuum iam solutorum, & traditorum, ei, cui licentia absentiæ, seu remissio data est, quod si nondum sunt soluti, traditi, & incorporati illi, potest, & debet Capitulum denegare, & impedire solutionem, non obstante licentia, seu remissione data etiam à toto Capitulo, quę sibi non prejudicat, cũ sit inualida, & sic potest contra eam venire nec fabrica Ecclesiæ aut alter pius locus potest ad illos ius prætendere, cum nondum sint illi cum effectu traditi. 457

Quæ tamen dicta sint salua † sententia S. Cong. cũius censuræ hęc, & omnia libenter submitto. 458

Ex supradicta autem † doctrina infertur ad decre- 459

tum Concilij *c.a.3. seſſ. 21. de refor.* quod in terminis illius portiones tertiæ partis in diſtributiones quotidianas conuerſæ, quas abſentes amittunt, intereſſentibus accreſcunt, ſeu iure non decreſcendi competunt, cum d. tertia pars inter diuinis intereſſentes proportionabiliter ſit diuidenda, ex dicto decreto: & ita cenſuit S. Congregatio, vt in declarationibus infra adducen. *n.* 465. & quod, *qui plus attulerunt, plus etiam ad ratam deseruiendo percipiant.*

Sed facit magnam difficultatem aliud decretum
460 eiuſdem Concilij † *ſeſſ. 22. de reform. ca.* 3. vbi portio tertiæ patris fructuum Dignitatũ in diſtributiones conuerſæ ex illo decreto per non ſeruientes amiſſa non accreſcit aliis, ſed fabricæ Eccleſiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio loco arbitrio Ordinarij eſt applicanda.

461 In qua difficultate † Nau. *de oratione Miscel.* 59. *n.* alias *Miscel.* 14. *nu.* 51. conſultus, vt ait, à quadam valde illuſtri Eccleſia Cathedrali, reſpondet, quod hoc poſterius loquitur tãtum de diſtributionibus extraordinariis, quæ de redditibus particularibus Dignitatum, perſonatuum, & officiorum conſtituuntur lucrifaciendæ ab eis ſolis, qui habeant ea adimplendo officia diuina eis per Epiſcopos deſignata, illud autem *c.3. ſeſſ* 2. de diſtributionib. ordinariis, quæ conſtituuntur de fructib. communib. lucrifaciendæ à facientibus communiter officia diuina. ideo hæ extraordinariæ merito non accreſcunt aliis, quib. aliæ ordinariæ diſtributiones accreſcunt, quoniam illæ de communibus fructibus conſtituuntur pro officiis communibus ab omnibus faciendis, hæ vero de fructibus particularibus præfatarum Dignitatum, perſonatuum, & officiorum, pro officiis ſolis habentibus ea faciendis, ſequitur Coſmas Philiarchus de officio Sacerdotis 1 *p. l.* 1. *c.* 14.

462 Sed hæc interpretatio non ſatisfacit † ex eo præcipue, quod diſtributiones, de quibus *d. c.3. ſeſſ.* 22. aſſignandæ ſunt etiam pro ſeruitio chori, & intereſſentia horarum, vt apparebit ex infra dicendis maxime ex declaratione adducta, *n.* 489.

Nec placet etiam alia interpretatio Ioannis Gu-
463 tierrez. † *d. cap.* 1. *n.* 106. qui ait *d. c.3. ſeſſ.* 22. expreſſe loqui in diſtributionibus quotidianis, quas præſentes obtinent, ſed, quia competens ſibi ſeruitium quolibet die ſtatuto non impleuerint, amittunt illius diei diſtributionem, ideo merito in pœnam contumaciæ applicari illam partem fabricę Eccleſię, vel alteri pio loco; at vero prædictum *capitulum ſeſſ.* 21. loqui de diſtributionibus diuidendis inter præſentes diuinis, nempe, vt pars, quę abſentibus ob præſentiam deberetur, præſentibus competat.

In hac diſſic. dicendum eſt, quod *c.3. ſeſſ.* 21. loquitur tam de Dignitatib. perſonatib. & officiis, † quã Cano-
464 nicatib. & Portionibus, à quib. quando nullę ſunt diſtributiones quotidianæ, vel ita tenues, vt veriſimiliter negligantur tertia pars fructuum communium menſę Capitularis deduci debet, & conuerti in diſtributiones quotidianas, quę inter diuinis intereſſentes proportionabiliter diuidantur, & ſi in his portiones abſentium proportionabiliter ſeruientibus accreſcunt, & fit de neceſſitate hęc detractio, quę tamen non poteſt fieri ex fructibus Dignitatum propriis, & diſtinctis à menſa Capitulari, nec ex Dignitatibus, quę nullos fructus percipiunt ex illis Eccleſiis, *capitulum* vero 3. *ſeſſ.* 22. loquitur tantum de Dignitatibus, perſonatibus, & officiis, à quibus Epiſcopis tertiam partem fructuum, etiam proprio-rum, & diſtinctorum à menſa capitulari in diſtributiones quotidianas conuertendam diuidere poteſt, ex illo decreto, ſi velit non ex neceſſitate dato etiam, quod diſtributiones quotidianæ non ſint tenues, & hoc in odium obtinentium Dignitates, & reſidere negligentium, quę diſtributiones, cum ſint particulariter aſſignatę ex fructibus Dignitatum pro obtinentibus illas tantum, non accreſcunt præſentibus, ſed locis piis applicandę ſunt.

Quę interpretatio videtur ſatis conformis ver- 465
bis † & menti dictorum decretorum, & eſt ex ſententia S. cong. vt apparet ex declarationibus ſequentibus, Prima *hoc decreto* ſeſ. 21. ca. 3 *agitur de canonicatibus, & Portionibus, & fit de neceſſitate hæc detractio, quando ſunt nullæ diſtributiones, vel ita tenues, quæ diſtribuuntur intereſſentibus tantum, ſed* in ſeſ. 22. ca. 3. *deducitur hæc tertia pars ex Dignitatibus, etiam nõ ex neceſſitate, ſed in odium non reſidentium, & pars abſentium non præſentibus, ſed alicui pio loco applicanda.* Secunda. *Portiones absentium accrescunt deseruientibus, ſi ex decreto Concilij* ſeſ. 21. ca. 3 *ſeparatæ ſint. ſecus vero, ſi ex decreto* c. 3. ſeſſ. 22 *tunc enim fabricæ Eccleſiæ, quatenus indigeat, vel alteri pio loco arbitrio Ordinarij applicabuntur, nec obſtat aliqua consuetudo, qua cauetur, vt deseruientibus portiones non seruientium accreſcant.* Tertia. *differentia inter c.3.* ſeſ. 21. *& aliud* c. 3. ſeſ 22. *eſt, quod* hoc c. ſeſ. 22. *loquitur tantum de dignitatibus, à quibus Ordinarius tertiam partem fructuum in diſtributiones quotidianas conuertendam ſeparare poteſt, dato etiã, quod diſtributiones quotidianæ nõ ſint tenues, & hoc in odium obtinentium Dignitates, & reſidere negligentium,* & *quando iſta tertia pars ſubtracta per non ſeruientes amittitur, locis piis eſt applicanda.* ca. vero 3. ſeſſ. 21. *loquitur ſolum, quando diſtributiones ſunt ita tenues, vt negligantur, & hoc casu tertia pars ſic ſeparata, & in diſtributiones ab Episcopo conuersa, ſi per non ſeruientes amittitur, proportionabiliter ſeruientibus accrescit.* Quarta ſuper d. cap. 3. ſeſ. 21. *fit iſta deductio ex illis Dignitatibus, quarum fructus ſunt illius Eccleſiæ, in cuius choro hæ Dignitates ſedem habent, ſecus vero, ſi nullos fructus perciperent ex illis Eccſiis, ſed haberent proprios, & diſtinctos à mensa capitulari.* Et vide deciſionem Rotæ in vna Gadicen. diſtributionum 325 2. p. diuerſorum.

Aduertendum eſt autem circa d. decreta † primo 466
quod iſta ſeparatio, & diuiſio tertiæ partis fructuum pro diſtributionibus non eſt ita facienda, vt fiat neceſſario diſmembratio aliquarum poſſeſſionum, ſeu bonorum, ſed ſatis eſt, ſi valor tertię partis fructuũ ponatur pro illis, & ita S. cong. cenſuit, vt in ſequenti declaratione, *ſup. d. ca.3 ſeſſ.* 21. *Hæc tertia pars non eſt intelligenda de corporibus poſſeſſionum Præbendarum, vt dismembretur neceſſario, ſed ſatis ſi tertia ponatur pro iſtis.*

Secundo, quod iſta tertia pars accipienda eſt ſe- 467
cundum verum valorem, † & eſtimationem ita, quod detractio, & deductio illius facienda eſt ſecundum valorem currentem, & non ſecundum taxam, & ita cenſuit S. cong. vt in declarationibus ſequentibus, Prima ſuper *d. ca.3. ſeſſ.* 21. Burg. *Quando locus eſt detractioni iſtius tertiæ partis, facienda eſt ſecundum verum valorem, & non ſecundum taxam Præbendarum.* Secunda ſuper *d. ca.3 ſeſſ.* 22. *Hæc deductio facienda eſt ex fructibus non ſecundum taxam antiquam, prout in libris capitulorum, ſeu aliis, ſed ſecundum valorem currentem.* Ad idem eſt declaratio Segobien. ſup. adducta *dub. 3. num.* 198. *ad* 3. & Burgen. infra adducta *hac p. c. 4. n.* 21.

cenſuit tamen S. cong. ſuper *d. c.3. ſeſſ.* 21. † *Quod,* 468
ante

antequam ista detractio fiat deducendæ sunt prius pensionarius, & alia onera legitime imposita, quamdiu illa durauerint, sed de nouo impositæ non comprehendunt istam tertiam partem, & quod de fructibus alteris reseruatis non sit ista detractio, donec reseruatarius vixerit, sed si Beneficij titulum habens neglexerit residere, priuandus est eo.tit. alteri postea conferendo.

469 Quæ declaratio videbatur intelligenda, † vbi erant Præbendæ distinctæ realiter, ita, quod deductio erat ex ipsis facienda, tunc enim deducendæ prius erant pensiones impositæ, secus, vbi non sunt Præbendæ distinctæ, sed deductio facienda est ex fructibus communibus mensæ, tunc enim non videtur habenda ratio pensionum impositarum super ipsis Præbēdis, quoad deductionem tertiæ partis licet per illam non fieret præiudicium ipsis pensionibus.

470 Tertio aduertendum est, quod † non est locus detractioni tertiæ partis pro distributionibus ex decreto *d.c.3.sess.22.* quando distributiones sunt tolerabiles ita, vt verisimiliter non negligantur, vt alias cēsuit S. Cong. & in declaratione prima, & tertia supra adducta *n.*465 & in d. Segobien. & alias S. Congreg.

471 † respondit Cardinali Borromeo, *Quod verisimiliter do illa, quod distributiones quotidianæ negligantur, & ob id tertia pars fructuum Præbendæ in distributiones quotidianas sit conuertenda, vt* in c.3. sess 21. *considerari debet habita ratione numeri omnium Canonicorum tam residentium, quam non residentium.*

472 Quarto, quod quando ex † Dignitatibus detracta est tertia pars in vim decreti *d.c.3.sess.21.* non potest detrahi alia tertia, ex decreto *d.c.3.sess. 22.* vt S. Cōg. cēsuit his verbis, *Quādo Episcopus vsus est remedio, c. 3. sess. 21. in detrahenda tertia parte ex Dignitatib. non potest vti remedio c.3. sess. 22. in detrahenda alia tertia parte ex Dignitatibus, & nihil dandum est his, qui nihil contulerunt.*

473 Quinto est aduertendum, quod dispositio † *d.c.3. sess.21.* & detractio, de qua ibi, habet locū contra obtinentes non solum Dignitates, Canonicatus, & Portiones, sed etiam Capellanias, seu alia Beneficia residentiam requirentia in Ecclesiis Cathedralibus & Collegiatis, nō tamen habet locum extra Ecclesiam Cathedralem, aut Collegiatam, vt in sequentibus declarationibus S. congregationis concilij, super *d.ca. 3.* sessione 21. Prima, *Hæc detractio & huius decreti dispositio locū habet contra omnes Capellanos, & Dignitates obtinentes.* Secūda, *Omnes Capellani, & Canonici, & Dignitates obtinentes tenentur residere, & cōtra eos locum habet hæc detractio, & huius decreti dispositio.* Tertia Burg. *Ista detractio partis fructuum facienda est de solis illis Beneficiis, in quibus, quis residere tenetur.* Quarta, *Non potest deducere hanc tertiam partē, nisi ex Canonicatib. & aliis Beneficiis in Cathedrali b. vel Collegiata, vel illis vnitis, nec extra Ecclesiam Cathedralē, vel collegiatam, hoc decretum habet locum.*

474 Vnde nec pro distributionibus Ecclesiæ † cathedralis, aut collegiatę detrahendum est aliquid ex Beneficiis extra illam existentibus, nisi essent perpetuo vnita Præbendis illius. Vt in alia declaratione S. cōgreg. quę sic ait, *Nec pro distributionibus Canonicorum Cathedralis vel Collegiatæ Ecclesiæ auferēdum est quicquam de Beneficiis, quæ sunt extra Ecclesiam Cathedralem, vel Collegiatam, nisi Ecclesiæ, vel Beneficia extra d. Cathedralem, vel Collegiatam existentia essent perpetuo Canonicatuum vnita Præbendis præd ictarum Ecclesiarum, à quibus Beneficiis extra prædictas Ecclesias, si quid ob eam causam exactum esset, debet restitui, & de cætero huiusmodi exactione abstinere.*

Et pro prædictis aduertendum est non solum teneri ad † residentiam obtinentes in Ecclesiis cathe- 475
dralib. & collegiatis Dignitates Canonicat⁹, aut portiones, sed etiam mansionarij & capellani & obtinētes alia Beneficia, quæ sunt perpetua & habent annexum seruitium in choro, vt S. Congr. censuit super *c.12. sess.24.* ibi. *Aut portionarius, idem iudicium de mansionariis, & aliis Beneficiis, quæ sunt perpetua, & habent annexum seruitium in choro.* consonat concilio Bononien. *tit.6. de residentia §. de his, qui ad residentiam tenentur, versi. penul.*

Sexto aduertendum est, quod decretum *d.c.3.sess.* 476
21. non habet locum in Dignitatibus, quæ in cathedralibus habent sedem in choro tantum in quib. tamen nunquam residerunt, sed habent Ecclesiam collegiatam, aut proprium districtum, vbi suam præeminentiam, & iurisdictionem habent iuxta *regul.3. cancellariæ, vers. declarans Dignitates*, vere non sunt Ecclesiarum cathedralium, in quibus solum sedem in choro habent, sed potius sunt illarum Ecclesiarū, in quib. principalem præeminentiam habent, & iurisdictionem exercent, vnde non tenentur obtinentes huiusmodi Dignitates residere in d. cathedralibus, imo nec possunt in illis residere, sed in ipsa collegiata, vt supra dictum est *2.dub.n.*184. & consequēter non sunt obnoxij detractioni tertiæ partis ex d. decreto.

Et ita S. congregatio videtur † declarasse in se- 477
quenti declaratione super *d.c.3.sess.22.* ibi. *Ex fructibus, & prouentibus, dum tamen sint fructus illius Ecclesiæ, in cuius choro sedem habent hæ Dignitates, secus vero si nullos fructus percipiant istæ Dignitates, ex illis Ecclesiis, in quibus sedem habent, in choro tamen nunquam fecerunt residentiam, & habent proprium districtum, in quo suam iurisdictionem exercent.*

Sed offert se difficultas; esto obtinentes † huius- 478
modi Dignitates non sint obnoxij detractioni tertiæ partis pro residentia in cathedrali, an sint illi obnoxij pro residentia, & interessentia in collegiata, in qua residere tenentur ratione curæ saltem iurisdictionalis, quam ibi habent iuxta declarationem S. congregationis supra adductam *n.*119. & decimam adductam sub n.179. vel ex decreto concilij *sess.24. c.12. versic. præterea obtinentibus*, vt supra dictum est, *dub.1. à n.*181.

Et videtur † quod sic, ex quo decretum *d.ca.3.sess.* 479
22. loquitur de Dignitatibus etiam in Ecclesiis collegiatis existentibus.

Quod tamen intelligendum erit, nisi tales † Di- 480
gnitates habeant territorium & iurisdictionem quasi Episcopalem, quamuis enim tunc eas obtinentes teneantur ad residentiam, vt est dictum, non tamen videntur teneri ad residentiam chori, seu seruitium Ecclesiæ, & interessentiam diuinorum, vt *d.dub.1.* dictum est, & consequenter cessat illa detractio pro distributionibus.

Obtinentes vero in cathedralibus, & collegiatis 481
Ecclesiis † Dignitatem, licet non habeant vocem in capitulo, nec cum cæteris participent distributionibus, aut fructus, sed aliunde fructus percipiant residere tenentur, vt *in d. versi præterea obtinentibus*; & cōstat ex supradictis, maxime *dubio 3.* & consequenter detractioni tertiæ partis earum fructuum pro distributionibus subiecti sunt, vt in sequenti declaratione, super *d.c.3.sess.22. Obtinēs in Cathedralibus & Collegiatis Dignitatem, licet vocem in Capitulo non habeat, nec distributiones quotidianas cum cæteris participet,*

residere tamen tenetur, & sic detractioni ipsius tertiæ partis fructuum est obnoxius. facit quod tradit Nauar. *cons.6.n.1.de verborum signific.*

Quod non procedit in obtinentibus Dignitatem
482 † quæ nullos redditus habet, nec Præbendam, licet eam expectent, nam interim non tenentur residere, nec fiunt obnoxij detractioni tertiæ partis fructuũ, cum eos non habeant, ad quod est declaratio S. Congreg. Concilij, quæ sic ait. *An obtinentes Dignitatem in Cathedralibus & Collegiatis Ecclesijs, sine Præbenda, quæ tamen destinata est ex certa celebratione dismẽbrationis interim, dum effectum illius expectant, teneantur residere? Cong. censuit negatiue, die 30. April. 1587.* Conducunt tradita *c. præcedenti, à n. 41.*

483 Nec etiam procedit in Dignitatibus non † habentibus sufficientes præbendas, seu fructus, sed tenues, nam licet obligare videantur ad residentiam, non tamen locũ habet d. detractio, vt in sequenti declaratione super *d.c.3.sess.22.* ibi. *Omnium Dignitatũ, non comprehenduntur Dignitates, quæ, & si locum habent in choro, nullas tamen habent distributiones quotidianas, nec sufficientes præbendas, vel fructus tenues, quæ retineri possunt, cum Canonicatibus, vbi est consuetudo absque alia dispensatione, vt c.1.* de consuetudine in *6. nec illis vnire Ecclesias Parochiales ad augendum fructus distributionum quotidianarum Episcopus potest.*

Septimo aduertendum est, quod pro congruis distributionibus assignandis aliquibus horis, quæ
484 nullas, aut † tenues habent distributiones, non est quicquid detrahendum à distributionibus, quamtumuis pinguibus, cæteris horis assignatis, nec illæ sunt diuidendæ in alias horas, sed pro illis detrahenda est aliqua pars fructuum Præbendarum, iuxta decretum *d.c.3.sess.21.* & ita censuit S. Cong. vt in declarationibus sequentibus. Prima Mediolanen. *In illis Ecclesijs, in quibus distributiones non sunt regulariter tenues, sed pingues, licet sint aliquæ horæ, quæ non habẽt distributiones aut tenues, debent eis rationabiles assignari detrahendo aliquam partem fructuum à Præbendis, non autem ab aliis distributionibus cæteris horis assignatis.* Secunda. *Non licet ex decretis, sess.21.* & *sess.22.c.3. distribut. quotidianas, quæ certis dumtaxat horis Canonicis sunt assignatæ, diuidere in alias horas Canonicas, quibus nullæ, vel adeo tenues constitutæ sunt distributiones, vt verisimiliter negligantur. sed sumenda est ex corpore vnuscuiusque Præbendæ tanta reddituum portio, quanta satis possit sufficere ad distributiones attribuendas illis etiam horis.*

485 Vnde in vna † Abulen. S. Cong. sic respondit. *Congregatio Concilij censuit per grossam, quã isthic lucrifaciunt interessentes quotidie vna tantum hora, non esse satisfactum Concilio sess.21.c.3.* & *sess.22.c.3. Episcopus tamen non potest dictam grossam accipere, & in alias horas diuidere, quin potius ex reliquo corpore Præbendarum, si non omnino tertiam partem, saltem tantam portionem detrahere, quanta sufficiat ad constituendas distributiones, quæ singulis horis verisimiliter non negligantur.*

486 In qua declaratione † S. Congregatio videtur supponere, & intelligere in dicta Ecclesia esse alias Præbendam distinctam à grossa, & illam grossam esse quãdam pinguem distributionem pro illa hora constitutam, cum tamen reuera non sit alia Præbenda præter illam grossam, quæ lucrifit residendo, & interessendo vna hora, nempe in ferialibus, & simplicibus ad primam cum Missa, & in duplicibus, & semiduplicibus ad tertiam cum Missa maiori. Vnde ista grossa, quæ dicitur anniuersarium, est loco Præbendæ, & pro distributione quotidiana illius horæ, qua lucrifit anniuersarium, & grossa est certa quantitas, quę dicitur morapetini anniuersarij, vltra aliam distributionem ordinariam tertiæ, & pitancias extraordinarias, quæ omnes reuera sunt satis tenues.

Et ex superioribus apparet distributiones esse ordinandas, † & compartiendas per omnes horas, 487
& non per certas horas tantum, vt contra glossam *versiculo certis horis in c.clement. vt ij qui §. illi vero, de ætate, & qualitate*, & card. *ibi quæstione 17.* trãdunt Cosmas *in pragmatica sanctione. tit. quo tempore quisque debeat esse in choro, versicul. vsurpat.* & Probus ad Monachum *in d.capite 11. de cleric. non resid. in sexto ex numero 31.*

Et alias etiam † censuit S. Congregatio super *d. ca.* 488
12. sessione 24. ibi. *Statis horis, Congregatio censuit intelligi statas horas, id est omnes horas, quibus diuina celebrantur, licet glossa* in Clementina, vt ij, qui, *& ibidem Cardin. Zarabella* numer. *17. dicant, de iure posse fieri distributiones per certas horas.*

Pro quo etiam est alia declaratio, quæ ait, *Distributiones quotidianæ, † quæ acceptæ fuerunt ex tertia* 489
parte fructuum Dignitatum alicuius Ecclesiæ assignari debent non duab. horis tantum Canonicis, sed etiam reliquis omnibus aliis, quibus non interfuerit, distributionem amittit.

Octauo aduertendum est, † quod pro lucranda 490
tertia parte fructuum Dignitatum, personatuum, & officiorum in distributiones conuersa, non potest Episcopus statuere aliam seruitij, & officij formam, præter solitam, nec noua onera imponere, vt S. Congregatio respondit Card. Borromeo his verbis, *Episcopus non potest Dignitatibus, personatibus, & officijs statuere certam officij, & seruitij formam præter solitam, pro lucranda tertia parte Præbendæ in distributiones conuersa.*

Nec obstant illa verba *c.3.sess.22. competens ibi seruitium iuxta formam ab eisd. Episcopis præscribendam,*
† quia sunt intelligenda de forma ab Episcopis præ- 491
scribenda circa seruitium solitum, aut circa Dignitates, quæ non consueuerant habere seruitium, & residentiam. Et ita erit accipienda declaratio Segobien. supra adducta, *n.198. ad octauum.*

Vltimo aduertendum est, † quod etiam Dignita- 492
tes, & Præbendæ, quæ sunt de iure patronatus, etiam laicorum, subiectæ sunt detractioni tertiæ partis, vt S. Congregatio censuit in vna Mediolanen. his verbis, *Dignitates, quæ sunt de iure patronatus detractionis 3.p. fructuum obnoxiæ sunt.*

Nisi repugnet fundatio, † cui *in d. cap.3.sess.21.* & 493
22. non est derogatum, vt Congregatio censuit.

Vigesimo quinto dubitatur an obtinentes Dignitatem, Canonicatum, vel Portionem teneantur † per 494
se, & non per substitutum obire diuina officia suæ Dignitati, Canonicatui, vel Portioni incumbentia, vt cantare Missas, Euangelium, aut Epistolam in suis hebdomadis, seu diebus.

In quo dicendum est æneri per se obire ex † 495
Concilio *sess.22.c.4.* & *sess.24. cap.12. versicul. omnes vero de reform.* & censuit S. Congregat. Concilij, vt in sequenti declaratione, *An Canonici teneantur per seipsos cantare Missas in omnibus festis dominicis Aduentus, & Quadragesimæ, ad tantum solemnibus? congregatio censuit, cogendos esse ad personaliter canendum Missam illis diebus quibus ex institutis & legitima consuetudine illius Ecclesiæ debent.* & alias sic ait. *Nec possũt per alios Missas canere maiores prætextu, quod ipsi Missas dieb. solemnib. decantabunt, sed cogẽdi sunt ad personaliter canẽdũ Missas illis diebus, quibus ex*

bus ex institutis, vel legitima consuetudine illius Ecclesiæ debent. Et in declaratione Segobien ad septimum adducta *d.n.*198. & in declaratione 2. adducta supra, num.186.

496 Et censuit † etiam S. Congregatio rituum, vt in declaratione sequenti. *Obtinentes Dignitates, Canonicatus, vel Portiones in Ecclesiis, præsertim Cathedralibus, cuiuscunq; qualitatis sint, Episcopo solemniter celebranti, aut Pontificalia exercenti, assistere ac vestibus sacris indutos eidem inseruire, nec non munera eisdem Dignitatibus, Canonicatibus, & Portionib. in decantatione Missæ Euangelij, Epistolæ, & similium functione, præstatione incumbentia, & annexa, per se ipsos subire, & exercere iuxta sacrorum Canonum, & Concilij Tridentini dispositionem ac cuiusque Ecclesiæ particularem ordinationem, certum esse respondit sacrorum rituum Congregatio, quod si quando aliquis legitimo impedimẽto detentus ea per seipsum adimplere non poterit, tunc alios, eiusdem tamen Ordinis, & gradus, non autem inferioris, Dignitates nempe alias Dignitates, Canonici Canonicos & Portionarij respectiue Portionarios in sua quisque hebdomada, ne gradum, & ordinum prærogatiua confundantur, deputare debebit, idque per Episcopum opportunis remediis, etiam huius decreti vigore prouidendum fore censuit eadem Congregatio supplicante Capit. & alijs Ecclesiæ Abulen. Portionarius. die 18. Maij 1602. Ptolomeus Card. Comen.*

497 *Alexander Gratianus † pro Secretario Congregationis*, Quam declarationem vidi authenticam, nempe manu d. Illustrissimi Cardinalis Comen. & d. Secretarij subscriptam, & sigillo eius Cardinalis munitũ.

Et idem statuit Concilium Prouinciale Compostellanum *actione* 2. *decreto* 18. nisi ex causa infirmita-

498 tis, † vel alia iusta causa, vt ibi, & in concordia confirmata, & procedit, non obstante, quod sit factum statutum in contrarium, vt fuit inter alia declaratum per S. Congregationem in vna, Placentina 25. Iulij 1570. his verbis. *St factum est aliquod statutum, quod Canonici possint inserere per substitutos, vel alternatim vnus pro alio, non habeatur eius ratio, quia est contra Concilium*, Et refert Zerola in praxi Episcopali. 2. *p. vers. Canonic. §. 5.*

499 Procedit etiam, licet † ante Concilium esset statutum, vel consuetudo, etiam immemorialis in contrarium, vt colligitur ex ipso Concilio, & supradictis, & ex declaratione Abulen. adducenda *dubio sequenti, n.*503.

Vnde qui in hoc notabiliter defuerint, seu ne-

500 gligentes † fuerint, peccabunt mortaliter, quamuis multi, præsertim dignitates obtinentes, id non obseruent, nec curent, quando imo indecens existiment subire huiusmodi onera incumbentia suis dignitatibus, præsertim in decantatione Euangelij, aut Epistolæ.

Vigesimo sexto dubitatur, an obtinentes dignita-

501 tem simul cũ canonicatu, aut Portio. in eadem † Eccl. teneantur vtriusq; Beneficij onera, & officia subire, & per se ipsos ita, vt non satisfaciant deseruiendo personaliter in vno, & per substitutum in altero?

502 In quo dubio distinguendum † est, quod aut dicta duo Beneficia habentur, tanquam separata, & de per se, aut sunt vnita; in primo casu certum est obtinentes dignitatem, cum Canonicatu, aut Portione teneri vtriusque Beneficij onera, & officia obire per se ipsos, nisi seruitia eod. tempore concurrant ita, vt ab vna persona præstari nequeant. Et ita patet ex Concilio vbi supra. nam idem est in duabus ac in vno, & non est maior ratio de vno, quam de altero. Et declarauit S. Congregatio Concilij in vna Seguntina, quæ sic ait, *Obtinens dignitatem, cum Canonicatu, † aut portione tenetur per se vtriusque Beneficij* 503 *onera subire, nec satisfacit, si in vna substituat, nisi seruitia simul ita concurrant, vt eodem tempore ab vna persona præstari nequeant.*

Et in vna Abulen. quæ sic se habet. *Illustrissime & Reuerendissime D. Pro parte Episcopi Abulen. quæritur, an obtinentes Dignitatem cum Canonicatu, seu Portione in eadem Ecclesia, teneantur per seipsos vtriusque Beneficij onera subire ita, vt non satisfaciant Concilio deseruiendo personaliter in Dignitate; & per substitutum in Canonicatu, seu Portione, non obstante contraria Ecclesiæ consuetudine? Episcopo Abulen. Reuerendissime D. vti Fratri propositus fuit libellus S. Congreg. Cardinalium Concilij Trident. interpretum, qui cum his ad amplitudinem tuam literis mittitur, de obtinentibus Dignitatem cum Canonicatu seu Portione in eadem Ecclesia, vt ex illo ipsa videbit, Congreg. censuit, sic obtinentem teneri per seipsum vtriusque beneficij onera subire, nec aliter Concilio satisfacere quam si personaliter vtrique deseruiat, nisi tamen seruitia simul ita concurrant, vt ab vna persona eodem tempore præstari nequaquam possint. Porro facultatem substituendi in seruitio Canonicatus, quempiam alium Canonicum, qui eo tempore seruitio non sit obstrictus, existimauit minime illi denegãdum esse, cessante fraude, & calũnia, quam Congrationis sententiam amplitudini tuæ significandam duxi, vt illam pro suo munere obseruandam curet, cui optimam valetudinem precamur in Domino. Romæ die 27. Iuly. 1585. amplitudinis tuæ, vti Fr. A. Cardin. Carrafa.*

Hoc autem in ista † declaratione dicitur de facul- 504 tate substituendi alium eiusdem Ordinis, cessante fraude, & calumnia, videtur intelligendum, quando est impeditus infirmitate, vel alia iusta causa, vt d. Segũtina, & in dicta declaratione S. Cong. rituum supposita *n.* 496. & in d. decreto 18. Concilij Compostellani, & concordia confirmata, seu semel, aut iterum non ordinario, nam tunc esset fraus.

Et ita fuit resolutum in vna Burgen. seruitij. 28. Febr. 1594. coram † D. Lita, in qua fuit dictum, quod 505 *secundum ius commune, & declarationem S. Congregationis eo ipso, quod Dignitates habent Canonicatus distinctos, tenentur ad omnia munera spectantia ad canonicos, sicut è conuerso dicuntur in possessione omnium iurium Canonicalium, & ita dandum mandatum de manutenendo Capitulo in sua possessione, non obstante concordia confirmata in contrarium allegata, dum cõtrouertitur super illius interpretatione*, in qua etiã coram Domino meo Corduba Episcopo Pacen. 8. Iun. 1598. fuit resolutum, quod *teneantur ad omnia onera, & seruitia debita dictis Canonicatibus, & Portionibus, nec obstet concordia.*

In secundo casu, quando sunt vnita, idem dicendum est, si vnita sint inuicem æque principaliter, † 506 nam tunc vti duo Beneficia obtinentur, iuxta dicta infra *vltima p. cap. 2. à numer* 37. si vero vnio facta est accessorie, † & non æque principaliter, tunc etiam 507 idem dicendum est, si facta est ad vitam obtinentium dumtaxat, quia per istam vnionem ad vitam non extinguitur titulus Beneficij vniti, vt dicitur. *d. cap. 2. n* 38. & facit declaratio S. Congregationis 13. supra adducta *n.*179.

Sed, si Portio vnita sit dignitati perpetuo, & accessorie, & per viam incorporationis, tunc, quia per istam vnionem Portio desiit esse Portio, † & eius ti- 508 tulus, & effectus extinctus fuit, ac effectum est vnum tantum Beneficium iuxta dicenda dict. cap. 2. à

n.12.obtinens dignitatem,cui sic est vnita Portio,nõ tenebitur seruire tanquam Portionarius, nec subire onera alias competentia ratione Portionis.

509 Quod totum ita † declaratum est per S.Congreg. Concilij his verbis, *Congregatio Concilij, si Portiones perpetuo vnitæ sint dignitatibus ita,vt Portionum titulo suppresso effectum sit vnum duntaxat Beneficium, non teneri eos, qui tales obtinent dignitates, ad aliud seruitium,quam suarum dignitatum,quod si absque suppressione tituli Portiones vnitæ sint dignitatibus ad vitam obtinentium,& alias vti duo Beneficia obtineantur, vtriusque Beneficij seruitia præstanda esse. A.Cardinalis Carrafa.*

510 Et quod habens dignitatem , cui est vnita Portio perpetuo accessorie,† & per viam incorporationis, non teneatur seruire tanquam Portionarius, fuit resolutum in alia Burgen.seruitij.Decani coram D. Lita,decimo tertio. Iunij 1594. vt in decisione sequenti.

*Domini resoluerunt Decanum non teneri seruire tanquam Portionarium,quia Portio eo ipso,quod vnita fuit in perpetuum dignitati Decanatus per viam incorporationis , vt ex lectura vnionis factum fuisse apparet desiit esse Portio, illiusque nomen , & effectus extinctus fuit.Doct.*in cap.cum accessissent,de constit.*glossa* in Clementina,per literas,de Præben.*Ioannes Baptista de S.Seuerino* in tract. de vnione articulo 8.quæst. 11. & sequenti,*Oldra.*consi.257.numer.15.& sequenti,*Rota* decis.vndecimo de rebus Ecclesiæ non alienan.in antiquis. *Cassad.*decisio. decimatertia numer. 1.super regulis.*Vnde,cum titulus Portionis,eiusque effectus sit extinctus, non potest dici , quod Decanus , vti Portionarius, teneatur seruire cum non entis nullæ sint qualitates , & qualitates sine subiecto esse non possint, nec ex eo , quod in vnione dicitur , quod per vnionem huiusmodi dict. Portio debitis non fraudetur obsequiis, sed eius congrue supportentur onera consueta,debet contrarium determinari, nam dixerunt Domini d.clausulam intelligi debere de oneribus , non competentibus ratione solius Portionis,sed de his,quæ extrinsece veniunt subeunda,cum,quæ competunt ratione solius tituli, cessent,de medio sublato ipso titulo per viam dictæ perpetuæ vnionis,ad textum* in cap.cum cessante, de appellat.cum vulg. *& huic interpretationi esse inhærendum dixerunt Domini,ne verba Papæ facto eiusdem contradicant ad tex.*in l.1.*vbi scribentes* C.plus valere,quod agitur. *Et quod inductum fuit mediante vnione in honorem Dignitatis Decanatus,& augmentum eius,retorqueatur in diminutionẽ honoris,& Dignitatis illius,mediante seruitio suæ Dignitati minime condigno , contra omnem rationem;debet enim omnis disputatio sano modo interpretari,& vt omnis contrarietas euitetur.* cap.inter dilectos.§.cæterum,de fide instr.*Bart.*& *alij* in l.2.§. creditum. ff.si certum petatur *cum aliis per Aymon.* cons.148 num.19.lib.3.*præsertim,cum Ecclesia ex defectu dictæ Portionis in diuinis non dicatur pati aliquem defectum,vt notatur per Angelum* in l.non alias. §.legati, versic.in textus super, *Castren.*in eadem l. num.2.ff.de iudic.& *per Bald.*in rep.d.l.nu.2.in 2.lectura.

511 In Canonicatibus vero vnitis, & annexis dignitatibus,etiam perpetuo, † & accessorie diuersum existimo; nam,licet vnio facta sit accessorie,tamen non extinguitur titulus Canonicatus,sed vti duo Beneficia obtinentur,vt dicetur infra 11.*p.c.*5.*nu.*199.& sic vtriusque Beneficij seruitia præstanda erunt iuxta supradicta.

512 Vigesimo septimo dubitatur, an Canonici, & obtinentes dignitates, vel Portiones, ita teneantur ad residentiam in Ecclesia , & choro, vt debeant etiam canere in illo sub peccato mortali , & obligatione restituendi distributionem, & fructus,an verò satisfaciant cum sola assistentia in choro, & horas priuatim recitando?

513 In quo breuiter dico primo, Canonicos ex sua institutione,& iure communi,teneri canere in choro sub peccato mortali,ita,quod si in hoc † essent notabiliter negligentes,non excusarentur à peccato mortali, in quo videntur conuenire Abbas de Ferra.*de horis Canonicis,num.*27.*&* 28.*& à num.*55.Nauarrus *de oratione,capit.*10.*numero* 47. *& capit.*11.*ad fin. & capit.*13.*numero* 17.*&* Miscell.79.*& consilio* 13.*de celebratione Missarum.*Soto *de iustitia,& iure libro* 10.*q.* 5.*articulo quarto ad medium,*Sandoual.*de officio diuino cap.*16.*part.*6.Lud.Beia *in responsis casuum conscientiæ casu* 55.P.Nauarra *de restitutione,libr.*2.*capit.secundo ex numero* 219. Aragon.*secunda secundæ quæstio.*83.*artic.*12.Iacob. de Graffiis, *in decisionibus aureis casuum conscientiæ libro secundo cap.*51.*nume.duodecimo & capit.*52.*numero* 22. *&* capit.53. *num.quarto* 5.*&* 21.Zechus *de Republica Ecclesiastica, capit.*24. *de Canonicis,sub numero* 6. & Açor *institutionum moralium lib.*10.*cap.*11.*quæstione* 5.*&* 7.qui ad id adducunt authoritates Conciliorum,facit *capitulum, contumaces* 50.*distinctione, cap.*1.9. *distinctione cap.fin.* 93. *distinct.capit.*1.*capit.dolentes,de celebratione Missar.* & probatur ex S.Concilio Triden.*d.cap.*12*sess.*24. ibi, *Atque in choro ad psallendum instituto hymnis, & canticis Dei nomen reuerenter distincte deuoteque laudare.* Et Cõsilio Compostellano *actione* 2. *decreto* 20.Cõcilio Bononien.*tit.*6.*de residentia.§.de his, qui ad residentiam tenentur,versi.itaque hi.*ibi,*Singulis horis diuinis officiis attente religiosèque psallendo sic interesse debebunt.*

514 Dico secundo nihilominus ad lucrandos fructus & distributiones sufficere solam assistentiam in choro, etiam si non cantent, nec sint attenti, sed cum aliis loquantur, quamuis in hoc malefaciant *d.c.docentes, & Clem.*1. *de vita,& honestate Clericor.* etsi excessus fuerit notabilis,peccent mortaliter,*c.licet.*32.*de Præben.*ibi.*Quæ tantum residentibus in Ecclesiis,& his,qui intersunt horis Canonicis exhibentur,*& *capitulo vndecimo de Clericis non residentibus in* 6. ibi. *Qui eisdem officiis in ipsis Ecclesiis abfuerint.*Abb.*in capit.cum olim.numero* 6.*de re iudic.*qui ait,quod distributiones dantur respectu interesse diuinorum,non præcise respectu cantus, vel alterius obsequij, vt *in dict.cap.*11. Barth.Medina *in summ.lib.*1.*capit.*14.§.11. & Zechus *sup.* & videtur Tõletus *in sum. libro secundo* 12. 4. *dist.* & ita videtur esse consuetudo & praxis Ecclesiarum.

515 Quamuis in hoc aliqui scrupulos iniiciunt,& cõtradicunt † Sandoualcitans in margine Archidiacõnum Ioan.And. & Dominicum *n.*4.*in c.alma mater* §.*adiicimus, de sententia excom.in* 6. & Paulum Imolam,*in d.Clem.*1.Nauar.Sotus,Beia,& Graffiis, præsertim *d.cap.*51.*num.*12.*& cap.*52.*num.*22.*vbi supr.* & Summa Corona. 1.*par.cap.*1. *num.*93. Ioan.Baptista Corradus *in resp.casuum cons.q.*240.& Açor *sup.*5.*q. versic.quæ res.& quæstio.*8. *&* in *part.*P.Nauarr.& Aragon. *supra*, & P.Ledesma *in summ.*2.*part.tract.*9. *capit.*4.*vltima conclusion.*1.*&* 2.*difficultate*, dicentes, quod ad lucrandum fructus, & distributiones, requiritur aliqualis attentio, saltem externa corporis, hoc est, quod non scribant, vel confabulentur. &Lud.Lopez *instruct.conscientiæ* 1.*tom. capitul.*246.

Quem

Quem sequitur Vega *in sum. 1. par. cap. 128. casu 10.* dicens, quod illi, qui de ordinario, & frequenter consulantur in choro ad totas, vel quasi totas distri-
[a][b] buti *d fi.* vbi ait, quod tanta peruersio, & abusus potest in hoc casu interuenire, vt iuxta notabilem defectum, in hoc magis, vel minus iuxta maiorem vel minorem abusum teneantur aliquid restituere, & Man. Rodriguez *in sum. 1. tom. capit. 145. numer. 5.* Dicens, Canonicos domi recitantes, & assistentes in choro, non recitando, nec cantando ibi, teneri restituere distributiones, quasi totas.

Quibus non fauet, sed potius nostræ sententiæ constitutio 138 Pij. V. supra adducta *cap. præcedenti,*
516 †*num. 5. vers. tametsi,* loquitur enim de non recitante horas, nec in choro nec extra vt recte aduertunt Medina Lud. Lopez Nauarra, & Arragon. *supra.* Dico tertio, quod licet ex 1 institutione officium Canonicorum sit horas Canonicas in choro canere, vt *in*
517 *1. dicto*, tamen † de consuetudine à multis annis recepta, tollerata, & approbata, non videntur ad id teneri, dummodo habeant Capellanos, & ministros, qui eas canent, nec sit in hoc defectus considerabilis, quæ consuetudo, non videtur irrationabilis, sed tolerabilis. Ita docent P. Nau. Arrag. & Zechus *sup.* & sic procedit quod ait Caietan. *in sum. versicul. hora in fine.*

Sed dices consuetudinem istam iam esse sublatam †per Concilium Triden. *d. cap. lib. 12.* dum dicit.
518 quod omnes compellantur per se, & non per substitutos, obire diuina officia, atque in choro psallere.
519 † Nec satisfacit responsio P. Nauarri, & Arrago. supra, non dicere Concilium, quod Canonici teneantur obire officia per se, & psallere in choro, sed quod compellantur id facere, & sic præceptum Concilij non dirigi ad ipsos, sed ad Prælatos, qui si eo negligentes essent, peccarent, non Canonici sua vtentes consuetudine: aiunt enim fuisse intentionem Concilij vt Prælati conuenientibus iuris remediis Canonicos compellendo eos ad pristinum psallendi morem, & primæuam institutionem reuocarent, qua salutari, & antiqua consuetudine renouata, tunc demum tenerentur officium psallendo per se ipsos elicere sub mortali, & restitutionis onere.

Nam ista solutio, quæ est verbalis tantum, con-
520 uincitur † ex eo, quod Concilium dicendo, quod Canonici compellantur per se obire diuina officia, atque in choro psallere, vult eos ad id teneri, & dicit, quod ad id compellantur, tanquam ad rem, ad quam tenentur; compulsio enim, & executio præsupponit obligationem.

521 Vnde ad Concilium solum potest responderi, † non esse quoad hoc de cantu receptum, sed eandem consuetudinem etiam post illud durare, & esse continuatam, quia Episcopi non curarunt illud exequi facere, sicut & alia multa, & sic non obligare, ad tradita infra 11 *p. c. 5. num. 150.*

522 Et nouissime † Açor *d. libr. 10. cap. 11. 6. quæst.* ait eiusmodi consuetudinem, vbi fuerit moribus vtentium recepta, valere, cum non sit contra ius nostræ, sed ius tantum canonicum, eamque consuetudinem, etiam post Concilium Triden. valere, vbi moribus vtentium fuerit recepta, siue continuata post Concilium Trident. quoniam in hac etiam parte Concilio Triden consuetudo potest derogare, & hoc dupliciter, vel quia post illud introduci cæperit, & deinde fuerit vsu confirmata, vel quia ante inuecta fuerat, & deinde etiam contra illud continuata.

Quod, licet videatur probabiliter procedere, donec à Sede Apostolica, seu S. Congregatione aliud † declaratum habeamus, tamen in nostra Ecclesia 523
Abulen. habet difficultatem, nam statuto 16. statuitur, quod Canonici, & Beneficiati adiuuent ad canendum, & statuto vltimo damnatur, & reprobatur omnis vsus, & consuetudo contra statuta in illo libro contenta recopilata, anno 1513. ita vt non valeat, nec possit introduci.

Vigesimo octauo, & vltimo dubitatur, an † Ca- 524
nonicus suæ obligationi satisfaciens, quod attinet ad residentiam, & seruitium chori, & Altaris, possit licite ordinarie abesse à Capitulis, seu Congregationibus Capitularibus. Et videtur posse, † quoniam 525
præcipuum, & particulare officium Canonici, & ad quod obligat S. Concilium, *d. cap. 12. versic. præterea obtinentibus, est residentia, & seruitium Ecclesiæ*; habere & dare vocem in Capitulo, potius videtur præeminentia, & fructus Canonicatus, *glo. fin. in 6. 2. de in integrum restitutione*, & ibi Butr. *numero* 44. & Abbas 21. Card. *in Clement. 2. num. 23. de ætate, & qualitate*, & Felin. *in cap. cum olim, num. 2. de maioritate & obedient.* cum aliis, cui ideo Canonicus potest cedere, quod secus est in Senatoribus, seu Rectoribus ciuitatum & aliis, quorum præcipuum munus est in Senatu, seu Concilio assistere.

Et quod habere, & dare vocem in Cap. † sit po- 526
tius præeminentia, & fructus quam onus, videtur comprobari ex eo, quod solent Canonici ob culpas & delicta puniri in priuatione, seu suspensione vocis, vt *in d. Clemen. 2 vers. illi vero*, & videmus in praxi. & si esset onus, non deberent in eo directe puniri. Et facit pro hac parte quod docet *Summ. Armilla, verbo electio, nu. 20.* † quod quilibet elector potest re- 527
nuntiare voci suæ, sicut iuri suo. Et quod docet Sotus *de iust. & iure, lib. 4. q. 6. art. 3. versic. postremum deniq; quod scholares*, qui sunt Electores Cathedrarum, & non testes, possunt renuntiare iuri eligendi, nec possunt compelli ad suffragandum, nisi quandoq; Rectori, & Consiliarijs, vel propter paucitatem, vel ad rescindendas alias fraudes ratio appareret, vt compellerentur, & sequitur D. Io. Gutier. *can. quæst. lib. 2. ca. 11. nu.* 86. inde inferens *num. seq.* licere Canonico renuntiare suo voto in electione faciẽda, vel aliis prouisionibus præcipue, cum hoc fit iusta causa, nempe, quia est dubius de maiori idoneitate eligendi, quia sunt plures expositores, & nescit quem eligere debeat, vel quia omnes sibi minus idonei videntur, nec Eccl. damnum inferat, vel alias iusta de causa, nisi, vel propter paucitatem eligentium, vel ad alias fraudes euitandas ratio dictaret, vt compellerentur à Capitulo suffragia ferre, iuxta dictam limitationem Soti.

Pro quo facit tex. *in capit. quia propter. de* †*electio-* 528
ne, ibi, *& volunt.* ex quo verbo notat ibi Abb. *num. 4.* quod illi, qui nolunt interesse elect. non debent compelli, nisi interfit Ecclesiæ, nec contradicit glo. *verb. reuocare, in cap. cum nobis, eodem tit. de electione* quicquid dicat Man. Rodr. *quæst. regul. 2. tom. quæst. 53. art. 10.*

Nihilominus in dubio proposito tenendum † est 529
contrarium, nempe non licere Canonico ordinarie abesse à Capitulis, seu Congregationibus Capitularibus. Et ratio est, nam, etsi munus, & officium Canonicorum præcipue consistat in seruitio, & residentia Ecclesiæ, chori, & Altaris, consistit etiam in administrat. & gubernat. rerum Ecclesiæ, & Cap. spiritualium, & tẽporalium, in quo ius, & bonũ pu-

blicum versatur, *l.1.§.huius studij, ff. de iustit. & iure*, ibi. *Publicum ius in sacris, in sacerdotibus, in magistratib. consistit.* Et sic currit eis obligatio assistendi Capitulis ad satisfaciendum huic muneri, & officio, ac prouidendum bono Ecclesiæ eiusque res tuendas.

530 Nec refert, quod huiusmodi administratio, † & gubernatio incumbit Canonicis, & Capitularibus, non vt singulis, sed vt vniuersis, id est, vt pertinent ad Vniuersitatem Capituli, & sunt pars illius; nam vt parti Capituli, currit vnicuique prædicta obligatio, alias, si quilibet in particulari non teneretur assistere Capitulis, sed posset abesse, alij etiam possent id facere, cum non sit maior ratio de vno, quam de altero, & sic posset deficere bonum regimen Ecclesiæ, & Capituli.

531 Conducunt tradita per Illustrissimum † Cardinalem Paleotum, de sacri consistorij consultationibus 5. *par. quæst.* 8 in simili, de obligatione cardinalium assistendi Consistoriis, & per Villadiegum, *de Cardinalibus, qu.* 5. Albanum *eodem tract. quæst.* 10. & Hiero. Platum, *de Cardinalium dignitate, & offic. cap.* 28. & faciunt adducta per Curiam Pisanam *lib.* 2. *cap.* 13. & Azeuedum *ibi*, & per Armillam, *verb. consensus, num.* 3.

Et hanc sententiam tenuerunt, & subscripserunt
532 † D. Io Gutier. & M. Fr. Petrus de Ledesma consulti, & ad meam supplicationem ita censuit S. Congrega. Concilij, anno 1602. vt in declaratione sup. adducta, *n.* 424. *ad n.* 1. & 2.

533 Nec obstat ratio in contrarium adducta, † quod habere, & dare vocem in Capitulo potius videtur præeminentia, & fructus Canonicatus, Respondetur enim dici præeminentiam, & fructum ratione authoritatis, & honorificentiæ, esse tamen onus iuxta dicta, sicut iudicare dicitur fructus iurisdictionis, seu officij, Rota *decis.* 1131. *num.* 2. *lib.* 3. *par.* 3. *diuersorum.* Mohed. *decis.* 5. *num.* 3. & 4. *de appellat.*

Ad comprobationem respondetur, Canonicos puniri in priuatione, seu suspensione vocis, quamuis sit onus, quatenus est res præeminentiæ, † & au-
534 thoritatis, & quæ solet appeti, & æstimari, sicut etiam Episcopi solent suspendi ab execut. Pontifical. & Parochi ab officio; facit quod tradit Suares. 5. *tom. de censuris disp.* 12. *sect.* 2. *numer.* 14. & *disput.* 27. *sect.* 1. *numer.* 5.

Ad doctrinam Armillæ, Soti, & Ioannis Gutier-
535 rez † *vbi supra*, Respond. illam procedere in vno, vel altero actu electionis, sed non ordinarie. Et ita respondit idem D. Io. Gutier. *in d. cons.* quamuis Paleotus supra dicat Cardinalem absentiæ suæ à sacro Cõsistorio, quamuis etiam vnius dici rationem Deo redditurum esse, propter authoritatem scilicet Papæ illud indicentis, grauitatemque tanti Consistorij & rerum quæ in eo aguntur.

Et etiam in vno, vel altero actu electionis non
536 procedit † illa doctrina, quando propter hoc authoritas prouidendi remanet apud eos, qui carent zelo, vt per eundem Armillam *dict. vers. consensus, numero tertio* & cum eo Vegam *in sum.* 1. *par. c.* 98. *casu. tertio.*

537 Prædicta tamen sententia, † & resolutio limitatur primo, vt non procedat, stante legitimo impedimento, aut alia iusta causa ad non assistendum Capitulis, tanta enim causa potest concurrere, vt ab illis iustissime quis excusetur, etiam ordinarie, vt, si in capitulis esset tanta peruersio, & procederetur ita male, & ex abrupto, sine lege, ordine, & modo, ac cũ tirannide, violentia, & insolentia Præsidentium, & potentiorum non habentium aliam legem, aut rationem, quam suam voluntatem, & gustum, vt qui vellet suæ satisfacere conscientiæ, & illam exonerare, non posset id facere sine magnis molestiis, inquietudinibus, & occasionib. ordinariis, ac etiam periculo aliquando cadendi, aut sine magna nota singularitatis, proteruiæ, ignorantiæue, maxime vbi nota feruntur publice; quod in Capitulis est pernicioſissimum, & peruersio maxima, & regulariter votum illius prodesse non speratur, quia per fas vel nefas omnia fiunt prout volunt Præsidentes, & Potentiores, quos pleriq; ob humanos respectus, aut ignorantiam sequuntur, nec audent contradicere, quibus damna, & male gesta imputabuntur, ac Prælatis etiã, qui non curant id euitare, & cauere, vt tenentur ex officio, dando debitum modum, & ordinem notandi, & procedendi, ac etiam congregandi Cap. Congregantur enim passim, & non legitime, ac faciendo seruari iura, & statuta, refrenandoque insolentiam potentiorum, illorumque excessus castigando, interessendoque aliquando Capitulis, de quo rationem Deo sunt reddituri, sicut de aliis etiam omissionibus, & negligentiis.

Et ratio huius limitationis est, † nam durum esset 538
& valde graue, obligare aliquem ad assistendum Capitulis cum tanto incommodo, & periculo, & ad opponẽdum se, & faciendam resistentiam semper torrenti Capituli, & cuiusdam communitatis barbaræ, seu ignorantis, vbi nullus ordo.

Sed dices, non erit Ecclesia, in qua ita procedatur, nam quando Potentiores, & Capitulares id vellent, Episcopus non permitteret: ergo vero † dico, 539
quod vtinam ita esset, sed proh dolor, tanta est negligentia in Curia, aut suæ obligationis ignorantia multorum Episcoporum, vt id facile possit contingere, & de facto contingat, non enim visitant Ecclesias Cathedrales, & Capitula, & si visitant, non vt debent, sed superficialiter, & propter formam, vt dicunt, & apparentiam, ita, vt melius esset non visitare, nec alias prouident his malis, etiam si de eis sint certi, & admoniti, & tota eorum Cura, & Officium resoluitur in ponendo Vicario, & Visitatore, & vtinam bonis, & in prouidendo consanguineis suis, & familiarib. de Beneficiis, voluntque frui magnis redditibus Episcopatus, & eos comedere sine molestia in pace, & requie, quæ non est vera pax, & requies, ipsique Episcopi, præsertim Hispaniæ, nunquam visitantur, nec in hoc Mundo aliquando reddunt rationem villicationis suæ, nec ab eis exigitur, quasi sint confirmati in gratia, & habeant scientiam infusam.

Oporteret quidem meo iudicio mittiali quando visitatores Apostolicos, viros grauissimos, doctis-
simos, † & integerrimos, qui exacte visitarent Epi- 540
scopos Hispaniæ, eorumque officiales, & ministros, & Ecclesias, præsertim Cathedrales, & Capitula ac loca, & opera pia eorumque bona, quod Rex noster Catholicus deberet procurare, & supplicare S. D. N. Papæ.

Secundo limitatur, † vt non procedat, quando 541
quis abesset à Capitulis in diebus suis recreationis causa concessis, licite enim potest Canonicus sumere suos dies absentiæ, in diebus Capituli, vt alias per S. Congreg. fuisse declaratum è Roma mihi scriptum est, cum nec Concilium, nec statuta, aut consuetudo id prohibeant, nec limitent, ne in diebus Capituli sumantur.

Nisi

543 Nisi sciret, aut intelligeret, † quod in talibus diebus agendum esset in Capitulo de aliquo negotio graui, & importantię, quod verisimiliter posset resolui in præiudicium Ecclesiæ, nam tunc teneretur assistere illi Capitulo, & dicere suam sententiam, & votum; ad Azeuedum in Curia Pisana *li 2. c. 8.* & ita tenuit D. Io. Gutierrez *in d. cons.* relato, addens, quod in casu huius sublimitationis teneretur assistere Capitulo, & dicere suam sententiam, & votum, quamuis intelligat, quod non proderit. Quod tamen mihi durum videtur, nam supposito, quod Canonicus possit sumere suos dies in diebus Capituli, gravitas, & importantia negotij non videtur obligare ad assistendum Capitulo, nisi simul adsit aliqua spes, aut verisimilitudo, quod suo voto possit prodesse, argumento eius, quod dicitur de correptione fraterna.

544 Verum post hęc scripta S. Cong. ad meam † instantiam absolute declarauit, Canonicum posse sumere suos dies in diebus Capituli, nisi de industria id faceret, vt in declaratione infra adducta, *num. 559. ad fortium.*

544 Tertio limitatur, vt non procedat, quando † abesset quis à Capitulo, quod sit tempore, quo diuina officia in choro celebrantur, & interesset illis stante statuto, seu consuetudine permittente stare in choro tempore Capituli, vt est in hac Ecclesia Abule. statutum 40. quod ait, quod nullus sine licentia Præsidentis possit exire de Capitulo, antequam finiatur, sub pœna amittendi quitantiam duorum morapetinorum pro Præbenda, quæ ibi lucrifit, saluo si iuerit ad chorum, & dixerit sic Præsidenti; quod statutum à fortiori permittit eum, qui non est ingressus Capitulum, manere in choro, in quo tunc temporis dicuntur officia, absque eo, quod vadat ad Capitulum, nec refert, quod tunc non dicat Præsidenti, quia id solum requiritur in exeunte à Capitulo, vt det rationem sui exitus, & quia turpius. Nam istud statutum non videtur contra ius, nec contra rationem, cum officium Canonici prępipuum sit seruitium chori, & Ecclesiæ, & sic ille est excusatus legitime, cum sit occupatus in suo officio principali sicut qui est in altari. Et quamuis in d. Ecclesia sit

545 postea facta † quædam ordinatio Capitularis, quod qui est in Ecclesia, & non intrauerit in Capitulum, mulctetur certa pœna, etiamsi sit in choro, tamen d. statutum non potuit alterari per solum Capitulum sine Episcopo, tum quia factum est ab Episcopo, & Capitulo simul.

Tum quia respicit statutum Ecclesiæ, † in quo

546 Capitulum solum non potest statuere, *cap. cum consuetudinis, de consuetud. gloss. verb. statutum, in c. 2. de verbor. signifi. in 6.* communiter approbata per D. *ibi, & in cap. cum omnes de constit.* vbi Felin. *nu. 9.* & ap-

547 probata per Rotam in multis causis. Quæ limitatio maxime procedit in Capitulis extraordinariis, ex decreto Concilij Prouincialis Compostellani, *actione 2. decreto 7.* vbi statuitur, quod extraordinariæ Cōg. Capitulares non fiant tempore, quo vel Missa, vel consueta officia in choro celebrantur, qui vero talibus interfuerint, stipendio illis horis, quæ interim dicuntur assignato, tenore huius decreti priuati sint.

548 Imo absolute dicendum est, † non posse fieri Capitula tempore, quo diuina officia, & pręsertim Missa maior, celebrantur, & consequenter non teneri quem, nec licite posse tunc interesse capit. vt tenet Fusc. de visitatione, *lib. 1. c. 15. nu. 27. arg. c. placita secularia, 15. qua. 4. & c. decet, de immunitat. Eccles. in 6.* & clare sentit Nauar. infra relatus, *n. 560.*

Et ratio est, † quia qui de altari viuunt, eos altari 549
inseruire oportet, decetque illos prius diuino cultui, quam temporalibus negotiis vacare, vt inquit Sanctiss. clemens VIII, in Breui infra adducto, *n. 558.*

Prętерea clarum est, quod capitula, † & congre- 550
gationes capitulares sunt propter seruitium Ecclesię, chorum, & cultum diuinum, ac ad illius conseruationem, & propagationem, & non è conuerso, ergo illa fieri non debent cum damno, & detrimento seruitij Ecclesię, chori & cultus diuini; nam inducta ad vnum effectum non debēt operari contrariū, *l. legata inutiliter. ff. de aliment. legat. cum aliis*, & propter quod vnumquodque tale, & illud magis, vt inquit Philosophus.

Rursus clarum est, † quod officium magis princi- 551
pale est officium chori, & cultus diuini, quam officium assistendi capitulis; officium autem magis principale non debet cessare propter minus principale, sed potius è contra, vt postulant ratio, & debitus ordo.

Et ita Concilium Basilien. *sess. 21.* † *decreto penul.* 552
prohibet, vt tempore Missæ maioris capitula, seu actus capitulares, aut alij tractatus per canonicos nō celebrentur, nisi forte vrgens, & euidens ingrueret necessitas, quod decretum acceptauerat Ecclesia Gallicana, vt *in pragmatica sanct. tit. de tenentibus Capitula tempore Missæ.* vbi Cosmas *verb. celebrentur*, assignat rationem, quia tunc debent interesse diuino seruitio.

Et in Concilio Prouinciali & Colonien. celebra- 553
to anno 1536. *par. 3. cap. 18.* statuitur, quod *Quotidiani Capitulorum conuentus, aut maturius sub summam Missam, aut statim post illam, seruandi sunt, ne ob illos diuinum officium, vel suspendatur, vel præcipitetur, vel denique ab ipsis Canonicis negligatur, debet enim Dei causa omnibus aliis anteponi.* Et concilio † Prouin- 554
ciali Treuer. celebrato anno 1549. decreto, quo temre quisq; in choro esse debeat, ad fin. sic habetur, *Statuimus insuper, & ordinamus, vt deinceps Capitula, actus, & tractatus capitulares tantum profestis, seu ferialibus diebus teneantur, sed nec in iis sub Missa, vesperis, aut completorio indicantur, aut teneantur, quinimo, vt omnes Missæ intersint, districte mandamus, in aliis vero si subsit vrgens necessitas, aut euidens Ecclesiæ vtilitas postulet, vt Capitulum teneatur, Decanus indicabit dilationem, seu moram Capituli, & actuū capitulariū, non carere periculo, & propterea sub prædictis horis tractandam, & agendum esse, & si in his secus actum fuerit, tam indicentes quam interessentes residentia, & præsentiis pro illa vice carebunt, quinimo vti absentes his horis reputabuntur.*

Et in synodo Prouinciali † Moguntina eod. anno 555
1549. celebrata *cap. 72.* ita dicitur *Canonicos vero per actus capitulares ab ingressu chori, quamdiu capitulis intersunt, & non diutius, excusari volumus, in qua re Decanos Ecclesiarum, aut quibus ea cura pro tempore incumbit, mouemus eisdem præcipientes, ne extra necessitatem capitula indicant in eam horam, qua diuina officia peraguntur, cum possint, aut maturius, aut serius capitula haberi, vt ipsi etiam Prælati, & Canonici diuinis officiis commodius interesse queant.*

Et in concilio Prouinciali † Mediolanen. primo 556
anno 1565. celebrato *tit. de iis, qui Dignitates, personatus, aut Canonicatus habent ad fi.* sic habetur *Canonici, quo tempore diuina officia celebrantur, non ha-*

leant capitula, nisi fortasse aliter euidens necessitas postulauerit, qui contra fecerint, distributionem ne capiant eius horæ, in qua id commiserint, neque etiam diebus festis Capitula habeantur, nisi probabilis causa intercesserit.

557 Et tandem, † quod non possint fieri Capitula, dum celebrantur diuina officia, fuit declaratum per S. Cõgregationem Concilij, vt è Roma mihi scriptum fuit, & etiam per S. Congregationem rituum de anno 1601. in vna Vlisbonen. qua cauetur, quod Capitula non possint celebrari tempore, quo horæ diuinæ celebrantur, sed solum peractis horis, & diuinis officiis, & præsertim Missa maiori, sub pœna amissionis distributionum. Et confirmauit, & declarauit Sanctissimus Clemens VIII. per suum Breue datum 18. Ian 1601 quod sic ait. *Clemens Papa VIII. ad perpetuam rei memoriam. Decet Romanum Pontificem in his authoritatem suam interponere, per quæ diuini cultus manutentiom opportune consulitur, prout in Domino salubriter conspicitur expedire, cum igitur, qui de altari viuunt, eos altari inseruire oporteat, deceatque illos diuino cultui prius, quam temporalibus negotiis vacare, nos quibus nuper innotuit in Vlisbonen. & aliis forsan Cathedralibus, seu Metropol. & Collegiatis, Eccl. interdum Capitula, Congregationes, tractatus, & actus Capitulares per Canonicos, & Capitulum ipsarum Ecclesiarum eo temporis spatio, quo diuina officia, & Missa maior celebrantur, fieri solere cum non modica diuini cultus, propter ministrorum subtractionem, diminutione, huic incommodo, quantum possumus occurrere volentes, ex voto venerabilium Fratrum nostrorum S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium super sacris ritibus, & cæremoniis deputatorum harũ serie declaramus Capitula, Cõgregationes, tractatus, & actus Capitulares per Canonicos Metropolitanarum, Cathedralium, & Collegiatarũ Ecclesiarum, peractis diuinis officiis, & præsertim Missa maiori, ne diuinus cultus propter ministrorum subtractionem minuatur, habendos esse, quod si dum Missa, & alia diuina huiusmodi officia celebrantur, aut horæ Can. recitantur, Capitula habere voluerint, nisi forte vrgens aliqua, & euidens necessitas id postulauerit eius horæ, in qua id commiserint quotidianas distributiones minime leuare debere, atque ita, & non aliter per quoscũque iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores iudicari debere, atque irritũ & inane quicquid secus super his, à quoquam quauis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quo circa venerabili fratri Archiepiscopo Vlisbonen. atque dilectis filiis causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, nec non spoliorum, & iurium Cameræ Apostolicæ nostræ debitorum in Portugaliæ, & Algarbiorũ Regnis Collectori generali, per præsentes committimus ipsi, & mandamus quatenus ipsi, vel duo aut vnus eorum præsentes litteras, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, quoties pro parte aliquorum interesse habentium requisiti fuerint per se, vel alios solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant authoritate nostra easdem præsentes ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum spectabit, inuiolabiliter obseruari, contradictores, quoslibet per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis, non obstantibus permissis, atque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, atque earumdem Ecclesiarum, etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & cõsuetudinibus priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis illis, & earum Præsulibus Capitulis, & personis in contrarium præmissorũ quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis; quibus omnibus, & singulis eorum tenores præsentibus, pro expressis, & de verbo ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Dat. Romæ apud S. Petrum. die 18, Ianuary 1601. Pontificatus nostri anno 9.*

Nec aduersus istud Breue, † & supradicta iuuat 558
dicere, quod non sit in Hispania receptum, nam cum non inducat ius nouum, sed declaret, quod secundum rationem, & rectum ordinem debet fieri, contrarium vsum & consuetudinem, tanquam irrationabilem, & in diminutionem diuini cultus reiiciendo, nil refert, quod non sit receptum, sed nihilominus debet seruari, & recipi iuxta dicta infra 11. *pa.c.* 5. *à n.* 161.

Et ita nouissime post hæc † scripta S. Congregat. 559
Concilij declarauit ad meam instantiam, anno 1605. vt in sequenti declaratione. *Illustrissimi & Reuerendissimi domini. In Ecclesia Abulen. sæpe fiunt Capitula, & habentur Congregationes Capitulares tempore diuinorum officiorum, & dum horæ, & etiam Missa maior celebrantur, iuxta statuta, & antiquam consuetudinem in hac Ecclesia, & in Hispania hactenus obseruatam, est etiam in hac Ecclesiâ ordinatio Capitularis, siue statutum, quod Canonicus, seu Capitularis, qui fuerit in Ecclesia, & non intrauerit Capitulum, mulctetur certa pœna, etiamsi sit in choro in diuinis officiis. Quibus sic stantibus supplicatur Illustriß. & Reuerendissimis DD. vestris pro parte Licentiati Nicolai Garcia dict. Ecclesiæ Canonici, declarari, an nihilominus Canonicus seu Capitularis possit licite à Capitulis abesse, stando in choro, nec propterea possit mulctari? Secundo, an possit, etiam si velit interesse Capitulis, quæ fiunt tempore diuinorum officiorum, supposito quod fiunt, & satisfaciat suæ obligationi, & faciat fructus suos, qui in illa hora lucrifiunt? Tertio, an Canonicus, seu Capitularis possit licite sumere suos dies absentiæ, seu recreationis in diebus, quibus fiunt Capitula, & sic ab illis abesse etiam si fiant extra tempus diuinorum officiorum, rursus in Sancto Concilio Triden. sess. 5. de refor. cap. 1. decretum est, quod docentes sacram scripturam, seu Theologiam, dum publicè in scholis docuerint, gaudeant priuilegiis de perceptione fructuum Præbendarum, & Beneficiorum suorum in absentia? dubitatur, an id non solum procedat in habentibus Cathedram, seu stipendium, sed etiam in docentib. gratis, & sine vllo stipendio, vt dicitur declaratum ad instantiam Vniuersitatis Compluten. & in vna Gienen? Et an idem sit in docentibus ius Canonicum, & an requiratur licentia Ordinarij, aut approbatio Vniuersitatis?* Cong. Concilij ad primum respondit, *Congregationes huiusmodi Capitulares habendas non esse eo tempore, quo diuina officia celebrantur, nisi causa aliqua vrgens eas in aliud tempus non pateretur, quod si hæ Congregationes absque causa prædicta tempore celebrationis diuinorum habitæ fuerint, Canonicum iure ab his, vt choro intersit, abesse posse, nec propterea esse mulctandum. Ad secundum, non posse, iuxta responsum ad primum. Ad tertium posse, nisi de industria id absentiæ tempus eligeret, quo habendæ sunt huiusmodi Congregationes. Ad quartum, vtroque casu huiusmodi priuilegiis gaudere, quamuis ius Canonicum doceant, & ab Episcopo licentiam non obtinuerint, dumtamen conducti sint ab Vniuersitate.*

P. Emilius card. S. Marcelli.

Quam

Quam declarationem auhenticam habeo.

560 Imo amplius ait † Nauarr. *de oratione. cap.* 12. *numer.* 5. non esse vtile, imo potius damnosum Capitula tenere ante horas interim dum aduenit hora recitandi eas, vt iis inceptis egrediantur à Capit. & ingrediantur chorum, datur enim per id occasio, vt Canonici prius quam mentes affectibus carnalibus, & sæcularibus in Capitulo conceptis exuantur, properanter intrent chorum, cum aliis iam cepta prosecuturi. Dices, quando ergo celebranda sunt Ca-

561 pitula? respondetur, † quod tempus commodum, & opportunum ad ea celebranda, est post Vesperas & Completorium, vt Romæ fit, tunc enim cessant omnia supradicta, conuenientia, vel mane post finitum officium.

562 Quamuis ad electiones Canonicatuum, quæ † fiunt per concursum, & raro, vbi solet præmitti Missa de Spiritusancto, videatur, posse tolerari fieri etiam dum diuina officia in choro celebrantur.

Vnde, quamuis alias S. Cong. Concilij super *c.* 6.

563 *sess.* 25. *de reform.* declarauerit, † quod illo decreto Concilij non prohibetur Capitulum, quominus suo arbitratu conuocari possit, etiam si nulla Episcopi voluntas accesserit, tamē id intelligendum est, dummodo congruo, & debito tempore congregetur, & non tempore diuinorum officiorum, iuxta dicta.

564 Sed stante d. Breui est difficultas, an acta, † & gesta in Capitulis, & Congregationibus tempore diuinorum officiorum celebratis sint nulla ex decreto irritanti ibi posito? Cui respondetur, non esse nulla; nam cum istud Breue solum declaret non licere facere capitula tempore diuinorum officiorum, & alias amittere distributiones eius horæ, ad id referēdum est decretum irritans, tanquam accessorium, ad Mandosium *cons.* 3. *ex num.* 11. & decisionem Rotæ in causa Virdunen. canonicatus 19. Iun. 1595. coram illustrissimo Pamphilio infra adductam 5. *par. cap.* 3. *nu.* 44.

565 Quamuis, si in capitulo, † tunc facto non adessent duæ saltim partes Capitularium, non valerent acta, si alij abessent, quod eo tempore diuinorum officiorum fiebat capitulum, iuxta dicta sequenti limitatione; cum enim isti non tenerētur tunc adesse, imo deberent abesse capitulo, non poterant dici contumaces, quamtumuis essent vocati, secus, si non abessent ob eam causam, de qua forte non curant, nec meminerunt, prout curare non solent, quia non seruatur dict. Breue, sed alias ob aliam causam.

566 Infertur autem ex d. Breui, † & dictis, non licere etiam fieri congregationes particulares commissariorum capituli, nec occupari Beneficiatos in negotiis, & rebus Ecclesiæ, (quæ alias commode fieri possunt) dum diuina officia celebrantur, quamuis oporteret alias eis constituere aliquod stipendium, seu salarium.

567 Et ideo in concilio † Prouinciali compostellano, *Act. 2. decret.* 22 statuitur, quod illi, qui ad gerenda in communi negotia deputantur, à diuinis officiis exempti non iudicentur. Quod tamen totum, tam è contra fit, vt potius negotia, & commissiones reseruari soleant in tempus diuinorum officiorum vt excusentur ab eis.

568 Infertur etiam non licere facere rationes, † & computa bonorum, & redditu mensæ, vel fabricæ, dum diuina fiunt, saltem mane, & ideo merito in Concilio Prouinciali Toletano. *action. tertia, decret. duodecimo.* statuitur, quod canonici, qui ad examinandas rationes redditu, vel Ecclesiæ, vel capituli deputati fuerint, post meridiem, non ante eidem muneri incumbant, ne à diuinis officiis abesse cogantur.

Vnde à fortiori apparet † esse manifestum abu- 569
sum & corruptelam, quod Beneficiati ad rationes deputati, habeantur pro præsentibus, & interessentibus in choro horis Vespertinis, & diebus, quibus rationes non fiunt, dum non sunt absolutæ, & subscriptæ, qui reuera non excusantur, nec lucrantur distributiones & fructus, qui tunc lucrifiunt. Apparet etiā
maiorem esse † abusum, & quidem intolerabilem, 570
qui in aliquibus Ecclesiis seruatur, quod canonici, & Præbendati possint è choro exire, dum missa de prima, sexta, & nona, mane celebrantur, modo ad finem redeant, atq; huiusmodi consuetudinem, tanquam iniquam, & irrationabilē improbat Palud. *in* 4. *dist.* 1. *q.* 5. *artic.* 3. 9. *concl.* & Couar. *lib.* 3. *varia. c.* 13. *n.* 8. *ad fi.* & reuera est contra concilium Trid. *d. c.* 1. *sess.* 24. & alia concilia volentia Beneficiatos stare in choro, dum diuina officia fiunt, nec isti, qui sic exeunt, vere lucrantur distributiones, & fructus, qui tunc lucrifiunt.

Quarto limitatur, vt non procedat, vbi capitu- 571
lum † non conuocatur legitime, verbi gratia, est consuetudo, sed vt melius dicam abusus, sæpe congregandi capitulum extraordinarium cum iis solum, qui pro tempore reperiuntur in Ecclesia, non vocatis, qui sunt extra Ecclesiam, etiam pro rebus grauibus, & momenti:

Quod est contra ius † commune, ex quo vocandi 572
sunt omnes, qui sunt in loco, seu ciuitate. *l.* 2. *C. de decurionibus lib.* 10. Abb. *in ca. cum omnes, de constit. n.* 6. & ibi Felin. *n.* 21. & Decius 41. *prima lectura*, 1. & Azeuedo in curia Pisana. *lib.* 2. *c.* 5.

Et alias non valet † actus capituli, etiam sine re- 573
clamatione contemptorum, nisi saltim conueniant duæ partes vocandorum. *l. nulli. ff. quod cuiusque vniuersitatis nomine. l.* 3. *ff. de decretis ab ordine faciendis. l. nominationum.* C. *de decurionibus. lib.* 10. Abb. *supra num.* 11. *& in ca.* 1. *de his, quæ fiunt à maiori parte Capituli. n.* 16. Felin. *in d. ca. cum omnes, n.* 33. & Decius *nu.* 51. Azeuedo *in d. Curia Pisana lib.* 1. *cap.* 2. *num.* 5. *&* 6. dicentes communem opinionem canonistarum & Legistarum.

Et etiam contra † statuta huius Ecclesiæ Abulen. 574
quibus statuitur, quod nō possit fieri capitulum extraordinarium, nisi omnibus vocatis, dicendo negotium, ad quod vocantur, alias actum sit nullum.

Vnde ex statutis huius Ecclesiæ videtur esse nul- 575
lum actum in † huiusmodi capitulis, quæ fiunt non vocatis sic omnibus, etiam si conueniant duæ partes capitularium.

Et licet non valeat statutum, quod electio, † seu 576
collatio facta aliquo contempto sit ipso iure nulla, quia est contra ius, *cap. quod sicut, de election. cum in Ecclesiis, de præben. in* 6. Felin. *in cap. quod super his, num.* 9. *de maioritat. & obed.* Botteus *de Synodo.* 3. *part. art.* 1. *n.* 67. Rota in Toletana canonicatus infra adducta. 5. *part. cap.* 4. *num.* 16. ibi valet tamen statutum quod contractus, & alia negotia Ecclesiæ facta, non vocatis absentibus, non valerent, Felin. *d. numer. ad fin.*

Quinto limitatur, vt non procedat, quando voca- 577
rentur tempore insolito, vel incongruo, quia tūc nō tenerentur † venire ad capitulum, vt per Paninum *de offic. & potestate capituli, Sede vacante, præludio.* 5. *nu.* 11. qui ait, quod, si vocati ad capitulum, non ve-

nirent, valebit quod faciunt præsentes secundum Innoc. & Ioan. And. & Felin. *supra num. 34. in d. cap. cum omnes*, non tamen poterit is, ad quem spectat Congregatio Capituli, multare nolentes venire, vt dicit Abb. *in c. quæsiuit, de his, quæ fiunt à maiori parte Capituli. num. 3.* cum Innocentio *in cap. 1. de maioritate. & obedien.* nec possunt grauari ad veniendum tempore insolito, vel incongruo, & sic non ad voluntatem Superioris, sed prout est consuetum, secundum Butrium *in c. is qui, de maioritate & obedientia.* Hæc Pauinus.

CAP. III.

De professione fidei.

SVMMARIA.

PRouisi de quibuscumque Beneficiis curam animarum habentibus in manibus Episcopi, vel Vicarij, & prouisi de Canonicatibus, & Dignitatibus, etiam in Capitulo professionem Fidei facere tenentur, numer. 1.

Fidei professio facienda etiam est à promouendis ad Episcopatus, & Dignitates consistoriales, nu. 2. & à promouendis ad Doctoratum, vel alium gradum, & à professorib. seu lectoribus alicuius scientiæ, vel artis iuxta constitutionem Pij IV. n. 3.

Ista constitutio non videtur recepta in Hispania quo ad professores seu Lectores, nec quoad gradū Baccalauriatus, nec etiam bene quoad gradum licentiæ, nec quo ad processum, seu informationem, de qua ibi. numero 4.

Professio Fidei fieri debet iuxta formam traditam à Pio IV. quod id extendit ad quoscumque Prælatos regulares, n. 5. & 6. quod videtur debere intelligi de Prælatis perpetuis n. 7.

An prouisi de dictis Beneficiis ante Concilium tenerentur facere professionē Fidei? n. 8. vbi resoluitur, quod, si post Concilium cepissent possessionem, tenerentur eam facere, idem etiam, si haberent possessionem ante Concilium n. 9. & 10.

An ista obligatio emittendi professionem Fidei extendatur etiam ad Canonicos, seu Dignitates in Ecclesiis Collegiatis? n. 12.

Prouisi in Collegiatis, aut de Portionibus etiā in Cathedralibus, & si de consuetudine Portionary habeāt vocem in Cap. aut sint de Capitulo, vel de Beneficiis simplicibus, non tenentur facere professionem, contra Zerolam n. 1. 13. & 14.

De personatibus, & officiis Cathedralium idem dicendū quod de Dignitatibus, n. 15.

Ista obligatio habet locum in Canonicis regularibus Ecclesiarum Cathedralium, n. 16.

An, qui semel emisit professionem Fidei in adoptione Parochialis, vel Canonicatus, teneatur eam emittere in adept. alterius? n. 17. & 18. resoluit, quod sic.

An isti teneantur sponte, & absque monitione se offerre ad professionem faciendam? n. 19. & 20. resoluitur affirmatiue.

An Canonici, etiam exempti, teneantur emittere professionem etiam in manibus Episcopi? n. 21. resoluitur affirmatiue.

An fieri possit professio Fidei coram Vicario Episcopi, eo non impedito? numer. 22. & 23. resoluitur affirmatiue.

An, si prouisi de Dignitatibus, vel Canonicatibus fecerint professionem Fidei in Capitulo, præsente Episcopo, seu Vicario, satisfaciant absque eo, quod eam iterum faciant coram Episcopo, vel Vicario? nu. 24. resolutur affirmatiue.

An, sede Episcopali vacante, satis sit prouisum de Canonicatu, vel Dignitate facere professionem in Capitulo, etiamsi tibi nō adsit Vicarius Capituli? n. 25. cum seqq. resoluitur non satis esse.

Prouisus de Beneficio curato debet facere professionem coram Vicario Cap. sede vacante, & non coram Capitulo, n. 28.

An, qui intra duos menses professionē non emisit, teneatur eam postea eam emittere? & resoluitur quod sic, nu. 29. quæ professio facta post duos menses, non prodest ad quærendos fructus temporis præteriti amissos, sed futuri, non tamen sunt amissi fructus illorum duorum mensium, n. 30. & 31.

An, terminus duorum mensium currat prouiso, qui non accepit possessionem, stat tamen per eum? & resoluitur, quod non, n. 32.

Verba Concilij, nec illis possessio suffragetur, solum intelliguntur ad effectum acquirendi fructus, numer. 33. & 34.

An qui non fecerint professionem Fidei, teneantur in conscientia fructus restituere, etiam non interueniente aliqua sententia? & resoluitur, quod sic numero 35.

Cui sint assignandi, & applicandi fructus amissi, ob non factam professionem? n. 36. cum. seqq. resoluitur fructus Parochialium applicandos esse Ecclesiæ, vel pauperib. loci, fructus vero Dignitatum habentium fructus separatos à mensa Capitulari, fabricæ Ecclesiæ, vel alteri pio loco, fructus vero Canonicatuum, & Dignitatum habentium fructus in mensa, ad Capitulum spectare.

Super fructibus debitis Capitulo non potest qui cum eo se componere, nam administrator non potest donare, n. 44. cum seqq.

An debentes facere professionem Fidei teneantur illam ostendere? n. 45. cum seqq. resoluitur, quod, si priuatus ageret contra aliquem, vt priuaretur fructibus ob non factam professionem, agenti incumberet onus probandi negatiuam, secus, si Superior ex officio vellet videre professionem.

An Canonici, qui nondum fecerunt professionem, possint haberi pro præsentibus de licentia Cap. n. 48. & resoluitur negatiue, n. 49. vbi adducitur declaratio S. Congregationis.

Canonici, qui non fecerunt professionem, non possunt haberi pro præsentibus, nec fructus percipere, etiamsi pro negotiis Capituli sint absentes, aut in officiis Sanct. Inquisitionis, numero 50. vbi adducitur alia declaratio.

An Ordinarius possit condonare fructus amissos ob non factam professionem? num. 51. cum seqq. resoluitur non posse, sed recurrendum ad Papam, seu Pœnitentiarium.

Ad capiendum possessionem non solet attendi, an sit facta professio Fidei, maxime in absentibus, n. 54.

An ob non factam professionem amittantur etiam distributiones quotidianæ? numero 56. cum seqq. resoluitur negatiue, amittitur tamen grossa Præbendæ, etiamsi residendo, & interessendo lucrifiat, n. 59. & etiam distributiones, quando omnes fructus in eis consistunt, numero 60.

De fructibus Præbendæ, aut Parochialis non est aliquod detrahendum pro seruitio præstito, sed omnes debent restitui, non facta professione, n. 61.

An qui non faciunt professionem Fidei, peccent mortaliter?

liter; & resoluitur, quod sic, si vltra tempus à Concilio præfixum fuerint notabiliter negligentes, numero 62.

Verbum, teneantur, est necessitatis, & præcepti, quod inducit mortale, n. 63.

An, qui non fecerit professionem Fidei ob ignorantiam, vel inaduertentiam præcepti Concilij, excusetur à mortali & ab amissione fructuum? num. 94. cum seqq. resoluitur non excusari in foro exteriori, excusari tamen in foro cõscientiæ, si ex pura ignorantia, vel inaduertentia absque mala fide eam non fecit.

Ista lex Concilij est pœnalis, quatenus priuat fructibus & sic non obligat in conscientia ad restitutionem, cessante peccato, contra P. Led. n. 67. & 68.

An istud iuramentum, & professio Fidei debeat fieri corporaliter, id est tactis scripturis? resoluitur, quod sic n. 69. cum seqq.

Vbi iuramentum defertur à iure, requiritur necessario in actu iurandi corporalis tactus scripturarum, num. 70. & seq.

Professio Fidei non potest fieri per Procuratorem ex sententia S. Congregationis, & Rotæ. n. 72. ponuntur decis. Rotæ, n. 73. 74. & 75.

Concilium absolute, & generaliter arctat ad professionem Fidei prouisos de Canonicatibus infra duos menses, siue faciant fructus suos ratione residentiæ, siue vigore indulti, n. 76. & seqq.

1 PRouisi de † quibuscumque Beneficiis curam animarum habentibus, in manibus Episcopi, vel eo impedito, coram generali eius Vicario, seu Officiali, & prouisi de Canonicatibus, & Dignitatibus in Ecclesiis Cathedralibus, non solum coram Episcopo, seu eius Officiali, sed etiam in Capitulo professionem Fidei facere tenentur, intra duos menses ad minus à die adeptæ possessionis, alioquin fructus nõ faciunt suos, nec illis possessio suffragatur ex decreto S. Concilij Trident. *sess. 24. de reform. c. 12. vers. prouisi etiam*, tradunt Fuscus *de visitatione, lib. 1. ca. 5. num. 15. & lib. 2. cap. 3. num. 4.* Flam. Parisius *de resignation. Benef. lib. octauo. quæst. 9. à num. 121. & lib. 20. quæst. nono.* Eman. Rodriguez *in sum. primo. tom. cap. 19. nu. 7.* & nouissime P. Ledes. *in sum. 2. part. tract. 1. c. 4. 10. conclusion.*

2 Quæ etiam Fidei professio † facienda est à promouendis ad Episcopatus, & Dignitates consistoriales iuxta d. Conc. Trid. *sess. 24. de refor. c. 1.* & constitutionem Greg. XIV. de forma faciendi processus, & inquisitiones super promouendis ad regimina Ec-
3 clesiarũ † & à promouẽdis ad Doctoratũ, vel alium gradũ, & à professoribus seu lectoribus alicuius scientiæ, vel artis liberalis, iuxta constitutionẽ 112. Pij IV. de Doc-
4 torum promotione, & forma professionis Fidei. † Quæ tamen constitutio non videtur recepta in his Regnis, quoad professores, seu Lectores, nec quoad gradum Baccalauriatus, nec etiam bene, quoad gradum licentiæ, nec quoad processum, seu informationem, de qua ibi illo modo.

5 Et prædicta professio Fidei † fieri debet iuxta formam traditam à Pio IV. *in d. constitu. & in constitu. 114. super forma iuramenti professionis Fidei*, vbi id ex-
6 tendit ad quoscunque Prælatos regulares: & tradit † Nauarr. *consil. 10. de iureiur.* Flam. Paris. *d. quæst. 9. n. 3.* & F. Man. Rodriguez *ẽ. & qu. regularium 2. tom. q. 72. art. 1.*

7 Quod videtur debere intelligi de † Prælatis perpetuis, loquitur enim de iis, quib. Monasteriis prouidetur, quamuis de omnibus etiam temporalibus id intelligat Ledes. *ẽ. 1. conclusione*, qui tamen ait in aliquibus Religionibus id non seruari, sed esse consuetudinem in contrarium, quam ipse improbat.

Sed dubitatur primo, † an prouisi de Parochialibus, Canonicatibus, aut Dignitatibus ante Concilium tenerentur facere huiusmodi professionem Fidei? In quo dubio breuiter respondetur, certum videri, quod, si tempore Concilij nondum possessionem cæpissent, sed postea, tenerentur eam facere, quia verba Concilij bene comprehendunt hunc casum, & faciunt multa tradita per Nauarr. *in capit. si quando, de rescript. except. 21.* 8

Difficultas est circa prouisos, † & habentes possessionem ante Concilium, quo casu non videbatur habere locum decretum Concilij, nam lex respicit futura, non præterita, nisi de eis caueatur expresse *c. 2. & fin. de constit. cum aliis*, & illa verba *d. c. 12.* Concilij, *à die adeptæ possessionis ad minus intra duos menses.* non possunt conuenire prouisis, & habentib. possessionem ante Concilium. 9

Nihilominus tamen † S. Congregatio Concilij contrarium censuit, vt apparet ex sequenti declaratione super *d. ca. 12. vers. prouisi autem. Ibi. Comprehenduntur etiam Canonici, & aliæ Dignitates, & personæ existentes in Cathedrali ante Concilium.* Quod tamen nõ credo fuisse seruatum, & receptum, nisi forsan à paucis. 10

Secundo dubitatur, an obligatio ista emittendi † professionem Fidei extendatur etiam ad Canonicos, seu Dignitates in Ecclesiis Collegiatis, seu regulares? 11

x

In quo breuiter dicendum est † primo, non e 12
tendi ad Canonicos, & Dignitates in Collegiatis, cũ Concilium solum loquatur de prouisis de Canonicatib. & Dignitatibus in Ecclesiis Cathedralibus, & de Beneficiis curatis. Et ita censuit S. Congregatio super *d. vers.* in his verbis. *Congregatio censuit non extendi ad Canonicos in Collegiatis 12. Feb. 1588.* Vnde prouisi in collegiatis, aut Portionibus etiam † in 13
cathedralibus, & si de consuetudine Portionarij habeant vocem in capitulo, aut sint de capit. vel de Beneficiis simplicibus, non tenentur huiusmodi Fidei professionem facere; quicquid dicat † Zerola *in* 14
praxi Episcopali. 1 p. verb. Beneficium. §. 5. dicto 4. & & verb. Fidei professio ex concilio *sess. 25. de refor. c. 2. vers. cateri vero*, quod decretum minime probat suã sententiam, nam solum loquitur de professione facienda in prima synodo à Beneficiatis, qui in ea conuenire debent. † De personatibus autem, & officiis 15
Ecclesiarum cathedralium idem videtur dicendum quod de Dignitatibus, quia æquiparantur in iure, & ita videtur de mente concilij *ibi.*

Secundo dicendum est, † habere locum in Ca- 16
nonicis regularibus Ecclesiarum cathedralium, vt Pamphilonen. Dertusen. Et ita etiam censuit S. congregatio supe r *d. verſic.* his verbis, *comprehenduntur etiamsi fuerint regulares, & computandi sunt duo menses à die electionis, vel quo admittantur ad participationem massæ capitularis.*

Tertio dubitatur, an qui semel emisit professio- 17
nem Fidei in adeptione † Parochialis, vel canonicatus, teneatur eam denuo emittere in adeptione alterius Parochialis, vel canonicatus, seu Dignitatis? in quo breuiter dico, quod sic: vt patet ex generalitate verborum concilij, quamuis intellexerim in facti contingentia viros doctos consuluisse contrarium.

Et ita delarauit S. congregatio † vt patet ex de- 18

claratione sequenti, *An teneatur Fidei professionem denuo facere is, qui secũdam Parochialem consequitur, si in adeptione Præb. quam amisit, vel alias quacumq; de causa coram Episcopo, siue aliis, etiam publice Fidei professionem semel emisit? Congregatio respondit teneri.*

19 Quarto dubitatur, an † prouisi de Parochiali, Canonicatu, seu Dignitate teneantur sponte, & absque monitione se offerre ad professionem faciendam? in quo breuiter respondetur affirmatiue, vt clare patet ex verbis Concilij, quod cum ipsis prouisis loquitur, & eos obligat, & astringit ad dictam professionem faciendam absolute.

20 Et ita censuit S. Congregatio vt in declaratione sequen. *An prouisus † de Parochiali teneatur sponte se offerre ad professionem emittendam, vel admonendus sit ab Episcopo vel eius generali Vicario, aut alioqui fructus non faciat suos? Congregatio Respondit, teneri se offerre, nec vlla admonitione opus esse.*

Quinto dubitatur, an Canonici, etiam exempti, teneantur emittere dictam professionem Fidei, et-
21 iam † in manibus Episcopi? & respondetur affirmatiue, vt per Nau. *cons. 9. de iureiurando*, & P. Ledesmã *supra 9. difficultate*, & censuit S. Congregatio Concilij, vt in sequenti declaratione super *d. vers. ibi. Etiam si Capitulum esset exemptum in manibus Episcopi, cum idem in Capitulo egerit.*

Sexto dubitatur, an fieri possit professio Fidei
22 coram † Vicario Episcopi, eo non impedito? & videtur quod non ex illis verbis Concilij, in manib. ipsius Episcopi, vel eo impedito, coram generali eius Vicario.

23 Nihilominus tamen † dicendum est posse, & satisfieri d. decreto faciendo professionem coram Vicario, etiam Episcopo non impedito; nam illa verba solum ponuntur ad admonitionem, & denotandum conuenientius esse, eam facere coram ipso Episcopo, cessante impedimento; & ita etiam accipiuntur similia verba *in ca 18. versi. transacto, sess. 24. de reformat.* vt dicetur infra *9. part. cap. 2. 1. dubio, num. 119.*

24 Septimo dubitatur, an, si † prouisi de Dignitatibus, vel Canonicatib. Ecclesiæ Cathedralis fecerint professionem Fidei in capitulo, præsente Episcopo, seu eius Vicario, qui forte est Canonicus, satisfaciant absque eo, quod eam iterum faciant coram Episcopo, vel eius Vicario? In quo Respondetur affirmatiue, nam tunc verum est dicere, istos fecisse professionem coram Episcopo, vel eius Vicario, & in Capitulo, & sic satis implent præceptum Concilij. Et ita censuit S. Congregatio Concilij in vna Seguntina infra adducta 15. *dubio, numero 49.*

Octauo dubitatur, † an Sede Episcopali vacante,
25 satis sit prouisum de Canonicatu, vel Dignitate facere professionem in Capitulo, etiamsi ibi non adsit Vicarius Capituli, an vero teneatur etiam eam facere coram ipso Vicario?

Et videtur, satis esse, nam Capitulum, Sede va-
26 cante, † succedit in iurisdictione Episcopi, & fungitur vice illius, vt infra *5. part. capit. 7.* atque adeo professio facta in Capitulo, Sede vacante, perinde est, ac si fieret coram Episcopo, & Capitulo. Et præterea Vicarius est Vicarius ipsius Capituli, & ab eo deputatus, & ideo facta professione coram Capitulo, non est opus iterum eam facere coram suo Vicario.

Nihilominus tamen contrarium videtur verius, nam, † cum iurisdictio Episcopalis administretur 27
per Vicarium, magis per eum repræsentatur Episcopus, quam per Capitulum; facit declaratio octaua S. Congregationis adducta *d. quinta. part. cap. 7. sub numer. vigesimotertio.* maxime, cum Concilium omnino velit iurisdictionem administrari per Vicarium, & non per ipsum Capitulum, vt dictum est *dicto capit. septimo.*

Vnde etiam videtur, prouisum de Beneficio † 28
curato debere facere professionem coram Vicario Capituli sede vacante, & non coram Capitulo.

Nono dubitatur, † an qui intra duos menses à die 29
adeptæ possessionis professionem non emisit, teneatur eam postea emittere? & respondetur teneri, nam iste terminus duorum mensium non ponitur ad finiendam obligationem, sed ad differendam exequutionem, & sic non finitur per lapsum illius, ex regula *cap. cum dilectus*, vbi Abb. *num. 12. de dolo, & contumac. & l. celsius, ff. de recept. arbit.* de qua per Nau. *in man. c. 21. n. 45.*

Et ita in terminis docet idem † Nauar. *consilio. 11.* 30
de iureiurando, num. 1. vbi *num. 3.* recte ait, quod professio facta post dictos duos menses non prodest ad quærendos fructus temporis præteriti, sed sic ad quærendos fructus temporis futuri; nam, cum semel ipso iure amiserit, & non fecerit suos fructus temporis præteriti (intellige decursos post lapsum duorum mensium, non vero decursos in ipsis duobus mensibus) licet postea faciat professionem debitam, eos non quærit ad *l. qui res. §. aream. ff. de solutio.* & sequitur Flam. Paris. *d. quæst. 9. lib. 10. num. 12. 13.* & 14. Eman. Rodr. *supra*, & Ledesm. *sup. 3. diffic.* † 31
qui tamen male ait non facere fructus suos dictorum duorum mensium, nec ad id professionem postea factam prodesse, quod tamen est omnino falsum, nam siue faciat professionem postea, siue nunquam eam faciat, Concilium non priuat fructibus decursis illis duobus mensibus, sed in posterum decurrendis, maxime, cum odia, & pœnæ sint restringenda.

Decimo dubitatur, † an terminus duorum men- 32
sium datus ad faciendam professionem currat prouiso, qui non accepit possessionem, stat tamen per eum quominus illam accipiat? & respondetur negatiue, nam quamuis alias paria sint, prouisum accepisse possessionem, vel per eum stare quominus illam accipiat, vt *in cap. commissa. de elect. & in cap. licet Episcopus, de Præben. in 6. cum aliis*, tamen Concilium in proposito solum obligat ad faciendam professionem prouisos habentes possessionem realiter, habet enim considerationem ad exercitium, & administrationem Beneficij.

Vndecimo dubitatur, † quomodo intelligantur il- 33
la verba Concilij, *nec illis possessio suffragetur*, an per ea velit Concilium, quod illis possessio non suffragetur, etiam ad effectum regulæ de triennali, & alios effectus, an vero, quod illis non suffragetur ad effectum acquirendi fructus duntaxat? In quo breuiter respondetur, illa verba iuxta subiectam materiam, & præcedentia verba, solum intelligi ad effectum acquirendi fructus, vt docet Nauarr. *cons. 7. & 8. de iureiurando*, & Flam. Paris. *supra num. 4. 5. & 15.* qui ita ait concluisse S. Congregationem concilij, & ita apparet † ex sequen. declaratione. *Nec longissima nedum triennalis possessio prodest ei, qui non emisit professionem Fidei, quoad fructus percipiendos, quamdiu dictam professionem non emiserit.* Quam affert idem 34
Flam.

Flamin. *d. quæst. 9. libro 8. num. 122.* sequitur Eman. Rodrig. *d. c. 119. n. 7.* & idem videtur tenere Ledes. *sup. 4. & 7. dissic.*

35 Duodecimo dubitatur, † an qui non fecerint professionem Fidei intra dictos duos menses, non faciant fructus suos, ita vt in conscientia teneantur illos restituere, etiam non interueniente aliqua sententia? Et dicendum est, quod sic, non quia ista lex non sit pœnalis, sed conuentionalis, aut non pure pœnalis vt inquit Ledesm. *d. 10. conclusione 1. diff.* sed quia Concilium per illa verba *impedit eorum acquisitionem*, & sic obligat in conscientia ad eorum restitutionem, iuxta dicta infra 11. *part. c. vlt. àn. 7.* & in simili de non recitante horas dixi supra *c. 1. huius partis. n. 7.*

36 Decimotertio dubitatur, † cui sint assignandi, & applicandi fructus amissi, ob non factam professionem Fidei, nam Concilium, id non determinat?

37 In quo Fuscus *de visitatione* † *lib. 2. cap. 3. num. 4.* & cum eo Flam. Parisius *d. quæst. 9. num. 123. & 124.* & Zechus *de Beneficiis, & pension. cap. 13. numero 4. versicul. quod si Parochialis*, loquendo de Parochis, dicunt assignandos, & applicandos esse fabricæ Ecclesiæ, vel pauperibus, sicut dicitur de fructibus non residentium *sessione. 23. de reform. cap. 1. versicul. si quis autem*, arguendo ab illo decreto eiusdem Concilij.

38 Vnde videtur necessarium † fructus istos erogare fabricæ ipsarum Ecclesiarum, aut pauperibus loci, vt dicitur *in d. c. 1. vers. si quis autem.*

39 In Dignitatibus vero † habentibus fructus distinctos, & separatos à mensa Capitulari videtur, quod fructus amissi ob non factam professionem sunt restituendi, & applicandi fabricæ Ecclesiæ, quatenus indigeat, alias alteri pio loco arbitrio Ordinarij, argumento alterius decreti eiusdem Concilij *sess. 22. de reform. c. 3.* & quæ dicta sunt *c. præced. n. 147. & 450.*

40 † At in Canonicis, † & Dignitatibus habentibus fructus in mensa Capitulari, videtur fructus amissos, ob non factam professionem Fidei, ad Capitulum spectare, sicut fructus non residentium, aut excommunicatorum.

41 Ait tamen Flam. Paris. *supra*, † quod hodie in Regno Neapolitano incamerantur dicti fructus amissi ob non factam professionem, quod etiam in His-
42 nia in Ecclesia Gadicen. † prætendit facere Nuntius collector Apostolicus, nempe exequi pœnas contra illos, quos non constabat fecisse professionem Fidei, & applicare fructus Cameræ ex motibus propriis, & constitutionibus factis in exequutionem Concilij, vt relatum est per Procuratorem dictæ Ecclesiæ Gadicen. In Congregatione status
43 Eccles. anno 1602. in qua D. Dionysius de Melgar † Canonicus Doctoralis Toletanus, & D. Ioan. Gutierrez Canonicus Doctoralis Ciuitaten. & Dom. Quesada Canonicus Gadicen. & D. Barba Canonicus Doctoralis Malacitanus, & Licentiatus Salaçar Canonicus Gienen. quibus commissum est, vt id viderent, & dicerent suam sententiam, dixerunt, quod sentiebant pro opinione plana, & etiam practicata in aliquibus Capitulis, quod fructus Canonicorum, & Dignitatum habentium fructus in mensa, pertinebant ad Capitula, & non ad Cameram, vt in actis dictæ Congregationis habetur; & ita videtur supponi in illa causa Carthaginen. fructuum cuius decisiones infra ponuntur 20. *dubio*, in qua Capitulum contra Thesaurarium habentem fructus in mensa, vt fructus biennij perceptos ei restitueret ob non factam professionem, nec fuit oppositum; nec in decisionibus dicitur, Capitulum non esse partem ad illos petendos. Et ego non vidi vllam constitutionem vbi isti fructus applicentur Cameræ.

Sed stante, quod isti fructus † amissi ob non 44
factam professionem spectant ad Capitulum, est difficultas, an illos debens possit se componere cum Capitulo, soluta aliqua parte, sicut eum Papa, & remaneat tutus in conscientia?

Et videtur, quod sic ex † Nau. *cons. 3. n. 3. de stat. &* 45
qualit. vbi respondet, quod non tenetur quidem ad restitutionem fructuum, pro quibus se composuit cum Capitulo, si ad illud pertinebant.

Contrarium tamen verius videtur, † nam ante 46
factam distributionem, & applicationem Capitulum, seu Capitulares personæ solum sunt administratores, vt dictum est *cap. præced. nu. 428.* & administrator non potest donare, seu remittere, *cap. 2. de donat. l. contra iuris. §. fin. l. imperatores. ff. de pactis. l. filiusfamilias. de donatio. l. ambitiosa, de decret. ab ordine facien. l. pactum curatoris. C. de pactis. l. præses. Cod. de transact. cum aliis.* vbi Dd. Pinellus *in c. 1. C. de bonis matern. 3. p. n. 56.* Io. Garcia *de expensis, & melioratio. c. 20. n. 8. & 9* & Curia Pisana *lib. 2. c. 20.* vbi Azeuedo; vnde, is, qui se composuit cum Capitulo non maneret securus, sed partem sibi remissam deberet restituere fabricæ Ecclesiæ, quatenus indigeat, alias alteri pio loco arbitrio Ordinarij iuxta supradicta, & quæ diximus. *d. c. præced. n. 451.*

Decimoquarto dubitatur, † an debentes facere 47
professionem Fidei teneantur illam ostendere, & probare, alias cogi possint ad restitutionem fructuum?

In quo breuiter dicendum est, † quod, si aliquis 48
priuatus ageret contra Parochum, seu Canonicum, vt priuaretur fructibus, ob non factam professionem, agenti incumberet onus priuandi negatiuam, cum in ea se fundet, sicut dicimus de non publicatione infra 11. *part. c. 3. n. 308.*

Si vero Superior ex officio, † vt Ordinarius, aut 49
visitator vellet videre professionem, tunc Parochus, seu Canonicus teneretur illam ostendere, ad notata *in cap. Ordinary. de off. Ord. in 6.* vt in simili de publicatione tradit Felin. *de resign. lib. 12. quæst. 14. n. 133. cum seqq.*

Decimoquinto dubitatur, † an Canonici, qui 50
nondum fecerunt Fidei professionem, possint nihilominus haberi pro præsentibus, & fructus percipere de licentia Capituli? in quo breuiter respondetur negatiue ad tradita *cap. præcedent. dubio 18. numer. 402.* & facit *capitulum commissa. §. Porro, de elect. in 6.*

Et censuit S. Congregatio † in vna Seguntina 51
professionis Fidei, vt in declaratione sequen. *Illustrissimi & Reuerendissimi Domini. Decreto Concilij Trident. sess. 24. c. 12. de reformat. statutum est, quod prouisi de Parochialibus intra duos menses à die adeptæ possessionis teneantur coram Episcopo, vel eius Vicario orthodoxo Fidei publicam professionem facere, & prouisi de Dignitatibus, vel de Canonicatib. in Cathedralib. illam, non solum coram Episcopo, vel eius Officiali, verũ etiam in Capitulo facere debeant, alioquin quod fructus non faciant suos, nec eis possessio suffragetur, quare Episcopus Seguntinus supplicat, pro declaratione dubiorum infra scriptorum primum, an prouisi de Dignitatibus,*

vel de Canonicatibus in Cathedrali vel de Parochialibus in Ciuitate, aut Diœcesi teneantur prædictæ Fidei professionẽ iuxta supradictum Concilij Decretum personaliter facere, vel satisfaciant Concilio, si illa faciant per Procuratorem? Secundum. An prouisi de Dignitatibus, vel de Canonicatibus in Cathedrali debeat huiusmodi professionem facere prius coram Episcopo, vel eo impedito, coram Vicario, & postea in Capitulo, eandem reiterare, vel sufficiat semel tantum in Capitulo præsente Episcopo, vel eius Officiali illam facere & iurare? Tertium. An Capitulum possit habere pro præsentibus, & residentibus canonicos, vel Dignitates, qui nũquam in Ecclesia resederunt, Fideique professionẽ iuxta d. decretum Concilij nondum fecerunt? Quartum. An qui fidei professionem iuxta prædictum Concilij Decretum non fecerunt, si fructus etiam de licentia Capituli perceperint, teneantur illos restituere? Congregatio cẽsuit ad primum, teneri eos, de quibus in libello habetur, per se ipsos, non per Procuratorem professionem Fidei emittere. Ad secundum, non esse necessarium, vt professio huiusmodi prius coram Episcopo, vel eius Vicario postmodum coram Capitulo separatim fiat, sed si Episcopus adsit in Capitulo, satis esse, vt Episcopo præsente semel fiat in Capitulo. Ad tertium, non posse Capitulum habere pro præsentibus Canonicos, vel Dignitates, qui nunquam in Ecclesia resederunt, & Fidei professionem iuxta Concilij decretum cap. 12. session. 24. *nondum emiserunt. Ad quartam eos, qui prædictam professionem non fecerunt, vtique teneri percepios fructus restituere. Romæ die 18. Aprilis* 1590.

52 Quod adeo verum est, † vt Canonici, qui nondum fecerunt possessionem Fidei, non possint haberi pro præsentibus, nec fructus percipere, etiamsi pro causis, & negotiis Capituli sint absentes, aut in officiis S. Inquisitionis sint occupati, vt Capitulo Segobien. respondit eadem S. Congregatio his verbis. *Canonicis, & Capitulo Ecclesiæ Segobien. Illustres admodum Reuerendissimi Domini, vti Fratres literæ vestræ, quas ad Illustrissimos patres S. Concilij Trident. interpretes 17. mensis Aprilis dedistis, in Congregatione eiusdem Concilij perlectæ fuerunt, & ad illa vestra dubia, quorum resolutionem petijstis, ita amplissimi patres respondendum esse deliberauerunt. Nempe ad primum, non potuisse Capitulum Segobien. Lic. Didaco Munniz de Godoy licentiam dare, vt anno integro abesse potuerit ab Ecclesiæ seruitio causa inseruiendi in officio Vicary generalis insigni viro Andreæ Pacheto Episcopo quondam vestro, nunc autem Conchen. & nihilominus percipere fructus suæ Præbendæ. Ad Secundum, illos Canonicos, qui nondum fecerunt primam residentiam, nec Fidei professionem emiserunt, non posse quidem, pro præsentibus haberi, licet pro causis, & negotiis Capituli absentes fuerint. Ad Tertium, eosdem Canonicos, qui non resederunt, nec Fidei professionem emiserũt, & quod sanctissimo Inquisitionis officio deseruiant, itidem non esse vti præsentes iudicandos, nisi hoc caueatur indultis, & priuilegiis à Sede Apostolica hæreticæ prauitatis Inquisitoribus & eorum ministris concessis, quæ prædicti Inquisitores, ac ministri vtique exhibere teneantur. Cum igitur ex his responsionem ad ea, quæ quæsiuistis, habeatis, poteritis iuxta patrum sententiam tuto in posterum deliberare quid à vobis agendum sit. Valete, & Deus optimus maximus fœliciter diu vos seruet. Romæ die vigesimo. Februar. anno* 1603. *Hieronym. Cardin. Matheius.*

Decimosexto dubitatur, † an Ordinarius possit
53 ondonare fructus amissos ob non factam professionem Fidei? & respondetur, non posse ad Nauar. *cons. 3. nu. 1. de Cleric. non resid.* & sentit Fuscus *d. lib. 2. cap. 3. num. 4. in fine*, ibi, *aut à Sede Apostolica indulgentiam obtinuerit d. ipsis.* † Et ita censuit S. Congre- 54
gatio super *d. c.* 12. his verbis: *Fructus amissos ob Fidei professionem non factam iuxta hoc decretum remittere non potest Ordinarius, sed recurrendum est ad Papam, qui solet eos condonare.* † Est etiam alia declaratio in 55
vna Striminen. quæ sic ait, *Gregorius XIII. solebat remittere fructus male perceptos, ob non factam Fidei professionem si vere nulla malitia interuenit, & dummodo quam primum emittant, statuitque quod nullus ad possessionem Beneficij admittatur ante professionem Fidei.*

Sed hoc vltimum, † non videtur receptum, nam 56
ad capiendam possessionem non solet attendi, an fecerit professionem Fidei, & deberet intelligi quando esset præsens qui volebat capere possessionem, non vero si esset absens, saltim in longinquis partibus, & vellet capere possessionem per Procuratorem.

Solent etiam prædicti † fructus amissi, ob non fa- 57
ctam professionem remitti per sacram Pœnitentiariam iubendo dare aliquam eleemosynam.

Decimoseptimo dubitatur, † an hoc decretũ, quo 58
cauetur, quod non facientes professionem fructus nõ faciant suos, habeat locum etiam in distributionibus quodianis?

Et respondetur negatiue, † nam distributiones 59
quotidianæ dantur ratione ministerij, & operæ personalis, & laboris, & illas percipiens facit suas, vt tradunt Dd. *in cap. vnic. de cleric. non resid. in 6.* & nõ veniunt appellatione fructuum, & prouentuum Beneficij *capit. licet. de Præbend.* Oldrad. *consil.* 118. Rota *decis. secunda de Præbend. in nouis, & 33. de re iudicata in antiquis.* Cassad. *decis. 1. in fin. de Præbend.* Probus ad Monachum *in d. cap. vnic. num. 37. & numer. 52.* Paris. *cons. 32. & 34. libro 4.* Gigas *consil. 144.* alias *resp. 35. de pensiun.* Couarruu. *lib. tertio var. cap. 13. numer. primo.* Hoieda *de incompatibilitate Benef. capit. 12. numer. 8.* Menochius *in additionib. ad lib. secundũ de arbitrar. casu 172. à numer. 7.* Rota in Toletana pensionis 5. Nouembris 1565. de qua ſ. 1. *part. cap. 5. nu. 392.* & in Hispalen pensionis 89. Nou. 157. apud Cæsarem de Grassis *dec. 116. & 1. pa. diuersorum dec. 330.* & post hæc tradit Gonçalez *§. 7. procem. numer. 154.*

Et ita censuit S. Cong. † Concilij, vt in declara- 60
tionibus sequentibus. *Concilium grauat non profitentes, vt non faciant fructus suos, quorum fructuum appellatione distributiones quotidianæ non veniunt, ita Congregatio censuit non comprehendi in hoc casu verbis Concilij* ca. 12. sess. 24. Alia, *distributiones quotidianæ non comprehenduntur sub hoc* vers. quas seruiens facit suas, *licet professionem Fidei non emiserit.* Et facit in simili declaratio 9. adducta infra 11. *part. ca. vltimo 6. dub. sub n.* 186. & tradit Gonçalez *supra num.* 169. † Grossa tamen Præbendæ, & si residendo, & di- 61
uinis interessendo lucrifiat, veniet in proposito appellatione fructuum, ad dicta *cap. præcedent. 19. dubio num.* 439.

Et similiter, si omnes fructus † Præbendæ in 62
distributionibus quotidianis consisterent, ita quod non esset Grossa, qui non fecisset Fidei professionẽ, eas non faceret suas, nam tunc succederent loco fructuum, ne dispositio Concilij tunc frustraretur ad tradita per Probum *in d. c. 11. n. 64.* & alia de quibus *d. c. præced. n. 113. 114. 115.*

Nec de istis fructibus † Præbendæ, aut Parochia- 63
lis ali-

lis aliquid detrahendum est pro seruitio præstito, sed omnes debent restitui non facta professione, cum Concilium absolute dicat, quod fructus non faciant suos in pœnam peccati, quamuis contrarium intellexi fuisse consultum à quibusdam Theologis, & faciunt quæ diximus supra *c. 1. huius partis*, *numero* 28.

64 Decimooctauo dubitatur, † an qui non faciũt professionem Fidei intra tempus à Concilio statutum peccent mortaliter? Et dicendum videtur peccare mortaliter, si vltra tempus à Concilio præfixum fuerint notabiliter negligentes, nam verbum, teneãtur, positum † in d. decreto est necessitatis, & præcepti,
65 quod inducit mortale iuxta notata per Abb. Felin. & alios *in c. nam concupiscentiam. de constitutio.* Sylvest. *in sum. verb. præceptum. n.* 2. Armillam *eod. verb. n.* 7. *& verb. lex. n.* 4. Castro *de lege pœnali lib. 1. c.* 5. Ioann. Medina *de ieiunio. q.* 7. *vers. superest tamen.* Nauarr. *in man. c.* 23. *n.* 50. Cosm. Philiarchum *de offic. Sacerdotis* 2. *part. lib.* 3. *c.* 2. Vegam *in summ.* 2. *p. c.* 23. *casu* 2. & F. Eman. Rodriguez *quæst. regularium tom.* 1. *q.* 6. *artic.* 13. & alios, nec potest dici materia leuis, & in terminis ita videtur sentire Nauarr. *dict. consil.* 7. *numero* 3. *& consil.* 12. *de iureiurando*, & cum eo Flam. Paris. *d. q.* 9. *lib.* 10. *num.* 12. & expresse tenet P. Ledesm. *dict. tract.* 1. *c.* 4. 10. *conclusione*. & Eman. Rodriguez *d. cap.* 119. *n.* 7.

66 Decimo nono dubitatur † an qui non fecerit professionem Fidei, ob ignorantiam, vel inaduertentiã dicti præcepti Concilij, excusetur à mortali, & ab amissione fructuum?

67 In quo dicendum est primo, † non excusari in foro exteriori, quia est ignorantia iuris clari, quæ non excusat, *regul. ignorantia libro sexto*, Cumel. 1. 2. *q.* 76. *art.* 4. *disp.* 3. Gabr. Tazquez. 1. 2. *disputatione* 123. *num.* 5. Suarez 5. *tom. de censuris, disput.* 4. *sect.* 8. *num.* 18. ita in prop. Nau. *d. consi.* 7. *nu.* 2. *& d. cons.* 12. Flam. Parisius *supra, n.* 8. *&* 9. Eman. Rodrig. *supra* & P. Ledes. *infra.*

68 Secundo excusari in foro conscientiæ, † & quoad Deum à mortali, & consequenter, ab amissione, & restitutione fructuum ad *cap.* 2. *de constitutio. & ibi gloss.* 1. si ex pura ignorantia, vel inaduertentia dicti præcepti sincere, & absque malitia, & mala fide facere desiit dictam professionem Fidei iuxta doctrinam Caietani *in summ. verb. præcepti transgressio. in fin.* & Armillæ *d. verb. præceptum, nu.* 8. Nauarr. *d. cap.* 23. *nu.* 59. *& consi.* 9. *de renuntiat.* Carb. *de legib. libro* 8. *disp.* 13. *vltimo cap.* 2. *positione.* Cumel. Vazquez *numero* 6. & Suarez *supra*, & eiusdem Vazquez. *dict.* 1. 2. *tom.* 2. *disput.* 158. *num.* 61. & ita in prop. tenet Nauarr. *dict. cons.* 7. *num.* 3. *& d. cons.* 12. Flam. Paris. *supra n.* 10. F. Eman. Rodriguez *supra*, *& quæst. reg.* 2. *tom. quæst.* 72. *art.* 3. & Zechus *de Benef. & pension. c.* 9. *num.* 3. *vers. requiritur etiam.*

69 Et ita tenendum est, † quamuis P. Ledesma *d. dict. conclus.* 10. 2. *difficultate*, teneat contrarium, nempe talem teneri restituere in conscientia, & non facere fructus suos, quia ista lex (inquit) non est pœnalis, & sic obligat in conscientia, licet non sit peccatum, sic vt teneretur restituere fructus Beneficij qui desineret recitare, licet id faceret ob ignorantiam, seu inaduertentiam, aut negligentiam inuincibilem, si tamen bona fide consumpsit fructus, non teneri restituere, nisi id, in quo factus est locupletior, & hanc esse sententiam omnium Doctorum magistrorum. Quæ sententia est falsa, verius enim est istam legem
70 esse pœnalem, † vt diximus, cum priuet fructibus, ad quos alias habebat ius, & tituluth, & idem dicimus in non recitante, vltra quod ibi erat diuersa ratio iuxta sententiam Theologorum, de quo *d. c. 1. huius part.*

Duodecimo dubitatur, † an istud iuramentum, 71
& professio Fidei debeat fieri corporaliter, id est, tactis scripturis? Et dicendum est debere fieri corporaliter, & tactis Euangeliis, & alias non satisfieri, vt patet ex verbis formæ traditæ à Pio IV. *in constitutionibus supra citatis, n.* 5. in fine, ibi, *ipse Deus me adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.* Et notat Io. And. Abbas *numero* 6. & alij *in capitul. ego N. de iureiurando.*

Et facit etiam, † nam vbi iuramentum defertur 72
à iure requiritur necessario in actu iurandi corporalis tactus scripturarum, vt per gloss. *in cap. vt circa, verb. corporali, & verb. præstito, de electione in* 6. *& in Clementina.* 1. §. *porro, verb. tacta, de hæreticis*, & ibi Doct. Cosmam *in pragmatic. sanction. titul. de election. §. ad locum. verb. manibus.* Monachum *in dict. capitul. vt circa, numero* 12. Abbas *in cap. fin. de iurament. calumniæ numero* 3. Caputaquen. *decis.* 123. *part.* 2. & Massam Galesium *de obligatione in forma cameræ. 2. part. ad* 6. *particulam quæstion. secunda, numero decimo.*

Et ita tenuit † Rota in causa Carthaginens. fru- 73
ctuum coram d. Plato 19. Febr. & 1. Iul. & 22. Nouemb. 1588. vt in decisionibus statim ponendis, & in Toletana scholasticæ 22. Iunij 1592. coram D. Orano infra adducta. 11. *part. cap.* 6. *numero* 13. sufficiet tamen quod scriptura, quæ tangitur, sit, vel contineat Euangelia, seu Euangelium aliquod de quatuor Euangelistis, Bonif. *in d. Clement. 1. de hæret. numer.* 114.

Vnde infertur huiusmodi † professionem Fidei 74
non posse fieri per Procuratorem, quamuis contrarium tenuerint Nauarr. *dict. consil.* 11. *numero* 2. & P. Ledesma *supra* 6. *difficultate*, sed debere fieri personaliter vt S. Congregatio Concilij censuit, & aduertit additio Nauarri *ibi.* & refert Zerola. 2. *parte verb. Fidei professio.* vt in sequenti declaratione super *dict. capitul.* 12. ibi, *facere professionem per se ipsum, & si absens est, accedat ad Ecclesiam.* Et in illa Seguntina professionis Fidei supra adducta 15. *dubio. nu.* 49. *ad primum.*

Et idem tenuit Rota in d. † Toletana scholasticæ, 75
& in d. causa Carthaginen. fructuum, cuius decisiones sunt notandæ, & sic se habent.

Carthaginen. fructuum coram Domino Plato.

VEneris 19. *Februarij* 1588. *præsuppositio decreto Concilij* sessione 24. capit. duodecimo, *de professione Fidei facienda per prouisos de Canonicatibus, & Dignitatibus in Ecclesiis Cathedralibus, & indulto concesso Dom. Ioanni Elchoces Thesaurario Ecclesiæ Carthaginens. de percipiendis fructibus in absentia, ac lite pendente in Curia super Thesauraria, ac absentia D. Ioannis propter dictam litem ab Ecclesia Carthaginen. dubitaui, an D. Ioannes teneatur ad restitutionem fructuum eo biennio perceptorum vigore dicti indulti, eo quod non constat factam ab eo fuisse per id tempus professionem Fidei? & maior pars Dominorum tenuit ipsum non teneri ad restituendum Capitulo fructus per biennium vigore dicti indulti exactos. Quia, cum Papa huiusmodi indultum concessisset pauls*

post prouisionem Thesauriæ, & sciret prouisum, tam tempore prouisionis, quam tempore indulti in Romana Curia extitisse, & coactum etiam esse in ea residere propter litem, vt in ipso indulto exprimitur, necessario fatendum est etiam Papam voluisse ipsi remittere per biennium obligationem professionis Fidei faciendæ, nec enim dici potest, quod Papa crediderit professionem Fidei factam à Ioanne fuisse ante indultum propter breuitatem temporis, cuius non fuit ignarus S. Pontif. tũ quia exprimit in indulto, se nuper contulisse Thesauriã, tũ etiã quia huiusmodi indulta non solent nisi ex iusta, & legitima causa cõcedi, quare credendum est Papam voluisse omnia optime intelligere, & sic tempus collationis residentiam dicti Ioannis in vrbe, & residentiæ causam, quibus consequens est, vt credere nullo modo potuerit professionem ante indultum factum; non etiam dicendum est, quod Papa voluerit illum accedere ad partes pro facienda professione, tum quia hoc repugnat causæ expressæ in indulto, scilicet, quia cogitur in Romana Curia permanere, cum etiam, quia sic intelligendo indultum redderetur fere inutile, ex quo indultum do percipiendis fructibus in absentia incipit currere à die datæ. Oldrad. cons. quinquagesimosexto Ioan. And. in addit. ad Specul. Rubrica de clericis non resident. vers. circa quam quæro. *Vnde si d. Ioannes debuisset ire Carthaginem pro facienda professione, & ad Curiam pro lite redire, non habuisset plenum, & integrum Beneficium indulti, nec iuxta illud in Romana Curia, pro lite permanendi facultatem. Sed videbatur Dominis tollere omnem difficultatem, quod Papa voluit eum posse percipere fructus, etiam non facta prima residentia, ex quo aperte colligitur, quod non tenebatur d. Ioannes ire Carthaginem ad faciendam primam residentiam per dictum biennium, & consequenter etiam non tenebatur ire ad faciendam professionem Fidei per illud tempus, nec dicatur potuisse eum per Procuratorem emittere huiusmodi professionem, aut illam in Curia facere, & publicum instrumẽtum ad partes trãsmittere, quia certum est huiusmodi iuramentum debere corporaliter præstari, vt tradunt Dd.* in c. ego N. de iureiurand. *Abbas* n. 6. *quo stante, cum decretum Concilij velit, vt faciat coram Capitulo, & Episcopo, aut eo impedito coram Vicario, necessarium est eum, qui profitetur, præsentem esse, alioquin dici non poterit, quod corporaliter iurauerit, & professionem emiserit coram Capitulo, & Episcopo. Ex quibus, & aliis latius deductis per informantes pro d. Ioanne concluserunt Domini, quod cum Papa sciret ante indultum professionem non fuisse emissam, voluerit q; eum in Curia remanere, & fructus percipere per biennium perinde, ac si esset in Ecclesia, & non facta residentia tacite videtur prorogare obligationem professsnis Fidei faciendæ.*

In eadem coram eodem, primo Iulij 1588.

76 *Domini perstiterunt in † resolutis die 19. Februarij, præteriti ex rationibus tunc deductis, & placuit ea consideratio, quod si pro emittenda professione debuisset Thesaurarius ire Carthaginem, & Romam redire, vt liti operam daret, indultum fuisset potius damnosum quam vtile, ex quo profitendo, vel in Curia, vel per procuratorem non satisfaciebat* Concilio, *hinc tollitur obiectum, quod fiebat, quod dispensatus super vno impedimento non censetur super aliis dispensatus.* leg. si quando. C. de inoffic. testam. *quia hoc non procedit, quando dispensatio redderetur inutilis.* In eadem coram eodem. 22. Nouembris 1588.

Proposui tertio causam Carthaginen. † fructum propterea, quod res grauis, & noua agitur, & facile in exemplum transire posset, & Domini steterunt in decisis, duabus potissimum moti rationib. Prima, quod d. Ioann. non fecit fructus suos vigore possessionis, sed vigore indulti, & propterea sumus extra casum Concily auferentis fructus ab illo, qui intra duos menses à die adeptæ possessionis professionem Fidei coram Episcopo & Capitulo non fecit. Secunda ratio fuit, quia cum, vt per illustrissimos Cardinales interpretes Sancti Concily Trident. resolutum fuit, & alias coram in hac causa firmatum, professio Fidei per Procuratorem fieri nequeat, indultum de percipiendis fructibus in absentia per necessarium antecedens censetur dispensasse à professione Fidei facienda, nam & si dispensatio debeat stricte intelligi, veniunt in dispensatione ea omnia, sine quibus dispensatio redderetur frustratoria, & delusoria Bald. in capit. postulasti, numero 9. *& ibi Felin.* numero 20. de rescrip. *Rebuff.* in praxi titul. de non promotis intra annum, numero 55. cum aliis allegatis, *at in casu isto de nihilo fere seruisset indultum, si opus fuisset pro habendis fructibus* Carthaginem *ad faciendam professionem accedere, ex quo in itinere magna pars biennij fuisset consumpta, & fuisset necesse multa incommoda, & expensas pati, quæ forte superassent commodum fructuum illius biennij, quinimo fuisset illud contra expressam mentem Papæ volentis eum in Romana* Curia causa litis remanere. *Non parum confirmant hanc opinionem verba illa indulti §.* non facta prima residentia. *ex quibus apparet Papam voluisse dispensare d. Ioannem ab accessu ad suam Ecclesiam pro prima residentia faciendа, sic etiam à professione Fidei, quæ personaliter, vt est dictum, in adeptione possessionis fieri solet. Nec dicatur, quod potuisset petere dispensationem à Papa, vt faceret eam in* Curia, *vel per Procuratorem coram* Capitul. Carthagin. *emittere professionem, quia non tenebatur id petere, cum vt dictum est, iam per indultum de percipiendis fructibus fuisset dispensatus ab obligatione faciendi dictam professionem, nec id quidem in totum, sed ad tempus; nam clarum est, quo lapso biennio tenebatur eam facere ita, vt non sublata obligatio, sed potius dilata, ac suspensa videatur. quare, cum facilius inducatur suspensio seu dilatio. quam omnimoda dispensatio, eo etiam facilius Domini in istam opinionem descenderunt.* 77

Quæ decisiones sunt notandæ, † & aduertendum, primam rationem in hac decisione vltima adductam non videri bonam, nam Concilium absolute, & generaliter arctat ad professionem Fidei faciendam prouisos de Canonicatibus, aut Dignitatibus infra duos menses, à die adeptæ professionis, siue faciant fructus suos ratione residentiæ, siue vigore indulti, quod supplet residentiam, & non possessionem, & patet ex illa declaratione S. Congregationis in causa Segobien. supra adducta 15. *dubio, num.* 50. *ad* 1. *& secundum.* 78

CAP. IV.

De obligatione suscipiendi ordines.

SVMMARIA.

SVnt aliqua Beneficia, quæ requirunt ordinem Sacerdotij, Diaconatus, aut Subdiaconatus, numero 1.

Obtinentes huiusmodi Beneficia tenentur infra annũ ordines

dines suscipere requisitos, n. 2.

Parochus, non se faciens ad Sacerdotium promoueri elapso anno est Parochiali priuatus ipso iure, numero 3. quæ priuatio obligat in conscientia ante sententiam numer. 5.

Qui explicant cap. licet canon, & ca. commissa de elect. in 6. num. 4.

Ista priuatio non habet locum in eo, qui non fuit promotus propter irregularitatem superuenientem, aut propter illiteraturam, seu alium defectum, num. 6. & 7. vbi ponitur declaratio S. Congregationis, & alia numer. 8.

Nec etiam habet locum d. priuatio, & obligatio, se ordinandi durante eo morbi genere, ex quo ineptus esse videtur, ad officium sacerdotale per se exercen. n. 9. vbi ponitur declaratio S. Congregationis.

Obtinentes Dignitates, Canonicatus, aut alia Beneficia, si infra annum ordines non susceperint requisitos, non incurrunt priuationem ipso iure, num. 10. quia capitulum, licet canon, solum procedit in Parochialibus, numer. 11.

Isti, qui non receperunt ordines requisitos ex tunc donec ad eos promoti fuerint, nullo modo habent vocem in Capitulo etiamsi Capitulum, & Episcopus concedant, & dimidiam partem distributionum perdunt, numero 12.

Decretum Concilij sess. 22. cap. 4. de reform. comprehendit ea omnia Beneficia, quæ ordinem requirunt ex sententia S. Congregationis, n. 13. quæ videtur velle, quod comprehendit etiam Beneficia extra Cathedralem, vel Collegiatam, n. 14. quamuis Clem. vt ij, qui §. illi vero, non haberet locum in Beneficiis extra Cathedralem, vel Collegiatam, n. 15.

Post monitionem possunt illi priuari Beneficio ob non receptionem ordinum, n. 16. Nisi forte careant ætate requisita, n. 17.

An in Ecclesiis, vbi sunt adiuncti, possit Ordinarius absque eis procedere ad priuationē Canonicorum ob non receptionem ordinum, num. 18. cum seqq. resoluitur posse, quia ista non videtur causa criminalis, & adducitur declaratio S. Congregationis, licet alia sit contra.

Qui in Subdiaconatus ordine constituti non sunt, non habent etiam vocem in Capitulo, licet id ab aliis sibi cōcedatur, nec sint in mora illum suscipiendi. Nec habent vocem consultiuam, nec assistentiam in Cap. nu. 23. 24. & 25.

Decanus, seu Archidiaconus, ad quem spectat conuocare Capitulum, & proponere, & resoluere, id potest facere, licet non sit in sacris constitutus, numero vigesimosexto, vbi adducitur declaratio Sanct. Congregationis.

In Ecclesiis, in quibus Decanus potest constituere Vicedecanum, poterit constituere illum, qui non sit in sacris ad conuocand. præsidendum, & resoluendum, numero vigesimoseptimo.

In Ecclesiis, in quibus deficiente Decano ius conuocandi & præsidendi spectat ad antiquiorem Capitularem gradatim, non spectabit ad eum qui non est in sacris, numero 28.

Dicta Clementin. vt ij qui, & dict. decretum Concilij non procedit in aliis, quæ extra Capitulum fiunt, numer. 29.

In Ecclesiis, vbi collatio spectat ad Canonicū hebdomadarium per turnum, Canonicus etiam in sacris non constitutus ad effectum conferendi suam hebdomadam habere debet, n. 30.

Capitulum potest committere collationem, vel nominationem Beneficij Canonico, qui non sit in sacris, numero 31. & Canonicus, qui non est in sacris potest optare ibi.

Quæ dicta sunt circa carentiam vocis in Capitulo, & quæ fiunt extra Capitulum de non constitutis in sacris, dicenda etiam sunt de non suscipientibus intra annum ordinem requisitum, n. 32.

Parochus, qui ad Sacerdotium promoueri non attendens Parochialem receperit, peccat mortaliter cum obligatione restituendi fructus, nisi voluntate mutata promotus fuerit, n. 33.

An id procedat accipientibus alia Beneficia, quam Parochiales sine animo suscipiendi Presbyteratum, vel alios ordines annexos? n. 34. cum seq. resoluitur affirmatiue relatis sententiis Doctorum, intelligendo tamen de accipientibus sic Beneficia, vt fructus interim percipiant illa postmodum dimissa.

Accipientes Beneficia simplicia, quibus non est annexus ordo sacer animo satisfaciendi eorum oneribus, sed non ascendendi ad ordinē sacrum, non peccant, nec ad fructuum restitutionem tenentur, nume. quadragesimo secundo. etiamsi ea acceperint animo transeundi ad statum coniugalem, contra aliquos, numero 43. cum seqq.

An d. decisio c. commissa §. cæterum. procedat in eo, qui capit Beneficium sine proposito absoluto assumendi sacerdotium, sed hæsitans, & cum animo dubio, aut cum proposito conditionali? nu. 46. cum seqq. resoluitur contra alios non procedere. Et talem non peccare, nec teneri ad restitutionem.

An accipiens Beneficium animo non assumendi Sacerdotium teneatur restituere fructus perceptos durante tali animo etiamsi postea illo mutato promotus sit in tempore? n. 51. & 52. resoluitur non teneri.

An hic, qui à principio bono animo se promouendi accepit Beneficium, & postea illo mutato retinet illud, teneatur ad restituendos fructus perceptos post eum mutatum? n. 52. cum sequentibus. resoluitur contra aliquos teneri necesse deducendum stipendium, quod dedit Vicario.

An decisio d. §. cæterum, procedat in eo, qui accipit Beneficium cum proposito non se promouendi, non tamen finem lucrandi fructus eius? n. 57. & 58. resoluitur affirmatiue.

Cui sit facienda restitutio istorum fructuum? resoluitur restituendos esse fabricæ, vel pauperibus, nisi in Canonicatibus fructus in mensa, n. 59.

SVnt aliqua † Beneficia, quæ requirunt, & habent annexum ordinem, Sacerdotij Diaconatus, aut Subdiaconatus, vt Beneficia curata, Canonicatus, Portiones, & Dignitates, & alia, vt dicetur ĩ. 7. *part. cap.* 1. obtinentesque huiusmodi Beneficia tenentur † infra annum à die pacificę possessionis, vel quo per eos steterit quominus eam habeant, iusto impedimento cessante, ordines suscipere requisitos, *capitul. licet canon, cap. commissa, de electione in 6. Clementin. vt ij, qui de ætate, & qualitate.* Sanct. Concilium Trid. *session. 22. cap. 4. de reformat.* 1 2

Alioquin Parochus non se faciens ad † Sacerdotium promoueri elapso anno est Parochiali priuatus ipso iure, *d. cap. licet canon, & cap. commissa*, quod vltra Dd. ibi late explicant Rebuffus *in praxi titulo de dispensatione de non promouendo*, † & præcipue *ti. de non promotis intra annum.* Bernard. Diaz *in practic. criminal. cap.* 53. & ibi Salcedo, Flaminius Parisius, *de resignatione Benefic. libro* 3. *quæst.* 2. & Ze- 3 4

rola *in praxi Episcopali. 1. parte, verbo Beneficium. §. 4. d. 4.* & de eo aliqua dicemus infra *11. part. c. 5. à numero* 117.

5 Et ista priuatio obligat † in conscientia ante sententiam iudicis, vt dicetur *dict. 11. part. cap. vltim. à num.* 28.

6 Non tamen habet locum, † in eo, qui non fuit promotus propter irregularitatem superuenientem. Rebuff. *dict. titul. de non promotis, numero* 80.

7 aut propter illiteraturam, † seu alium defectum, vt alias respondit S. Congregat. Concilij Cardinali Carolo Borromeo Archiepiscopo Mediolanen. his verbis. *Pœna Canonis præscripta his, qui vltra annum Sacerdotium non perceperint, non habere locum in Rectore, qui intra annum à die adeptæ possessionis pacificæ, vel intra tempus legitime ei prorogatum comparuit, & se promoueri petijt offerens, quantum in se erat, se paratum suscipere Sacerdotium, vel ordines, & noluit eum Ordinarius propter illiteraturam, vel aliam causam promouere,* referunt Salcedo supra *additione* 1. F. Eman. Rodrig. *in summ. 1. tom. c. 30. n. 3.* & Vega *1. p. c. 36. casu* 20.

8 Est etiam alia declaratio super † *cap. 1. sess. 14. de reformatione,* quæ sic ait. *Congregatio censuit per hoc decretum correctum esse* capitul. ex tenore, & capit. ad aures. *de tempor. ordinationum ampliatum, ita vt comprehendat quoque clericos seculares, etiam Dignitates vel Beneficia, quibus annexus sit ordo obtinentes, tam quoad facultatem prohibendi ascensum ad ordines, quam etiam suspendendi, ipsisque potestatem appellandi ademptam esse, fuitque etiam dictum arctatum ad ordinem recipiendum, & prohibitum ex hoc decreto non incidere in pœnam* capit. licet canon, de election. in 6. *iuxta* capit. commissa, de election. libr. 6. *ac etiam quod si admittur appellatio, non tamen recursus.*

9 Nec etiam habet locum d. pœna † priuationis & obligatio se ordinandi durante eo morbi genere, ex quo ineptus esse videtur ad officium, Sacerdotale per se exercendum vt alias S. Cong. respondit Episcopo Berganen. his verbis, *Parochus si eo morbi genere teneatur, vt ad functionem Sacerdotis, & res diuinas per se obeundas minime idoneus esse videatur, non tenetur durante dicto morbi genere sacris ordinibus se initian. facere.*

10 Obtinentes vero Dignitates † Canonicatus, vel Præbendas, aut alia Beneficia, si infra dictum annum ordines non susceperint requisitos, & suis Beneficiis annexos, non incurrunt priuationem ipso iure, quia

11 *d. cap. licet canon.* † solum procedit in Parochialibus gloss. *ibi verb. Parochialis, cap. statutum, eodem & ibi gloss.* 1. Dom. & Francus *numer.* 2. Bonifacius *in dict. Clemen. vt ij qui. §. illi vero. numer.* 9. Roman. *cons.* 325. *num.* 2. *&* 3. Rebuffus *d. tit. de non promotis, numero* 28. 29. *&* 30. Bernard. Diaz. *supra numero* 5. & ibi Salcedo *additione vltima,* & Iacobus de Graffiis *in decisionibus aureis casuum consc. cap.* 97. *numero quadragesimoseptimo.*

12 † sed ex tunc, donec ad eos promoti fuerint, nullo modo habent vocem in Capitulo, etiamsi Capitulum, & Episcopus concedant, & dimidiã partem distributionum perdũt eo ipso. *d. Clem. vt ij qui. §. illi vero,* & ibi glo. & Dd. & Concilium Triden. *d. sess. 22. c. 4. de reform.* quod decretum censuit S. Con-

13 greg. † *comprehendere ea omnia Beneficia, quæ ordinem requirunt.*

14 Vnde S. Congregatio videtur velle, † quod d. decretum comprehendit etiam Beneficia extra Cathedralem, vel Collegiatam, quamuis *dict. Clem. vt ij qui. §. illi vero,* non haberet † locum in Beneficiis extra Ecclesiam Cathedralem, vel Collegiatam, etiamsi in eis essent distributiones, sed solum in Præbendis, & Beneficiis in Ecclesia cathedrali, vel collegiata habentibus vocem capituli, aut distributiones, glo. *ibi verb. Præbendas, & verb. in eisdem, & verb. distributiones.* cardin. *ibi num.* 5. & Bonif. *numer.* 30. qui male tenebat contra glo. *dict. verbo distributiones.*

Et post monitionem possunt † illi priuari Bene- 16
ficio, vt S. congregatio respondit Episcopo Patauino his verbis. *Canonici, qui ordines sacros debitos post monitionem sumere recusant, ab Ordinario priuari debent.* Et est alia declaratio eiusdem Sacræ congregationis, quæ sic ait, *Episcopus facta annexione ordinum cuilibet Canonicatui, statim Canonicos ad eorum susceptionem cogere debet vsque ad priuationem,* & ita etiam Sacra congregatio respondit Archiepiscopo Burgen. vt in declarat. infra adducta, *numero* 21.

Nisi forte careat † quis ætate ad ordinem requi- 17
sita, quia ex dispensatione in minori ætate obtinuit Præbendam, tunc enim non potest ea priuari, ob istam causam, Rebuffus *supra numer.* 55. & respondit S. congregatio Episcopo callagurritano, his verbis. *Congregationi datus est supplex libellus Ioannis Ferret. velle amplitudinem tuam ei Canonicatum cum Præbenda, quæ istic obtinet, adimere, ob eam causam, quod intra annum non sit promotus ad sacros ordines ex decreto Concilij, qui cum tantum modo* 18. *annos, vt ab eo relatum est, natus sit, neque per decretum Concilij* sess. 23. cap. 12. *ante vigesimum secundum annum sacris initiari possit, non videtur esse cogendus, vt, nisi sacros ordines suscipiat, Canonicatu priuetur, de quo Pontificias literas expediuit: itaque si res ita est, mandat tibi sua sanctitas, vt conseruata isti Ioanni possessione eum prius non cogas ad sacros ordines promoueri, quam ad* 22. *annos peruenerit.*

Sed licet se offert difficultas, † an in Ecclesiis, vbi 18
sunt adiuncti, vt *in cap. 6.* concilij *sessione* 25. *de reformat.* possit Ordinarius absque adiunctis procedere ad priuationem canonicorum ex prædicta causa, quod ordines suis Præbendis annexos non suscipiunt? Et videtur † non posse sine adiunctis pro- 19
cedere ex quadam declaratione S. congregationis, quæ habetur super *d. cap. 6.* & sic ait. *In terminis huius decreti, non potest Episcopus absque* adiunctis procedere ad priuationem canonicorum † ex eo, 20
quod ordines Præbendis eorum annexos intra tempus à iure statutum non susceperunt, vel quod non residerint, posse tamen solum procedere ad alias pœnas, & mulctas, ob non residentiam, *de quibus* in c. 12. sess. 24.

Nihilominus † contrarium verius existimo, nem- 21
pe posse procedere sine adiunctis, quia ista non videtur causa criminalis, ad textum *in capitul. per tuas. el primero, de simonia circa finem,* & notata per Feder. *cons.* 23. Imolam Abb. *num.* 4. Ananiam 5. & Felin. *n.* 2. *in c. super his, de accusatio.* Gratum *cons.* 71. *nu.* 9. *lib.* 2. & Marantam *in speculo aduocatorum* 4. *part.* 1. *dist. nu.* 32.

Et ita S. congregatio † respondit Archiepisco- 22
po Burgen. vt in declaratione sequenti. *Illustrissime & Reuerendissime Domine vti scilicet, dubium visum non est Illustrissimis Patribus ad explicandas, quæ ex Trident. Concilio possunt oriri quæstiones à Sãcto Domino nostro in consilium adhibitis, quin amplitudini tuæ liceat tertiam partem ex fructib. Dignitatum*

istius

istius Ecclesiæ, non quemadmodum deducta olim fuit sed secundum veram eorundem fructuum existimationem, de integro nunc deducere, sed si inter vtramque deductionem non ita multum interfit, magis placuit in ea re nihil nouari. Illud autem sine distinctione verum est eos, qui non suscipiunt ordines suis Canonicatibus, Portionibusque annexos, pœna etiam priuationis ab amplitudine tua, per seipsam etiam solam, sine adiunctis, ad id compelli merito posse, quod & ad eandem amplitudinem tuam rescribi Patres voluerunt, quam Deus incolumem, & diuinæ gratiæ muneribus auctam velit. Romæ die 29. May 1590. Hieron. Cardin. Matheus.

23 Et huic declarationi videtur † magis standum vti veriori, & certiori, seu posteriori illa altera supra adducta.

24 Et qui in Subdiaconatus ordine † saltim constituti non sunt, similiter vocem non habent in Capitulo, etiamsi id sibi ab alijs libere concedatur, nec fuerint in mora illum suscipiendi, ex *d. Clem. vt ij qui. in princip.* & ibi gloss. & Dd. & decreto Concilij *d.*

25 *cap. 4. sess. 22. de reform.* quod decretum censuit † S. Congregatio, *procedere non modo in omnibus actibus expediendis, qui Capitulariter expediuntur, sed etiam in electionibus, & minus in synodo istum Canonicum vocem habere posse*, & rursus censuit, *neque consultiuam vocem, neque assistentiam, nec sedem in Capitulo habere.*

26 Quamuis Decanus, † seu Archidiaconus, ad quem spectat conuocare Capitulum, & in eo proponere, & resoluere, id possit facere, etiamsi non sit in sacris communis titulus, vt in sequent. declaratione S. Congregationis. *Archidiaconus ad quem de consuetudine Ecclesiæ spectat absente Decano conuocare capitulum, & in eo proponere, ac resolutiones accipere, id potest, etiamsi non sit in sacris, cum iste sit actus iurisdictionis, qui competit Archidiacono, etiam in sacris non constituto, & ad Decanum non spectat ratione ordinis, sed antiquitatis, & superioritatis.*

27 Vnde in Ecclesiis, in quibus † Decanus absens potest constituere vice-Decanum, vt in Segobien. poterit constituere illum, qui non sit in sacris, ad conuocandum, præsidendum, & resoluendum.

28 In Ecclesiis tamen, † in quibus deficiente Decano, ius conuocandi, præsidendi, & resoluendi spectat ad antiquiorem Capitularem gradatim, vt in hac nostra Ecclesia Abulens. & aliis, non videtur id spectare ad eum, qui non est in sacris, ex quo non intrat, nec potest intrare in Capitulum, & dicta consuetudo videtur intelligi de Capitularibus, qui intrant, seu possunt intrare in Capitulum.

29 Non tamen procedit *d. Clem.* † *vt ij qui*, & decretum Concilij in aliis, quæ extra Capitulum fiunt gloss. *ibi verb. in Capitulo*, & Bonifacius, *numero* 16. &

30 17. *ibidem*, & sic in Ecclesiis, vbi collatio † spectat ad Canonicum hebdomadarium per turnum, Canonicus etiam in sacris non constitutus, ad effectum conferendi, suam hebdomadam habere debet, & ratione suæ hebdomadæ potest conferre; Rebuffus *de nominato. quæst. 8. numer. 6.* alias 3. & fuit resolutum in vna Romana Beneficiatus S. Petri 26. April. 1591.

31 Et Capitulum † potest committere collationem, vel nominationem Beneficij ad illud pertinentis Canonico, qui non sit in sacris, vt fuit ibi resolutum, & in eadem causa 13. Maij 1594. coram D. Gipsio, & Canonicus, qui non est in sacris, potest optare, si statutum, vel consuetudo non sit in contrarium, *dict. gloss. verb. in Capitulo*, quam Dd. ibi sequuntur, & nouissime Gonçalez *gloss. 34. à numer. 128.* Et hæc omnia, † quæ dicta sunt circa carentiam vocis in 32
Capitulo, & quæ fiunt extra Capitulum, de non constitutis in sacris, dicenda etiam erunt similiter de iis, qui intra annum ordinem non suscipiunt requisitum.

Præterea Parochus, † qui ad Sacerdotium pro- 33
moueri non intendens Parochialem receperit, vt eius fructus per annum percipiat illam postmodum dimissurus, peccat mortaliter cum obligatione restituendi fructus, nisi voluntate mutata promotus fuerit, vt *in dict. cap. commissa. §. cæterum. de election. in 6.*

Circa quam conclusionem † aliqua dubia erunt 34
breuiter examinanda; primum dubium est, an procedat in accipientibus alia Beneficia, quam Ecclesias Parochiales, sine animo assumendi presbyteratum, vel alios ordines eis annexos, verbi gratia Dignitatem, Canonicatum &c. in quo sunt diuersæ sententiæ, alij tenent accipientes huiusmodi Beneficia sine intentione † assumendi ordines illis anne- 35
xos, non teneri ad restitutionem fructuum, nam cum *d. cap. commissa. §. cæterum*, sit pœnalis, & odiosa, non debet extendi extra suum casum, præsertim sine rationis identitate, vel maioritate, qualis licet non est *l. interpretatione. ff. de pœnis cap. pœnæ, de pœnitent. distinct. 1. reg. in pœnis, & reg. odia. lib. 6.* Duennas *reg. 287. cum alijs*, & facit *d. c. licet canon.* iuncta gloss. *ibi verb. Parochiales, & dict. cap. statutum.* Ita Nauarr. *in man. cap. 25. num. 118. & de oratione cap. 21. num. 51.* Soto *de Iust. & iure lib. 10. quæst. 5. art. 6.* Angles *in floribus Theolog. quæstionum de restitutione, quæstione de restitutione facienda propter negligentiam Ecclesiasticorum 3. difficult. 4. dub.* Lud. Lopez *instructory conscientiæ. 1. tom. cap. 256.* Eman. Rodriguez *in summ. 1. tom. cap. 30. n. 4. & 6.* Vega *in summ. 1. part. cap. 36. casu 20. ad secundum.* Lud. Carbo. *de restitutione quæst. 61. 2. dicto*, & Card. Toletus *in summ. lib. 5. c. 5. vers. 4.* Io. Gutier. *Cano. q. lib. 2. c. 5. n. 24.* & Th. Sanchez *de matrim. lib. 7. disp. 45. n. 13.*

Addunt tamen † Nauarr. *d. num. 51.* Soto. Ludou. 36
Lopez Eman. Rodr. & Vega *ad tertium ibi.* Io. Gutierr. *n. 25.* Th. Sanchez. *n. 14.* istos peccare mortaliter accipiendo illa Beneficia sine intentione assumendi ordines illis annexos, ea ratione, vt inquit ibi Nauarrus, quod qui accipit aliquod munus, debet curare, vt sit habilis ad illud exercendum.

Alij vero tenent istos † non solum peccare mor- 37
taliter, sed etiam teneri ad restitutionem fructuum & in eis procedere. *d. cap. commissa. §. cæterum*, pro qua sententia citatur Panorm. *in cap. relatum. de cleric. non resid.* & Gabr. *4. dist. 15. quæst. 8. artic. 3.* Mayor. *in 4. dist. 24. quæst. 11.* & Adrianus *in eod. 4. tit. de restitutione. §. pro clariori, vers. pro responsione*, & tenet Quintanaduennas *Ecclesiasticon lib. 4. num. 66.* & sentit Iacobus de Graffiis *in decisionibus aureis casuum conscientiæ libro 2. cap. 97. numer. 55.* † quæ sententia 38
mihi placet, nam ratio expressa *in d. §. cæterum.* ibi, *cum eos receperis fraudulenter*, militat etiam in proposito, vt patet. & quando ratio est expressa in lege † etiam pœnali, fit extensio ad alios casus, in quibus 39
vrget eadem ratio. *l. cum mulier 1.* & ibi Alexand. per illum textum. *ff. soluto matrimon.* Domin. *in cap. si ciuitas. §. 1. in princ. de sententia ex comm. in 6. & cons. 2. in fin.* Francus *in cap. 1. de temporibus ordination. in 6. num. 7. 6. limitation.* Iason *in l. 1. n. 13. ff. in ius vocati vt*

vant,& in leg.cum quidam.numer.29.& 30.ff.de liberis & posthum. Decius *in reg. factum cuique.§. in pœnalibus,numer.* 15.*ff.de regul.iuris.* Aymon *de antiquitate temporis.* 4. *parte,sectione,videamus modo,numer.* 18. & Thom. Sanchez alios referens *lib.* 3. *disputat.* 42. *num.*4. ex quo satisfit fundamento contrariæ sententiæ. † Præsertim quod dici potest,*dict.cap.commissa. §.cæterum,* non esse legem pœnalem nouam, vt d. capitulum, licet canon, sed declarationem iuris antiqui, & obligationis iustitiæ, quam ratio naturalis videtur inducere ratione fraudis, vt colligitur ex eius verbis ibi,*tenebris*, & ibi,*non eos receperis fraudulenter*, immo totum capitulum, commissa, videtur magis declaratio, quam ius nouum. 40

Intelligenda † sane est ista sententia de his, qui non intendentes assumere ordines illis annexos assumunt dicta Beneficia, vt fructus ex eis interim percipiant, illa post modum dimissuri, aut compellantur ordinari, vt *in d.§.cæterum*;secus vero de his, qui accipiunt dicta Beneficia cum intentione, & proposito, non assumendi sacros ordines debitos, dum eis permissum fuerit, nec cogantur illos assumere, vt sunt aliqui in Ecclesiis Cathedralibus, isti enim, quamuis peccent mortaliter, cum habeant intentionem non obseruandi ius, nec adimplendi suam obligationem, tamen non tenebuntur ad restitutionem fructuum interim perceptorum, licet de facto, quia non fuerunt coacti, nunquam sint promoti.nam eos non receperunt fraudulenter,vt *in d.§.cæterum.* 41

De accipientibus, † vero Beneficia simplicia, quibus non est annexus sacer ordo, animo quidem satisfaciendi eorum oneribus, sed non ascendendi ad ordinem sacrum, dicendum est, non peccare, nec ad fructuum restitutionem teneri, quia id nullo iure prohibetur,vt recte inquit Nauarr. *dict. cap. 25.num. 118.& cons. 1.de Præbend.* quem sequuntur Quintanaduennas, & Graffiis *d. numer.*55. Lud. Lopez *d.cap.*256.Eman.Rodriguez, *d.cap.*30. *num.*8. & Vega.*d.cap.*36.*casu* 23.& Thom. Sanchez *d.disp.*45. *num.*7. 42

Quod etiam eadem ratione † erit dicendum de accipientibus huiusmodi Beneficia simplicia animo transeundi ad statum coniugalem, nempe non teneri ad restitutionem fructuum,nec peccare, modo interim velint viuere Clericaliter, & debitum officium præstare,vt recte docet Nauarr.*d.cap.*21.*de oratione,n.*52. 43

Quamuis peccare mortaliter † teneat Soto *d. artic. 6.* quem sequitur Toletus *supra*, & videntur tenere Flam.Paris.*de resign.lib.*4.*q.*11.*numer.* 42.& Io. Gutierr.*supra n.*26.& peccare venialiter Tho. Sanchez *num.*19. 44

Et quamuis idem † Nauarr. inferius *Miscellanea* 44.*num.*2 alias *Miscell.* 49. *num.*205.dicat se & Sotum conciliari posse intelligendo opinionem Soti de illis, qui animo absoluto mutandi sic statum Clericalem in coniugalem accipiunt Beneficia,suam vero de illis, qui non certo, & absoluto animo mutandi, sed conditionali,si aliquid suo proposito conuenientius superueniat,id faciunt,cum proposito tamen actuali, vel virtuali faciendi omnia, quæ Beneficium de præcepto requirit, dum illud tenuerint, existimo tamen non peccare etiam si animo absolute id faciant. 45

Secundum dubium est, † an decisio *d.§.cæterum*, procedat in eo, qui capit Beneficium, sine proposito absoluto assumendi Sacerdotium, sed hæsitans, & cum animo dubio, aut cum proposito conditionali assumendi Sacerdotium, nisi aliud conuenientius sibi offeratur, vel nisi frater eius primogenitus obierit sine liberis? in quo Soto supra,tenet affirmatiue, quoniam, cum text.ait, † non intendens,absolutam intentionem exposcit, & qui absolute percipit fructus, absolutam debet habere intentionem, alioquin fraudulenter, vt ait textus,eos recipit. Sequitur Io.Gutier.*supra n.*22. 46 47

Contrarium, tamen, nempe talem nec peccare, nec teneri ad restitutionem fructuum, tenet † Nau. *d.c.*25.*n.*118.*& d.c.*21.*n.*45.*& cons.*17.*de Cleric.non resid.* quia illa verba, *non intendens*, intelligenda sunt de illo,qui accipit Beneficium cum animo,& intentione non se promouendi,vt colligitur ex verbis sequentibus ibi, *nisi voluntate mutata promotus fueris*, tum quia, vt ibi notant Dd.ille text. expresse loquitur de illo, qui fraudulenter accipit Beneficium vt lucretur fructus anni dati, ad se promouendum, quod non verificatur in assumente illud animo dubio,aut conditionali,qui reuera non committit fraudem,& sic cessat ratio illius textus. sequitur Graffiis *supra n.*55. 48

Et ita tenendum est, † quamuis Lud. Lopez *supra c.*255.quem sequuntur Eman. Rodriguez *d.cap.* 30.*n.*8.& Vega *d.casu* 23.media via incedat tenendo cum Soto in eo, qui dubio animo Beneficium accipit,& cum Nauarro in eo, qui animo conditionali illud accipit,quod etiam tenet Th. Sanchez *supra n.* 10.sic intelligens Nauarrum. 49

Tertium dubium est, an accipiens Beneficium animo † non assumendi Sacerdotium, teneatur restituere fructus perceptos durante tali animo, etiamsi postea illo mutato, promotus sit in tempore? 50

Et dicendum est,non teneri,vt clare ait ille textus ibi, † *nisi voluntate mutata promotus fueris*, & sentiunt ibi Doct. & contra Sotum supra recte tenet Nauarr. *d.cap.*21.*num.*46.*&* 50. Silues. *versicul. Beneficium* 3.*num.*5.Ludouic. Lopez *dict. cap.*255.& Eman. Rodriguez *d. cap.* 30. *numer.*6.& Th.Sanchez *supra numer.*7.*&* 9. Vazquez 12.*tom.*2.*disputat.* 160. *numer.*35. 51

Quartum dubium est, † an is, qui à principio bono animo se promouendi accepit Beneficium, & postea illo mutato, retinet illud, teneatur ad restituendos fructus perceptos post eum mutatum? nam de perceptis durante bono animo certum est, non teneri. 52

In quo glossa *in dict. §. cæterum. vers.non intendens.* docet teneri, † quia eadem ratio est de retentione,ac receptione,sequitur Soto *dict.art.*6.& Angles *supra* 6. *dubio*, qui ait ad fructus interim perceptos restituendos obligari, deducto tamen stipendio,quod Vicario dedit.quia tunc fuit per Vicarium verus minister, vt Gabriel docet, sequuntur etiam Carbo.& Graffiis *num.*54.*vbi supra.*& Ioan.Gutierrez,*num.*23. 53

Contrarium tamen tenet Nauarr. *d.cap.* 25.*num.* 118.*& dict. cap.* 21.*num.*50. cui accedunt Ludou. Lopez. *d.cap.*255. Eman. Rodriguez *d.cap.*30.*num.*8.& Vega † *dict.casu* 23.& Thom.Sanchez *num.* 11. quia textus ille solum loquitur de accipiente, & non est par ratio,cum longe magis peccet qui ab initio fraudulenter accipit Beneficium animo non se promouendi,quam, qui postea animo mutato illud retinet, nam ille grandem fraudem, & dolum committit, hic autem nullum, vel certe non tantum, quod maiori 54

iori ratione ait *nu.*118.*d.c.*90, *qui non mutauit*, sed de mutando dubitare cæpit.

Mihi verior videtur sententia glossæ, nam non
55 potest negari peccare† mortaliter, & cum fraude retinere Beneficium, & fructus illius percipere istum, qui mutato animo cum proposito non se promouendi, illud retinet ad lucrandos fructus residui temporis. Nec videtur deducendum stipendium, quod deducit Vicario, vt ait Angles, nam cum malo titulo, & mala Fide illos fructus percipiat, nec
56 eos faciat suos, nihil videtur deducendum,† sed sibi imputet, & facit, quod dicitur infra 7.*part.capit.*13. *num.*100.

Secundum dubium est, an decisio *dict.§.cæterum*,
57 procedat in eo,† qui accipit Beneficium cum proposito non se promouendi, nec tamen ad finem, & effectum lucrandi fructus eius, sed ob alios fines, seu motiua? nam videbatur non procedere, quia loquitur de eo, qui sic accipit Beneficium, vt fructus ex eo per annum percipiat.

Nihilominus etiam in eo procedere veriùs existimo,† nam etiam is fraudem committit, & ita videntur sentire ibi Francus, *n.*2 & alij, Carbo.3.& Dd.supra allegati. 58

Sextum dubium est, cui sit facienda restitutio istorum fructuum?† Et dicendum videtur, restituendos esse fabricæ, vel pauperibus, vt de fructibus amissis ob nõ recitationem horarum dicitur. Nisi in Canonicatibus, & aliis Beneficiis habentibus fructus in mensa Capitulari, qui videntur ad Capitulum spectare, vt alias dicitur *capitul.præcedenti numero quarto.* 59

QVARTA PARS, DE MODIS PROVIDENDI, ET DISPONENDI DE BENEFICIIS, EAQVE ACQVIRENDI.

CAP. I.

De Collatione, Electione & Præsentatione.

SVMMARIA.

DE Beneficiis variis modis prouidetur, & variis modis acquiruntur num. 1. *sed tres potissimum modi, sub quibus alij continentur, collatio, electio, & præsentatio, nu.* 2.

*Collatio, quid sit, numero tertio. & quid sit institutio quæ sub ea comprehenditur, numer.*4.

*Collatio est duplex, necessaria, & voluntaria, & qua vtraque sit, n.*5.

*Electio, quid sit num.*6. *ad quam reducitur postulatio, & quid illa sit, n* 7.& 8.

*Electioni, & postulationi coniuncta est nominatio, quæ est duplex, n.*9.& 10.

Materia electionis, & postulationis parum est in vsu, nec est practicabilis, n. 11.

*De materia electionis qui videri possint, n.*12.& *de materia postulationis, n.*13.

De electione monialium, qui sint, vide n. 14.

*Præsentatio quid sit, n.*15.

*Præsentari debet Clericus, exhiberi, & offerri Episcopo, nec de absente fit præsentatio, nisi cognita esset Episcopo qualitas absentis, numer.*16. *nec valet consuetud oin contrarium, num.*17.

*Licet Ordinarius non teneatur admittere præsentationem illius, qui non se personaliter exhiberet, tamen ſ causa admiserit, valet præsentatio, etiamsi non esset notus, n.*18. *& ita potest saluari practica hodierna, numer.* 19.

*Quamuis absens ita notus ordinario, vt non indigeat examinatione, & recte possit præsentari, tamen Ordinarius, licet possit, non tenetur admittere præsentationem, n.*20.

*Vbi fit præsentatio de absente vltra admissionem Ordinarij requiritur acceptatio præsentati infra tempus dictum ad præsentandum n.*21.

*Vbi examinatio requiritur pro forma, seu alias, est omnino necessaria, & prætermitti non potest, quantumuis præsentatus sit notus n.*22.

Resolutio Rotæ, ex qua dicta comprobantur, numero vigesimotertio.

*Difficultas contra praxim hodiernam, quod nunquam solent præsentati corporaliter exhiberi, quæ non videtur posse saluari ex ratione tacta, num.*18. *Cum hodie ex Concilio requiratur examen pro forma in præsentatis, non solum ad Beneficia curata, sed etiam simplicia iuris patron. Eccles. n.*24.

*Respondetur, quod examẽ non requiritur pro forma præsentationis, sed institutionis n.*25.

Ad præsentationem reducitur nominatio Vicarij, numero 26.

*De nominationibus Vniuersitatum ad Beneficia, quæ in Gallia fuit, qui agunt, n.*27.